ULB Halle
001 737 856
3/1

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

D: Fai 29460

(12,1)

Nur für den Lesesaal

سایی ۱۲

894(09)
M-91

12,1

سلمان ممتاز

آذربایجان ادبیّاتی

ائل شاعرلری

آذرنشر

باکو — ۱۹۲۷

Fai 29462

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

آذرنشر

مطبعه‌سینده باسیلدی.

Bibliothek der
Deutschen
Morgenländischen
Gesellschaft

Fai 29460 (12,1)

باکو بالشوی مارسقوی کوچه نمره ۱۶

باش مطبوعات مدیرلیگی 3566 سفارش 939 سایی 3000

اداره‌دن

سلمان ممتازك «ئیل شاعرلری» آدی آلتیندا توپلامش اولدیغی اوچ یوزدن آرتق منظوم پارچا مختلف منبعلردن، مختلف قضالاردان توپلانماسیندا کی زحمتله برابر بونی‌دا قید ایتملی یز که، بو پارچالار کورولمه‌مش و ایشیدیلمه‌مش و حقیقتا شعر آدینی داشییا بیله‌جك پارچالاردر. بونلارك ایچینده طالب، ضابط، خسته قاسم، م. ا. قاصر، قوربانی، لیلی خانم، لزکی احمد کبی ئیل آراسیندا چوق مشهور اولمش و چوق سه‌ویلمش عاشقلار واردرکه، بو وقته کبی سوزلری دیللرده أزبر اولمشدر. مثلا چوق یرلری اونودولمش اولدیغی حالدا ینه‌ده کندلرده، قضالاردا کی عاشقلارك و سازنده‌لرك، قوجا کیشیلرك آراسیندا:

دلی کوکل نه یانیرسان اودا سن
بالله بوندان هر کز سانا یار اولماز
بی‌وفانك ئوزی نه‌دی سوزی نه
بی‌وفادا ناموس، غیرت، عار اولماز.

مطلعلی مربعی اولسون که، بوتونلکده اونودولمش؛ لاکن:

بی‌وفانك ئوزی نه‌دی سوزی نه
بی‌وفادا ناموس، غیرت، عار اولماز
سرو آغاجی هر آغاجدان اوجادی
اصلی یوخدی بوداغیندا بار اولماز
قاباق تاغی تر شمامه کتورمز
بوز سوکوتده هایوا اولماز نار اولماز والخ...

شکلینده سویله‌نیر. اونك بویله مشهور اولماسینا سبب سوك درجه طبیعی تشبیهلر ایله دولی اولدیغی‌در. ئیل ایچینده شعرلریله تانینان ئیل شاعرلری و یاخود ئیلچی شاعرلر یازدیقلارینی اکثریتله ئیلك عبرت آمیز فلسفه‌سینه اویغون، اونك آکلایاجاغی دیلده سویله‌مکله برابر و سازلا اوقونا بیلینه‌جك بر طرزده یازماقلا نظملر قورورلار: بونلارك چوغی یا ئوزی عاشق اولوب، یاخود عاشقلغی ئوزینه صنعت ایدن و یاخود بر کند و یاکسك موللاسی اولمشلار، یازدیقلاری هجا و زنیله اولماقلا برابر دیللرینده، تصویرلرینده، کنایه و تشبیهلرینده اولدیقجا ساده، طبیعی و صاف اولمشلار. نمونه ایچون کور اوغلی‌نك داوا کونینده یولداشلارینا دیدیکی سوزلری آلمش اولورساق کور اوغلی‌نی سانکه دیپ — دیری قارشی‌مزدا کورمش اولاریق:

منم دەیەن کسلر کیرسون میدانا
آت سەکدیرسین میداندا مرد مردانا
اوتانسین نامردی بسلەین آنا
ایشی دایم اونك آه و زار اولسون

ئیل شاعرلرینك یازدیقلارینك چوقیسی کوردیکلری و دویدیقلاری حادثەلر اوزەرینه یازیلدیغی ایچون هجانك جوشغونلغی تمامیله افاده ایده بیلمش اولوردی. بونلار قافیه ایچون کزمەمشلر، بر بیتدن دیکرینه کیچمك اوزون بر أنکل تشکیل ایتمیر. بونکلادا خواص ادبیاتینك تضعچی شاعرلریندن آیریلمش اولورلار. او بری طرفدن خواص ادبیاتچیلارینك اثرلرینده کی عرب و فارس لغتلرینك دالغالاری یرینه، قافیه پردا زلفینا قارشی بورادا بام — باشقا بر صنعت کورولور. قافیەلرینده آیری آیری فکرلر کیزلتمك و اوقویانی، ایشیدنی دوشوندیرمك ایسته مکله برابر کلمەلر اوزەرینده کی حکمرانلقلارینی‌دا کوسترمك ایچون تجنیسلر یاراتمشلار. یالکز بورادا بر شیی اونوتمامالیدر: یکی شاعرلر قافیەلرده موسیقی آهنکینی کوزلەر شعری صرف قولاغ ایچون یازدیقلاری حالدا کوهنه شاعرلر کوز ایچون یازاردیلار، اونا کورەده شعرلرینده اینجی دوکوملری کیبی ایلمەکلر سالاردیلار. مثلا:

نیاز آغلار غم دریاسین اوزکلر (اوزوب کلر)
سەودیجیکیم باخچاسیندا اوزکلر (ئوزکەلر)
هر جایی‌نك قاشی اوینار اوزکلر (یوزکولەر)
ایلەکل سەودیکم یا من دکلم (ایلەکول که من‌ده کولوم)

بونکلادا شاعرك قوەسی میدانا چیقمش اولاردی. او بری طرفدن بر — بریندن آیریلماق ایچون مختلف شکله مراجعت ایدیردیلر که، بو کونکی شاعرلرمز آراسیندا چوق آز کورو کور. مثلا چیغالی مثلث، چیغالی مخمس، شعبەدۀ سراپا بر شعرده بوتون الفبانی سادالاماق و سائره..

بونکلا برابر شعرلرك چوغی سازلا اوقوماغا اویدیریلدیغی‌دا کوزه چارپیر. بونلارك هاموسیندان دکەرلی بر شی وارکه، اونی‌دا دیمەدن کیچمەیەجکم. اودا أك قدیم نظملرمزدن اولان «کرایلی» قسمی اولمشدر بونلار سکز هجالی اولماقلا برابر سوك درجه اویناق و آقیجی اسلوبلا قورولان نظملردر.

اوسان بر ناله چکمکدن
سحر کوز یاشی توکمکدن
بی‌وفایا جان ویرمکدن
نه آغلارسان، نه سیزلار سان.

کبی رقصان پارچالار، طبیعی و جانلی تصویرلر واردر. شاعرلرك احتساسی چوق داشغین اولماغینا کوره شکل اعتباریله کوزه چارپان بعض دوشوکلکلرەده کوز یوماق اولار. اونلارك شعرلرینده عرب و فارس ترکیبلرینه چوق آز تصادف ایدیلمکله برابر اولانلاری‌دا ئیل دیلینه تابع دوتولور.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

صور بیان جهتیندن خواص ادبیاتیندان داها آرتق اولوب اکسیك دکلدرلر.
مثلا، آیری — آیری مصرعلردن آلالم:

«الف قدیم یایه دوندی»
«الف قدیم بوکولموشدر.»
«شهر یارسز کوکل شهری ویراندر.»
«آی کیمی اهل شهر بر — بره کوستردی منی»
«قوچ ایکیتلر اوکود ویریر ئوزینه»

دوشمنك آلدادیجی اولدیغینی آکلاتماق ایسته‌رکن:

«قاری دوشمن یاساغدادر، سولدادر
قاچار قاچار رقیبینی آلدادیر
قایتمامش هاچاق اولور سلطانیم»

سه‌وکیلیسینی تصویر ایده‌نده:

«قرغی باشلی طویغون طرلان جلوه‌لی
کورمه‌مشم بیله نازلی غمزه‌لی
سراسر یاخاسی قیزیل دوکمه‌لی
باخدیقجا ئوزینه فخارت ایله‌ر.
رقیب حقینده «قانلی رقیب؛ سه‌ك رقیبلر»

کبی، چرك دنیا، کونش جمالی، ترکیب و صفتلر بوسبوتون اوریژینالدر.

شعرلرك مضمونینه کلدیکده ایلك اول اونی قید ایتمه‌لی‌یزکه، ئیل شاعرلرینك هاموسی اینانسا؛ یا اینانماسا بر تصوف تاثیرینه دوشمشلردر. (تصوف عمومیتله ایکی قسمدر: (۱) عوام تصوفی، (۲) خواص تصوفی. بزیم بورادا بحث ایتدیکمز خواص تصوفی‌در) اونا کوره‌ده هامو سینك‌شعرلرینده: الله، پیغمبر، اولیا، شاهمردان والخ‌آدلارینی ایشده‌جکز. آرا بر تام برتصوفدن دوغان «نفس» لرده کوروله‌جکدر. بونلاردان ماعدا «وجودنامه» کبی دینی و اعتقادی پارچا لاری‌دا کوره‌جکسکز. بونلار او زمانك اینانیقلارینی تمامیله میدانا قویمش اولورلار. ایمدیکی پروله‌تار انقلابی عصرینده، ته‌خنیقا و طبیعت علملرینك ترقیسی دورینده بویله اعتقاد اوزه‌رینه سویله‌نمشلرك چوقی کولونج و ابتدائی بر ماهیت آلاجاغی معلومدر. لاکن کله‌جك تدقیقاتچیلار مزك احتیاجینی نظره آلاراق بویله شیلری نه اینکه فایدالی بلکه‌ده واجب سایماق لازمدر. چونکه بونلارسز کیچمشی بوتون که‌نیشلیکی و ده‌رینلکی ایله کورمك، اونلار حقینده معین فکر حاصل ایتمك اولماز. دوشمنی دوکمك ایچون اونك سلاحینی أله کتیرمك و احوال روحیه‌سینی بیلمك کره‌کدر. بوراداکی ئیل شاعرلرینك هاموسی یالکز بویله شیلرله کونلرینی کیچیرمه‌مش، بعضاً ایله شیلر دییوب یازمشلارکه، اونلار که‌نیش اجتماعی قیمته مالکدرلر. مثلا اسکناس، پول، دول آرواد، کنجه، تبریزك غارتی، تیفلیس و سائره. بونلارك بعضیسی حتا تاریخی نقطهٔ نظردن چوق دکه‌رلیدرلر. اونا کوره‌ده بونلاری طبع و نشر ایتدیك.

آذرنشر

بیر ایکی سوز

آذربایجان خواص ادبیاتنك تاریخی نه قدر قدیم ایسه آذربایجان أیل ادبیاتنك تاریخی‌ده اوندان داها اسکی و داها قدیمدر. انقلابه‌دك أیل ادبیاتی نامنه بیر شئمز یوق ایدی. آز چوق هر نه میدانه چیقمشسه اودا ایکرمنجی ایلدن سوکرا چیقمشدر. خواص شاعرله‌ری ایله أیل شاعر له‌رینك اثرله‌ری بوتون وارلیغی ایله میدانه چیقمادان (آذربایجان تاریخ ادبیاتی) دوغرو، یعنی یالان یاکلیش سیز یازیلا بیلمیه‌جکدر چونکه أسکی‌دن قالما بیر اثر بویوك بیر تاریخ ادبیاتك آلتینی اوست و اوستینی آلت ایده بیله‌ر. شهرله‌ر اولمادان کندله‌ر، کندله‌ر اولمادان اوبالار آلاچیغ‌لار وار ایدی. خواص ادبیاتندن‌ده قدیم أیل ادبیاتی اسلامیتدنده اول بیر تورك ادبیاتی موجود ایدی. بعض لهجه‌ده اولدوغی کبی آذربایجان لهجه‌سی‌ده بو خصوصده کری‌ده قالمامش‌در. مذهب و دین ئیل و اولوسا نسبتاً داها کنج، داها جواندر. تورکلرك اسلام دیننی قبول ایتمه‌دن اول معین بر ادبیاته مالك اولدوغلاری بللی‌در. (لغات التر کده) کی کلمه‌لرك شعرلرك چوقی آذربایجان لهجه‌سینده‌در. (ده‌ده قورقوت) أوزیده آذربایجانلی و دربند شهرینده مد فوندر (۱)

آذربایجان ادبیاتی کوزللکی حقنده وقت ایکن عثمانلی ادیبلرینك بیری بر بویله شعر دیمشدی:

«کیمسه کسه‌مز بویله قباشاهد (۲) نظمه شیروانی زر دوز (۳) عجم باشقا کسیمدر»

أیل — شاعرلری آدیله آدلاندیردیغم بو اثر دورلو — دورلو موضوعلاردا یازیلمش مختلف أیل شاعرله‌رینك اوچ یوزه بالغ پارچا شعرله‌رینی حاویدر.

بونلارك یالکز اون بیر پارچاسی یتمش سکسان ایل بوندان قاباق بیرکره طبع ایدیلمشدر. یرده قالان اوچ یوز پارچا اثرله‌ر غیر مطبوع اولماقلا برابر ایشیدیلمه‌مش شعرله‌ردرکه بو آنه‌دك بونلارك هیچ بیرپارچاسی تذکرهٔ نواب ریاض‌العاشقین و فریدون بك کوچرلینك کتابلارینادوشمه‌دیکی کبی‌هیچ بیر یرده طبع‌و نشرایدیلمه‌مشدر. بوشاعرله‌ر اونلارجا مجهولدر. بوشعرله‌رك یوزده‌اون‌فایضی (عروض) دوقسان‌فایضی‌ایسه‌هجه‌وزننده‌در. بوپارچالارك قائلله‌رینن ناظمله‌رینن بکاهله‌لك (۱۵۶) سیما معلوم‌درکه اونلارك حقنده‌ده نقصانلار ایله دولو معلوماته مالکم. اودرکه أیل‌خلقی‌آلداتماق یالان یاکلش یازی یازماق بکا لایق اولمادیغیندان اونلاری یازماقدان ایمدیلك اجتناب ایتدیم. و آدلاری تخلصله‌ری اولمایان شعرله‌ریده تمامیله آیروب کتابك آیاغنا کوچوردیم. بو شعرله‌ری بن اوزون

---

(۱) دربند زیارتکاهلارینی سادیلارکن اولیاچلبی — ده‌ده قورقوت حقنده بویله معلومات ویریر: زیارتکاه دره «دده خورخوط، اولو سلطاندر. شروانلیلر بو سلطانه معتقددرلر.». اولیاچلبی سیاحتنامه‌سی ج ۲ ص ۳۱۲.

(۲) شاهد: کلین، عروس معنی‌سنه‌در.

(۳) شیروانی: پالتار آدیدر.

ايللرك عرض مدتنده آغزلاردان ايشيدوب يازمشام. بعضی‌له‌رينيده داغينيق كتابلارك بياضلارك جلدله‌رندن، بيرده قوپمش، دوشمش ورقله‌ردن دفترچه‌مه كوچورمشم. بونلاری يازانلارك سواد سيز اولمالاريده بكا بير بويوك انكل توره‌تدی. چونكه هيچ بير پارچادان هانكی عصرده يازيلديغی بللی‌دكلدی، كه (املاسنی) حفظ ايتمكه چاليشا ايديم. اما هر حالده شعرلرده كوزه چار پان بيلمن، كيتمن، كيدرمن، قمو، اولايم، آند، آيد، مونده شول، ايشكه كلمه‌له‌رينی قاوروماقلا اوقوجيلار ايچون شعرله‌رك اوقونماسنی آسانلاشديرديم. يوقاريداكی كلمه‌له‌ر بيزه هله‌لك بير ايزچی خدمتی كوستره بيله‌جكله‌ر. بو شعرله‌ر ايچريسنده تاريخمزه، و اجتماعی حياتمزه دائر قيمتلی وثيقه‌لرده واردركه اونلار بيزه بير چوق قارانليق نقطه‌لری آيدينلاتماقلا برابر شعرله‌رك هانكی عصرده سويله‌نيلديكنی اوكرنمكه‌ده بويوك كومك ايده‌جكله‌ر. مثلا (قربانی): بو شاعر أيل شاعرله‌رينك اك قوتلی و اك كوركملی‌لرينك بيريدر. (شيخ اوغلی شاه)ك كيم اولديغنی بيز معين ايتديكده (قربانی)نك شاه خطايی و فضولی ايله معاصر اولديغنی كوره‌جكيك. آسان اوقونماق ايچون شاعرله‌رك آدلارينی و تخلص‌له‌رينی الفبا سيراسيله قيد ايتديم. دوغولدوغی يرك هانسی ير اولديغنی معين ايده بيلمه‌ديكده و ينه معنی سنی آكلامادیغم كلمه‌له‌رك قارشولارينا بير سوآل اشارتی قويديم. ائل شاعرله‌رينك ايچريسنده قادينلارك پارلامالاری ايله برابر ارمنی أيل شاعرله‌رينی‌ده تورکجه شعرلر سويله‌ديكلری ايچون بورايه قيد ايتديم. قادينلاريمزك باجا ريقلی اولدوغلارينی بورادا يازيلان شعرلردن درك ايتمك اولاجاقدر.

بوراده قيد ايديله‌ن أيل شاعرله‌ری باره‌سنده معلوماتی اولان شخصله‌ردن رجا ايديرمكه غزيته و مجموعه‌له‌ر واسطه‌سی ايله اوز معلوماتلارينی تنقيد و يا مقاله طرزنده يازماقدان — چكينمه سونله‌ر. بوكبی يولداشلارا ايمديدن تشكر ايديرم.

باكو: ۱۰ ايون ۱۹۲۷

سلمان ممتاز

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

جیغالی مثلث

صلاحلی‌لی: (آغ قیز اوغلی پری)

داد الکدن سنگ یامان همسایه
حق رحمت ایلسون بدیرنسایه
اوکه بکزه‌مزدی هیچ بیر کیمسایه
نه فایدا دنیادن
کیتدی نامراد
اولمادی بیر زاد
دشمن اولدی شاد

دشمنگ که فرصت اولا دستنده
اعتماد بولونماز بند و بستنده
نه‌ایگ وار دوریرسن قویی اوستنده
بلکه أرین بوندان
آکلیا بیر زاد
توره‌یه فساد
دوز اوتور آرواد

آرواد بالله سنگ چیخاجاقگ وار
یوخدی سنده مکر ناموس ایله عار
نه‌در بولوگ بولوگ بو قطار قطار
دوزوبسن آردیکا
قازاق اکراد
کرجی تاواد
شام بامداد

بامداد وقتنده نوروز اویمشدی
آپاروب قاطری اوتا قویمشدی

نوختاسین سرچولین لزکی سویمشدی
کیروه محمد خان بك
دولتك زیاد
هم ایوك آباد
سوموكك پولاد

—

پولاددان برك اولور جانی لزکی‌نك
هیچ کسه قاینامان قانی لزکی‌نك
اکر خبر آل‌سن سانی لزکی‌نك
اون سکز مین اولدی
حساب اعداد
حق ایتسه امداد
دایانماز بغداد
بغداد بصره (برده) بیرده اردبیل
محمد قلی بك بیزه کوندرمشدی هئیل
کورپی کندی خلاج یخای کنده بیل (؟)
شماخی سالیان
پراکنده باد
بیرده اول جواد
بالنون والصاد
صاد سوره‌سین اوخو کیجه و کوندوز
(آغ قیز اوغلی پری) اول یولکا دوز
نیلرسن ایسته‌مش اینك یا اوکوز
چکیل بیر کوشه‌یه
حقی ایله یاد
تاپولسا بیر جاد
اول اوکا معتاد (۱)

---

(۱) بوجیغالی مثلث ایلك دفعه کرمانیاده (۱۸۶۷) نجی تاریخ مسیحی‌ده (بیرژه) طرفندن باسیلمشدر. ممتاز.

آغلارام

(آغاسی)

چرخ فلك چكدك قضا قلنجين
ايامى سياه ايتدك آغلارام
منى وطنمدن قيلدك آواره
آخر ائيلدن ائيله ساتدك آغلارام

—

كوندن كونه كينى زياد ايلدك
تخت بختم يخدك برباد ايلدك
مدعى‌نى هميشه شاد ايلدك
مكا چوق جفالار ايتدك آغلارام

—

سكا نيله‌مشديم اى چرخ غدار
من جوانى قيلدك اسير كرفتار
سنى نه ساعتده چاغيردى اغيار
فى‌الحال فريادينه يتدك آغلارام

—

شربت يرينه مكا ايچردك آغى
قوم و قارداش تمام اولديلار ياغى
يوسف كيمى اولديم زندان دوتساغى
يعقوبم كنعانه آتدك آغلارام

—

چاغيررام سنى قادر آللهى
مسكين (آغاسى) نك اميد كاهى
اى پادشاهلارك پادشاهى
بختمك كونينى دوتدك آغلارام

مربع

(آبدال)

بهار فصلی یاز آیلاری کلنده
اوخور بیزیم یرك قازالاغلاری
نارنج تورنج هایوا ایله نار ایله
دولار تمام کللی غوره باغلاری

—

کندمزده باغچا بوستان اکرلر
(نر)لره یوکلیوب شهره توکرلر
سه‌چمك ایچون مشتریلر چوکرلر
ایری اولور ترخون ریحان باغلاری (۱)

—

بیزیم یرك یاخشی اولور ایشلری
بیشیررلر دادلی شیلان آشلاری
ماراغا دوکی‌سی آغ لاواشلاری
دادلی قایماقلاری کره یاغلاری

—

عاشق (آبدال) آلسه أله سازلاری
دولار چوره‌سنه کنجه قیزلاری
چکدی سلمی‌نك آلا کوزلری
امراهك کوکسینه یاخشی داغلاری

---

(۱) باغ: دسته.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

دردیمی

نخچوانلی: (آلله ویردی)

آللهی سیورسن آ لقمان حکیم
واریم دییم داغا داشا دردیمی
سپدیم آل عثمان ضبط ایلمدی
واریم دییم داغا داشا دردیمی

—

بلبل‌دن کلدن اوتری یالواریم خارا
دلم جکریم اولدی صد هزار پارا
سنی ستانه دیدیم اولمادی چارا
واریم دییم قیزلباشا دردیمی

—

(آلله ویردی) دیر وصفه کلمز سوزیم
حیف که کن دنیانی کورمدی کوزیم
بیرجه آلله بیلور بیرده من اوزیم
نه خان بیلیر نه‌ده پاشا دردیمی

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

منظومه

(آتشی)

کنه بیلمیرم بونه کفتاردر
نه رسم و نه آیین کرداردر

—

جوانشیرده واردر نچه بی‌حساب
اونك ظلمی عالمده اظهاردر

—

دوتوب چون ناچالنیك بو ایشدن خبر
کلوب غیظه یا رب نه رفتاردر

—

جناب جلالت ماب میرزا بك
بلی شاهمردان اونا یاردر

—

یازوب نامه ارسال ایدوب هر یانه
یغیلسون هامو بیر یره جاردر

—

کرك جمع اولا بیر سپاه کثیر
او لشکرده شهمار سرداردر

—

صفوف سپاهی نظامه سالان
بهادر بك و عالی مقداریدر

—

جوان اسماعیل بك جوان دلیر
که هم صاحب ننك هم عاردر

—

احاطه قیلوبلار ایکی ایولری
که سلطان عاقل کذر کاردر

—

دوام ایتمیوب اونلار ایتدی فرار
دوام ایلمك اوردا دشواردر

—

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

قباقجا قاچان روبه حیله کر
دالیجه قووان شیر خونخواردر

—

جهان بخش تك باش آچیق جنك ایدن
محال جوانشیرده شهماردر

—

ووروب زینالی بیر چوبان دلیر
خردمند فرزانه هشیاردر

—

اولوب لیلی دام بلایه دچار
کمند بلایه کرفتاردر

—

چکوب لیلی آغوشه اوغلوم دیر
دیمه‌دیم اوغول چرخ غداردر

—

دیمه‌دیم اوغول سن فراغت اوتور
که مظلومك آهی شرر باردر

—

قاچاقه نه لازم اوتاق تیکدیدك
قاچاقك یری کنج دیواردر

—

مثلدر که ظلمیله آباد اولان
عدالت یوزیله تبه کاردر

—

بودر (آتشی) عادت روزکار
کمال اهلی هر یرده وار خواردر.

ایستمز

مسکولی: (ابراهیم)

سیودیکم لبلرك سرمستی اولان
یقین بیل ساقی‌دن شراب ایستمز
معشوقه کوکلنده مروت اولسا
عاشقك باغرینی کباب ایستمز

—

جهد ایله عاشقی کماله یتور
رقیبی کویکدان زواله یتور
من تکی خسته‌نی وصاله یتور
مکر کوزللر ثواب ایستمز

—

پریشان تیللرك اسسون باد اولسون
رقیب کویکدان وارسون یاد اولسون
کوتور برقع یوزدن کوکل شاد اولسون
کونشدر جمالك نقاب ایستمز

—

کوزلرك خماردر قاشلارك جلاد
بو حکمتده سن‌سن شاه کی‌قباد
یخما کوکل شهرین ایلمه بر باد
هیچ پادشاه ملکین خراب ایستمز

—

(مسکولی ابراهیم) دونمز راهندن
هردم امداد ایستر پادشاهندن
امیدك کسمز حق درکاهندن
کیچر کناهندن حساب ایستمز

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

مندن

(ابراهیم)

باشنه دوندیکم آ نازلی دلبر
کلورمی کوشکا صدالر مندن
کردش زمانه حیلهٔ اغیار
دیمه‌دیممی سنیده یاد ایلر مندن

—

سندن غیری عاشقك بیر مداری یوخ
جان چیخدی جسددن اختیاری یوخ
غرق اولدیم دریایه بیر کناری یوخ
کورنده خوف ایلر آده‌لر(۱) مندن

—

(ابراهیم) دیر ترسا سیودیم ظالمی
فلك اکدی منم قدو دالمی
من کیمه سویلیوم عرض حالمی
کوسی ساخلیوب ملکزاده‌لر مندن

---

(۱) آده: آطه، جزیره.

هرج و مرج

چرخ جفا پیشه کتور کردشه
بورك آلدی قاچ اولوبدی شیروانمز
شوکتلی شاهك نظری بیر دوشه
ظلمت کیدر ایشیق اولار یانمز

—

ایمپراطور شهنشاه و قبله کاه
شوقی باسوب مثال خورشید ماه
عرضمز وار قوللوقکا پادشاه
رحم ایله کیم سکا کتوردیك پناه
هر کی هر کی اولوبدی دیوانمز

—

ساقی قدح باشیمزه کتدی لو
اوروس چاقماق نور محمد داش نرده قو
طوقوشدیلار شیرواندان چیقدی یلو
صاحب حرمت بوغوس کیورك قاچقا چو
کسبر سهنك اولوبدی دارتانمز

—

چوق قازاندیق هفته‌ده سکز چوره‌ك
ناشر تومان بیز آرخالیق یوخدی کورك
توجی بیزی ایلدی خوروزه یوك
اوزون سققال مجنون یوز باشی ملك
سنلك نه وار دیرسن یامانمز

—

ساغ اولاسن آی استیپان یوز باشی
یاخشی آدام یاخشی‌لارك یولداشی
اشوریرسن اکر اولا قان ایشی
شانکچون (قمندات) لیق یاراشی
ایلسه‌لر ها ویره‌ریك هامیمز

—

کوپك اوغلی کلدی بیج اوروجعلی
استاکاره آپارماغا کار کری
یا بلیطی یا کتور ماناتلاری
بیله ظلمی کوتوررسن آی تاری
کیردن دوشوب اوزیلوب آمانمز

—

سویدی بیزی جعفر ایلن مهرآلی
حساب ویرور چورت چکر اکسوك سالی
بیری یازار ایکیسی آرتیق آلی
ایشیتکلن سن ای حاجی ملك آلی
قولاغکا یتشسون یامانمز

—

هیچ کوره‌سیز لجوتکی استاکار
ساتار اکر دینینه ویرسن دینار
هانی میدال آی حمار اوغلی حمار
بو شهرده نه‌که مزدور اهلی وار
آتاك ایچون الده‌دی تومانمز

—

جاندار آغا نه یاخشی‌جه کیمسنه
یاخشی‌لیقده هیچ کیمسه یتمز سنه
کون بکوندن حرمتك آرتسون کنه
لیوون کسبر چوخ یدی دوشدی دنه
حبس اولوبدی قلعهٔ زندانمز

—

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

کاظیم کذاب کیمی کورك خننناسی
یالان یره آند ایچوب اولدی عاصی
اجابته یتوشمدی دعاسی
برج اوچوب ازیلدی قابرناسی
کور نجه کسدی آنی قرآنمز

—

بولیسه‌نی دولاندیریر بش امیر
اوجمله‌دن بیریسی علاف نصیر
بزاز علی کیجه کیدیر ایو کسیر
آتا کیشی قویمییوبدی کم کسیر
استاکاردر یاللی ایو حیوانمز

—

آلله بیزه چوخ کورمه آغا بیکی
چتین دوشر بیر بیله دیوان بیکی
نه بی‌طمع یومشاقدر یوره کی
نور محمد بیك قاپدی بیلی کوره کی
یخدی ایوو داغیتدی دکانمز

—

مروتدرمی (احمد) تکی کار کری
هاردان ویرسون بو قدر مناتلاری
اون دورت شاهی یوخدی دولتی واری
ایلده بیر یول ایلمز أت نوباری
کر اولماسا قربان و بایراممز (۱)

---

(۱) بو منظومه ایلك دفعه (۱۸۵٦) نجی تاریخ‌ده (تیمور خان شورا) قلعه‌سنده میرزا یوسف قره‌باغی طرفندن ایدیلمشدر. ممتاز.

سلماسلی: (أرتون)

کیمدی

ای آغالار ای قاضیلار
کوك چادرده دوران کیمدی
ازل میزان ترازونی
اورا چکوب قوران کیمدی

—

حق کولرك اوز وطنی
بند ایلر یولدان اوتنی
دریا اوزینده کوتانی
اونی قوشان سوران کیمدی

—

آدام اوغلی مات قالانده
عیسا یدی قات اولاندا
یوسف قویدان چیخاریلانده
سویله اونی کوران کیمدی

—

سن انسان‌سن جن دکل‌سن
تورپاخدان سن تین (۱) دکل‌سن
(سلماسلی أرتون) چین (۲) دکل‌سن
سری سندن سوران کیمدی

---

(۱) تین: روح، جان.
(۲) چین: صحیح، صادق، دوغرو.

(اصلان)

سیودیکم

بورادا کوکلم آسایش دوتماز
ایسترکه یانکا واره سیودیکم
سن طبیب اولماسن بو یاره‌لره
شفا اولماز من بیماره سیودیکم

کوکلم قوشی دورماز منده بیر زمان
قربان اولیم سکا ای قاشی کمان
تاکه مژکانکدان چیخاندا پیکان
منی ایتدی زخمداره سیودیکم

قانلو سرشکمدن دنیا دولوبدر
عقلم ایتورمشم بیلمن نولوبدر
چونکه دردیم داغدان زیاد اولوبدر
باغلامشام من طوماره سیودیکم

بلبل ال کوتورمز کلدن اولینجه
کسمنم آدیکی دیلدن اولینجه
قویمنم دامنك الدن اولینجه
لعنت اولسون بی اقراره سیودیکم

دکر کون اولوبدر حال احوالم
کیچر بو نوعله ایام و سالم
آشفته طالعم هم بد اقبالم
(اصلان)م من بختی قاره سیودیکم

نه دیدی

سید هواداریم غم خریداریم
عرضم جانانه دیدك نه دیدی
اول شاه تیللی‌مدن خبر کتوردك
یوسف کنعانه دیدك نه دیدی

—

بلبل اولان اوچار قونار کلشانه
آت اوخکی بو سینه‌م‌دی نشانه
ایوب کیمی جسمم اولدی شان شانه
حاکم لقمانه دیدك نه دیدی

—

(اصلان) نه مدتدر چیخمز کذاره
فلك پیرهنك کیدیروب قاره
غم منی کتوردی هجر کده زاره
جان آلان ترلانه دیدك نه دیدی

افشارلی: (افشار قاسم)

کرایلی

یاخشی اولور قوم و قارداش
ائیل باشکا دونیم سنك
منیم بو غمکین کوکلمی
آل باشکا دونیم سنك

—

کوکدن اینرشمس قمر
عاشق اولان لبدن امر
خوب یاراشور کؤمش کمر
ائیل باشکا دونیم سنك

—

بلبللر کئیوبدی قاره
جکر اولدی هزار پاره
یالوار یاپیش نازلی یاره
کل باشکا دونیم سنك

—

بو دنیا فانی‌در فانی
تختدن سالیر سلیمانی
(افشار قاسم)ك جانانی
کل باشکا دونیم سنك

(اکبر)

یاندیردك منی

یانه‌سن یانه‌سن یاندیردك منی
سنده منیم تك یانه‌سن کوکل
کافرسن رحمك یوخمش ظالم
یانه‌سن یانه‌سن یاندیردك منی

—

اغیارلار سوزیمی غلط قاندیرمش
آرادا رقیب وار او ایناندیرمش
منم آه نالەم داغی یاندیرمش
یانه‌سن یانه‌سن یاندیردك منی

—

هیچ کیمسه خوبلاره مایل اولماسین
آنلرك آندینه قایل اولماسین
هیچ کیمك آغاسی جایل اولماسین
یانه‌سن یانه‌سن یاندیردك منی

—

(اکبر)م اولمشم دلی دیوانه
مسکنم اولوبدر بیله ویرانه
یانارام شمعکا نیجه پروانه
یانه‌سن یانه‌سن یاندیردك منی

(آللهی)

ماه اولان یرده

دوغارمی آی و کون کوکده،
یوزك تك ماه اولان یرده
قول اولور جمله سلطانلار
سنك تك شاه اولان یرده

—

عجبمی دود آهمدن
قارایه بویانه کوکلر
قارا نور شول خط و سبزك
بو دود آه اولان یرده

—

کیدیم کویینه اول یارك
کوزیمك قانلو یاشیله
خچن (۱) یالقوز کیدر مردم
یولا همراه اولان یرده

—

زنخدانك کوروب یارك
کوکل زلفك دوته کیتدی
عصاسیز کیجه یول کیتمك
خطادر چاه اولان یرده

—

شها منع ایتمه قاپو کدن
(الهی) داد ایدوب کلسه
که که که داد ایشیدللر
اولو درکاه اولان یرده

---

(۱) خچن: قچن، قاچان، هاچان.

(امیر)

ککلك

جانم ککلك کوزیم ککلك
یریشك یاریمه بکزر
دونوب دونوب قیا قیا
باخیشك یاریمه بکزر

واروب داغا دایاناندا
عشق اودینا بو یاناندا
سحر سحر اویاناندا
کولوشك یاریمه بکزر

قایالاردان کلور ئونك
چمنلرده کیچر کونك
اکنینده وار سنجاب دونك
کئیشك یاریمه بکزر

اوزکی چکمیسك داغا
کورمدیم یوزیکدن آغا (؟)
سیه زلفی تر بوخاغا
سالیشك یاریمه بکزر

(امیر) آیدر(۱) خلق خویك
آغ یوزکا دوشمش مویك
ایشك کوجك رنك رویك
اوخیشك یاریمه بکزر

---

(۱) آیتماقدان کلیر — یعنی سویلر.

(اوشاری)

تجنیس

چیغریشوب چیغریشوب اوتن سونالار
یاشم ندن اولدی (۱) یراده بیلمن
باشکچون جور ستم ایلمه
من غریب بینوا (۲) یراده بیلمن

—

بیر درد وار جانمده (۳) یرا دیمشم
طبیب یوخ دردیمی (٤) یرا دیمشم
اجل بیر جانم وار (٥) یرا دیمشم
بیر جانده سنك ایچون (٦) یراده بیلمن

—

رقیب تك دوشسون (۷) اوز که درینه
فوی دوشسه‌ده دوشسون (۸) اوزکه درینه
یار سنك درکدن اوزکه (۹) درینه
اولسمده بیر قدم (۱۰) یراده بیلمن

—

(۱)یراده بیلمن: بیلمم یار نیچون یاشم‌دن آطه، جزیره اولدی.
(۲) یراده بیلمن: جور و ستم ایتمه که من‌غریب بینوا یاراده بیلمم.
(۳) جانمده کی درده یارا دیمشم. اونی یارا آدلاندیرمشام.
(٤) طبیب یوخدر دردیمی یارا دیمشم.
(٥) بیر جانم واردرکه اونی‌ده یاریمه قربان دیمشم.
(٦) نه جور اولور اولسون رقیب ینه اوزکه‌در.
(۷) درینه دوشنده قوی اوزکه، یادلار دوشسون.
(۹) اوزکه درینه: اوزکه قاپوسنه.
(۱۰) اولسمده بیر قدم یرییه بلمم.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

(اوشاری) یاتوبدر (۱۱) او یار نیلیم
بایقویا همدم‌در(۱۲) او یار نیلیم
طبیب میللر سالمش(۱۳) او یار نیلیم
پیکانمی قالوبدر (۱٤) یراده بیلمن

---

(۱۱) او یار، او دلبر یاتمشدر.
(۱۲) بایقویا همدم اولدیغی ایچون اونا اویور نیلیوم.
(۱۳) طبیبلر میل سالمش آوور نیلیم.
(۱٤) یارادا اوقمی قالمشدر.

(باهر)

آغلارام

چرخ فلك منی قیلدك دیوانه
آیری سالدك یاری آنوب آغلارام
کیجه کوندوز قان یاش توکن کیرپیکلر
دریالارك موجی سانوب آغلارام

—

مقالاتی شیرین سوزی مزه‌لی
شکر کولوشنده جانلار تزه‌لی
آلا کوز دلبری دنیا کوزه‌لی
سالوبدر هجرانه یانوب آغلارام

—

کل عادل‌سن اوخشامه هیچ قاهره
محفی سوزیم یتدی ایمدی ظاهره
شفقت ایدوب بیر بوسه ویر (باهره)
یقین بیل وصلکی آنوب آغلارام

شکی‌لی: ملا تراب (برجی)

مخمس

آل یاشیل آبی ساری بنوشه قاره قیرمزی
آلاسان کئیدیره‌سن همیشه یاره قیرمزی،
چیکنی اطلس اولا دیزلکی خاره قیرمیزی
صورته شعله سالوب دونر بهاره قیرمزی
یاندیرمه ناحق بیزی یانارسن ناره قیرمزی،

هر کیمك واری اولا ایو تیکدیرر خانه‌سی آغ
دولانار چراغینك باشنه پروانه‌سی آغ
بیر اوشاغ که آغ اولا اولور اونك آنه‌سی آغ
کیم کوروبدر که یارك صورتی کل (۱) چانه‌سی آغ
لبلریندن امه‌سن دونر شکاره (۲) قیرمزی،

تاری یاخشی یارادوب کوك ایله آسمانی آبی
دیبی یوخ کناری یوخ دولانور دورت یانی آبی
باشا باش کئیدیره‌سن کوزل تکذبانی آبی
اورپه‌کی زرآلافا چارقاتی تومانی آبی
دوتولوب دورت طرفی لعل کهاره (۳) قیرمزی

دردیمه ایله دوا ای یوری آغ خالی فارا
قویما دنیاده قالیم بختی قارا حالی قارا
چوق کیچیر عاشقکك آیی قارا سالی قارا
(برجی) نك بیله اولوب نیلیم اقبالی قارا
یالواریم تاری قیله تیزلیجه چاره قیرمزی،

---

(۱) چانه: چه‌نه.
(۲) شکار: شکر، قند.
(۳) کهاره: کهره دیمکدر.

تفلیسك تعریفی

مجموع هر ولایتدن آغردی داغی تفلیسك
بهار چاغی جنته اوخشیور باغی تفلیسك
بیر یکه تماشادر الوان اوتاغی تفلیسك
ئولوسی ملك کیمی مارالدی ساغی تفلیسك
دیل ایلن تعریفلنمز آرواد اوشاغی تفلیسك

—

تفلیسك برابری چچن داغستانده دکل
باکی دربند و قوبا قیزلر هشتر خانده دکل
ایروان و قارا باغ کنجه نخچوانده دکل
خوی و سلماس مراغه تبریز و طهرانده دکل
شام حلب مصر توقات اصفهانده دکل
یغاسن ایران توران اولماز دیرناغی تفلیسك

—

شهر تفلیس ایچینده یتمش ایکی ملت کزار (کزه‌ر)
کیمیسی یاشیل کیر کیمیسی کیر لاله زار
یناراك بولکوینکی کر ساياسن اولور هزار
مین دفتر خانه‌سی وار دیوان ایچون یازی یازار
کیجه تا یاریيه‌دك آچیق اولور دکان بازار
چوق حسابسیز ساتیلور چاخر عراغی تفلیسك

—

تفلیس کوزللرینك صورتی بکزر لاليه
هر کس کورسه اولاری او ساعت دوشر باليه
مینرلر دوروشقانی کیدرلر اورتا جاليه
ایلیرلر کیف و ذوق سسلری چیخار ناليه
هر کس که وینوات اولور سالورلر نارین قاليه
دیرم که بش یوزدن چوفدر دوستاغی تفلیسك

—

آغالار قولاغ آسك وصف كرجستانی دييم
جمع تفليسده اولان ملتلرك سانی دييم
باش آچيق كرجی اوروس فرنك مسلمانی دييم
لكزی قبردين (۱) ارمنی انكلس ملتانی دييم
كونده چقوين (؟) كلومتاع و كاروانی دييم
كون باتاندان كون دوغان بيلور سراغی تفليسك

تفليسی كورن كمی يكدی (۲) دردیم اولدی چهار
كور داشوب آره سندن آچيلوبدر تازه بهار
تاوادلار كيينورلر هر بيری بير اوزكه طهر
آتشسيز حمامی وار كيم كوروبدر بيله شهر
مسكين (برجی) كشت ايدر تفليسی آقشام و سحر
چونكه قالق (؟) اولمش تازه قوناغی تفليسك

---

(۱) نسخه: بردين.
(۲) نسخه: يكدو.

(بکیم خانم)

ایلر

ای آقالار منی نیچون قینارسیز
ایلسه دردیمه بو درمان ایلر
عشقه دوشنلری آخرده بو درد
اریدر اینچلدر ناتوان ایلر

—

کوریم آرالقدان یوخ اولسون یمان
یوزیم پای اندازدر باشم ترجمان
سندن غیری منم دردیمه درمان
نه افلاطون بیلور نه لقمان ایلر

—

کوز یاشمدان عرضه یازدیم ستاره
بلکه بیزی غم قایغودان قورتاره
سینه آچیق زلف پریشان یوز یاره
منی بیله کورن سکا مان (۱) ایلر

—

شری قویوب خیره قدم باسارلار
حق‌الناس سوزلره قولاق آسارلار
تصدق ویروبن قربان کسرلر
(بکیم) ابراهیمه جان قربان ایلر

---

(۱) مان: عیب دیمکدر.

(بلبل)۱)

مربع

بو مکاندا مشك عنبر یری وار
قراکوزلوم کزن یردز بو یرلر
سك رقیبلر اولسون یارب شرمسار
أليم یاردان اوزن یردر بو یرلر

من کرکدر ئوپوم یارك آیاغین
یادا سالماز اوز دوتدیغی دوستاغین
اینجه اینجه قیزیل کلك بوتاغین
ساغ أللن اوزن یردر بو یرلر

ازل باشدان قارا یازیلدی یازیم
قان آغلارام یارا یتمز آوازیم
خومار (خومار قیه باخان شهنازیم
قاشین کوزین سوزن یردر بو یرلر

من (بلبل)م کلشن اولور مکانیم
آچیلمامش سولدی کللی کلشانیم
بختی قارا یازان کونی یزدانیم
قلم آلوب یازان یردر بو یرلر

---

۱) بو دربندلی و قاراباغلی (بلبل) تخلص شاعر، شاعرلردن باشقا «بلبل»در.

کرایلی

سحر چاغی (اوتن) بلبل
سن آغلاما من آغلارام
دردین درده قاتان بلبل
سن آغلاما من آغلارام

—

سن کیئمیسن یاشل چاشقور
زلفکی بوینوندان آشور
آغلاماق مکا یاراشور
سن آغلاما من آغلارام

—

بلبللر کیئمشدر ساری
اوخور آکوب لاله زاری
سن کلی ایتوردك منده یاری
سن آغلاما من آغلارام

—

بلبللر کیئینوب قاره
جکر اولدی پاره پاره
کله حسرت سن من پاره
سن آغلاما من آغلارام

—

بلبللر کیئینوبدره آغی
سینه‌مه چکدك داغی
حسننك چشمم اچراغی
سن آغلاما من آغلارام

—

کوزیم آچوب کوریندیم کل
یاسمن کل ساچی سنبل
سیزیلداما بونجا (بلبل)
سن آغلاما من آغلارام

بلبل

بو سودا اودیدر مشکل
بحق سورهٔ انجیل
نجه صبر ایلسون دورسون
کلندن آیریلان بلبل

—

دوشوب مجنون صحرایه
کوکل باغلاندی مولایه
باخارمی اهل دنیایه
کلندن آیریلان بلبل

—

دوتوب دلبر ختن مشکین
کوروب مست اولدی مین مسکین
توکر باران کیبی اشکین
کلندن آیریلان بلبل

—

فغان ایلر بو بیچاره
نجه صبر ایلسون ناره
یتوشسون حوری کرداره
کلندن آیریلان بلبل

—

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

سنڭ بيمار كوكلندن
كل ايتمه زار كوكلندن
كيچرمه يار كوكلندن
كلندن آيريلان بلبل

بو بلبل صبح و شام آغلار
كيروب افغان تمام آغلار
كيجه كوندوز مدام آغلار
كلندن آيريلان بلبل

(بند ۱)

منبع

بیر آلا کوزلینی سیوبدی کوکل
دهانی پسته‌در دوداغی باللی
کفتاره کلسه یوز مین فان ایلر
بلبل ساده لبدر طوطی مقاللی

—

عجایب نوجوان نهال نورسته
صراحی کردن قامتی بسته
غنچه‌لر آچیلمش آل یکاغ اوسته
بیری آی پرتولیدر کونش جماللی

—

کل اندامی وار تازه قارکیمی
وجهنك وصفی نوبهارکیمی
بنفشه ساچلاری کللی خارکیمی
او صافی بللیدر تمام بو حاللی

—

کوکل ایلر کونده یوزدین خیالی
دور ایدر چوللری کزر هوالی
بند اولور کورسه اول کونش جمالی
اولماز غربت یرده غریب مثاللی

—

دردیمی درد بیلمزه دیمزم واهی
کورمدیم حسنك‌تك بیر کونش ماهی
آدی کیزلی اوزی کوزللر شاهی
ایدوبدر (بنده) نی یوزمین خیاللی

---

۱) بو «بنده» تبریزلی میرزا محمد دکل.

یان ایندی

کوکل دوشدك بیر کوزلك اودینا
چك جزا کدر حشره‌د کین یان ایندی
نجه که پروانه یانار چراغه
من ها یاتدیم سنی دوتار قان ایندی

—

قانلی یاشم آخار مدام دیده‌مدن
غمزه‌لرك کیچدی مجروح سینه‌مدن
سن کیمی مهوشدن کوزه‌ل صنمدن
ال کوتورمن چیخسا اکر جان ایندی

—

مجنون تکی صحرا کزدیم آواره
وطیتم بودر سن کل عذاره
غم چکمکدن دوشدیم درده آزاره
چاره بولمازکلسه یوز لقمان ایندی

—

یار سیوبن وصالنه ایرمدیم
باغچاسینك غنچه کلین درمدیم
حسرت قالدیم جمالنی کورمدیم
فرقتکدن اولدی جکر شان ایندی

—

دوشمشم سودادن قالمامش هوس
یاوریم اولمادی دنیاده بیرکس
عید قربان کلدی اولدی کیناکس
سنده بوا (بنده) نی کس قربان ایندی

—

شکی‌لی: عثمان (بیچاره)

شیخ شامل

شیخ شامل که بو کون غیرت اسلام ایلدی
نصرتی بخش بو کا ایزد و یزدان ایلدی
ویرمز حقی ناحقه چون اقرار ایمان ایلدی
فتح خنزك (؟) اوستنده حالنی بیان ایلدی
منك بش یوز کافر قیروب جهیمه ادخال ایلدی

—

ناصر اسلام اونك قلنجین کسکین ایلسون
کافرینده حشمك محو منهزم ایلسون
نصرت‌انکیز بویمش کافره غالب ایلسون
غزاوتی بدر کیمی کشف داغستان ایلسون
قادر آللهمز بیزیم منصور مظفر ایلسون
شیر یزدان هنرین کویا معلوم ایلسون

—

ال کوتوروب صدق دلدن شامله دعا ایلین
مرشد کامل اولور جهان فراموش ایلین
عاشق صادق اولور عشق مین نوش ایلین
عاقبتی خیر کلور کافر دینین پوچ ایلین
دینین یخوب کافرین مغمون ایلین
کلوب شامل شانینه شانینی بیان ایلین

—

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

قادر آلله یت دادنه کلدی(۱) دروند اوستنه
انشاالله حفظنده‌در صنکره قوبا اوستنه
ایلی سوی قره باغده جاری دورمز قصدینه
قوبادان کیچر کلور شروان کنجه اوستنه
شکی‌نی محاللارین (۲) تماماً آلور دستنه
یعنی تسخیر ایدوب حکم سلیمان ایلدی

—

عثمان ای (بیچاره) سن لاف ایتمه کل اك باشکی
ایشیدوب ای دین‌دشمانی یمان‌یورزلر چککی(؟)
قندلاق ای اللرنکا زندانه قویارلر قچکی
په‌په برسوز ها دکل مولایه تاپشور ایشکی
غزاواتی کافر ایچینده شهید ایله باشکی
کورن دیسون شامل یولینه جاننی‌قربان ایلدی(۳)

---

(۱) دربند.

(۲) نسخه محله.

(۳) شامل دعواسنه دایر الیمزده چوخ آز ماتریال واردر. اونا کوره عثمانك بو یازیسینی بورایه کوچرمکه مجبور اولدیم. ممتاز.

مارالیانلی: عاشق (پری)(۱)

کلوب

میرزا جان آغادان دست سخادن

تفلیس اولکه‌سندن بیر نشان کلوب
انعام ایدوب کلیسانك اوستنه
اعجاز معجزات خوش نشان کلوب

کورن په په دیدی شوکت و شانه
بیزده مایل اولدیق قاشی کمانه
آلاو آلاو شعله سالوب هر یانه
سانه‌سن که لعل بدخشان کلوب

نامی جار (؟)در یولدوز کیمی سکریدی (۲)
یدی چراغ چار طرفین بوریدی
کورمه‌سنه قیز کلینلر یریدی
نیچه نیچه زلفی پریشان کلوب

احتیاط کوروندی شاملار آلیندی
طویلار دوتولوبن شینلك اولندی
پاك نماز قیلندی سفره سالندی
چار طرفك کسدی مجموعان کلوب

(پری)م درد پنهانك ایچینده
خال دولانور زخندانك ایچینده
سن بیلورسن کلیسانك ایچینده
عمر کا دعاچی یوز مین جان کلوب

---

(۱) عاشق «پری» قارا باغلی خانمدر. قاسم‌بك ذاکر و محمد عاشق ایله معاصردر.
(۲) سکریدی، سه‌یریدی. کوزلریم سه‌یریدی.

(پولاد)

ائللره

مصحف آچديم الف كلدى فالمز
دال اولدى كيده‌لوم بزيم ائللره
قوهومك قارداشك آجى سوزلرى
بال اولدى كيده‌لوم بزيم ائللره

كوتوريلدى ناموسلار قالمادى عارلار
آكارمى بيزلرى بى‌وفا يارلار
سوكولدى كيره‌وه‌لر أريدى قارلار
يول اولدى كيده‌لوم بيزيم ائللره

آتقا (۱) سين سانجمش چرى‌لر باشى
آغالار دورمازايلر ساواشى
قيزل بولاخ كيمى كوزيمك ياشى
سيل اولدى كيده‌لوم بيزيم ائللره

منصور كيمى واروب داردان آسيلدى
(على) نك جنكنده نامرد باسيلدى
(پولاد) دير رقيبك ديلى كسيلدى
لال اولدى كيده‌لوم بيزيم ائللره

---

(۱) آتقا — عسكرلر باشا باش چاتدى تفنك ييغمنه ديللر.

وای کونی

کور نیجه دونوبدر دور زمانه
وای کونیدر مسلمانه وای کونی
محتاج اولدیق آخرته ایمانه
وای کونیدر مسلمانه وای کونی

—

کاشکی بنا قویماسئیدی بو ایشه
کیمینی داره چکدی کیمینی شیشه
یاز کونك دوندردی زمهریر قیشه
وای کونیدر مسلمانه وای کونی

—

عقل‌سیز لردر بو ایشلری ایلین
الدن کلمیه‌نی دیلده سویلین
آتا چاتمیوب فیلی بویلین
وای کونیدر مسلمانه وای کونی

—

یغدی لشکری بی‌نظام خان اولدی
هر کس دوروب اوز باشنه خان اولدی
پیشه‌سی دیلنمك خان هاچان اولدی
وای کونیدر مسلمانه وای کونی

—

دوردی قاضی احمد بیر آد ایلدی
یخدی اولکه‌لری برباد ایلدی

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

قاچدی اوز باشنی آزاد ایلدی
وای کونیدر مسلمانه وای کونی

—

پوزغون دوشدی قوشوننه سانینه
باخمادیلار نه سلطانه نه خانه
داغیلدی داغارلاری هره بیر یانه
وای کونیدر مسلمانه وای کونی

—

غزواته هجوم ایتدی یوزیمز
آخ وای اولدی آخریمز کونیمز
حیف زایا کیتدی کوزل دینیمز
وای کونیدر مسلمانه وای کونی

—

یغدی باش بیله‌نی توکدی قلعه‌یه
دوشدیك مصیبته یامان بلایه
باخمادیلار آتا آنا بالایه
وای کونیدر مسلمانه وای کونی

—

آوار قوموق قافقاز تاج و تختنی
دربند باکو قوبا سانبور بختنی
یاندیردی کوینکی شهر آختینی
وای کونیدر مسلمانه وای کونی

—

(شاهو خان) دیوب کلدی بیر اوکوز
بر شله ساققاللی بسله‌نمش دونقز
دعوا ایله هیچ اولمادی یوز به یوز
وای کونیدر مسلمانه وای کونی

—

مسلمانك آخریدر آخری
حق اوزیدر بو ایشلرك پاخیری

سر که‌نی دوندروب ویریر چاخری
وای کونیدر مسلمانه وای کونی

—

قالمادی عالمده یازی یازانی
نه کوکده اوچانی نه یرده گزه‌نی
مسکین (تراب) نجه ویرسون آذان
وای کوندر مسلمانه وای کونی

—

—

—

—

—

—

کلمسون

ایشیتمشم یار یاننده مدعی
دیوب ثابت بو سامانه کلمسون
نه روادر اولوب زغن مسکنی
شیدا بلبل کلستانه کلمسون

—

روادر سار اوله طایر چمن
کرکس کلستانی ایلیه مسکن
بو نیجه یاراشور دیه اهرمن
آصف تخت سلیمانه کلمسون

—

تیکان یوزین سورتر کل ایاغنه
خار دونر غنچه‌نك سول و ساغنه
کلچین دییر اوز تیکدیکی باغنه
مانع اولك باغبانه کلمسون

—

عشق آتشی جانده چکر زبانه
ظلمت هجردن یتوشدیم جانه
ممکن دکل اوده یانمش پروانه
شمعی کوروب یانه یانه کلمسون

—

ثابت بو دهرده مجنون و وامق
اولمازلار عشقده سکا موافق
طواف کعبه‌یه اولورمی لایق
دییه کافر مسلمانه کلمسون

باراما

اوستالار قولاخ ویرك تعریف ایدیم بارامانی
ابتدا سرتو چیخمیرهی دوکیرم بارامانی
آلتیندان قامچی سالوب قالدیریرام بارامانی
چتمیه‌دك قالخماغا یوخدر اونك هیچ آمانی
نه دییم بو سوزیمك یوخدی خلافی یالانی

—

چوخ مشقتله کیچروب ماغارادان باغلادیم
یاخشی ایشله‌سین دییوبن ماغارانی یاغلادیم
آستا آستا باسوبان چرخك هواسین ساخلادیم
هیچ دولانمادی قیریلدی آخری زار آغلادیم
نه دییم بو سوزیمك یوخدی خلافی یالانی

—

چون قیرینتی ایله دولدیردی چرخك قولینی
صاحب مال کلوبن کوستردی اونا یولینی
اوستانك بیئلی سینیر تپره‌ده بیلمز قولنی
نه دییم هیچ کورممشدیم ینکلونك چولینی
اینانك بو سوزیمك یوخدی خلافی یالانی

—

نوبتی بو ظلمله من ایلدیم تمام کمال
پندیر اپیك یئمکه هیچ یوخدر منده مجال
چون دوشوروب باغلارام کورونر او مثل قجال

عیاری آستار یاریم بلکه‌ده آنداندی سهال
نه دییم بو سوزیمك یوخدی خلافی یالانی

—

(ملا جامی) بو ایشه دوشمه‌مش ایدی هیچ وقت
نه دییم بارامانك نوادی دراز سنك سخت
سو ایچنده دوزه‌لور اینچلمکدن اکری درخت
سعی ایله ایکلدیر کوتورمك ایستر وقت وقت
نه دییم بو سوزیمك یوخدی خلافی یالانی

ایلی سولی: (ملا جمعه)

سرچه‌لر

آللهدان قورخوب بیر انصاف ایدك
آز اینجیدك بیزی ساری سرچه‌لر
دنیا یخیلمادی اولکه باتمادی
بوندان غیری یوخمی داری سرچه‌لر

—

کلمیوب ایلیمز دکلدر بوللوخ
تاخیلیمز اولماسا آجندان اوللوخ
یمه‌یك آخرده اوچ یانه بوللوخ
سیزده اولك بیزنن یاری سرچه‌لر

—

(کریم یوزباشی) تخمك سپوبدر
فاغیر (رستم) چوخ زحمتله اکوبدر
آلاغینا حدسیز اذیت چکوبدر
آیاخ یالین (ریحان قاری) سرچه‌لر

—

سیز دیمیك داری اکن ناشیدر
ویلدایان قوللارینك داشیدر
(قدیر دایی) آغیر نفس کشیدر
سیزه ایدر آه زاری سرچه‌لر

—

تفنکمه دوکی(۱)نی دولدیرارام
دینك باشینده سیزی کورجك قیرارام

(۱) سرچه قیراندا قیرما عوضنه تفنکه دوکی دولدیرارلار.

قامیش دامدان یوواکزی یخارام
کسمیك سیز اعتباری سرچه‌لر

—

(ملا جمعه) کرك اوزین قاوروبه
نه دوشوبسیز آزغین آزغین یورغوبه
عرضه ویررم چالاغانه قیرغیبه
باخساکز کر داری ساری سرچه‌لر

ارشلی: (جوری)

تجنیس

ایکی ملك خطاط خطك یازاندا
آدك مصحفده یازمش یاسنه(۱)
الف قدك جیم جمالك میم آغزك
دیشك بکزر حرف ایچنده(۲) یاسنه

—

مجنون کیمی کنه دوشدیم دیله من
دوغرا کباب باغریم دیلك(۳) دیله من
جمال کوروب لب دیشیلوب(٤) دیله من
خضر اولمازمی کردن قوجان(٥) یاسنه

—

کئیی رختکی باغی کشت ایت یری‌هی(٦)
مرغزار ایت دوست کزدیکی(۷) یری‌هی
جان قوشی‌نك قوناجاقی(۸) یری‌هی
یا بوخاغدر یا زنخدان(۹) یاسنه

—

(۱) یاسنه: طورسینا. سینا داغی.
(۲) یاسنه: قرآنده مشهور یاسین سوره‌سی. ایچریسنده کی (سین) حرفی.
(۳) دیله‌من: دیله‌مم، ایسته‌مم.
(٤)دیله‌من: دیل أمن.
(٥) یاسنه: سینه، کوکس، صدر.
(٦) یری: یوری، کیت دیمکدر.
(۷) یری: مقامی، موضعی.
(۸) یری: مکانی، مسکنی.
(۹) یاسنه: دوش، سینه.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

روامیدر اللرنده (۱۰) اوخینه
عرضم یتمز قوللوقنده (۱۱) اوخینه
نشانه تك منی مژکان اوخینه
قانلو غمزه‌ك کردنمده (۱۲) یاسنه

—

حسرتکدن باغریم باشی یوز یاره
بایقومیلی دولانوبدر یوز یاره
زلف داغنیق حال پریشان یوز یاره
امانتدر کلسون (جوری) (۱۳) یاسنه

---

(۱۰) اوخنه: خنا، حنا.
(۱۱) اوخنه: قرائت اولونا.
(۱۲) یاسنه: سینا، قیریلا.
(۱۳) یاسنه: یاس، ماتم، عزا.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

(حامد)

کرایلی

بیر

کوکلم ایستر کورم یاری
اوچ کونده بیر بش کونده بیر
آرزولارام وفاداری
اوچ کونده بیر بش کونده بیر

اولمشام عاشق دیدار
باشیما دنیا اولدی دار
کورمسم قیللام آه و زار
اوچ کونده بیر بش کونده بیر

قربانم یارك آدینه
حق یتوشسون فریادینه
منی سالیرمی یادینه
اوچ کونده بیر بش کونده بیر

یولا تیکمشم کوزیمی
اونوتمشم اوز اوزیمی
پاینه سورتیم یوزیمی
اوچ کونده بیر بش کونده بیر

شکسته (حامد)م جانان
دردیکدن اولدیم الامان
سك رقیبم دوتسون یامان
اوچ کونده بیر بش کونده بیر

مارال کوزلیم

آه چکوب قان یاش توکرم
سندن اوتری مارال کوزلیم
چوخ چوخ جفالر چکرم
سندن اوتری مارال کوزلیم

—

آیریلیق یاماندر یامان
ای یوزی کل سروروان
بلبل تك ایلرم افغان
سندن اوتری مارال کوزلیم

—

سنسن عمریمك چراغی
چکرم سینه‌مه داغی
آوچی تك کزرم داغی
سندن اوتری مارال کوزلیم

—

قربانم سن کیمی یاره
بر نظر قیل بو بیماره
کونیمز قاره‌در قاره
سندن اوتری مارال کوزلیم

—

قامتم اوخشایور داله
کلمنم من هیچ خیاله
(حامد)م ایلرم ناله
سندن اوتری مارال کوزلیم

(حامدی)

تجنیس

مصحف(۱) جمالکدان یای قاشلارکدان
اوخودیم بیر کلمه(۲) آیه من دلبر
خضره تابع اولور موت(۳) اولماز باقی
لبك جرعه‌سندن (٤) آیه من دلبر

شکر حقه بیر پای آلدیم (٥) آغمدن
حقیقتدن معرفتدن (٦) آغمدن
آه محنت هجرانیله (۷) آغمدن
قورتولماسون کوریم (۸) آیه من دلبر

نه یاراشمش یاشیل اوستن بوخاره (۹)
کل سیودیکم میلك ویرمه (۱۰) بوخاره
خالك سالمش یغما بلخه (۱۱) بوخاره
امر کا حاضردر (۱۲) آیه من دلبر

آچیلوبدر فصل بهار (۱۳) آ لاله
بیر جانم وار دوست یولنده (۱٤) آ لاله
اینجودیشك برابردر (۱٥) آ لاله
قاشلارك اوخشاتدیم (۱٦) آیه من دلبر

---

۱) مصحف: قرآن
۲) آیه: قرآن آیه‌سی.
۳) موت: ئولوم.
٤) أمن — أممك
٥) آغا، بویوك قارداش.
٦) غم، قایغو
۷) آغو، آغی، ساغو، مرثیه، نفرین.
۸) یامان، پیس آدام.
۹) خاره: ایپك پارچا خارا.
۱۰) خار: تیکان
۱۱) بخارا شهری.
۱۲) یمن شهری امرکا حاضردر.
۱۳) لاله، شقایق، قیزیلداق.
۱٤) آلالار،
۱٥) آلاله: لئال: لؤلؤك جمعی.
۱٦) یکی آی، هلال، مای نو.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

(حامدی) دیر دوست کویندە (۱۷) دمادم
آخار چشمم یاشی یوزدن (۱۸) دمادم
کیجه کوندوز سیزیلدارم (۱۹) دمادم
صبحەدن ایلرم (۲۰) آیه من دلبر

---

۱۷) دم بدم، دمادم
۱۸) دم: عربجه قان معنی سنەدر.
۱۹) دم چکمك
۲۰) آی امان، داد ایتمك. ممتاز.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

شکی‌لی: (حاتم)

اولدی

ایام نحس‌ده قمر عقربده (۱)
بیر نیچه کسلره سیاست اولدی
کفار باطلك زخم تیغندن
مؤمنلر قلبی جراحت اولدی

—

فضلا اهلندن بیر نیچه آدم
فلك دیارینده عقلی فراهم
اوخوندی کوشنه فرمان ماتم
قلبینك حاصلی ملامت اولدی

—

دوتمسون کافره هیچ کس اخلاصی
قهرینه اوغرایان تاپماز خلاصی
صبر ایدوب قضایه اولمادی عاصی
مینوده رتبه‌سی بلاغت اولدی

—

ملول باخیر هر بیری بیر دیاره
بیر کیمسه یوخدر که ایلسون چاره
کوزلرین باغلیوب چکدیلر داره
کور که نه بیداد نه آفت اولدی

—

(۱) چار اوردوسی شکی‌یی آلدیقدان سوکرا شکی‌ده اوینانیلان فاجعه‌نك بیر پرده‌سی بو منظومه ایله تصویر ایدیلمشدر. ممتاز.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

بند ایدوب اونلاری آغاجلاره تنك
نظامه دوردیلار کویا ایدیر جنك
چاتلادی بیر دفعه ایکی یوز تفنك
متاع عمریمز خسارت اولدی

—

کافرلر بونلاری ایتدی نشانه
بولاشدی اندامی آل قیزل قانه
کوروبن خلایق دوشدی افغانه
محشردن بوده بر علامت اولدی

—

چیویروب اطرافین ایکی صف سالدات
دولانیر النده تیغی (قمندات)
جزم اولدی بونلارا حیاتدن ممات
قان یاشی چوللره روایت اولدی

—

یغیلوب باشنه قوم و قارداشی
چشم ندامتدن توکدیلر یاشی
بیله نقش ایدوب قضا نقاشی
هرنه اولدی حقدن عنایت اولدی

—

هر آتاکه آیری دوشه پسردن
اکلشوب حزنده (۱) سورار هر یردن
کل ایشیت خبر پیر پدردن
ایترمش یوسفك قیامت اولدی

—

بو زمان عقلی باشندان اوچدی
وای اوغول دیوبن توپراغه دوشدی

---

(۱) نسخه مخزنده.

فریاد فغانك دفترین آچدی
چشمی تکنه (؟) بفازت؟ اولدی

—

یارب نجه اولور ایشلر انجامی
یتوش فریاده آل انتقامی .
کافر النده اسیردی هامی (۱)
مسلمان ایشی بغایت اولدی

—

البته‌مخفی دکل هشیاره
کون بکون معیشت دوشور دشواره
(حاتم) (۲) بو ملکدن اوزکه دیاره
کوچ ایمدی وقت رحالت اولدی

---

(۱) نسخه: کافرالنده اسیر دامی.
(۲) نسخه‌ده ماتم یازیلمشدر که بو معنی‌سیزدر. قرینه ایله صحیحنك (حاتم) اولماسی احتمالدر. ممتاز.

وارخییا نلی: (حسن)

حسنك

یاره دییك بیزدن قارغیش آلماسون
یرده قالماز آه و زاری حسنك
کیجه کوندوز حسرتنی چکمکدن
قالمیوبدر جانی یاری حسنك

—

کوکل الدن قویماز کل یوزلو یاری
صبح و شام کوینه ایلر کذاری
دیوب دانشماغا کلمیر هیچ واری
اوزولوبدر اختیاری حسنك

—

باخچا سنك باغبان سنك بار سنك
آلما سنك حایوا سنك نار سنك
عالم بیلور یار سنك دریار سنك
جانی باشی کلل واری حسنك

کنجه لی: (حسن)

کنجه‌نك قیرغینی

کورن بیله‌ن ایشیدنلر یانسونلار
کور نه یامان اولدی حالی کنجه‌نك
بیزه امداد ویرمز پادشاهزاده
مکر دوتولوبدر یولی کنجه‌نك

—

بایداقلاری برج اوستونده قوردیلار
طفیل اوشاقلاری هامو قیردیلار
او زمان که جواد خانی (۱) ووردیلار
ساناسان قیریلدی بیئلی کنجه‌نك

—

بایرام کیجه‌سنده قالانی آلدی
دورت یانین چیویروب قلجین چالدی
ارککی قیریلوب دیشیسی قالدی
آل قانه بویاندی چونی کنجه‌نك

—

(۱)مرحوم علی امیری افندی: عثمانلی تاریخی و ادبیات مجموعه‌سنك ۳ نجی ساینده بو تاریخنی منظو مه‌نك یالکز بیر بندنی تحریف ایده‌رك یازمشدرکه صحیحی یوقاریدا یازدیغمز کبیدر. او تاریخده کنجه‌ده (جعفر) آدنلو خان اولمامشدر.

برج اوستنه بایراقلری قوردیلر
بیوکن کوچوکن همین قردیلر
اولزمانکه جعفر خانی اوردیلر
صاناسنکه بیلی صندی کنجه‌نك

عثمانلی تاریخ و ادبیات مجموعه‌سی‌سنه: ۱ عدد: ۳ ص ۴۲.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

(کنجه‌لی حسن)م یوره کیم آجی
مسکو فرصت تاپوب چالدی قلیجی
شمشادینلو، قازاخ بورچالی کورجی
تالادی قالمادی مالی کنجه‌نك (۲)

---

(۲) بو تاریخی شعرك ۱۸ نجی ایلده معلم میرزا عباس عباس‌زاده طرفندن طبع ایدیلدیکی یقینم اولدی. ممتاز.

حسن

قاسم

دیئیشمه — بدیه

حسن — کوسترنده قاشلارینك تاینی
خجل ایدیر چرخك تازه آینی
تر بوخاقده زلف سمن سایینی
کورن اولور کرفتاری پرینك

—

قاسم — کوسترنده قاشلارینك طاقینی
لاله یکاغینی تر بوخاقینی
بیهوش ایدیر مجلس ایچره ساقینی
چشم مست و فتنه کاری پرینك

—

حسن — وسمه چکیر تیز تیز قاشی اوستینه
کج باخماق عادتدر چشم مستینه
کنه چکیر چری کوکل قصدینه
یوزده زلف و تار ماری پرینك

—

قاسم — نه لازمدر وسمه قاشی اوستینه
جانم نشانه‌در تیر شصتینه
تقسیم ایدر آشناسینه دوستینه
آز دکلدر قونشولاری پرینك

(مسکین حسن)

اولور

ذره‌جه غم چکمه عالی حضرتم
قادر مولامز سنه یار اولور
بو کمالی علمی بخش ایدن آغا
یتوشور دادکا مدد کار اولور

آلله سنی عزیز قیلسون دنیاده
همیشه چاتاسن آرزویه مراده
خجالت چکمیه‌سن دار عقباده
خاتم‌الانبیاء شفادار اولور

فردوس اعلاده بولاسن مقام
حورئی غلماندن آلاسن تا کام
جنت شرابندن ایچه‌سن یوز جام
ساقئی کوثرك وفادار اولور

عالم آراسنده اولاسن خوشخو
مسخر اولسون سنه وحش آهو
(شیخ نقشبندی) کیمی چکه‌سن یاهو
مرشد و مریدك کامکار اولور

خلوص قلب ایلن ایله عبادت
غافل اولانلارا کوستر هدایت
بو (مسکین حسنه) قیل سن شفاعت
یقین دشمنلری شرمسار اولور

(حسن)

یوخدر

ای جانم جلادی عمریم یاغیسی
مکر سنده ظالم دین ایمان یوخدر
کیجه کوندوز حسرتنی چکمکدن
اوزیلوبدر دخی منده جان یوخدر

سك رقیبك بیر داش دوشسون باشنه
قویمازکه یار ایلن اولیم آشنه
حقدی یانان چوخدی عشق آتشنه
منم تك اود دوتوب آلیشان یوخدر

ای قاشلاری هلال یکاقلاری کل
زلفلری ریحان خاللاری فلفل
ای عاشق اولدیرن بیرحم بیدل
سنك تك عالمده ایو یخان یوخدر

سنی سیونلر اولوبدر همیشه دلشاد
نسلده آدمسن حسنده پریزاد
قامتك عرعردر قوللارك شمشاد
بو شان و شوکتده هیچ انسان یوخدر

دوشکون حالین ستمکاره دیمیك
یالواروبن واره واره دیمیك
بو (حسن)ك عرضین یاره دیمیك
مکر بو آراده مسلمان یوخدر

(خلیل)

کرایلی

دلی کوکل نه ملول سن
مکر اول نازلی یار کیتدی
سیو کللی یاردان آیرو
فلکه آه و زار کیتدی

—

ازل باشدن سنسك یاریم
وفالی نازلی دلباریم
کسیلدی صبر و قراریم
الیمدن اختیار کیتدی

—

قربانم یوزیکده خاله
یکاقلاری کل و لاله
قدیمی دوندردی داله (۱)
بوکون سرور فتار کیتدی

—

سیودیم بویی بسته‌نی
عجایب تحفه نسته‌نی
سالدی (خلیل) شکسته‌نی
کورك ستمکار کیتدی

---

(۱) دال حرفی اکری بوکوك اولدیغی ایچون بوکولمش بیله اوخشادیرلار. «بارغم تختنده قدیم بیهده خم اولمامش لفظ قدیمده بیلوبدر قاف کج‌در دال **کج» ناکام.**

تجنیس

غنی مولام بودر سندن دیله کیم
کله بیر کون بو دیاره سیودیکم
سیزیلدارام کیجه کوندوز اونسیزین
آلدی جان و جسمم یاره سیودیکم

—

کوکل قوشی بند اولوبدر (۱) بو دمده
آخار دورماز کوزلریمدن (۲) بو دمده
کوزك ایستر جانم آلا (۳) بو دمده
تیغ غمزه‌ك باغریم یاره سیودیکم

—

کینمش‌سن بو کون یاشیلدان (٤) آلدان
قورخورام فتنه‌دن حیله‌دن (٥) آلدان
سك رقیب سوزینه آلدانما (٦) آلدان
جان و دلدن یار اول یاره سیودیکم

—

آغلاماخدان دیده‌م دوندی (۷) باخچیه
حسنك قاتده ایشیق ویرمز (۸) باخچیه

---

(۱) بو دمده: بو دامدا، بو توردا، بو دوزاغدا.
(۲) بو دمده: دم — قان، خون.
(۳) بو دمده: معلوم.
(٤) آلدان: آل رنکلی پالتار.
(٥) آلدان: آل، حیله، خدعه.
(٦) آلدان: آلدانسن آلدانماساك جان دلدن یار اول.
(۷) باخچه: آغلاماخدان باغچیه دوندی. ژاله، شبنم، شه.
(۸) باخچیه: حسنك یاننده کورکه او دورولیقدا شبنم بیله ایشیق ویره بیلمیر.

بلبل آغلار قان یاش توکر (۹) باخچیه
بایقو دوشر یوزین یاره سیودیکم

—

(خلیلی) دیر سرك ویرمه (؟) دنیاده
تشنه دلم لبلریکدن دنیاده (؟)
سندن غیری اکر اولسه دنیاده
میل ایتمزم یوز مین یاره سیودیکم

---

(۹) باخچیه: باغچا کللك.

(خورشید)

سیودیکیم

نه مدتدر دولانیرسن ائللری
ائللر نه دیاره کیتدی سیودیکم
قانه دوندی بو چشممك سئیللری
سئیللر نه دیاره کیتدی سیودیکم

—

سیزه من سویلیم قایالار داشلار
ایلده بیر کز (۱) میوه ویرن آغاجلار
اوستاسندان دستور آلمش آناشلار
قوشلار نه دیاره کیتدی سیودیکم

—

کوکده سوزه‌ن آل و یاشیل‌لی قوشلار
آغ آپپاغ قولار قارا قارتقوشلار
یوللك قیراغنده الوان چیچکلر
چیچك نه دیاره کیتدی سیودیکم

—

آغلیوب آغلیوب کیردیم یوللاره
کوزیم یاشی دوندی آخار سئیللره
مهری کیتدی غریب غربت ائللره
ائللر نه دیاره کیتدی سیودیکم

—

بوندان سوکرا یقین اولدی ایراقلار
سنکله سیودیکیم اولدی فراقلار

---

(۱) کز: دفعه، یول.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

یوزین اوسته آخان دوری بولاقلار
بولاقلار نه دیاره کیتدی سیودیکیم

—

(خورشید)م منده کیردیم بو حاله
اینچلدی قامتم دوندی هلاله
شکر ایدیم مولایه کلدیم بوآله (۱)
بو آل نه دیاره کیتدی سیودیکم

---

(۱) آل: دودمان، خانواده، اوجاق.

(خورشید)

آغلارام

کنه یکی باشدان دردلره دوشدیم
آلیشدیم دوتوشدیم یاندیم آغلارام
یارك اوباسین کوچینی کوردیم
یوردین کوردیم اونی آندیم آغلارام

بلای محنته درده توش اولدیم
کیفیتم بودر زهره (۱) نوش اولدیم
غم خرقه‌سین کیدیم سیهپوش اولدیم
بلا کمرین قورشاندیم آغلارام

ترك وطن اولدیم خانمانمدن
لاله‌لر آل کئیدی آخان قانمدن
هجران الی دوتدی کریبانمدن
غم فوجنه من تالاندیم آغلارام

کیچیجیك چاغمدا دوشدیم قوجالدیم
بکلك مرتبه‌سین کوکلمدن سالدیم
دنیانی قاوماقدان داخی یورولدیم
کیچن کونلریمی آندیم آغلارام

(خورشید)م سیراندا یار سنی کوردیم
یوخ ایتدیم ئوزیمی وار سنی کوردیم
ناموسداندا کیچدیم عار سنی کوردیم
غفلتدن ایمدی‌جه اویاندیم آغلارام

---

(۱) زهره: ئود معنی‌سنه ایشلنمشدر.

منه

کون تکی پارلادی چیخدی قصردن
کوزیمه کورینمدی ماهتاب منه
مژ کانلاری دکدی باغریمی دلدی
دخی نیلیه‌جك او کتاب منه

—

قاییدوب جانانی من بیر بولئیدیم
حیرتدن قورتاروب حاله کلئیدیم
قوئیدك یاریمه قربان اولئیدیم
بیمروت نیچون سپدك آب منه

—

نازلی‌جه دلبریم یوزکا کلمن
عشقك سوداسندن اوزیمی بیلمن
بو دردی سن ویردك داخی آییلمن
کوندوز قرار کلمز کیجه خواب منه

—

جمالك شوقندان اولدیم سرسری
کوزیمك شعله‌سی عقلیم پرکری
بیچاره (خورشید)ك اولدك دلبری
تاپه بیلمن سندن غیری باب منه

شیروانلی: (دوستی خانم)

تجنیس

رختین آل کئیمش باخچایا کیدیر
باشینا کوتورمش (۱) بوتا باغلاری
بلبل سایریوب باغ ساری کیدیر
یوزینه دوتوبدر (۲) بوتا باغلاری

—

سیودیکم آتلاندی (۳) ترسمنی کور
آچیلدی باغلارك (٤) ترسمنی کور
ایلدی آخرده (٥) ترسمنی کور
شیخ صنعان تك (٦) بوتا باغلاری

—

نیاز مندم یوزین یارك (۷) کورنده
بایقولار چیقریشور (؟) یارك کورنده
آغلار حسرت کوزیم یارك کورنده
بولور بیر دم دوتسا (۸) بوتا باغلاری

—

جانانمه دییك جانمه (۹) کلسون
تشنه‌نی کوندرسون جانمه (۱۰) کلسون
آت تیر اوخلارك جانمه (۱۱) کلسون
کماندارسن کوزله (۱۲) بوتا باغلاری

—

(۱) کل بوتالاری.
(۲) تاباغ: طبق. (۳)ترس‌مینمش، ترس‌آتلانمش دیمکدر. (٤) ترسمن، سمن چیچکی. (٥)منی ترسا ایلدی. (٦) بته، بوته باغلادی. (۷) یارین، فردا. (۹) تادیب ایتمکه کلسون. (۱۰) أکیلسون. (۱۱) معلوم. (۱۲) بوتاس اولان باغلار.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

بیزه جور ایلدی کلبی (۱۳) یوزندن
قال دیسه قالاریق کلبی (۱٤) یوزندن
(دوستی) دیر کوره‌سن کلبی (۱۵) یوزندن
بوینوما سالوبسك بوتا باغلاری(۱٦)

---

(۱۳) (؟) (۱٤) (؟) (۱۵) ایت، کلب(۱٦)باغ: بویون باغی.

(دردلی محمد)

قالدیم

یانارام یانارام دیلیم دونمز
غریب غریب غربت ائللرده قالدیم
سیودیکمك سوداسی کیتمز باشمدان
آغزده سویله‌نن دیلله‌رده قالدیم

—

بیر کیمسه‌م یوخ سوروشوب حالمی بیله
آغلیان کوزیمك یاشینی سیله
قورخورام که دشمنلر اوستمه کوله
حیف اولسون بو دمده اللرده قالدیم

—

کورورمی مولام بو اصلی خانی
یولینه قربان قویمشام بو جانی
ترك ایلدیم قوم و قارداش وطنی (؟)
داغلاردا داشلاردا چوللرده قالدیم

—

(دردلی محمد) آیدر اوله‌مز اولدیم
آغلیان کوزیمی سیله‌مز اولدیم
یالانچی دنیاده کوله‌مز اولدیم
کوز یاشیمدان یغیشان کوللرده قالدیم

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

جالوتلی: (دولکر اوغلی)

دردیمی

بابت بابت یوز مین منم دردیم وار
کیمه دییوم یانه یانه دردیمی
دردسیزلر نه بیلیرلر دردلی‌لر دیلین
کرك دییوم دردلی قانه دردیمی

—

درد النلدن جکر دوندی بیر یانه
آغلاماخدان دیده‌م دوندی عمانه
سالدك فلك چونکه منی هجرانه
داخی ویرمه بیر انسانه دردیمی

—

کجروفلك دردی مکا بار ایتدك
کیجه کوندوز ایشیم آه و زار ایتدك
آرتیره آرتیره برابر ایتدك
دکزه دریای عمانه دردیمی

—

بوندا کون کیچیریرم من نیاز ایله
بلبل ناله ایدر چوخ کداز ایله
(دولکر اوغلی) کرك دییه ساز ایله
کون دوغاندان کون باتانه دردیمی

داش بولاخلی: عاشق (دونی)

ایمدی

کوز یاشدان نامه یازدیم یوللادیم
اوخویوب دردیمی قانالار ایمدی
غربت ائلده هجران دوتدی یاخامدان
مشکل‌در حالیمه یانالار ایمدی

—

قوجا بلبل ترك ایلمش باغلاری
ناشی قوشلار توتمش زر بوتاغلاری
نجه اولدی کوکلمك لاچین چاغلاری
کزر آولاغیمده سونالار ایمدی

—

خدام خوب یارادوب بو کوزللری
هر یانه توکمشلر افشان تئیللری
یادا دوشور ینه یارك ائللری
یاخا دستمه خینالار ایمدی

—

اوچدی ترلان یرین آلدی بایقولار
دولانوب کوکلری قوجالدی (قو) لار
(عاشق دونی) کیچن کونی آرزولار
نجه آه چکمسون سینا (۱) لار ایمدی

---

(۱) سینا: سینه، دوش دیمکدر.

شکی‌لی: ملا قاسم (ذاکر)

جیغالی مخمس

شکی‌لی: سلیمان ه نظیره ۱)

اغیاری کل ای دوست کنار ایت سنی تاری
بیر رسم پسندیده شعار ایت سنی تاری
بیر یانمه لطف ایله کذار ایت سنی تاری
بیر لحظه کناریمده قرار ایت سنی تاری
بی مونس وزارم
دل خسته فکارم
بی صبر و قرارم
من عاشق زارم
فکر دل بو عاشق زار ایت سنی تاری

—

هر ناکسی بیلمه اوزکا عاشق صادق
هم صحبت ایچون تاپ اوزکا یار موافق
هم جنس کرکدر اولا هم جنسه مطابق
ناجنس ایله صحبت سکا ای دوست نه لایق
سن بیر بت زیبا
سن بیر کل رعنا
معشوق دل آرا
یوخدر سکا همتا
بیر رسم پسندیده شعار ایت سنی تاری

—

(۱) شکی‌لی سلیمانك جیغالی مخمسنه باق. صحیفه...

ایت نوش می و مهر وفا جام صفادن
کل الفتکی کسمه کلن اهل وفادن
کوش ایت سوزیمه چك انکی جور و جفادن
اندیشه قیل ای تاج سریم قهر خدادن
سرورلره سرور
بیر لطفکی کوستر
ای شوخ ستمکر
بسدر بو جفالر
بیر یانمه لطف ایله کذار ایت سنی تاری

—

یوز خانهٔ زرین اولا سن‌سیز نه صفاسی
یوز منزل مشکین اولا سن‌سیز نه صفاسی
یوز غنچهٔ رنکین اولا سن‌سیز نه صفاسی
یوز بزم خوش آیین اولا سن‌سیز نه صفاسی
ای زینت عالم
ای خلق مکرم
ای شاه معظم
فریاد که بیردم
بیر لحظه کناریمده قرار ایت سنی تاری

—

کل ایتمه منی درد و غم هجره کرفتار
سن‌سیز چکرم آه جکر سوز شرر بار
اولدیرمه منی هجریله ای شوخ ستمکار
القصه منم (ذاکر) دلخستهٔ بیمار
ای نادر دوران
من بندهٔ فرمان
قیل دردیمه درمان
کل کل سکا قربان
فکر دل بو عاشق زار ایت سنی تاری

شکی‌لی: ملا قاسم (ذاکر)

خوروز

یاتاردك آغاجدا شاد بی‌پروا
نه کلدی دوشدك بلایه خوروز
بیله سوالندن ایله استغفرالله
حاشا سوال اولماز قضایه خوروز

—

هر اشیا که مصاحب قوت اونور
مین یاشاسن آخر بیر کون فوت اولور
کل نفس ذایقه‌تالموت اولور
امید یوخدر بو کوندن فردایه خوروز

—

طاوس جلوه‌لی کلکونه لباس
بو کونکا هیچ ایتمدك سن قیاس
دییردك آییلك یا ایهاالناس
یتوردی فریادك سمایه خوروز

—

سندن ازل کیچن شاه معظم
نچه پادشاهلار جمشید ایله جم
اولاریده سنك تك بو تیغ ستم
جلادوش ویردی جفایه خوروز

—

اکر ایشیتمیسن اولورسن تسکین
اذاجاء اجلهم آیه‌سین
(ذاکر) تك قلبکی دوت مطمئن
کیدرسن جنت الماوایه خوروز

اولماز

کلنده ظهوره نور تجلا
جمالڭ تك منور اولماز
کردون حکمتدن چیخان آفتاب
ذره‌جه سکا برابر اولماز

—

مهرومه فلکده وار ایسه هر چند
زینت رخسارك اولاردان بی‌حد
صفحهٔ رویکده خال زبرجد
هر بنی آدمه میسر اولماز

—

کماهی حسنکا یتمدی ادراك
آفت چشمکدن اولدیم خوفناك
ای کوزی جلادیم شاه غضبناك
سن کیمی (ذاکره) ستمکر اولماز

کلین

سالدی اول غنچه دهانڭ منی سودایه کلین
نجه که کل یکاغی بلبلی غوغایه کلین
کوردی کوز دوشدی جانم آهله یوز وایه کلین
مجنون اولدیم دوشوبن وادئی صحرایه کلین
نه کلین وه نه کلین زینت و زیبایه کلین

—

خوش کولوش خوش دانیشقدر مزه‌لی جمله‌سوزی
خویی خوش خصلتی خوش ماه منوردی یوزی
اوزولور جان اوزولور کر سوزولور آله کوزی
مزه‌لی چوخ مزه‌لی غمزه‌لی غایتده اوزی
آغ یوزی کل یکاغی لالهٔ حمرایه کلین

—

ساچ اوزون کردن اوزون قامتیدر سرو روان
قاش قارا کوز پیالا دیشلری در، پسته دهان
شوخ یکاغ لعل دوداغ لهجه‌سیده جانلار آلان
سینه میدان، ممه‌سی‌قبه، کوزل اینجه میان
دولو بود جانلی توپوغ سربسر آغ مایه کلین

—

قیرمزی یایلیغ النده کل دستمال لچکی
ساری کوینك کیینوب جمله (میداخل) أتکی
نیمتنه خالص زیبای مزین بزه کی
زربالاخ دیزلك ایاغنده بنوشه چیچکی
ساغری باشماق جورابی خمسه کییوب پایه کلین

—

ایکی پستانی آراسنده حمایل آسیلوب
یعنی فنجان کوبکك اوسته قیزل کل آسیلوب
دوزیلوب یاخاسنه قیزل یاخالیق کسیلوب
قولده قول باغی أتکدنده أتکلك آسیلوب
مرحبالر بو قدر صورت و سیمایه کلین

—

ناکهان کوردی کوزیم چیخدی معلایه کلیم
دیدیم ای غنچه دهان بیرجه یاواش کیت من اولیم
دردیم آرتیخدی دایان بیر دانیشاق آغرك آلیم
یخیلم پایکا من دردیمی بو جانه سالیم
دوروبن سرو کیمی باشمه سال سایه کلین

—

آغی آغ قیرمزیسی لاله احمر کیمی‌در
أتی آغ اندامی آغ سینه‌سی مرمر کیمی‌در
چکیلوب قدی اونك سرو صنوبر کیمی‌در
ممه‌لر شهد شکر قند مکرر کیمی‌در
کلدی جنت پریسی سن کیمی اوبایه کلین

—

مکا بیر شاه جهان رحم ایله قربانڭ اولیم
اولیرم اولمکیمی فهم ایله قربانڭ اولیم
دوتارام دامنکی زحم (؟) ایله قربانڭ اولیم
ظلم قهاره باخوب سهم ایله قربانڭ اولیم
ویرمه کل تاری ایچون (ذاکر)ی رسوایه کلین

(ذاکر)

مندن

باشنا دوندیکم آ نازلو دلبر
کلورمی کوشکا صدالر مندن
بیله بد زمانه حیلهٔ اغیار
قورخورام سنی‌ده یاد ایلر مندن

—

سندن غیری عاشقك بیر مداری یوق
جان چیخوب جسددن اختیاری یوق
غرق اولدیم دریایه هیچ کناری یوق
خوف ایلر کورنده آدا(۱)لر مندن

—

من (ذاکر)م ترسا سودیم ظالمی
فلك اکوب منم قدو قالمی(؟)
بس من کیمه قیلم عرض حالمی
کوسوبدر او ملك زادالر مندن

—

(۱) آدا: آطه، جزیره.

خانه مراجعت

منی یاردان آیردیلار
سکا اولسون خبر خانم
منم کیمی بو ایامدا
کیم بو ظلمی کورر خانم

—

حسرت ایدیم من اول کله
جفالار قالدی بلبله
ستاره‌م دوشدی سنبله
کیم بو جوری چکر خانم

—

بو کون الدن یاریم کیتدی
ناموس ایله عاریم کیتدی
نه افلاکه(۱) زاریم کیتدی
قیل آهمدن حذر خانم

—

یاری قیلدك بو کون مندن
دولاننام اول سبب کندن
کوسوبدر بو قولك سندن
اومان یردن کوسر خانم

—

ایشم کلدی یامان اولدی
کوزیم یاشی روان اولدی
دردلر جانده نهان اولدی
حسرت قدیم بو کر خانم

—

(۱) دوقوز فلك دیمکدر.

سن قیلوبسن عاشقی زار
ای اولان عالمه سردار
کیجه کوندوز یانار آغلار
قانلو یاشین توکر خانم

—

منی قویما بو کریانده
قالمشم خیلی درمانده
او کلله کوز (میرزا خان) دا
کوروبسن نه هنر خانم

—

عرضم بودر او دولته
حکم ایلیه غوره‌یته
کیم کوروبدر (بیر عورته)
دنیاده (ایکی ار) خانم

—

کوتورمدك کلك خارك
اونوتدك عشق بیمارك
کوجلی کوجسیزك یارین
آلور الدن مکر خانم

—

آبدال تك کیمشم شالی
اولمشم هجر پامالی
قیلسونلار دردیمی حالی
(وزیرلر) (میرزا)لر خانم

—

صونالار کیچمز کول‌ندن
بلبل آیریلماز کل‌ندن
من دونمزم یار یول‌ندن
ساغ اولدیقجا بو سر خانم

—

اقبال دوندی بختم یاتدی
کورك فلك نه شر ساتدی
آلدی عقلمی آلداتدی
بیلنده زر کمر خانم

چشمم اشکین تو که قالدی
قدیم قدین بو که قالدی
(راجی) حسرت چکه قالدی
او بال لبدن امر خانم

—

اولسون

منی یاردان آیری سالان
کوریم یوزك سیاه اولسون
درده دوشوب منم کیمی
ایشك هر کونده آه اولسون

—

الف قدك دونه یایه
هر ایشلرك کیده ضایه
جهانده تاپما سرمایه
عمرك کونك کوتاه اولسون

—

دیری عمر کده کام آلما
خلایق ایچره نام آلما
هر کز مقصد مرام آلما
یاخشی حالك تباه اولسون

—

ذلیل اول سن که من خارم
کیمیم وار کیمه یالواریم
سکا هر کونده قارغارم
ایستر مکا کناه اولسون

—

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

دوندردك یاشیمی چایه
دوشه‌سن سنده آه وایه
قصاص البته فردایه
قالماز بیله آکاه اولسون

—

بیت‌الحزن مسکنمدر
کیم بو ایشده دوشمنمدر
ویرانه‌لر مامنمدر
اوکا دوشمن آلله اولسون

—

(راجی) بو کون یاردان اولدی
کیچدی ناموس عاردان اولدی
مال و ملك واردان اولدی
مانع‌لری کمراه اولسون

مندن

(علی اکبر) خدمتکا
سلام اولسون روان مندن
باخما رقیبك سوزینه
چوخ دیرلر یامان مندن

—

منی یاره وصول ایله
ایستر قاپو کده قول ایله
اوپ آل اله قبول ایله
کلسه کاغذ نهان مندن

—

مراد شمعینی سوندیرمه
منی محرومه (؟) کوندرمه
کل باشکچون یوز دوندرمه
اماندر الامان مندن

—

(علی) سکا ایده یاردیم
آرتورمه غصهٔ دردیم
چکر اولسم آه سردیم
یانار جمله جهان مندن

—

یاره قیلمه رقیب یاری
مرخص قیل منم ساری
اوزك انصاف ایله باری
آرتیقمی (میرزا خان) مندن

—

حضرت علی هودارك
حسین کربلا یارك
وفاسین کور بی‌اقرارك
دونوبدر بو زمان مندن

—

یتوش (راجی) نك دادینه
رحمك کلسون فریادینه
هیچ عاشقلار عشق اودینه
اولماز آرتیق یانان مندن

(راضی)

کلمه‌دی

کیجه کوندوز انتظارین چکرم
آمان آلله یار اکلندی کلمدی
حسرتندن الف قدیم بوکرم
آمان آلله یار اکلندی کلمدی

—

کللم دیدی وعده ایلدی کیتدی
سوزی خلاف اولدی وعده‌دن اوتدی
سبب نولدی بیزی یاددان اونوتدی
آمان آلله یار اکلندی کلمدی

—

باد صباح دوست کویندن کلنده
ویر کلن بیر خبر من درد منده
بیزیملن اقرار ایتدی کیدنده
آمان آلله یار اکلندی کلمدی

—

کلن وارمی کوریم یازی کوزدیمی
واروب عرض ایلیم اوکا دردیمی
بیلمن اوندا غیره کوکل وبردیمی
آمان آلله یار اکلندی کلمدی

—

آشکار اولدی منم درد نهانم
اوج ایتدی فلکه آه و افغانم
(راضی)م هجریکده اوزیلدی جانم
آمان آلله یار اکلندی کلمدی

—

مربع

قناميڭ منی دوغريسين دييم
منی يوز مين درده سالان يار بودر
چوخ جفاسين چكديم وصلين كورمديم
حسرتی جانمده قالان يار بودر

—

آخرينده زای ايلدی ايشيمی
تمام قان ايلدی بوكوز ياشيمی
ادراك فهممی عقل هوشمی
سوداسی سرمده قالان يار بودر

—

چوخ اولوردی آرامزده اختلاف
كاه اوراردیق محبتدن لاف كاف
سوكراسی سوزينده كورينديی خلاف
هر بير سوزی يالان اولان يار بودر

—

ای (راضی) دوغری ياردان يول كسمه
يارامامش‌سڭ رقيبدن دل كسمه
اميديكی قطع ايدوبن ال كسمه
ينه چوره‌سنده دولان يار بودر

—

(رحیم)

وارمی؟

منمله همدم بو کون بو کیجه
بیر بلبلم واردر سنکده وارمی
فکرو خیالیمی ویرمشم او نه
بیر بلبلم واردر سنکده وارمی

—

که ناله چکر که فغان ایلر
کل کل دیوب جکریمی قان ایلر
کو کل چه چهنه جان قربان ایلر
بیر بلبلم واردر سنکده وارمی

—

رحم ایلیوب کلوب من بینوایه
راز دیلك دیوب دوروب نوایه
منم (رحیم) تك دوشن باشی سودایه
بیر بلبلم واردر سنکده وارمی

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

نخو

تعریف ایدیم (نخو) یرین یرلری کلشان کیمی‌در
سویلیوب دانشماغی هر بیری بیر جان کیمی‌در
باخارسن مال دولتی دولتلی سلطان کیمی‌در
عدلی عدالتی عادل نوشیروان کیمی‌در
ایچینك محبوبلاری حورئی غلمان کیمی‌در

—

چیخوبن بهار فصلی محبوبلاری چولده کزیر
کوره‌نك تمام جانا یوره کینك یاغی اریر
اونلاری کورن اوغلان اون بش یاشینداجا قاریر
لباسلاری زرو زیبا بیللرینه تیرمه ساریر
یکاقلاری کل یاپراغی قاشلاری کمان کیمی‌در

—

یا الهی یتمسون هیچ وقت نقصان بولارا
حوری دیم پری دیم یوخسا که انسان بولارا
هر کورن کیمسه دیسون حوریی غلمان بولارا
من اوزیم اینجینمرم اکر ویرم جان بولارا
باخشلاری مارال کیمی یریشلری جیران کیمی‌در

—

قوللاری کومش کیمی کردنی مینا مثلی
تو کمش قیوریم تئلینی سنبل و رعنا مثلی
اونلاری کورن اولار مجنون رسوا مثلی
یارادوب بارالهی جنتده صونا مثلی
ساچلاری کلاباتون کیرپیکی پیکان کیمی‌در

—

نه یمان درده سالدی بو قاشلاری کمان منی
بیلیرم اولدیره‌جك بو دردلر نهان منی
قورتارا بو درددن قادر سبحان منی
اولسم اکر کوتوره بیر صاحب ایمان منی
بودرد ایلن‌اولسه (رسول) بیل‌شهید اولان کیمی‌در

عاشق (رضا)

قالدی

کوکل قوللیق ایله کامل استاده
کماله یتمدك ایشك خام قالدی
کمالللی‌لار کوچدی کیتدی دنیادان
نه حکیم نه عالم نه امام قالدی

(عاشق رضا) طول کلام ایلمز
تکبرلی آداما سلام ایلمز
چوخلار دنیا ایشین تمام ایلمز
هر کس جهد ایلدی نا تمام قالدی

(رضا)

بکزرسن

کوزل آدم هانسی یردن کلیرسن
من ها بیللم سن جانانه بکزه‌رسن
کلدیکك یوللره قربان اولایم
جان ایچنده شرین جانه بکزرسن

—

کلیسادان باقدیم خاچك کوروندی
توماقك آلیندی ماچك کوروندی
الوان یایلیق آلتدان ساچك کوروندی
سرو ایچنده خرامانه بکزه‌رسن

—

بیزیم یرده اوردك اولور قاز اولور
کوزللرده عشوه اولور ناز اولور
حسن ایچنده سن تك کوزل آز اولور
ملك ایچنده سلیمانه بکزرسن

—

آلله محمد و آلی سیودیکم
آغ یوزنده سیه خالی سیودیکیم
ایتمه مکا فتنه آلی سیودیکم
کوزلریکدن ایو یخانه بکزرسن

—

قربان اولیم نازلو یارك اوزینه
کونش جمالینه کوکچك یوزینه
خلاف دیمه (کوچك رضا) سوزینه
والله بالله کلستانه بکزرسن

باشینه دوندیکیم

اوزون ایللر آرزوسین چکدیکم
کیتمه بری کل باشنه دوندیکم
من اولمشام درد هجران تاپداغی
یتور منه ال باشنه دوندیکم

—

رسوا قیلدی منی سودای عشقڭ
عشقڭ دریاسی داشقیندر داشقین
کله‌غایی کلکز تیکمه آراشقین
اینجه بیلده شال باشنه دوندیکم

—

بیر سفارش یوللامشدی یار منه
سالدی جکریمی اودلارا کنه
قیقاج هاشیه‌سی زرباف نیمتنه
آرخالغی آل باشنه دوندیکم

—

کیتدی مطرب کلشن قالدی بلبله
بیر دردمند یوخدی دردیمی بیله
قدی سرو آغاجی کردنی مینه (۱)
آل یکاغدا خال باشنه دوندیکم

—

آلا کوزلر منی درده سالوبدر
مژکانلارڭ باغریم باشین ده‌لوبدر
(رضا) نڭ بیر قوری جانی قالوبدر
کل اونیده آل باشنه دوندیکم

---

(۱) مینه: مینانڭ مخففی‌در.

(زمان)

کرایلی

بیر مست اولمش یاغی یه‌من
اولدیم یالواره یالواره
بیر مست اولمش یاغی یه‌من
اولدیم یالواره یالواره

—

نه قلمدر چکمش قاشا »
کرك حسنك حلاللاشا
مجنون کیمی داغا داشا
دوشدیم یالواره یالواره

—

باد صبا سویله یاره
جکریمدر پاره پاره
بیر کل ایچون یوز مین خاره
اولدیم یالواره یالواره

—

سفیل (زمان) بیله کزمز
کوزیم غیری کوزی کورمز
آلوبدر جانمی ویرمز
اولدیم یالواره یالواره

(سالك)

ايلر

ای طوبی باخیشك یخدی عالمی
خمار کوزك کنه قیامت ایلر
کعبهٔ کویکی کورندن بری
هاچان قبله‌نی زیارت ایلر

—

قیرغی باشلو طویغون طرلان جلوه‌لی
کورمه‌مشم بیله نازلی غمزه‌لی
سراسر یاخاسی قیزل دوکمه‌لی
باخدیقجه اوزینه فخارت ایلر

—

زاهد باخسه زلف پریشانکا
ترك ایلر مسجدی کلور یانکا
صدق دلدن جانین قاتار جانکا
حورئی غلمانه ملامت ایلر

—

هر کیم که سکا باخارسه کیندن
بیل که اوکره‌نوبدر او حالی مندن
اوزکه توقعم یوخ اصلا سندن
خسته (سالك) سکا ظرافت ایلر

Bibliothek der
Deutschen
Morgenländischen
Gesellschaft

شکی لی: (سلیمان)

جیغالی مخمس ۱)

ای سیم بدن مهر درخشنده زلیخا
ای کان ملاحت لبی پرخنده زلیخا
قیلمه ساچکی مونجه پراکنده زلیخا
ای کوزلری شهلا
ای قامتی رعنا
ای ثانی لیلا
اعلا دخی اعلا
رخساری کوزلدر
رفتاری کوزلدر
طوطی کیمی هر لهجهٔ گفتاری کوزلدر
کیم کوردی که یوز روح اوله بیر تنده زلیخا

—

کیم وسمه یاخوب قاشکا کیزلتدی هلالی
ابروی کمانك کیمی قاکریلدی خیالی
اول بی ادبك یوخدی مکر عقل و کمالی
یوخ وسمه‌ده سودا
قیلدی آیی رسوا
ای دختر ترسا
ای زلفی چلیپا
بسدر دخی یاندیم
هر جوره دایاندیم
ای غنچه دهن رحم ایله ظلمکدن اوساندیم
بوندان سورا یوخ تاب و توان منده زلیخا

---

۱) واقفه ایتدیکی تاثیر حقنده «آذربایجان ادبیاتی» صای ایکی‌ده واقفه باقیلسین.

نسرین تو کولوب شاه‌رخك طرفنه هیهات
نراد قضاشش‌در حیرتده قالوب مات
حقا که سنك حسنك اولوب عالمه اثبات

بیر ماه لقاسن
بیر آب بقاسن
بیر عین صفاسن
سن اهل وفاسن
یوخ حیف که یارك
سن طرفه نکارك

بو زینت ایله دوشسه اکر مصره کدارك
حسنك ایده‌جك یوسفی شرمنده زلیخا

—

کل کل یوزیکی کورمك ایچون باغه چکلمش
لاله دوشینی داغلیوبن داغه چکلمش
قارسینه کی کور کج اوده یایلاغه چکلمش
ای خسرو خاور
ای شمس منور
عشقك منی یکسر
یاندیردی چوآذر
ای دلبر سرکش
ای حور و پریوش
خاشاك ضعیفم مکا اورمه دخی آتش
بو جوره عدالت ندر ای سنده زلیخا

—

حقا که سنك طرفه جمالکده عیب یوخ
یاقوت لبکده رخ آلکده عیب یوخ
حسنکده و نه عقل و کمالکده عیب یوخ
بیر سرو روان سن
آشوب زمان سن

سن آفت جان سن
ای آفت دوران
وی مهر درخشان
ای شاه (سلیمان)
قیل دردیمه درمان سن ایا خسرو خوبان
قالماز بو کوزللك سکا پاینده زلیخا

(سائلی)

سنك

نازليم حسنك كلشننده
آچيلمش كللرك سنك
اونى كوروب افغان ايلر
باغدا بلبللرك سنك

—

قربان اولايم ايلكا
يتمديم اصل فعلكا
توكولمش نازك بيلكا
سونا تك تيللرك سنك

—

عاشقلرينى زار ايلر
غم النده هم خوار ايلر
شكر كيمى كفتار ايلر
طوطى تك ديللرك سنك

—

خسته سيم چون دوزمكدن
بحر هجرانك اوزمكدن
اولوبدر باغريم ازمكدن
لاله رنك اللرك سنك

—

الكدن كلميشم زاره
سياه مردملرى قاره
(سائلى) قويدى آواره
آغ يوزده خاللارك سنك

عبدالرحمن آغا (شاعر) قازاخلی.

کنجه‌نڭ قیرغینی

ای غازیلر کلدی قضادن بلا
بیر اولماز مصیبت دوران ایلدی
یوز ویردی غوغای دشت کربلا
روس کنجه شهرینی ویران ایلدی

—

نیلسون بی‌صاحب ایوده قالان جان
صبح و شام آه چکوب قان آغلاشان قان
کل یتوش امداده یاصاحب‌الزمان
کافراسلام حالین یامان ایلدی

—

کنجه خلقی اولدی خاکله یکسان
بویاندی قالاسی اولدی قیزل قان
کوردی ملکلر حوریله غلمان
عرش یوزینده آه و فغان ایلدی

—

جواد خاندان اولدی ملکلر راضی
پوزیلماز قضادن یازیلان یازی
خبردار اولمادی جنکاور غازی
نه بیر کومك شکی شیروان ایلدی

—

جواد خان که ظهور ایتدی آنادان
بر مرد ایدی ازل باشدان بنادان
شهید چیخدی کیتدی دار فنادان
منزلین روضهٔ رضوان ایلدی

—

قیردیلار عالمی معصوم جانلاری
توکدیلر مسجده سید قانلاری
آنلارك ناله‌سی آه افغانلاری
دوتدی عرشك یوزین دومان ایلدی

—

(شاعر) اوندا مظلوم اولان جانلارك
حق ایلر دیوانك اول یامانلارك
منده حیرانییم اول زمانلارك
کوریم (اوغرلوخان) دیوان ایلدی

(شاه صمد)

آهندن

التماسم بودر ای شاهلار شاهی
حذر ایله بی‌چاره لر آهندن
آغا کرمسیز اولماز قول خطاسیز
آزاد ایت بولاری زرنکاهندن (؟)

—

امر ایدوب کلامنده خالق الذی
والکاظمین الغیظ والعافین الذی
سن عادل پادشاهسن کل ایله قیاسی
ا لچك بولارك جرم و کناهندن

——

نه غالب اولمش سکا بو حرص و عناب
بو قدر مخلوقه ویریرسن عذاب
محشر کونی حقه نه ویررسن جواب
خجالت اولمازسن دفتر سیاهندن

——

عاشق اولان بیلور عشقك ایشینی
عقلی قالماز باشده جوشار داشنی
اوز الی ایلن کردابه سالور باشنی
مرخص ایت بولاری زرنکاهندن (؟)

—

(شاه صمد) سندن بو منتی ایلر
کلوبدر قاپو کا بیر دیلك دیلر
ظلم عادتنجه ای شاه دادکر
ایلمه اوتان اوز آلهکدن

آغلارام

فکر ایلرم دیده‌م دولور یاش ایلن
من اولمشام بختی قاره آغلارام
هر طرفدن قاری دشمن سوینیر
مکا دیرلر چون بی چاره آغلارام

—

جانم یار ظلم بیداد ایچنده
کوکلم قالوب آه و فریاد ایچنده
شرمسارم چونکه استاد ایچنده
آنك ایچون من هماره آغلارام

—

کیمه ایدیم یارب عرض حالیمی
ایتورمشم وطنمی ایلیمی
آلدیروب الیمدن غنچه کلیمی
بلبل صفت دوشوب زاره آغلارام

—

تك اوتاخدان دورت طرفه باخارام
غم غصه اودینا جانی یاخارام
دوستاخدان بیلمنم که نه وقت چیخارام
غملر چکور منی داره آغلارام

—

آنام یوخدر چون آغلیه حالمه
آتام یوخدر منی قویه یولیمه
قارداش یوخدر ألین دوکه دالیمه
چون قالمشام من آواره آغلارام

—

بی‌بی‌م یوخدر من اولنده های دییه
خالام یوخدر من اولنده وای دییه
باجی‌م یوخدر کوز یاشینا چای دییه
آتوب فلك چون کناره آغلارام

—

غم لشکری قیلج چکوب اوستیمه
یاخشی دوروب جوان عمریم قصدیمه
دشمنلریم خینا قویار دستینه
عمریم کیدر تاروماره آغلارام

—

آنام باجم کرك نازیمی چکه
قونوم قونشی کرك کوزیاشی توکه
ایستکلی‌لر نعشم اوسته دیز چوکه
یوزك ایده پاره پاره آغلارام

—

سریمی آچماغا بیرجه سرداش یوخ
دردیمی دیمکه بیرجه یولداش یوخ
کیمم وار دیوم قوهوم قارداش یوخ
یالواروبن من اغیاره آغلارام

—

بیلمن نیه بختی قاره اولمشام
هایوا کیمی سارالوبن سولمشام
بورده یالقز غمکین محزون قالمشام
کاهی کیزلی که آشکاره آغلارام

—

نه قدر فریاد ایتدیم سوز اولدی یالان
آخرده اولوندی ناحقدن دیوان
چون اولمشام دوتساخ دامنده قالان
کوز تیکرم دورت دیواره آغلارام

—

(شکسته خاطر)م چکرم آهی
ایستمزم کومك سلطانی شاهی
سندن مدد دیلرم یا الهی
کر ایتمه‌سن سنده چاره آغلارام

—

سالدك

قانلی فلك نیلمشدیم سکا من
آخرده منی یوزمین بلایه سالدك
آیری سالدك وطنمدن ائیلمدن
کور کوتوروب هاردان هرایه سالدك

—

الکدن واللهی کونیم خوش اولماز
ایلدیکك مکا یاخشی ایش اولماز
نه آتا نه آنا نه قارداش اولماز
هاموسندان منی‌ایرایه (۱) سالدك

—

بسدر مندن داخی سن چك الکی
یامان دیمه قوی اوزیکا دیلکی
بیر آه چکوب یاندیرارام ایلکی
نیه بیله منی جفایه سالدك

—

تف اولسون یوزکا اوتان اوتانماز
بیر سوز دیسم کیمسه اوکا اینانماز
دی کوریم نیلدیم سکا آقانماز
منی ساتلیق ایدوب صدایه سالدك

—

مکر سنك یوخدر قورخوك خدادن
نه ایسترسن بیلمم من بی‌نوادن

---

(۱) ایرایه: ایراغا دیمکدر.

یتیم قویدك منی آتا آنادان
هم قونوم قارداشدان اوزایه (۲) سالدك

—

کیمه ایدیم بیلمن سندن شکایت
منملن باشلیوبسن مونجه عداوت
چکرسنمی کورن بیرجه خجالت
منی که ناحقدن آه وایه سالدك

—

سن که مردلری نامرد ایدرسن
خلقك بیر دردین یوز درد ایدرسن
ایندن بیله دخی نه شرط ایدرسن
ساغالماز دردیمی دوایه سالدك

—

هر کس کورسه منی دیوانه دییر
چوخلاری سیونوب بیکانه دییر
ایندن سوکرا هامو پروانه دییر
جانمی یاندیروب چرایه (۳) سالدك

—

(شکسته‌خاطر)ك بختی قرادر
یوره کی سربسر دولی یرادر
دی کوریم دردینه بس نه (٤)چرادر
اونك که بختنی قارایه سالدك

---

(۲) اوزایه: اوزاغادیمکدر.
(۳) چرایه: چراغا دیمکدر.
(٤) چرادر: چاره‌در معنی سنه‌در.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

(شکسته)

کرایلی

آلاکوزلی نازلی یاردان
من دونرم کوکل دونمز
چشمی جادو فتنه کاردان
من دونرم کوکل دونمز

—

ساوق سولار کلیر داغدان
کل بنفشه قوخور باغدان
کومش غبغب آغ بوخاغدان
من دونرم کوکل دونمز

نه کورمشم دخی ائیلدن
جان مرغنه ویرمز خالده‌ن
لبی شکر دیلی بالدن
من دونرم کوکل دونمز

—

نه اومارسن زلفی ماردان
قورتولمادیم آه و زاردان
بو بیمروت ظالم یاردان
من دونرم کوکل دونمز

—

بو شکسته دوشدی دیلدن
قوجماق ایستر نازك بیئلدن
یکاقلاری قزل کلدن
من دونرم کوکل دونمز

—

تبریزلی: حاجی مهدی (شکوهی)

بیر بیله

عبث عبث چکمه زحمت سیودیکم
ویرمه زینت خط و خاله بیر بیله
او کوندن کیم سکا عاشق اولمشام
ایتممشم کل جماله بیر بیله

—

من ساقی جان بو سودادن دویمارام
کل یوزکا تماشادن دویمارام
من بو میدن بو مینادن دویمارام
نه دوتاجاق بیر پیاله بیر بیله

—

باش قویمشدیم آستانهك داشنه
رحم ایتمدك کوزلریمك یاشنه
منی سندن آییرانك باشنه
کوریم تاری بیر داش سالا بیر بیله

—

شرعله من سنی قویمارام ظالم
ایستهسن ملادان حکمکی آلیم
سن منم ملکمسن سن منم مالم
وار أیلیمده بیر قباله بیر بیله

—

مجلس عشرتك خلوت اولانده
رقیبلر داغیلوب فرصت اولانده
وصلك (شکوهی) یه قسمت اولانده
اونا ایله لامحاله بیر بیله (۱)

کرایلی

سنی بیر شاه کلر خان
من اوزیمی ذلیل کوردیم

(۱) شبههسیز (صابر)ك (تحمت ایدیر غزیتچیلر معشرناسی بیر بیله) مطلعلی شعری شکوهینك بو شعرینه نظیرهدر. ممتاز.

سنی بیر نورسته جوان
بو عاشقك علیل کوردیم

—

یار یانکده اکلشندن
آلدیم یوز مین بوسه سندن
یوزك دوندرمدك مندن
من سنی چوخ حمیل (۱) کوردیم

—

همتکی کوردیم عالی
دردیمدن ایلدیم حالی
لبلر کدن قند و بالی
سئیل سو کیمی سبیل کوردیم

—

من ایسترم سنی ییم
دیلك دوداغك چئینییم
آجلقدر آخر نیلییم
ایلی یامان ایل کوردیم

—

اریبو بدر جسم و جانی
قالمیوب تاب و توانی
(شکوهی) بی نوانی
بو قاپویه دخیل کوردیم

عطار

دکان نه دکان چار طرف موشك مردار — نصرالله عطار
هر طبله‌ده ادویهٔ کم فضلهٔ بسیار — نصرالله عطار

—

بیر کوشه‌ده وار چولمك و بیر کوشه‌ده منقل — بیر کوشه‌ش مزبل
کون ایستی‌سی اود توستی‌سی القصه طولانبار — نصرالله عطار

—

(۱) حمیل: متحمل اولان

واضحدی که سن آلدیغکی ویرمه‌سن اصلا — عالم بیلوراما
چکمز کنه ال سندن اوزن قحبه طلبکار — نصرالله عطار

—

دورت جانور بکزیسن ای حرصده چون موش — وی خوابده خرکوش
ای حیله‌سی چون روبه و وی روئیتی کفتار — نصرالله عطار

—

دورت جانوره بکزر عجب دال و قاقلڤ — هم باش و آیاقڤ
توسباغه و قورباغه و کرتنکله و مار — نصرالله عطار

—

دورت قوش کیمی ای یمنده چون بوم — وی قارغو کیمی شوم
اطعامده بیر کرکس و کردارده بیر سار — نصرالله عطار

—

تقاش ویروب تقشکا یالقز ایله دوده — دوشدڤ بونموده
ویردی نه سفیدآب و نه شنجرف نه زنجار — نصرالله عطار

—

دورت معدنیات ایشلدوب ازوایدان آتان .... — دل‌قیر ایله‌تخمیر
زرنیخله رنکڤ ساری زاج ایله کوزڤ دار — نصرالله عطار

—

هجوڤ دیمکه ایلدیلر بنده‌نی مامور — اولدیم بیله‌مجبور
.....کسمه دکلم فاعل مختار — نصرالله عطار

—

کوریم

بلبل کبی بو کلشنه کلمشم
لاله کوریم سنبل کوریم کل کوریم
دییرلر سنده وار چوخ عشوه خنده
بیرجه کلمه دانیش کوریم کول کوریم

—

بیر یول کوردیم یخدڤ خانمانمی
ایتوردڤ عالمدن آدو سانمی

بیرده یوزك کوستر کل آل جانمی
کلمشم تاریه توکل کوریم

—

من راضییم هر نه اولسه مقدر
ظلمك (شکوهی) یه خوشد ستمکر
بو من بو باش بو یول بو سن بو خنجر
زحمت چکوب آیاغا دور کل کوریم

—

بهشتك

لوحش‌الله بو نه حسندر جمال
مکر سنسن دبستانی بهشتك
دهانك چشمهٔ شراباً طهور
حسن رویك کلستانی بهشتك

—

هیچ پری سن کیمی عشوه کر اولماز
هیچ ملك سنك تك لب شکر اولماز
کوزللکده سکا برابر اولماز
نه حوریسی نه غلمانی بهشتك

—

واعظه بیر کوستر اول خط و خالك
کعبهٔ رخسارك طاق هلالك
اولونجه ایلسون وصف جمالك
دی قوی ایتسون آدو سانی بهشتك

—

جل‌الخالق بو نه کوزدر نه مژکان
قدرتین کوستروب خالق سبحان
زاهد سنك اولسون روضهٔ رضوان
بیله کلچهره‌سی هانی بهشتك

—

سیوك ای دل کنه یار نازنین
بو کیجه سن ایلن اولدی همنشین
الحمدلله رب‌العالمین
(شکوهی) در کامرانی بهشتك

—

ساز کیچر

بیرده یولیم دوشسه یار اوتاقنه
منم ایشیم هامی کسدن ساز کیچر
ایشه دوشر دیوب دانشوب کولمك
آرالقدان یوز مین ارك و ناز کیچر

—

کل کله سیو کشوب لاله‌یه لاله
قمریلر بلبللر چکللر ناله
ساقی بو موسمده کتور پیاله
بیر آز کیچمز پایز کلور یاز کیچر

—

ساقی دولاندیرسون جام کلرنکی
دوزیلسون مجلسه لاله مردنکی(۱)
اوخوسون خواننده اویناسون چنکی
خیالمدن سه تار کیچر ساز کیچر

—

یهر لیك کهر آتی دوباره
تفنکی ویرك کلمشم زاره
من ایسترم بیرده چیخام شکاره
چوخ دییرلر بو کوللردن (۲) قاز کیچر

—

(۱) لاله مردنکی: چراغ آدیدرکه شمع ایله یانیور. شار ایسه لاله شکلنده قایریلیوردی.
(۲) نسخه: کوشندن.

آز منیم باغریمی قان ایله دولدیر
دردك بو جانمده هامیدان بولدیر
دییرلر کوکلدن کوکله یولدیر
(شکوهی) کوکلندن نیه آزکیچر (۱)

(۱) شکوهی‌نك بو شعرله‌ری ترکیب بند رسمنده اوچ یوز بند غزللری‌ایله برابر تبریزده باسیلمشدر. تاریخی ایسه بکا معلوم دکلدر. شکوهی‌نك (صابر)ه بویوك تاثیری اولدیغی ایچون بو شعرله‌رك بورایه کوچوریلمه‌لرینی واجب بیلدیم. ممتاز.

(شیدایی)

آچیلدی

عقلم باشدان کیتدی خیالیم چاشدی
کریبان چاك اولدی بیللر آچیلدی
سراسر عالمی قیلدی معطر
داغیلدی کیسولر تیللر آچیلدی

عاشقکام ایا نسل پریزاد
سکا هجر الندن داد ایلرم داد
بو ویرانه کوکلمی ایلدك آباد
نطقه کلوب شیرین دیللر آچیلدی

دردك جانده ای‌مه اولوبدر عیان
عقلم زایل ایتدك جکریم بریان
آهو قدك اوزره توکولدی هریان
پرپیچ اولان شوکا کللر آچیلدی

سنی سیودیم دوشدیم درد هجرانه
حسرتکدن باغریم دونوبدر قانه
کنه شیدا بلبل دوشدی افغانه
یاز اولدی سنبللر کللر آچیلدی

ترفتارم اونك کوز و قاشنه
محنت هجران ایله اولدیم آشنه
غرق ایدوب عالمی آلدی باشنه
(شیدایی) چشمندن سئللر آچیلدی

شکی‌لی: مصطفی آغا (شوخی)

داغلار

سالورسن باش چکوب اوج سمایه
نظر حقارت جهانه داغلار
سیرك ایدن سلطانلاردان خانلاردان
قالمیوب بیریندن نشانه داغلار

—

ایدن کشت صفا چمن کاهانك
باشکده صید ایدن نو غزالانك
سکا لشکر چکن پادشاهانك
کوریرسن یوردینی ویرانه داغلار

—

یایلاقلارین فروشیله (۱) سطح ایدن
ازهارو اشجارك کوروب مدح ایدن
قلیج ایله قلعه‌لرك فتح ایدن
نظر قیل خاك اولان خانانه داغلار

—

او کوزلرکه سکا سالدی نظرلر
اولدی توپراغیله آغشته یکسر
سن ایله یرینده برجا مقرر
باخارسن شیر تك هر یانه داغلار

—

(۱) فروش: فرش‌لر دیمکدر.

مالکم دییه‌نلر بالا و پستکا
نابود اولوب دو(۱) چکه‌نلر اوستکا
کلکون تاج کیوب فرق مستکا
بی‌قید دورمیسن شاهانه داغلار

—

بولوتلاردان پرده چکوب هر دمده
هرکز وفا کورممیسن آدمده
تماشالار سیر ایتمسن عالمده
باخدیقجا کردش دورانه داغلار

—

آب زلالکدن سیرآبدر عالم
سنکله کوروشور شمس معظم
سایهٔ لطفکده فراوان امم (۲)
غرق در نعمت و احسانه داغلار

—

(شوخیا) زمان کذشته حالین
بو داغ اوزره کیچن جمله احوالین
وفاسیز جهانك ایدوب خیالین
غرق اولور یوره کیم آل قانه داغلار

—

کوزلریك

کلزار ختندر دورهٔ زلفك
چرایه دوروبدر آهو کوزلرك
میان و مخلوقه فسادو یغما
سالور دولاندیقجا هر سو کوزلرك

—

(۱) دو: هجوم دیمکدر «چکدی نراد قضا قلعهٔ فیت اوستینه‌دو».
(۲) امم: امت‌لر

بیلئیدیم حقیقت عین مطلبك
نازدر عاشقه یاکه غضبك
باغریمی قان ایدوب یاقوت لبك
کرکلمی ویرانه جادو کوزلرك

—

شمع رخسار کا دیده پروانه
طرهٔ مشکینی ایلر بیر یانه
اولوب نشئه سندن مست و مستانه
آلدیقجا زلفکدن خوشبو کوزلرك

—

کلشن نعمتده احسان ایچنده
عارض و کلکون و تابان ایچنده
دوروبدر هر زمان آل قان ایچنده
چکرمی قتلدن قایغو کوزلرك

—

دولت وصلکا اولان محتاجه
خانهٔ فرقتدن سعی ایت اخراجه
توکوبدر اوستیمه قصد تاراجه
بیر بولوك لشکر هندو کوزلرك

—

خیال فکریکدر مهر و سروشم (۱)
اوقات بیداریم یاندیقدا دوشم (۲)
دوشنده یادیمه محو اولور هوشم
کل یوزك دوطاق ابرو کوزلرك

—

یتوشمز دلبریم هرکز فریاده
(شوخی) نی غملردن ایتمز آزاده
قصدیدر هر زمان فتنه فساده
ایلمز بیر کار نیکو کوزلرك

---

(۱) سروش: ملك آدیدر.
(۲) دوش: تورکجه رویا، واقعه، خواب دیمکدر.

(شیروانی)

کرایلی

عاشقلق پیشه‌سین قیلدیم
ناموسدان عاردان آیریلدیم
منزلی سالدیم ایراقه
یاخین یوللاردان آیریلدیم

—

توکل قیلدیم کریمه
توشدیم دوشدیم دریمه
بیر هوا ایندی سریمه
یو خیا للاردان آیریلدیم

—

کوزللر دستنده مینه
یاخا چاك قانلودر سینه
اوخشاتدیم زنبور ایوینه
عجب شانلاردان آیریلدیم

یتمدی عاشق حالنه
اویوبدر دنیا مالنه
چار بولوك توکمش بیلنه
زلف شاهماردان آیریلدیم

—

(شیروانی) اودلاره دوشدیم
دردیمك دفترین آشدیم
مینا بویلوم قلم قاشلوم
چشمی خماردان آیریلدیم

—

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

تفلیس فاجعه‌سی

ای آغالار تاریخلرده کورن وار
چوخ اولوبدر قالما قالی تفلیسك
نیچه نیچه شاهلار کلوب کیدوبدر
هیچ اولمامش بیله حالی تفلیسك

—

کیمسه قینانماسون ایراقلی خانه
قوشون یتوشدی باخدی هر یانه
آدام کرك اولیشلره دایانه
دولمش ایدی داغی دالی تفلیسك

—

قیزل باش قوشونی دوکوشین آچدی
نامرد باشی آچیق(۱) دالدایا کیچدی
توپخانه‌سین (والی) توللیوب قاچدی
هر یردن اوزیلدی الی تفلیسك

—

دشمن دولدی شهره ایولر چوکیلیر
کوکچك اوغلان کوزل قیزلار سه‌چیلیر
قاچماق اولماز مکر کوکه اوچیلیر
حیف اولا یوخ ایدی بالی تفلیسك

—

بیر اود ایدی تفلیس اوسته توکدیلر
قیزل کومش جواهرین چکدیلر
دامی داشی کونج بوجاغی سوکدیلر
قالمادی بیر دانه لعلی تفلیسك

—

(۱) باشی آچیق: کرجستانده بیر تورك ائلنك آدیدرکه بوکونده واردرلار.
(باشی آچیقده اولسا اکر بیر دلبر) «واقف»

اودلادیلار دکان بازار سرایلار
آپاردیلار قماش پارچا درایی‌لار
چکه‌جکدر آرواد کیشی هرایلار
هانی دیرلر ترمه شالی تفلیسك

جان شیریندر هیچ شئی کورونمز کوزه
آغلیا آغلیا یاش سوزه سوزه
آناسی اوشاغین آتیردی دوزه
یاندیریردی قلبی حالی تفلیسك

ارمنی کورجی‌نك قرق کلیساسین
حسابی یوخ مالك سوییلیوم نه‌سین
ظالم دشمن چیخارتجاغین (کور) سه‌سین
میدانه توکولدی مالی تفلیسك

کشیش ماهراسا قاری و قوجا
قیردیلار اوکه وار کوندوز وکیجه
قان بازاردان آخدی کوچه‌دن نیجه
نسبت یاغموری سئلی تفلیسك

قیزل کومش خاچلار اینجولو کتاب
نماز پره کلرینه هیچ کلمز حساب
خدایا سن ایتدك نه ایدی یارب
هیچ بیله کلمه‌مشدی ایلی تفلیسك

ای (شکسته شیرین) دشمن او کونی
دیردی تفلیس کورممشدی بو کونی
هیچ کیمدن کیتمز داغی دو کونی
انتقامین آلور (والی) تفلیسك (۱)

(۱) بو منظومه آغا محمد شاه قاجار تفلیسده اویناديغی فاجعه‌دن بیر نبذه‌در. ممتاز.

وار

کنه کوزیم دوشدی بیر مه جماله
آغ اوزینده قارا مشکی خالی وار
حلقه حلقه اولوب زلف مشکینی
ماشاالله عجب خط و خالی وار

صفحهٔ رخساری ماه منور
دوشوب یوزینه زلف معنبر
دیشلری میرواری دهانی شکر
لبلرینك آغ مصفا بالی وار

—

کزه‌سن عالمی جمله سراپا
تاپیلماز بیر بیله سرو دل آرا
ویرمرم بیر توکینه حق بیلور حاشا
هر نه بو دنیانك ملك و مالی وار

—

دی کلسون ساقی‌یه قورسون بساطی
مرتب ایلسون بزم نشاطی
تیز اولسون یاندیرسون شمع سماطی (۱)
دوشنسون مجلسه هر نه خالی وار

—

یکاغلار لاله‌در کوزلر بادامی
باغریمی قان ایتدی ساقی‌نك جامی
چاغیرك کلسون سیز (دل آرام)ی
دلارام (شیرین)ك یوز ملالی وار

—

(۱) سماط: سفره، دسترخان دیمکدر.
«سماط دهرده هر کس نصیبنی بولدی
نصیب زمرهٔ رندان بیلمدی قالدی»

صابونچی‌لی (۱) : (صابونچی قیزی)

*
* *

حق نصیب ایلسون کنه وارالوم
باب سلام قاپوسندان کیره‌لوم
حنان منان دیر کلرین کوره‌لوم
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بیت‌الله

—

کوشه‌سنده یاپلمش حجرالاسود داشی
آنده وارانلارك ساغ اولسون باشی
بدی‌لر قرخلر اولسون یولداشی
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بیت الله

—

آللهك ایویدر اوچ‌در دیره کی
آنی کورنلرك اوینار یوره کی
ایول محمد مصطفی‌نك دوراغی
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بیت‌الله

—

کعبه‌نك دائرلارین هیچ کیمسه یونماز
آنی کورن کوزلر اصلا اوصانماز
اوچار قوشلار ایوین اوستونه قونماز
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بیت‌الله

—

طیشی سیاه اورتی ایچی قیرمزی
کوره‌نك شاد اولور کوکلی هم کوزی
صافجه مشك ایله عنبردر توزی
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بیت‌الله

—

(۱) صابونچی زاقاتال قضاسنده مامور کنددر. شاعره اوکندندر. صابونچی قیزی: یعنی صابونچی‌لی قیزی دیمکدر. صابون ساتان و یاخود صابون بشیرن معناسی چیقاریلمامالیدر. ممتاز.

كعبه‌نك حرمی اوفاجق داشلی
كورن حاجی‌لارك كوزلری ياشلی
آنده اولان قوللار دولتلی باشلی
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بيت‌الله

—

بيت اللهك اورتی‌سنك قاره‌سی
اوكالمادی شول يوره كيم ياره‌سی
صفا ايلن شول مروه‌نك آره‌سی
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بيت‌الله

—

كورمك ايستر سنی بايله فقير
كعبه‌نك اوكنده واردر بير چوخور
دورت يانكدا اماملار آذانك اوخور
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بيت‌الله

—

كل وارالوم يوللارينی بولالوم
آغلار ايكن شاد اولوبن كوله‌لوم
ياشيل داش اوستونده نماز قيله‌لوم
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بيت‌الله

—

كمرلری يوكسك يوكسك ياپيلی
حاجيلار كلورلر چيكلی چيكلی
دورت يوز ديره كلی اوتوز دوقوز قاپيلی
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بيت‌الله

—

كعبه‌نك داغلارينك قارا دومانی
كيتمدی شو كوكلمك كمانی
بير دخی سيغاسام ركن ايمانی
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بيت‌الله

—

اورتا یر دورت بیر یانی حرم
حق نصیب ایلسون واروبن کورم
آلتون ایشیکینه یوزلریم سورم
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بیت‌الله

—

چوره یان دوپدوز قندیللر یانار
کوکدن یاشیل دونلو ملکلر اینر
حاجیلار اوکنده چرخ کیمی دونر
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بیت‌الله

—

قارا دونین بورومشلر بوینجا
کورمدیم بیت‌اللهی دویونجا
دلیل اوکنده الوداع دینیجه
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بیت‌الله

—

قارا دونی ده‌لوب ده‌لوب ده‌لوبلر
مرمرلری کومش کیمی یالوبلر
فرصت الده ایکن همان واروب کور
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بیت‌الله

—

آب زمزم بیت‌آللهدان آشاغی
یلابر (؟) بیلنده صرما قورشاغی
قاپوسی کومشدر آلتون ایشیکی
آرزوم سنده‌در قارا دونلی بیت‌الله

—

یوکسکدر کورونمز کعبه‌نك اوستی
یاپمش پیغمبر تنکرینك دوستی
جمله مؤمنلرك کورمکدر قصدی
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بیت‌الله

—

قارادر کعبه‌نڭ اورتیسی دونی
جمله مؤمنلرك قبله‌سی یونی
آنی کونلرك پاك اولور ننی
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بیت‌الله

—

چوره یانی محراب سیرا سیرادر
کورکه قادر مولام نه‌لر یارادر
آب زمزم کون دوغاندان یکادر
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بیت‌الله

—

آب زمزم کعبه اوکنده بیر قویو
ایچده جانڭ شفا بولسون یات اویو
هر یاری دوش (۱) کده کوروبن یورو
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بیت‌الله

—

امیر حاج کتورر آلتون علمی
یاربم سن کوستر باب سلامی
کراماً کاتبین چکمش قلمی
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بیت‌الله

—

عزم ایدوب حاجیلار کیدرلر
دنیاده رزقی مالی نیدرلر
سالانه سالانه طواف ایدرلر
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بیت‌الله

—

حرم قاپولاری هر یاندان آچیلیر
کعبیه مشك عنبر ساچیلیر
آب زمزم سولاریندان ایچلیر
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بیت‌الله

—

(۱) دوش: رویا، جواب.

امیر حاج کتورر کعبه‌نڭ دونین
حاجیلار سوررلر عشقله دمین
کیشی آنده کیچورسه اولونجه کونڭ
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بیت‌الله

—

بیت‌الحرمده حاجیلر کزر
قمو ابلیس‌لرك کوجینی اوزر
کراماً کاتبین ثوابی یازر
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بیت‌الله

—

کعبه‌نڭ قاپوسی کوزل قاپی‌در
ایشیکی آلتوندان کومش یاپی‌در
دنیا قانی اما آخرت باقی‌در
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بیت‌الله

—

یاپی‌سی دوپدوز مثال جنت
یارین شفاعت ایلر محمد
آنده اولوب قالسام جانمه منت
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بیت‌الله

—

وصفین کسلر بیلمز سغماز کناره
یاپلمش حرمده یدی مناره
کیجه کوندوز آلله رحمت یغاره (؟)
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بیت‌الله

—

وارسام شول قبیس داغنه چیخسام
چیوریله چیوریله دورت یکا باخسام
کعبه‌نڭ کللرین من کنه قوخسام
آرزوم سنده‌در قارا دونلو بیت‌الله

—

ایشده (۱) کلدی حاجیلارك بایرامی
عرفات‌ده سوررلر شوقله دمی
کعبه‌نك اوکنده ابراهیم مقامی
آرزوم سنده‌در قارا دونلی بیت‌الله

—

وارماق کوزل اما فراق دونیشی
شعله ویرور قندیل‌لرك یانیشی
حاجیلار طواف ایدر دونر دولاشی
آرزوم سنده‌در قارا دونلی بیت‌الله

—

بیله‌جه نقل ایتمش (صابونچی قیزی)
کعبه الله ده‌در هم کوکلی هم کوزی
آنده وارانلارك آغاریر یوزی
آرزوم سنده‌در قارا دونلی بیت‌الله

—

(۱) ایشده: ایشته.

(صفرعلی)

کرایلی

ای آغالار نیجه اولور
حالی یاردان آیریلانك
آخر دونر یاشیل اولور
آلی یاردان آیریلانك

—

سوت آغزی قایماق دوداغی
اممکه لبینك قایماغی
داغیلور اولوس اویماغی
ألی یاردان آیریلانك

—

سوسن سنبلم اکیلور
توتونم عرشه چکیلور
اون دورت یاشنده بوکیلور
بیلی یاردان آیریلانك

—

بو بیر باده‌دی ایچیلمز
مرد نامرددن سه‌چیلمز
لال اولور هرکز آچیلمز
دیلی یاردان آیریلانك

—

(صفرعلی) بولار ایمش
پیمانه‌مز دولار ایمش
غنچه ایکن سولار ایمش
کلی یاردان آیریلانك

(ضعیف)

باشنا دوندیکم

سن کیده‌لی یوزیم کوزیم کولمیور
منده یوقدر حال باشنا دوندیکم
کوندوز خیالیمدن کیجه فکریمدن
قدیم اولدی دال باشنا دوندیکم

آخدی کوزیم یاشی دوندی سیئللره
مجنون اولوب دوشدیم عجب چوللره
بیر قدم باس بو کون بیزیم ایللره
کلشن اولسون کل باشنا دوندیکم

خچن (۱) کیردیم دوست باغینا کل دردیم
فرقتکدن قدیم نونه دوندردیم
کوز یاشمدان نامه یازوب کوندردیم
سنده حالم بیل باشنا دوندیکم

سن کیدندن بری اودلارا دوشدیم
ال کوتوریم باش و جانمدن کیچدیم
آلیشدیم توتوشدیم آتشه دوشدیم
یاندیم اولدیم کول باشنا دوندیکم

(ضعیف) دیر بلبل سیز هیچ باغ اولماز
یار سیوه‌نك یوره کنده یاغ اولماز
کوکل بیر شوشه‌در داهی ساغالماز
شکست اولدی دل باشنا دوندیکم

---

(۱) قاچان، قچن، هاچان دیمکدر.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

(ضابط)

كرك

بير كس كه بحث ايدوب كوزلم ديسه
آغ يوزينده اوچ معتبر خال كرك
ذره‌جه حسننده عيب اولميا
قاشى فتنه غمزه‌لرى آل كرك

—

كلاباتون كوينك زردن تيكيله
كل تك جمالندن كلاب چكيله
دانيشاندا شهد زلال توكوله
بير دوداغى شكر بيرى بال كرك

—

حورى غلماندان كركدر سويى (١)
ملائك صفتلى پريدن خويى
صراحى‌دن قدى ميناداں بويى
كردنى اوستونده قارا تيل كرك

—

محبوبين مات ايده جمله جهانك
اهل صفاهانك آذربايجانك
كوزللك بابنده يانجه آنك
يوسف كنعان تك نيچه قول كرك

—

زرنشان شده‌لر چالا ميانه
هر سحر ساللانوب چيخا سيرانه
(ضابط) بو دولته بو خانمانه
بو مال احواله بير اقبال كرك

---

(١) سوى: جنس ديمكدر.

آ ظالم

مکر معشوق عاشقنك دردیندن
حالی اولماز خبر بیلمز آ ظالم
بیر یارکه یارینداں جدا دوشنده
داخی اونی یاده سالماز آ ظالم

—

کوکل ال کوتورمز بو بی‌وفادن
بول محنت‌لر چکر هجرو بلادن
یار اولان اوسانوب جورو جفادن
مکر هیچ انصافه کلمز آ ظالم

—

لیلیه مجنونم شیرینه فرهادم
سورسن احوالمی کوکلی بربادم
حسرتکدن قان آغلارام دمادم
کوز یاشیمی سیلن اولماز آ ظالم

—

قاشلارکی اوخشاتمشام کمانه
جمالك طعن ایدر ماه تابانه
دیمه بیله کیدر دور زمانه
بو کوزللك سکا قالماز آ ظالم

—

(ضابط) حقیقتدن لاف و کاف ایلر
قاشك محرابنه اعتکاف ایلر
دوست اولان دوستنا بیر انصاف ایلر
بیردن دوروب جانین آلماز آ ظالم

فلك

نیلمشدیم سکا ای چرخ کردون
بیزیم ایله دوشوبسن عناده فلك
مکر هیچ قورخمازسن اوتانمازسن
کیتسون تاج و تختك برباده فلك

—

کون بکون آرتیردك آه و زاریمی
کسدك جان ایویندن اختیاریمی
نیلمشدیم سکا آلدك یاریمی
حسرت قویدك منی دنیاده فلك

—

درد غمدن من فقیری بای ایتدك
الف قدیم دوندروبن یای ایتدك
فرهاده مجنونه منی تای ایتدك
ایلدك دردیمی زیاده فلك

—

سنی کوریم من تك کریان قالاسن
هر ایکی جهاندان محروم اولاسن
منم کیمی سارالوبن سولاسن
کوریم یتمیه‌سن مراده فلك

—

من (ضابطم) ایلمنم تاب آکا
دردو غمی یغوب ویریرسن مکا
آمان چکوب غوره کلدیم قاپو کا
نه غوره یتوشدك نه داده فلك

مکرر

کوکل قالخ دورما جوش جوش جوش
توك آتش کف کف کف
ملك لر اولدی توپ توپ توپ
قوروبدر تازه صف صف صف

—

محمد آزجا یات یات یات
وار معراجه مین آت آت آت
جبرائیل دورما کیت کیت کیت
کلور آوازه رف رف رف

—

یوزکده هندو خال خال خال
کیئمش یاشیل آل آل آل
دی مطرب دورما چال چال چال
یاراشور سازه دف دف دف

—

بو دنیا بیر قوری سس سس سس
کلور رقیب نس نس نس
دیسم شو خلقده پس پس پس
اولور شهبازه خف خف خف

—

(ضابط) دیسه یار اوخ اوخ اوخ
دیمه لالای یوخ یوخ یوخ
کناه بی حد چوخ چوخ چوخ
ایده فیاض عف عف عف

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

دیدیم دیدی

دیدیم ای نازنین قاشلارك یایی‌در
دیدی قوس قزح کمانی‌در بو
دیدیم دوست جمالك طعن ایدر آیه
دیدی کوزللکك نشانی‌در بو

—

دیدیم دلبر من سیومشم هاسنی
دیدی نصیب ایتسه یارادان غنی
دیدیم سینه‌ك اوستنه آلکلن منی
دیدی مرد ایکیتلر میدانی‌در بو

—

دیدیم سا للانیشك مین جانه دکر
دیدی بلکه حوری غلمانه دکر
دیدیم قوینك ایچی رضوانه دکر
دیدی عاشقلارك مکانی‌در بو

—

دیدیم زلفك مات ایلدی سنبلی
دیدی سن نه بیلدك عقلسیز ده‌لی
دیدیم آچیلوبدر جمالك کلی
دیدی فصل بهار زمانی‌در بو

—

دیدیم سن (ضابط)ه ایتکلن وفا
دیدی من عاشقه ویرمنم جفا
دیدیم لبك امه‌ن بولورمی شفا
دیدی خسته‌لرك درمانی‌در بو

دلبر

سالانوبان یوز ناز ایلن
بو سیرانه کلن دلبر
خزان دکمش غنچه کیمی
سارالوبان سولان دلبر

—

جوان عمرك ویردك باده
نه کون کوردك بو دنیاده
یتدی هر بیر کس مراده
سن سن محروم قالان دلبر

—

قاشلارك فتنه‌در فیللی
بوخاغلارك قوشا خاللی
شوم طالعلی بداقبالللی
بختی قرا اولان دلبر

—

شیدا بلبل تکی أوتدیم
واروب بیر اوزکه یار دوتدیم
داخی سندن من ال کوتدیم
دون کل سوزی یالان دلبر

—

أموب لبلریکی قاندیم
اوزیم اوزیمدن اوساندیم
(ضابط)م بو درده یاندیم
یوخدر سنی آلان دلبر

ایلدی

ای قاضی‌لار کیمه قیلم شکایت
بیر بی مروت منی جاندان ایلدی
دل شهرنده آبادانلیق قویمادی
مال و ملك و خانماندان ایلدی

—

کرده‌لنوب باش ویروبدر ممه‌سی
بدرلنمش آیه بکزر سینه‌سی
سالالاناندا هر بیر نازو غمزه‌سی
سنا سن که دین ایماندان ایلدی

—

اجل پیمانه‌سی دولسون رقیبك
سارالوبان رنکی سولسون رقیبك
کوریم یوزی قاره اولسون رقیبك
وفالی یاریمی مندن ایلدی

—

مکر اولماز کوزللرك بیعتی
هر جایی‌لیق اولور ایله صنعتی
بلبلی اولدیردی خارك تهمتی
جدا سالدی او کلشاندان ایلدی

—

(ضابط)م سریمی سالدیم سودایه
کیمسه رحم ایلمز من بینوایه
رقیبی دوست بیلوب سالدیق آرایه
سنی مندن منی سندن ایلدی

—

(طالب)

غزل

کیتمز قوناق بودر که عالی مداردن
تا یتمسه خبر اونه فصل بهاردن

—

چیخماز بو قیش کونی یوواسندن نه مارمور
کیت آل خبر خزینه‌دکی شاهماردن

—

اول کوفته هندوانه صفت بندوانیم
مشکلدی که کیچیم بیله بوز باش زاردن

—

آند اولسون آغ لاواشلاره خوش رنك اوزوملره
قویدی یقین قیل منی هر کار و باردن

—

بر یان دوشاب شهد کره‌سبزه شبچره
حیوان کیچر بو نوع مکر سبزه زاردن؟

—

قیماق و قندی کسمه کلن هر نهارلر
تا بیر کون اولمسه کیده‌رم اختیاردن

—

چای و چیلودان اوزمه الیم تا اوزیلمسون
امید الكِ جزا کونی دلدل سواردن

—

هر کز کیدن دکل اوزکا ویرمه غصه‌لر
سالما اوزك عبث یره سن اعتباردن

—

کرسی باشنده قیش کونی صحبت شیرین دوشر
سن بیر طرفده منده دوشم بیر کناردن

—

(طالب) و صال یار ایله مسرور دلخرام
مشکلدی آیریلا بیله قرب و جواردن

اویناسون

سرمه چکمش سیه چشم مستینه
سحاب آلتدان چیخوب ماهم اویناسون
باسسون آیاغین سینه‌م اوستینه
غرور ایلن پادشاهم اویناسون

—

سالانوب کیدنده او نازلی شهباز
یوزیم پاینه کرك پای انداز
بیردن طویغون کیمی ایلسون پرواز
تاجداریم شهنشاهم اویناسون

—

کورممشم کون جمالك مدتدر
تماشایه قویسه خیل منتدر
آلا کوزلرینه کوزیم حسرتدر
عزو جاهم قبله کاهم اویناسون

—

عجب زینت ویرمش قاشه قباغه
کسیك تئیل سالامش او آی قباغه
(طالب) انتظاردر یار اویناماغه
دییك تا کریم او آللهم اویناسون

قیز

عاشق اولدیم من سکا ای کوزلری مستانه قیز
نه قدر که ایسترم مندن دورارسن یانه قیز
کلمشم غمزه‌ك الیندن داخی لاپ من جانه قیز
آل کییوب باشدان آیاغا چیخا کور سیرانه قیز
نه اولور رحمك کله من خستهٔ نالانه قیز

—

یغیلار طویك ایچون مشاطه‌لر یغناقکا
چاغیرارلار قیز کلینی جمع اولوب اوتاقکا
وسمه و سرمه چکرلر قاشکا قباقکا
چوخ کوزل حنا یاخارلار ألکا آیاقکا
آپاروبن تاپشورارلار کیتدیککك اوغلانه قیز

—

یاده کیتمه مکا کل که اعتبار الدن کیدر
منی قویوب اویمایاده دوغری یار الدن کیدر
شهر یارسیز بو کوکل ملکی اوچار الدن کیدر
دوشرم پایکا اول وقت اختیار الدن کیدر
سوکرالار پشمان اولارسن لعنت ایت شیطانه قیز

—

حیف اولار بیلمز اینان لاله یکاقك لذتین
اویناماغك کولمکك هزلك مذاقك لذتین
ترممه‌نك آغ دوشك نسرین بوخاقك لذتین
قند دیلك شکر دهانك بال دوداقك لذتین
نیجه اولماز خسته (طالب) دلی‌یا دیوانه قیز

(طاهر)

تجنيس

باد سحر (۱) بير كوزله توش اولديم
آندان مكا دكدى (۲) آيا سراندى
عقلم زايل اولدى حالم دكر كون
تماماً اندامم (۳) آيا سراندى

—

سنى كورن عاشق دوشر بودرده
(نسيمى) سويولدى (٤) دوشر بو درده
بير كلب اولوب ياسلانايم (٥) بو درده
سورته‌يم پايكا (٦) ايا سراندى

—

كاتب غلط يازمش شول قضا ايشين
كل بيله سير ايده‌ك شوك (۷) قضا ايشين
لاچين كوزلوم آلمش شول (۸) قضا ايشين
طرلان آوين آلمش (۹) آيا سراندى

—

فصل بهار اولدى (۱۰) آيالالندى
سنكلن ايچه‌لوم (۱۱) آيالالندى
زلف داغيلدى يوزدن (۱۲) آيالالندى
توكولدى صدر (۱۳) كا (۱٤) آيا سراندى

—

(۱) سحريلى، سحر مهى، نسيم. (۲) اوندان مكا سرين دكدى. (۳) تمام اندامم اسير. (٤) نسيمى شاعر سويولدى بودر دوشه‌ر ده‌ريسنى يغ. (٥) بو قاپوده ياسلانيم. (٦) سريمى باشيمى آياغكا پايكا سورتيم. (۷) قضانك محالك ايشينى كل برابر سير ايده‌ك(۸)او قضايى شيون آلمش.(۹)طرلان آوينى‌ساقوشى‌ايندى آلمشدر. (۱۰) فصل بهار اولديغى ايچونمى لاله‌لدى. (۱۱) لعل كيمى قيرمزى شرابى سنكله‌مى ايچه‌ليم (۱۲) آى آلالاندى. (۱۳) صدر دوش (۱٤) باشك، سرك دوشكامى توكولدى.

(طاهر) بو ناله‌دن يتمز (١٥) آلمه
اكر طبيبم سن يتمز (١٦) آلمه
رسول دعا ايلر يتمز (١٧) آلمه
ايلر امتنه (١٨) آيا سراندى

---

(١٥) آلمه، سلاله‌مه يتمز. (١٦) اكر طبيبيمسك ظالمك دادينه يتمه (١٧) رسولك دعاسى عالمه يتمير. (١٨) ايندى امته اثر ايده‌جكمى.

(طاير ميرزا)

بلبل (۱)

قالخوب هوادن كيديرسن
دولانورسن باغی بلبل
اوخودك عقلم آپاردك
سن اولوب‌سن ياغی بلبل

—

كيجه‌لر چكديكم زاردر
غنی مولام مكا ياردر
خبرك اولسون كوچك واردر
پارچه‌سن راغی (؟) بلبل

—

سيوديم كوزللر خاصندن
سونالار تك سونا سندن
كيتمز (طاير) سينه سندن
(زهره) يارك داغی بلبل (۱)

---

۱) بو پارچا ۱۳۳۸ تاريخ هجريده استانبولده اقبال كتبخانه‌سی طرفندن طبع و نشر ايديله‌ن (طاهر ايله زهره) كتابچه‌سنه دوشمه‌مشدر. ممتاز.

تبریزك غارتی

کنه تقدیر قضادن بیله فرمان اولدی
(زلزله) کیچدی ولی آیروجه دوران اولدی
نوع آدم ایله بیلدی که ایش آسان اولدی
ناکهان دوشمن بدخواه نمایان اولدی
کیچدی ایام کوزیم کور نیجه ویران اولدی

—

ملك (تبریز)ه او دم باسدی (شقاقی) که قدم
بیر طرف (شاهسون) ملحد بی مذهب هم
تارومار ایلیوبن اودلادی یاندیردی او دم
تاکریدن اولدی مسلط بیزه بو محنت غم
کون بکون ایشلریمز آهله افغان اولدی

—

بیر سحر بویوروبن (عینعلی داغینی) کورك
صف چکن لشکر اشرار (شقاغی) نی کورك
او قوروموساغ (علیخان) ملحد یاغی نی کورك
اولا آلدی قوشون (باغ میشه) باغینی کورك
سانه‌سن جانمزه آتش سوزان اولدی

—

یوز قویوب (تبریز)ه بیلدوخ بیزه سردار کلور
با خبر اولدی اولار (دنبلی) (افشار) کلور
قوشونی کیچه نمد هم سری دستار کلور
داغیلوب ایت کیمی صحرایه قارا مار کلور
بو حیاسیزلیق ایله کلدی بیزه خان اولدی

—

خیمه خرکاه قوروبن لشکرین هر یان ایلدی
(علیخان)ی بکنوب (تبریز)ه هم خان ایلدی
نا مبارك قدمی اولکه‌نی ویران ایلدی
قالمادی کند کسك مالینی تالان ایلدی
بو بویوك شهرده سان بیر یکه طوفان اولدی

—

ناکهان دوشدی کوزیم (اوردو)یه باخدیم کوزینه
نه قوی ظالم (پث یان)؟ اونك تف یوزینه
سان که (شداد) ایله (فرعون) کیمی مغروراوزینه
امر ایدوب کوچدی‌اودم (شنب‌غازان)ك۱)دوزینه
اکلنوب بیر نچه کون اوندا مقیمان اولدی

—

بیری نا پاك (نظر خان) پلید خانه خراب
اوزی شب بادهٔ کلکون ایله سرمست شراب
تختی ۲) تاراج ایلدی قالمادی هم شیخ و شباب
ویرها ویر ظلم (جوانشیر)ه داخی قالمادی تاب
داغیلوب هر بیری بیر کوشه‌ده پنهان اولدی

—

پهلواندر آرادان ایلسون اول چرخی فلك
روز شب حالمزه بس که یانوب انس و ملك
خانمز خاطری غمناك اولوب ایستردی کومك
(خان خانان) جهان یعنی (نجف خان) زیرك
جمع ایدوب لشکرینی خلقه نکهبان اولدی

—

روز شب دست دعا ایلریدی (عارف) زار
توکوبن اشك کوزیندن نیجه کیم ابر بهار
نوله یارب بونکله اولا بو آخر کار
حالیا بو خان اعلا یرینه تاپدی قرار
شکرلله که دخی امن ایله آمان اولدی

---

(۱) نسخه: شنب قانون.
(۲) نسخه: تخته:

(عاشق اوغلی)

آغلارام

سنك ایلن کیچوردیکم کونلری
ای سیودیکم ایمدی آنوب آغلارام
حسرتکدن اولدیم دلی دیوانه
دوشوب عشق اودینا یانوب آغلارام

—

شام سحر آدیکی سویلرم ازبر
سکا جان قرباندی ای ملك منظر
کیچن حاللاریمی ایلدیم دفتر
اوخویوب اوخویوب قانوب آغلارام

—

یولکده کیچمشم باش ایله جاندان
اونك ایچون اولمشام من خانماندان
بیر حدیث اوخونسا حور جناندان
خیالم غور ایلهر دینوب آغلارام

—

اکسیك اولماز هرکز کوزلریمدن نم
آه زاردر ایشم مدام هردم
ایشیتدیم اغیاره اولوب‌سن همدم
اینانمیوب که اینانوب آغلارام

—

(عاشق اوغلی) ایلر همیشه افغان
هجریکدن اولوبدر جسمی نا توان
طرف جاناندان جانب یاردان
کلمدی بیزه بیر مکتوب آغلارام

ایلرسن

دیل مکا ویروبسن کوکل اغیاره
بیلمنم که سن نه خیال ایلرسن
بس که کج نظرسن شوخ ستمکر
قان ایدرسن کونده چوخ آل ایلرسن

—

زلفك شب یلدا جمالکدر آی
کیمسه اولا بیلمز حسنکا همتای
پیوسته قاشکی قوروب مثل یای
کیرپککی اوخه مثال ایلرسن

—

ای کوزلری جادو یوزی ماهتاب
کوکلم شهرینی ایلدك خراب
منی کورنده یوزه چکرسن نقاب
غیریلره عرض جمال ایلرسن

—

تا جمالك شعله سالدی جهانه
آی و کون اوزینی چکدی نهانه
کوثر کیمی شیرین کلور دهانه
لبلریکی آب زلال ایلرسن

—

کورمه‌مشم سنك کیمی ظالمی
اودلیوب یاندیردك پر و بالمی
(عالم)م بیلیرسن منم حالمی
اکر زلفلریکدن سوال ایلرسن

---

۱) عالم: ملا پناه واقفك اوغلیدر. ممتاز

بیاتلی: (عباس)

بسم الله

قاشکا یازیلمش سطر بسم الله
حبیبك سورهٔ نصرومن الله
یوزیکی کورن دیر الحمدالله
آدی کافر ایسه ایمانه کلور

—

باد صبا مژده ویرمش کللره
باغچا بارین توکمش ساغا سوللاره
نرکس کوزتچی دورمش باخر یوللاره
ایشیتمش که جانان سیرانه کلور

—

حسنك تك آچیلماز چمنده هر کل
نیجه جان ویرمدی وصلکا بلبل
جمالك شمعنه یاندی مرغ دل
نیجه کیم شعلهیه پروانه کلور

—

کیمك وار سن تکی کل یوزلی یاری،
من تك شکستهدر عاشق زاری
سن اسماعیل کوینك منا بازاری
(بیات عباس) اوندا قربانه کلور

دردیمی

باد صبا یارادانك عشقنه
ائیلدن نهان سویله یاره دردیمی
امانت امانت ایتمسون اظهار
هر بیر یرده آشکاره دردیمی

—

جوان سندن آیریلالی کولمدیم
کوزدن آخان قانلو یاشی سیلمدیم
اوشاق ایکن عشقه دوشدیم بیلمدیم
افزون ایتدی واره واره دردیمی

—

مونجه حالم اظهار ایتدیم حبیبه
رحم ایتمدی هیچ من تکی غریبه
نه قدر یالواردیم قانلو طبیبه
یتورمدی بیر تیماره (؟) دردیمی

—

نیجه کیم داد ایتدیم داده یتمدی
بی وفانك دردی جاندان کیتمدی
بو کونده‌ده کوروب رحم ایتمدی
من نه دییم ستمکاره دردیمی

—

جانم قربان اولسون هامودان خاصه
قارالار کیئوبن باتماسون یاسه
دوست دیمش که دییك بیات عباسه
من ساتارام اول خریداره دردیمی

—

کرایلی

رخك اطرافنده نه خوش
دوشوبدر دانه خاللارك
اولوبدر آتشه محرم
قورخمازسن یانه خاللارك

خان آتلاندی پاراغ کیمی
کلشنه قوندی زاغ کیمی
لاله باغریمده داغ کیمی
قالدی نشانه خاللارك

—

کاکلك سنبل تردر
یوزك کل برك احمردر
مسکن دوتمش نه کافردر
کلمز ایمانه خاللارك

—

کافردر قصد جان ایلر
واروب کعبه‌ده قان ایلر
چیقوب تخته دیوان ایلر
بکزر سلطانه خاللارك

—

(بیات عباس) صرفه قاندی
عشقك آتشینه یاندی
چاپوبدر بلخ (۱) ایله هندی
کلور ایرانه خاللارك

—

(۱) بلخ شهر آدیدر.

بود درشهر بلخ بقالی
بیکران داشت دردکان مالی
(سعدی)

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

زه کنلی: (عباس)

آغلایوبدر

سحردن واردیم کوینه
کوردیم یاریم آغلایوبدر
آلیجی صیاد یوردینه
صیاد ساری باغلایوبدر

—

حسرتم کوریم بوینی
دسته دوتوبدر موینی
هجران آرخینك سوینی
بیزیم ساری باغلایوبدر

—

عباسم کوچدیم یوردیمدان
دشمنلر کلور آردیمدان
او نازلی یارك دردیندان
رنکم ساری باغلایوبدر

کرایلی

کوزلرم سنی

یری کیت ای کافر قیزی
اکنیکا کئی آل قیرمزی
سحر چاغی داك یولدیزی
دوغونجه کوزلرم سنی *)

---

*) بو بند اوچ قافیه‌دن سوکرا «کوزله‌ره‌م سنی» کلمه‌کی یا یکی‌لك یولندا یازیلان بر شکل یاخود بو کرایلی‌دان برینجی بندی دکل ایکنجی‌سیدر. اداره.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

آغ چیچکلر توکر یارپاق
کفن تیکرلر آغ آپپاق
آلا کوزه قارا تورپاق
دولونجه کوزلرم سنی

—

(عباس) دییر کوچمش هامی
دنیادن آلمامش کامی
سکز اوچماق(۱) یدی دامی(۲)
دولونجه کوزلرم سنی

—

کرایلی

آغالار بی‌وفا یاردان
من دونرم کوکل دونمز
ایشی جور و جفا یاردان
من دونرم کوکل دونمز

—

الی الوان خینالی‌دن
یانی آلتون مینالی‌دن
تولك ترلان سینالی‌دن
من دونرم کوکل دونمز

—

اوستی زرلی ناخیشلی‌دن
قوینی عنبر قوخیشلی‌دن
آغ قارچقای باخیشلی‌دن
من دونرم کوکل دونمز

—

(۱) اوچماق: بهشت.
(۲) دامی: جهنم.

دوه‌لر یوکلندی باردان
عنکبوت آسیلدی داردان
(عباسم) وفالی یاردان
من دونرم کوکل دونمز

—

قالماسون

عالملری بابت بابت یارادان
نه قالدی که قول باشنه کلمسون
آسیلوبان نازلی یارك تیلندن
دوشوب اولسم هیچ کس قانم آلمسون

—

فلك ایمش بو ایشلری قاییران
آج کوزیمی تورپاق ایلن دویران
منی سندن سنی مندن آیران
هیچ ایللرله یوزی کوزی کولمسون

—

بیچاره (عباسم) قالدیم قضاده
عاشقلارك جانی چیخدی جفاده
پروردکار بلکه ایده اراده
هیچ قصاصدار قیامته قالمسون

—

کورمشم

کوزللکده سن تکی پری تاپیلماز
من مصری اسلامبولی شامی کورمشم
هارادا کی آدی بللی کوزل وار
کزوبن آد به آد هامی کورمشم

—

آینا آلوب مه جمالك کورسنه
شانه آلوب زلفلریکی اورسنه
کوزللکده هیچ کیم اولماز تای سنه
من یوسف و کل اندامی کورمشم

—

(عباس) بیر غباردر سنسن آفتاب
کونش یوزك کورجك ایلیر حجاب
سنك اولسون زاهد مسجد و محراب
من اوزیم اوز مصلامی کورمشم

پادارلی: (عبدالله)

تجنیس

ای سیودیکم منی آستانه کدن
آیری سالدی سك صفتلو قراباغ(*)
دیدیم غمه غرقم دوت المدن چك
دیمه‌دیم که کل باشیما (۱) قراباغ

—

کشته چیخوب سوسن سنبل (۲) درکده
کل یوزکا اینجو دوزمش (۳) درکده
کلبك اولوب یاسلانمشام (٤) درکده
اینانماسن سال بوینوما (٥) قراباغ

—

کورك دوران بیزه آیه (٦) طعن ایدر
عالم اولان اوخور آیه (۷) طعن ایدر
منور جمالك آیه (۸) طعن ایدر
آغ سینه‌ك استغناقیلار (۹) قراباغ

—

*) باق که ایت صفتلی قارا بنی سندن آیری سالدی. — قارا آدام آدیدر.
(۱) قراباغ: دیدیم الیمدن دوت، دیمه‌دیمکه‌غرق‌اولماغمی کوره کوره‌قارا، باق. قاراماق، باقماق.
(۲) کشته چیقوب سوسن سنبل ده‌رنده.
(۳) در — تر. ترك، عرقك کل یوزکا اینجو دوزمشدر.
(٤) ایتك اولاراق درکده قاپوکده یاسلانمشام.
(٥) اینانمیرسك‌سه بوینومداکی قارا رنکلی باغا ایپه باق.
(٦) کورك دوران بیزی آیا، قمره تن دوتور. برابر ایدیر.
(۷) عالم اولان کیشی آیتی، آیه‌یی اوقور و آیدار سویله‌ر.
(۸) منور جمالك آیا لاغ ایدر طعن ایدر.
(۹) آغ سینه‌ك ایسه قارا استغنا ایدیر.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

صرافم ایسترم کرکدر (۱۰) مکا
لطف ایله برقعك کرکدر (۱۱) مکا
یارسندن آیریلسام کرکدر(۱۲) مکا
بیر ملا بیر تابوت بیرده (۱۳) قراباغ

—

عشقك مکا ویرور (۱٤) آی آغلار کوزیم
درد غمك کلوب (۱۵) آی آغلار کوزیم
(عبدالله) دیر دورماز (۱٦) آی آغلار کوزیم
خیالمه هر دوشنده (۱۷) قراباغ

ایله

سلام و علیکم چایلی اسماعیل
آخرت حقنی صداقت ایله
بو دوستکی کل ایلمه تغافل
بلاغت کانی‌سن فصاحت ایله

—

خاطریکدن بو فقیری اونوتمه
اغیار ایله بیله الفتی دوتمه
ایندن بیله محبتی ساووتمه
عالملر عالمی ذکاوت ایله

—

منم کیمی خسته قدی کمانی
دوست قدیمی دوز آشنانی

---

(۱۰) بن صراف اولدیغم ایچون بکا در الماس کرکدر.
(۱۱) لطفاً برقع‌یی بنم اوستمه کەر و بکا کیئدیر.
(۱۲) کرکدر: لازمدر.
(۱۳) بکا بیر ملا بیر تابوت بیرده قارا — یر کرکدر.
(۱٤) های ویریر. عشقك های ویردیکی ایچون کوزیم آغلیر.
(۱۵) درد غمك آیاقلیر. کوزیم ایشیغی درد غمك کلوب بنی آیاقلیر.
(۱٦) کوزیم دورمیوب هی آغلیر .
(۱۷) قراباغ شهری.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

سن ایلمه خاطریکدن نهانی
باشا یتور بونی تمامت ایله

—

من کوندردیم حضور کا جوابی
یادیمه کتوردیم قمر نقابی
بو مسکین عاشقی باغری کبابی
بیر یاره سال ساغ و سلامت ایله

—

سن کیدیرسن منی قویوب بوراده
خالق سنی یتوشدیره مراده
ایسترم که نامه کزه آراده
بو عرضمه یتوش اجابت ایله

—

سوار اول عشق مستمندینه
دوشمیه‌سن بو شیطانك فندینه
چونکه کیدر اولدك شاد کندینه
بیر شیرین دانشوب مقالت ایله

—

منم کوکلم نه مینمسن براقه
هنرك وار قاتلاش سانا فراقه
دوستم کیدیر یانمزدن ایراقه
صور چالینور دوروب قیامت ایله

—

پسند اولسون او درکاهه بو قولیم
ظلمت اولوب منم نهار و لیلم
نه دورمیسن منم ای دلی کوکلم
یولداشمز کیدیر جسارت ایله

—

ای (عبدالله) نه اوکورسن اوزیکی
اسماعیلك تیك یولینه کوزیکی
داها بسدر تمام ایله سوزیکی
آزجه دانش بونی مقالت ایله

—

اولسون

بولوت کوکده دوزیم دوزیلور
کیت کوزل سفرك مبارك اولسون
کوزلریمدن آب نیسان سوزیلور
کیت کوزل سفرك مبارك اولسون

—

نه دوتمیسان قیزل یهر قاشیمدان
غم چکمه‌سن کوزدن آخان یاشیمدان
سن که کیتسك عقلیم کیدر باشیمدان
کیت کوزل سفرك مبارك اولسون

—

سن که وارسن بو عالمك آلی(؟)سن
جمله بو دنیایه شفق سالی‌سن
یوز ایل کیت سن (عبدالله)ك آلی‌سن
کیت کوزل سفرك مبارك اولسون

—

کللی خانم

قرت‌العیونم آی کللی خانم
هنرك وار بو میدانه کل ایندی
قضا و قدردن هرنه که اولسا
قبول ایله بو رضوانه کل ایندی

—

من ایسترم بو ایشلری بیتورك
سینه‌مزی سینه اوسته یتورك
سك رقیبی آرالقدان کوتورك
کیجه کوندوز درس خانه کل ایندی

—

درس خانك حسرتینی چکروك
الی باغلو قوللوغینده نوکروك
کوزیمزی مدام یولا تیکروك
یکی یتمش بو اوغلانه کل ایندی

—

دوتدوقیمز ایشی الدن قویمیاق
امك امك لبلریکی دویمیاق
کیجه کوندوز کزك چولی دینمیاق (۱)
یکاغی کل خانمانه کل ایندی

—

من بیلورم منی قویوب کیتمه‌سن
خفی خفی سرلریمه یتمه‌سن
کوریدیم که اوردا نه‌لر ایتمیسن
سن مارال‌سن بو جیرانه کل ایندی

—

ایندن بیله هنرك وار کوره‌سن
سایاخ اولوب بوسقوسنده دوره‌سن
هیچ اولماسا الی اله ویره‌سن
قاشی قوسی مهوشانه کل ایندی

—

نه اولور که بیرده کیده‌ك اورایه
آچوبن قاپونی کیره‌ك سرایه
کیمسه کلوب یتوشمیه هرایه
کمالی چوخ نکته‌دانه کل ایندی

—

(۱) دینمك: راحت اولمیاق.

خسته قیلوب منی زلفك شهماری
چوخ مدتدر چکرم بو آه و زاری
کوزللر سروری خوبلار سرداری
جانم آلان عالیشانه کل ایندی

—

آی آهو باخیشلی فتنه‌لی فیللی
آی کوزلری خمار آی شیرین دیللی
آی کلشنی کللی باغی سنبللی
درده طبیب بو لقمانه کل ایندی

—

طبیب‌سن دردیمه ایتکلن دوا
شاه شاهباز عاشقه بلا
آیهٔ قرآنی شمس والضحا
جنت باغی دین ایمانه کل ایندی

—

جنت باغی کوزللرك سروری
حسن حسین شاه علی حیدری
اندامی آغ دریالارك مرمری
مرده جسمم جان ویر جانه کل ایندی

—

مرده جسمم نه چکمسن غم الم
قدرت الهی‌نون والقلم
کورمه‌مسن مکر بیت والحرم
قوس قزح قاشی کمانه کل ایندی

—

قوس قزح آی کردنی صراحی
یرلرك سلطانی کوکلرك شاهی
چیخارتما یادیکدان بو (عبداللهی)
شاه عجم سلیمانه کل ایندی

—

کلمشم

آمان آلله چرخ فلك الندن
غم‌لر چکوب آخر جانه کلمشم
بیر قطره‌یم وصالندن جدایم
یوز دوتوبن او عمانه کلمشم

—

رویتك عشقنده سدرهٔ منتهاء
او آغ بوخاغکا بولونماز بها
منور اولدی ارض و السما
بیر آیه‌یم او قرآنه کلمشم

—

چاغیرمادك بو من باغری کبابی
کوتورمدك آرالقدان حجابی
چوخ ایلدك منم ایچون عذابی
فریاد ایچون او رحمانه کلمشم

—

مقرر کو کلمده لام استغاث
ملك الموتدن دوشمزم هراس
کلامکی چوخ ایلرم اقتباس
یوز چیویروب او جانانه کلمشم

—

چاغیرارام او خالق اعلمی
مزین ایلیه‌ن عرش اعظمی
بنی الله اول رسول اکرمی
(عبداللهم) جان آلانه کلمشم

—

کورمدیم

واحسرتا چرخ فلك الندن
چونکه دوست مهربانی کورمدیم
جمال و کمالین دیلدن ایشیتدیم
نه فایده زنخدانی کورمدیم

—

نیچه مدت کوکلم انتظار ایدی
فکریم ذکریم خیالیمده یار ایدی
من چوخ کزدیم او دورانی کورمدیم
دیدیلر که یاخشی دوران وار ایدی

—

دورهٔ رویکی آلمش طراوت
یاندیردی جکریم نار فراقت
عزرائیل تك کلدی روز قیامت
کیتدیم سدرهٔ منتهانی کورمدیم

—

سندن آیری آه و فغان ایدیردیم
بو سریمی خلقه نهان ایدیردیم
کوکل مجلسنده سیران ایدیردیم
باخدیم شمع شبستانی کورمدیم

—

(عبداللهم) باش آچمادیم بو سردن
فلك یوز دوندردی من تك فقیردن
معجزلری خبر آلدیم خفردن
جواب ویردی مسیحانی کورمدیم

—

قایتدی

بیر نازنین حوری ملك سیمالی
کلدی منی کوردی کولدی قایتدی
پنهانی کوستروب کل یکاغینی
تر یوزینه شبنم دولدی قایتدی

—

وصف ایلمك اولماز خدو خالینی
سوروشمادی شکسته‌نك حالینی
ناکهان کوستردی کل جمالینی
بیچاره‌نك جانین آلدی قایتدی

—

من کورمیشم کوزللرك چوخینی
بیله اولماز اما بویی بوخونی
مژکانندن چکدی خدنك اوخونی
یارالی جانمه چالدی قایتدی

—

کوزلر ایکن کوزلریمه یتوشدی
مرده جسمم عشق اودینه دوتوشدی
شاهراهدن قیا باخوب اوتوشدی
یوللارینده کوزیم قالدی قایتدی

—

بیچاره (عبدالله) کشت ایتدی باغی
ظلمتلرك نوری عالم چراغی
چهار شنبه کونی ایلکندی چاغی
کلدی سنی درده سالدی قایتدی

———

تسلی

(عبدالله) ایله (شاه صمد)ك بیر بیرلرینه تسلی ویرمه‌لری

عبدالله — چیخدی الیمز آتا آنادان
منم دردیمه یانان قارداش
بو درد سنك دكلدر منم دردیمدر
بو درده همدمم اولان قارداش

—

شاه صمد — صبر ایله قارداشم قضا ایشیدر
دانشما بو سوزلری الامان قارداش
اوجان سنك دكلدر منیم جانمدر
ایكی تنده واریق بیرجه جان قارداش

—

عبدالله — كیجه كوندوز دعام بودر خدادن
یتیورسون مطلبه بیزی یارادان
هیچ كسك اولماسون ازل بنادن
اوخ دیوب دانیشوبن یانان قارداش

—

شاه صمد — كیجه كوندوز دیلرم حقدن حاجتی
مولام بیزه ویرسون ایشده (ا) نجانی
تاری باشه‌دك ویرسه حیاتی
یته‌ریك مطلبه هوادان قارداش

—

عبدالله — کلوبن دوشدیك غریب ائللره
چوخ یاشلار آخیتدیق بیز بو چوللره
قلبی سینیق باخیریق دایم یوللره
ظلمك اوجاغنده قیویریلان قارداش

—

شاه صمد — کل آغلاما (عبدالله) سن بیرده هرگز
آللهك امرینه اول کلن دوم دوز
آخر که مطلبه یتهجئك بیز
سن فکر چکمه هیچ یاندان قارداش

—

عبدالله — چیویر یوزیکی سن او درکاهه
کل دوشمه بو قدر فریاده آهه
صدقکی باغلا قادر آللهه
یان دوتمه صدقکی خدادن قارداش

—

شاه صمد — دوشوبن عشقه کولمدی یوزیم
عالمه سد اولدی منم بو سوزیم
جیحونی دولدیردی یاش ایله کوزیم
آشوب داشوب کیچدی دریادان قارداش

—

عبدالله — عاشق اولان توکر کوزدن یاشینی
یار یولنده قویار جان و باشینی
فکر ایدر اوزینه حقك ایشینی
کیم قاچوب قورتولار قضادان قارداش

—

شاه صمد — شاه صمدم آه چکوبن آغلارام
آل چیخاروب من قارالار باغلارام
هجر اودیله باغریم باشین داغلارام
قاچمارام داخی یوز بلادان قارداش

خیاخلی: (عبدی) ۱)

تیللی

بنفشه تك سنبل زلفك بوی ویریر
هر یویوب سرنده هوایه تیللی
اونك عطرین دماغمدن اوزمسون
امانت ایت باد صبایه تیللی

—

قاشه وسمه کوزه سرمه چکنده
ساچلارینی دال کردنه توکنده
سالالانوبن ککلك کیمی سه کنده
دونر یاشیل باش سونایه تیللی

—

سنی کورن چوخ بلایه توش اولور
عقلی باشدان کیدر فراموش اولور
آوازك کلنده جان بی‌هوش اولور
حیرانم بو نارین صدایه تیللی

—

یکاغی لاله‌سن قامتی دال سن
آغزی شکرسن دوداغی بال سن
سانا سن بیر یورنوق وحشی مارال سن
اولورسن یاراشیق اوبایه تیللی

—

سن‌سن پادشاهی خانی (عبدی) نك
عقل و هوشی دین ایمانی (عبدی) نك
حسرتکدن چیخدی جانی (عبدی) نك
نه اولور کله‌سن بورایه تیللی

---

(۱) خیاخ: دربند کندلریندندر.

(خسته علی)

قیزلار

بیر بولوك سونا تك كوللر اوستونده
دوزولوب دونوبدر دورنایه قیزلار
خشمه كلوب غمزه‌لری جوشوبدر
قصد ایدوبدر بیزی قیرمایه قیزلار

—

ات باسوبان بالدیرلاری بیتوشوب
وقتی كیچوب بیر بیریندن اوتوشوب
قوینكزدا شمامه‌لر یتیشوب
دونوبدر لبكز خورمایه قیزلار

—

آل كیینوب زر و زیور تاخارلار
كوكلمزی برباد ایدوب یخارلار
جلوه‌لنوب هر سحردن چیخارلار
دوشرلر زلفلرین بورمایه قیزلار

—

عشقی اولان چوخدا بیلمز عارینی
تر كورمیشم آغ دوشینك قارینی
كوز كورنده كوكل ایستر یارینی
آخر سالیر بیزی جرمایه (۱) قیزلار

—

مست ایدوبدر عشقك منی دوتوبدر
هر كیم منم دیوب فلك اودوبدر
قوینكزدا تازه نارلار بیتوبدر
(خسته علی) كیدر درمایه قیزلار

---

(۱) جرمایه: جریمه‌یه.

(علی)

کلین

کیجه کوندوز ایستیورم من سنی
هامی دنیانك مالینجه کلین
بیر ساعت کورمسم بیل که اولرم
قارشوما کلوبن کور نیجه کلین

—

آدام اولوب دیله کیمی دوتاسن
ایکیت کیمی مطلوبکا یته‌سن
کجه‌لرده یانمداجه یاته‌سن
قول بویون سارماشوب دویونجه کلین

—

(علی) دیر من ها سندن دویمانام
بیان ایدوب سرین خلقه یایمانام
ازل سیوب سوکرا الدن قویمانام
اجلیم یتوبن اولونجه کلین

—

تیللرك

آ سیودیکم بیزه دوغری قدم باس
کوزلیه کوزلیه قالدیم یوللارك
بو تعریف سنو کدر یاخشی قولاق آس
دولانسون بوینوما قولاچ قوللارك

—

بو عشقك اوجندن جانم آليشور
غريب كوكل بيرجه سنله باريشور
باغدا كزن بلبل كيمى دانيشور
منم ايله شيرين شيرين ديللرك

—

(على) مايل اولدى سنك اوزكا
قلم قاش آلتيندان آلا كوزكا
كورينجه يايلوبدر يوزكا
آينا قاباقكا سياه تيللرك

—

كوزلك

كوزى بادامى‌در كردنى مينا
شوشه‌دندر سولى ساغى كوزلك
كعبه قنديلى‌در پستان رعنا
قوينى ايچى جنت باغى كوزلك

—

باشينا اورتمشدر آغ نازك جونا
ياخيلمش أللره آل الوان خينا
جمالى لاغ ايدر كونه هم دانا (١)
يكاغلارى كل ياپراغى كوزلك

—

كورممشديم سنك تكى نو جوان
حكمكده‌در كنجه شكى ايروان
سحر يلى اسدى آشدى كاروان
قوروغ اولوب كيجه باغى كوزلك

—

(١) دان: سحر، صبح.

سنی کورن عقل و هوشین داغیدور
قاشڭ جلاد مژکانلارك یاغیدور
قوینو کدا کی ترشمامه تاغیدور
یتوشوبدر درمك چاغی کورلڭ

—

من (علی)یم عشق اودینا دوشمشم
بیر جانم وار یاره قربان دیمشم
بیر ملك سیمانڭ یوزین کورمشم
آینالانمش قاش قباغی کوزلڭ

(عاشق عمر)

سنده‌در

کیتمنم اوباکدان چیخماسون آدك سنك
سویلنمسون هیچ بیر یرده یمه‌لی زادك سنك
أمیم شرین دوداغلارك بال دادیر دادك سنك
کوسمه دلبر باریشالم هر قباحت منده‌در
ویرسه‌لر دنیا خراجین بیل که کوزیم سنده‌در

—

کیردیم دوستك باخچاسنه نوبر اوزدیم یمکه
یاره بیر جوت سوزیم واردی اوتانیردیم دیمکه
اول قدر که من یانارام آیده ایلده کورمکه
کوسمه دلبر باریشالم هر قباحت منده‌در
ویرسه‌لر دنیا خراجك بیل که کوزیم سنده‌در

—

کیردیم دوستك باخچاسنه کل آچمش فنجان کیمی
آغ یوزینده ایکی خال وار هر بیری مرجان کیمی
کل‌سویوناق بیر که یاتاق ایکی تنده بیرجان کیمی
کوسمه دلبر باریشالم هر قباحت منده‌در
ویرسه‌لر دنیا خراجك بیل که کوزیم سنده‌در

—

(عاشق عمر) کیئمه‌سیئدی آیاغینك مستینی (۱)
ظالم (بکر) کسدیرمشدر آغ ممه‌نك اوستینی
من بس کیمه شکوه‌ایدیم آلدی صادق دوستمی
کوسمه دلبر باریشالم هر قباحت منده‌در
ویرسه‌لر دنیا خراجك بیل که کوزیم سنده‌در

---

(۱) مست: چوست، پاپوش.

(عمر)

شبهکمی وار؟

ای کوکل دار فنادن کوچمکه شبهکمی وار
اول اجل جام شرابن ایچمکه شبهکمی وار
عزرائیل کلنجه کوکسك اوستنه سن قورخودان
کوزلر کدن قانلی یاشی توکمکه شبهکمی وار

—

یر یوزینده چالینوب صور جمله‌مز قالخسوق کرك
فانی‌ده یتمزدیوب دورت بیریکا باخسوق کرك
توپراغی وطن دوتوب بیرنیچه‌ایل یاتسوق کرك
تر تراب ایچره تننك ایل کوممکه شبهکمی وار

—

کون بکون ساعت بساعت عمریمز کیچمکده‌در
شول قفسدن جان قوشی فریاد ایدوب اوچمقده‌در
بو کا فانی دنیا دیرلر یخیلوب اوچمقده‌در
جمع اولوب مخلوق کفنیك بیچمکه شبهمکی وار

—

آه ایدوب عصیانمه درد درونم تاب ایله
بیرلیکین بیلدیردی مولا بیزه دورد کتاب ایله
سن او کنده اوجا یاشیل سانجاقك اصحاب ایله
ای (عمر) محشر کونی دیزچوکمکه‌شبهکمی وار

بیلمن کیمکدر

طویغونمی غوغون یوخسا سونامی
شونده بیر تیللی وار بیلمن کیمکدر
نصیب اولوب بیزیم کوله قونامی
بیر پرلی باللی وار بیلمن کیمکدر

—

وحدتنه دلیل ایتمش خداسی
مفتوندر شهرك بای و کداسی
مست ایلدی عالمی شیرین اداسی
بیر دادلی دیللی وار بیلمن کیمکدر

—

غمزه‌سی جلاددر کوزلری خونی
ولوله‌یه ویردی چرخ کردونی
مانند طوبادر قد موزونی
بیر اینجه بیللی وار بیلمن کیمکدر

—

شکردادی ویرن لبی قندیدر
اونك ایچون عالم درد مندیدر
صانما یعقوب اوغلی یوسف کندیدر
یکاغی کوللی وار بیلمن کیمکدر

—

(عمر) آیدر نوش ایده‌لی عشقك سمندن ۱)
دورتولمادی کیتدی درد و غمندن
سویلسه‌در تو کر غنچه فمندن ۲)
بیر یوزی خاللی بیلمن کیمکدر

---

۱) سم: زهر، آغو.
۲) فم: عربجه‌در آغز، دهان.
«فیثمنك رنکی عکس ایدوب تنینه» «نامق کمال»

تجنیس

تا کری ایچون علاج ایله دردیمه
سندن اوتری من ها دوشدیم یوز درده
لبلرنکدن اوزکه شفا بیلمنم
اکر کلسه من خسته‌یه ۱) یوز درده

—

خاللارك تك جان قوشینا ۲) یا سردن
هاردا کورسن حذر ایله ۳) یا سردن
سنی کور کج عقلم کیتدی ٤) یا سردن
دیوانه تك کوزیم قالدی ٥) یوز درده

—

اوستومزه کتوروبسن باغی ٦) سن
تاخ بوینوکا کلاباتون باغی سن
ناز ایلن کیر سیر ایله کل باغی سن
سوسن سنبل کل غنچه‌نی ۷) یوز درد

—

آت اوخکی بو (عیواض)ه دریانی ؟)
غواص اولان بویلامازمی دریانی
کلبك ۸) اولسون سنه قالسون دریانی۹)
سرکردان من دولانمیوم یوز درده

---

(۱) در: عرق، خوی، تر.
(۲) یاسردن: جان قوشینا ده‌ن سه‌ر، دانه سه‌ر.
(۳) یاسردن: پانپاق، عاجز، یاسار، یاسساردن حذر ایله.
(٤) یاسردن: عقلم باشمدن اوچدی سر — باش.
(٥) یوز درده: یوز قاپودا، در — قاپو، باب.
(٦) باغی: باقی حساب قالغی‌سی.
(۷) یوزدرده: درمك، کل درمك، چیچك درمك.
(۸) کلب: ایت، سك جمعی کلاب.
(۹) دریانی: قاپویانی.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

(عسكر)

ايلسون

بير كيمسه يوخ اظهار ايديم دردیمی
ديم دورسون درده درمان ايلسون
رحمی كلسون من عاشقڭ حالينه
شكسته كوكلمی خندان ايلسون

—

كيجه كوندوز چاغيرارام من تاری
كوكلمڭ مطلبڭ سن يتور باری
هر كيمڭ واردر وفالی ياری
شرين جانين اونا قربان ايلسون

—

من فقيره چوخ ايلدك ستمی
كون بكون آرتيردك محنتی غمی
خار اولوبدر قيزل كلڭ همدمی
شيدا بلبل آه و افغان ايلسون

—

سكا قربان اولوم كوزللر خوبی
مينا كردن سينه مرمر قد طوبی
هر عاشقڭ آيرو دوشسه محبوبی
ياخا يرتسون ديده كريان ايلسون

—

آغ يوزه دوزوبدر سيه خالاری
عجب مشك ختن غنچه كللری
(عسكر) دير عنبر بويلی تيللری
توكسون صدريم اوسته افشان ايلسون

وار

یار رفیق خبر السا احوالم
دیه بیلمن منی اودا سالان وار
داخی موندان آرتیق تاب ایلمنم
انتظارم کوزی یولدا قالان وار

—

رحمك کلسون کوزدن آخان یاشنه
تعجب قالدیم قهبه فلك آشنه
هردم هردم کللم یوللار باشنه
دیرم بلکه یار یانندان کلن وار

—

کوز یاشمدان نامه یازدیم من سنه
یامان آیریلغك کار ایتدی منه
آخدی کوزیم یاشی دوندی عمانه
غواص اولوب دریالاره دالان وار

—

ازل آخر من یارینم یار منم
نیچون قوجار قیزل کلم خار منم
بو سببدن انتظاریم وار منم
مندن غیری حسرتکدن اولن وار

—

کیچیکلك‌دن من چکمشم جفاسین
سك رقیبلر نیچون سورر صفاسین
(عسکر) دیر کورممشم وفاسین
نازلی یارك کوزلرینده یالان وار

—

جاکیرلی: (عبدالله)

هانـدادی

ای آقالار حسرتنی چکرم
بو ملك منظریم بلمن هانـدادی
کوزللك بحثنده یوخدی همتایی
روم و عجمده نه ایراندادی

عنبر مویین اوزه افشان ایدنده
رعنا یرییوب سرخوش کیدنده
عقل باشدا قالماز روح بدنده
سوداسی سریمده عشقی جانـدادی

کونشدی رویی نازك مهلهل
بو عصرده کوزه للکی بی‌بدل
کردنی صراحی زلفی مسلسل
(عبدالهك) یاری بو نشاندادی

کلیبر لی: عاشق (علی) *)

اولمیشم

نه ساعتده کلدیم دنیا ایوینه
شوم ستاره بختی باغلو اولمیشم
طالعم بد کونیم قارا جفاکش
هجران ایولی درد اوتاغلو اولمشم

—

فلك قویمادی که برجه یاری‌یم
کوزیم آچدیم کوردیم ئوزیم قاری‌یم
درد و محنت هجران غم سرداری‌یم
بو دنیاده درد سیقناغلو اولمشم

—

(علی)ام چوق چکدیم درد و بلادن
غم ال کوتورمدی من مبتلادن
عالم ارواحده قالو بلادن
خون جکرلو قارا داغلو اولمشم (۱)

(*) کلیبر: قاراداغ کندلریندندر.
(۱) بو مربع ایلك دفعه (۱۸۵۲) تاریخنده میرزا یوسف قره‌باغی مجموعه‌سنده چاپ اولونمشدر.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

(عندليب)

پيلو

بيز نيجه شكر ايليه‌ك قادرسبحانه پيلو
كه نصيب ايتدى سنى زمرهٔ انسانه پيلو
نه بو كيم هر يته‌نه خانله سلطانه پيلو
يتميسن شكر ايله بو شوكتله شانه پيلو
همنشين اولميسن اول خسرو خاقانه پيلو

—

سنى خوش خلق ايليوب قادر حى و متعال
يوزيكا ويرميسن ادوييه ايله زيب و جمال
كر سنى طبخ ايليه بير بت پاكيزه خصال
يئسه دايم سنى هر كيمسه تاپار كسب و كمال
شبهه يوخدر كتوررسن أولونى جانه پيلو

—

بيله رنكين پيلووين دورلو معماسى كرك
ياخشى دولما و فسنجان و مسماسى كرك
اشتها آچماق ساغر و صهباسى كرك
طبخ ايدن كيشى‌لرك بيله مهياسى كرك
تا كوارا اولا كيم شاعر دورانه پيلو

—

توكه‌لر كاسهٔ بدمشك ايچينه شكر خام
دورا قندآب خنك (١) مجمعى‌ده بير دولو جام
اولا بير روح مطهر ويره اندامه نظام

---

(١) خنك: سرين.

ساتاشا بو کرینه بیر من کیمی اشتاهی تمام
چنکه چنکه کوتوره لقمه‌نی مردانه پیلو

—

دهرده هر کلی ئوز بلبلینه توش ایده‌لر
عاشقی سیودیکی معشوقله هم آغوش ایده‌لر
مئیی چوخ طرفه تعارفلر ایله نوش ایده‌لر
نوش ایدوب غصهٔ دنیانی فراموش ایده‌لر
سوکرا میل ایلیه‌لر قهوه و غلیانه پیلو

—

بو سبب‌دن کاسبك دنیاده بدنامدر آدی
تاپا بلمیر کتوره قوناقه بیر داری جادی
(عندلیب)ك او زمان حاصل اولور هر مرادی
که بو دیدیکلرینك حاضر اولا جمله زادی
بو سیاقیله کتوره منی مهمانه پیلو (۲)

---

(۲) شبهه‌سز صابر بو شعری اوقومش و اقتباسلار ایتمشدر.

(غایبی)

کرایلی

خبر اولسون یار و دوسته
بو فنادن کوچدی قوباد
کمالنده زوال اولدی
اجل جامین ایچدی قوباد

—

کیم وار کمنده سالمادی
هیچ بیر کسه بو قالمادی
دنیاده کامین آلمادی
کیتدی کوزی یاشدی قوباد

—

باخارسن دنیا عبث‌دی
بو آغلاماق بیزه بس‌دی
دورنا آواز ککلك سس‌دی
ترلان باخیشدی قوباد

—

باقی‌دی دنیانك نسی (۱)
قورولو قالدی (؟) چشده کسی (؟)
یوسف کیمی کلر سسی
مکر چاهه دوشدی قوباد

—

(۱) نسی نه شی، نه زادی دیمکدر.

كم اولسون عمريله ياشك
زهر ايله يوغريلسون آشك
آناك ايله قيز قارداشك
مكر باغرى داشدى قوباد

—

(غايبى)م قان آغلارام
نه دنيايه بيل باغلارام
لاله تك سينه‌م داغلارام
كنه يادە دوشدى قوباد

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

(غریب)

قاشلارك

دریا کنارینداا بالیق دوتارکن
کورینندی کوزومه مایه قاشلارك
دریانی قارانی قاپلادی شوقك
بکزر اوچ کونلك آیه قاشلارك

—

حسنك جهانه ووربدی طوقی
یاز کلنجه آرتار بلبلك ذوقی
چاقدی درونمی جمالك شوقی
عقلمی اوغراتدی زایه قاشلارك

—

باشنه دوندیکم ای اهل عرفان
کوزیمك یاشی‌در مثال عمان
یاره‌لرسن منی هرکز ای جوان (؟)
بکزه‌ر بیر قورولی یایه قاشلارك

—

قاشلارك بازرکان کوزلرك خوجه
باخیشك کلستان رخسارك یوجه
سیویندیر (غریب)ی بیر یاری کیجه
سالماسون دوشکونی پایه قاشلارك

آغجا قیز

سنی کوردیم اولدی عقلم پریشان
اریدی یوره کیمك یاغی اغجا قیز
من اوز مرادیمی آلدیغم زمان
تانیمازسان سولی ساغی آغجا قیز

—

عشقله دوشمشم من بو سودایه
یالواریرام کیجه کوندوز مولایه
چونکه مجنون اولدیم ساچی لیلایه
بیر زمان بکلرم داغی آغجا قیز

—

کردننده دانه دانه فلفلی
کیمه دییم من بو امر مشکلی
آچیلماز کللری اوتمز بلبلی
کیچمش بو باغك چاغی آغجا قیز

—

قوللارینی سن غریبك قلم ایله
بیر یره جمع ایدوب دوز علم ایله
مندن کیدوب شاه‌صنمه سلام ایله
بکلیه‌لیم بوردا باغی آغجا قیز

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

(عاشق غریب)

تبریز

باشینه دوندیکیم بکلر آغالار
اوغرلو اوجاقدر (۱) آلی تبریزك
عزیز کونلر سیره کشته چخارلار
کیئینوب یاشیلی آلی تبریزك

—

بیلمیرم که بو حسابلار نیجه‌دی
آداملاری تمام لوطی بیچه‌دی
سکزمین محله دورت مین کوچه‌دی
اولماز بوش یری خالی تبریزك

—

(عاشق غریب) سویلر اوچ خانه بندی
هیچ سایا کلمز مسجدی کندی
هندوستاندان کلر شکری قندی
کرجستاندان کلر بالی تبریزك

یار منی

بیر سوز ایله من دوزاغا دوتولدیم
بو غریب أیللرده یاخدی یار منی
حسرتك نارینه یاندیم کول اولدیم
آهو کوزلیك نه حالدایام کور منی

—

(۱) آل: دودمان، سلاله، خانواده، اوجاق.

نه صبره طاقتم وار نه دلده قرار
کوکل مجنون اولمش لیلاسین آرار
واز کیچرسم سنی یاد أیللر سارار
کور نیجه آبدال ایلدی عار منی

—

من صادق عاشقم حیله بیلمزم
هر جایی دکلم یوزه کلمزم
یار یولنده هیچ سودادن دونمزم
صاف درونم عالمه ایت جار منی

—

(عاشق غریب) کوکللرك اوغریسی
کیچر دیمش بو سودانك آغریسی
سکا من سویله‌دیم سوزك دوغروسی
آل افندیم کل افندیم سار منی

شیروانلی: ملا اسدالله (فایق)

کیچر کیده‌ر

دنیا ایشنده هرنه دوترسن کیچر کیدر
هر نیك و بد ایچینده قیلرسن کیچر کیدر

—

یا سلطنتله تاج سریره قیل افتخار
یا قول کیمی نظرده دوررسن کیچر کیدر

—

کر قصر زرنکار منقش تیکلمسه
اوچغون خرابه‌ده اوتوررسن کیچر کیدر

—

کر رخت خواب ترمهٔ مخمر دوشنمسه
کهنه پالاس ایچینده یاترسن کیچر کیدر

—

مرکوب زرلجام طلاپوش مینمه‌سن
منزللری پیاده کیدرسن کیچر کیدر

—

کر مطبخکده آش پیلونان بیشمسه
قاپو قاپو وظیفه یغارسن کیچر کیدر

—

کر اولمیه کباب مزعفر چیلو کوکی
بیر قدر نان خشك ییرسن کیچر کیدر

—

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

قند و نبات چای خطایی تاپولمسه
بیر جرعه آب نرم ایچرسن کیچر کیدر

—

کر کاسهٔ مشبك ارتنك اولمسه
ظرف خذفده شربت ایچرسن کیچر کیدر

—

کر سیم و زر خزانهٔ قارونی یغماسن
بر درهمك غمینی چکرسن کیچر کیدر

—

محبوب خوش جمال هم آغوش اولمسه
بیر چیر کینك اودینه یانرسن کیچر کیدر

—

(فایق) سکا جهانده مددکار اولمسه
چون دامنی حسینی دوترسن کیچر کیدر

(فقیر)

کورونمز

کیجه کوندوز حسرتنده قالمشام
اول سهملو ترلان هانی کورونمز
یاندیروبدر منی عشقك آتشی
آلا کوزلی خوبان هانی کورونمز

خلق ایچنده منی مجنون ایلین
دمبدم چشممی پرخون ایلین
صحرالرده منی کلکون ایلین
اول کوزلری فتان هانی کورونمز

—

اول ملك منظریم پری پیکریم
کونش تلئلؤلم غنچه دلبریم
قوللاری شمشادیم قدی عرعریم
اول سرو خرامانم هانی کورونمز

—

جسمم هجر اودینده بریان اولوبدر
بو شهلا کوزلریم آل قان اولوبدر
خوبلارا بو جانم قربان اولوبدر
جانم آلان جانان هانی کورونمز

—

عقلمی باشمدن ایدن سرسری
او طاووس نشانلی فرشته پری
من (فقیر)ك سیودیکی کوزل دلبری
اول ماه مهربان هانی کورونمز

ایدئیدی

ای آغالار بیر یارك حسرتین چکرم
نولئیدی تاکری نصیب ایدئیدی
چاتایدیق قول قولا کزیدیك بیله
قلبنی قلبمه قریب ایدئیدی

—

هیچ کس سیومه‌سین شیرین لیلانی
بی کسم چاغیررام قادر سبحانی
همیشه ایلرم ذکر قرآنی
حق اوزی دعامی مجیب ایدئیدی

—

ای طوبی بویلوم کلکز بوخاغلوم
آینا اندامملوم احمر یکاغلوم
دیشلری میرواریم لعل دوداغلوم
ایستر که شمسه معیب (؟) ایدئیدی

—

قینامیك سیومشم حور و غلمانی
اوزیمه فرض ایتدیم چاه زندانی
اولئیدیم نازلو یارك مهمانی
شاد اولوب دوستلار عجیب ایدئیدی

—

تازه‌دن عشق غالب اولدی کنه
ساچلاری سنبلدر کردنی مینه (مینا)
(فقیر)م یار یولندا یاندیردیم سینه
جمع اولوب قوم و قارداشم مریب (؟) ایدئیدی

(فیض الله)

سوال

(عالم) (۱) سندن من بیر خبر آلایم
جنتك چراغی نه ایچنده‌در
نه‌دن پیلته دوتدی نه‌دن یاغلاندی
کیم آلمش دستنه نه ایچنده‌در

—

بیلورمیسك پیغمبرك یاشینی
نچه کون اول قیرخدیروبدر باشینی
هانسی کونده شهید ایتدی دیشینی
نه‌یه چولغالاندی نه ایچنده‌در

—

نه کونده ایوبه ایندی بلالر
اول نه‌در که هر جمعه‌ده بالالار
اول نه‌در که عرش یوزنده بال آلار
نعمتی نه دندر نه ایچنده‌در

—

نه عشق ایلن یارادوبدر انسانی
نه‌دن اوتری کوکه چکدی عیسانی
نیچه کره دیندیروبدر موسانی
مسکنی نه یرده‌در نه ایچنده‌در

—

۱) مخاطبی ملاپناهك اوغلی علی‌آغا عالم تخلصدر.

(فیض‌الله) سوزینی بیلمسه دیمز
اوستادان پاینی آلمسه دیمز
صوم و صلاتنی قیلمسه دیمز
یدی نار جمع اولمش نه ایچنده‌در

تیکمه‌داشلی: خسته (قاسم)

مربع

دلی کوکل نه یانیرسك اوده سن
بالله بوندان هرکز سکا یار اولماز
بیوفانك اوزی نه‌دی سوزی نه
بیوفاده ناموس غیرت عار اولماز

—

نظر ایله کور بو دنیا نیجه‌دی
کیمی بازرکاندی کیمی خوجه‌دی
سرو آغاجی هر آغاجدان اوجه‌دی
اصلی یوخدی بوداغنده بار اولماز

—

قوچ ایکیتلر اوزین حددن اوتورمز
مرد کیمسه‌لر حق سعین ایتورمز
(قباق) تاغی تر (شمامه) کتورمز
بوز سوکوتده هایوا اولماز نار اولماز

—

نشاه‌در عاشقك آنجاق سرینده
کل برکی‌دی عندلیبك پرینده
نه یاتورسن بی‌وفانك درینده
باشك آل کیت دنیا سکا دار اولماز

—

(خسته قاسم) نولدی یارك صفاسی
صفاسندن آرتوق اولور جفاسی
اولسا اکر بلبلنه وفاسی
قزل کلك چوره‌سنده خار اولماز

یاخشی‌در

دلی کوکل مندن سکا امانت
دیمه بو دنیادا قالیم یاخشی‌در
محشر کونی قونوم قونشی تاپیلماز
دیمه وار اولسون أیلیم یاخشی‌در

بیر یره کیدنده اوزکی اوکمه
شیطانه باج ویرب کیمسه‌یه سوکمه
اکر کوجلی‌سن فقیری دوکمه
دیمه وار قوتیم قولیم یاخشی‌در

قوچاقدان اولوبسن سن‌ده قوچاق اول
قادادان بلادان کین کز قاچاق اول
آچیخ قاباخلی اول مدام آلچاق اول
دیمه پولیم واردر مالیم یاخشی‌در

(خسته قاسم) کیمه قیلسون دادینی
جانی چیخسون اوزی چکسون اودینی
یاخشی ایکیت یامان ایتمز آدینی
یامان آد ایتمکدن اولوم یاخشی‌در

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

الیمده

اوچ کوندر چیخمشام او تیکمه داشدان
قاپو کا کلمشم جانم الیمده
آیاغك توپراغی قاوما قاپو کدان
سیزیلدارام کریبانم الیمده

—

وحشی بلبل تك یامان آغلارام
سینه‌م باشین دو کونلرم داغلارام
لز کی کیمی (۱) یوز عاشقی باغلارام
اکر اولسا سخندانم الیمده

—

(خسته قاسمم) کسیلوبدر خطابم
قیزیل کل‌تك چکیلوبدر کلابم
بلور قاشلی قیزل جلدلی کتابم
یوخدر زرلی قلمدانم الیمده

ساز

اوستا منی کوزلریکا فدا ایت
سندن بیر ساز ایسترم اما ساز اولا
دیندیرنده (عمران) (۲) دیلی دانیشا
شیدا بلبل تك خوش آواز اولا

—

یامانی یامانه یاخشینی مرده
تعریفین ایدیم هر دوشن یرده

---

(۱) مخاطبی لزگی احمددر.
(۲) عمران دیلدر.

دولاشمیوب اکری وورمیه پرده
کوزللر تك اوندا عشوه ناز اولا

—

(خسته قاسم)م سوز سویله‌رم من عیان
ترکیمی آخیر بدندن بوجان
قیمتین سوروششان تمام اون تومن (۱)
نه اوندان آرتیق نه‌ده آز اولان

آشنالیغی

ای آغالار سیزه بیان ایلیم
کنه یاخشی اولار یار آشنالیغی
سن سیوبن یار سنی سیومیه
اولور بلبل ایلن خار آشنالیغی

—

لدت اولور یار یار ایله دیللشه
هجران چکوب چیچکلنه کللشه
کوجسیز اکر کوجلی ایلن کولشه
اولور طرلان ایلن سار آشنالیغی

—

(خسته قاسم) دییر می ایچن مست اولور
آبدال اولان قیرخده صاحب پوست اولور
بیر آدام که لقمه ایلن دوست اولور
اولور یاغیش ایلن قار آشنالیغی

اوخوردی

بیر نازنین سیومشم مکتب خانه‌ده
حق کلامك دیل ازبردن اوخوردی
الینه آلمش عشقك کتابین
منم درسیم دیل ازبردن اوخوردی

—

---

(۱) تومن: اون منات برابیدر.

من تانیرام اوز یاریمی نفسدن
اول سببدن کو کلم دوشمز هوسدن
طاووس کیمی صدا ویرر قفسدن
بلبل کیمی خوش دفتردن اوخوردی

—

(خسته قاسم) کومك دیله‌ر مولادن
ناز غمزه‌سی عاشقلاری آلدادان
حیا ایله‌ر حجاب ایله‌ر ملادان
کاه یاواشدان کاه هوندوردن اوخوردی

کرایلی

کیمی

نه باخیرسن مارال کوزلیم
مکا بیکانه‌لر کیمی
دوریم دولانیم باشکا
شمعه پروانه‌لر کیمی

—

کلمشم قاپو کا بوچاق
سك رقیبلر دوشسون ناچاق
الك ویر الیمه قاچاق
چوله بیکانه‌لر کیمی

—

(خسته قاسم) تیکمه داشلی
الی قانلی کوزی یاشلی
کولدن چیخدی یاشیل باشلی
سیلکیندی سونه‌لر کیمی

تجنیس

یاتمش ایدیم اوستمه توکلدی چری
کنه یار سوداسی (۱) همایل اولدی
درد و غمك جانه اثر ایلدی
قوللارك بوینوما (۲) همایل اولدی

—

طبیب کورسون یارالاریم صنه ماچ (۳)
اوز الکله بو دوکونم (٤) صنه ماچ
دیمش ایدك هر کون ویررم (٥) صنه ماچ
کونم آیا دوندی (٦) همایل اولدی

—

واردیم دوست کوینه (۷) سك سنه دوردی
دردیم تك بیر ایکن (۸) سك سنه دوردی
دوست بیزی کورجکین (۹) سك سنه دوردی
کوزللر غفلتدن (۱۰) همایل اولدی

—

سیرانه دوروبن آغلاده (۱۱) کلدی
کلدیرمکه کلمز آغلاده (۱۲) کلدی
خیرین شرین بیلوب آغلاده (۱۳) کلدی
یاریم جایل (۱٤) همایل (۱٥) اولدی

—

قراباغریم او کوزللر (؟) ایچنده
الولن سکا او کوزه‌للر (؟) ایچنده
(خسته قاسم) او کوزللر (۱٦) ایچنده
قوللارك بوینوما همایل اولدی

---

(۱) حایل اولدی. (۲) حمایل اولدی. (۳)سینه‌م‌آچ. (٤)صنم آچ. (٥) سکا ماچ ویره‌رم.(٦)هم ایل اولدی. (۷)سك — ایت سانا، دسته‌یه نظامه دوردی. (۸) سکسان، هشتاد. (۹) سکسندی، دیکسیندی. (۱۰) غفلتدن آییلدی. (۱۱) آغیل مال قارا آغیلی. (۱۲) کولدیرمکه کلمز آغلاتماغا کلدی. (۱۳) عقله، اوصاکلدی. (۱٤) جائل، جوان، جاهل ایله قاریشدیریلمامالیدر. بو تورکجه‌در. (۱٥) آهل اولدی، اهلی اولدی. (۱٦) معلوم

(قاسم)

سیودیکیم

قدم باسدك دیده‌لریم اوستونه
سن خوش کلدك صفا کلدك سیودیکم
قربان اولیم سیه چشمك مستنه
مکر سن انصافا کلدك سیودیکم

—

صباحه‌دك دیده‌لریم اویمازدی
سك رقیبلر قانمزدان دویمازدی
او ظالملار سنی مکا قیمازدی
سن ایلدك وفا کلدك سیودیکم

—

عندلیب تك آیردیلار کلمدن
آه چکرم یوره کمدن دلمدن
اغیار طعنه‌سندن منم أیلمدن
چکدك جور جفا کلدك سیودیکم

—

یار قاپو کدا یاسلانارام من یوز ایل
سن تازه غنچه‌سن من شیدا بلبل
بو درد منی اولدیره‌جك یقین بیل
سن دردیمه شفا کلدك سیودیکم

—

من (قاسم)م سینه‌م حقك کلامی
شکر حقه یار ایشیتدی ناله‌می
جمالك شعله‌سی باسمش عالمی
دوشمش قافدان قافا کلدك سیودیکم

تجنیس

احدو لم یزل واحد یکتا
سالما منی کوزدن (۱) آیاقه هرای
منتها قاوریلدیم طعنه‌لی سوزدن
پروانه‌تك یاندیم (۲) آیاقه هرای

—

سیودیکم آل کئیمش (۳) اله یاپشور
بو سنیق کوکلمز (٤) اله یاپشور
بیزده بیر نشان وار (٥) اله یاپشور
مخنث یاپشور (٦) آیاقه هرای

—

کابلدن کلدیك (۷) دیمش کولنه
بلبل عرض حالین (۸) دیمش کولنه
شکسته قاسمك (۹) دیمش کولنه
سن اوزك یتوش کل (۱۰) آیاقه هرای

---

(۱) آیاقه: آیاق آلتینه. (۲) آیاقه: یاغا، پیه. کیئچنله‌رده پیسوز یاندیراردیلار. اسکی پارچایی یاغا بولایوب یاقاردیلار اونی آندریور. (۳) اله یاپشور: سیودیکم آل رنکلی پالتار کیئدیکی ایچون‌ینه‌ده آل رنکه یاپیشیور. آل رنکی، آل بویاقی سیویر.
(٤) اله یاپشور: آله، سلاله‌یه دودمان اوجاقا یاپشور. (٥) اله یاپشور: بیزیم عائله‌ده بیر امتیاز واردر که اودا یقیلانك الندن یاپشماق قولندن دوتماقدر. (٦) آیاقه: مخنث، نامرد ایسه انسانك یاپشوب یقار.
(۷) دیمش کولنه: کابلدن کلدیك دمشق أیلنه، قبیله‌سنه: (۸) دیمش کولنه: بلبل عرضحالین کلنه دیمشدر.
(۹) دیمش کولنه: اوز قاسمکدی مشکلنه یتوش، امدا دینه یت.
(۱۰) آیاقه: آی آغا هرای. یعنی آی آغا سن اوزك هرایه یتوش.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

(قاراجه اوغلان)

کرایلی

ای ساقی دولانه دولانه
دولدیر ویر مشتاق اولانه
کوك یوزینی آلدی بولود
ماهی دولانه دولانه

—

کیمی بکدر کیمی قاضی
حق اولسون آندان راضی
سحر وقتی قیل نمازی
تسبیح دولانه دولانه

—

کیمی بکدر کیمی پاشا
یولدان چیخان اوغرار داشا
بلبل کزر قوشا قوشا
باغی دولانه دولانه

—

کیمی بکدر کیمی آغا
یولدان چیخان اوغرار داغا
آوچی کزر آولار بوغا
داغی دولانه دولانه

—

(قاراجه اوغلان) کورك نیتدی
خانمانك ترکین ایتدی
نوبت کلدی سیزه یتدی
ساغی دولانه دولانه

کرایلی

شکر اولسون اول خدایه
یکی‌جه یازلار کله‌یر
موشتولوق سکا سوکوتلر
کولکه‌کا قیزلار کله‌یر

—

کلور بیر بولوك کوکچکلر
آغ یوزده قاره بیرچکلر
باغچادا الوان چیچکلر
درمکه نازلار کله‌یر

—

کلور بیر بولوك کوزللر
آغ یوزه اینجی دوزللر
باغچادا الوان خزللر
دوشه‌نك نازلار کله‌یر

—

کلور آخ یاتمالی چاغلار
کل ریحان غنچه‌لی باغلار
قارشوداکی قارلی داغلار
یول ویرك نازلار کله‌یر

—

(قاراجا اوغلان) دیلك دیلر
پایلوق آلوب کوزین سیلر
کافردن قالما کورپی‌لر
برك دورك نازلار کله‌یر

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

کرایلی

آلا کوزلی نازلی دلبر
وقتك کیچر دیمدیممی
کوزلرك جلاد یاغی‌در
قانم ایچر دیمدیممی

—

باخ بو قاشه باخ بو کوزه
جانم قربان اولسون سیزه
یاخاسیز کوینکلر بیزه
فلك بیچیر دیمدیممی

—

(قاراجه اوغلان) مردلن
ایشیم یوخدر نامردلن
فلك منی بو دردلن
سالوب کیچیر دیمدیممی

شیروانلی: ملا اسماعیل (قاصر)

اسکناس۱)

ای بت رعنای زمان اسکناس
شاهد زیبای جهان اسکناس
جسملره روح و روان اسکناس
وزنی یونکل قدری کران اسکناس
راحت دل بحجت جان اسکناس
لاله رخ و غنچه دهان اسکناس
(قاصر) بی نام و نشان اسکناس
وصفك ایدر شرح و بیان اسکناس

—

سن کیمی بیر کل یوزلی دلبر هانی
شوخ و کلندام سمنبر هانی
سن‌ده اولان زینت و زیور هانی
عارف و هشیار قلندر هانی

—

نرم بدن شوخ و کل اندامسن
سرخ رخ و سبز و سیه فامسن
مکر زنان فتنهٔ آیامسن
اهل جهان ایچره نکونامسن
حکمی روان صاحب احکامسن
جمله کوکللار قوشینا دامسن
بیزلره یوخ اوزکه‌لره رامسن

---

۱) بر بندك دورت مصرعی اکسیکدر.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

کاهی نریمان کهی سامسن
مرهم هر درد نهان اسکناس

—

کاهی یوزك سرخ کهی آق‌در
کاهی تنك جفت کهی طاق‌در
خال و خطك شهرهٔ آفاق‌در
هر کیمه وارسن داماغی چاق‌در
چوخلارینك باشی شیشوب قاق‌در
بو نیجه صورت نیجه اخلاق‌در
جمله خسیسلر سکا عشاق‌در
(حاجی نصیر) وصلکا مشتاق‌در
بیرده فلان اوغلی فلان اسکناس

—

خال و خطك وصفی بسی طولدر
هر ورقك لؤلؤ شنکولدر
(حاجی حاجی آغا) سکا قولدر
هر نه دانشسا سوزی مقبولدر
فاعل اولوب اولار که مفعولدر
بو علت ایله چوخی (۱) معلولدر
وصلکی ایستر او که مسلولدر (۲)
. . . . . .
جمله اولور طبعی روان اسکناس

—

بیر بیرینه ووردك آتا قارداشی
چوخ آدامك باشینا سالدك داشی
طبعی دنی سفله‌لرك اویناشی !
قحبه روش مین لوطی‌نك یولداشی

---

(۱) معلول: علت‌لی، مابون — ابنه.

(۲) مسلول: سل خسته‌لکنه دوتولان.

(نقی اوفا) ایلدك سن کوز یاشی
ایندی اولوب باکوده تاجر باشی
بیزلره‌ده یاوان یدیرتدك آشی
سندن اولوب اوستا باشی هر ناشی
ایندی یونار تیر و کمان اسکناس

—

بو ماه‌رو هر کیمه اقبال ایدر
رستم دستان پسر زال ایدر
بیر پارا بد خلقی خوش احوال ایدر
ایستسه بیر دولتی پامال ایدر
بلبل شیرین سخنی لال ایدر
یولچیلاری مالك اموال ایدر
تاجری بیر لحظه‌ده حمال ایدر
ایستسه هر کاری بهر حال ایدر
کاه چنین کاه چنان اسکناس

—

بیرین ایدر صاحب لب لباب
کاه بیرك خانه‌سین ایلر خراب
بیر نفره لطفله ایتسه خطاب
اللی طرفدن ایشیدر مین جواب
دهره سالوبدر نه عجب انقلاب
یاخشی دکوب بیر بیرینه شیخ و شاب
شیشه چکوب چوخلارین ایلر کباب
کاش اولئیدی دیری (حاجی تراب)
کوریئدی ایلر نه فغان اسکناس

—

که آجی توخ کاهی توخی آج ایدر.
فقر اودینا سینه‌سین آماج ایدر
عارفی ناکسلره محتاج ایدر
مفلسه سرمایه ویروب حاج ایدر
چوخ حاجی‌نك ملکینی تاراج ایدر

چوخ پاپاعی کلله‌ده فیفاج ایدر
بیر پارا یرینی کلهی تاج ایدر

. . . . . .

سود ویرر کاهی زیان اسکناس

—

عهد کا وارسن نیجه باد صبا
یاصنم جلوه کرو دل ربا
خاصیت و جوهر کا مرحبا
ایلمیسن چوخلاری زرین قبا
چوخلاری سن پوچ ایلدك چون وبا
آغا علی اکبری ایتدك آغا
بیر کیجه‌ده یورغانی اولدی عبا

. . . . . .

بیر کیچه شلواری تومان اسکناس

—

بیر دکلم طالب اولان من سکا
آچمامشام کوشهٔ دامن سکا
طالب اولور مردله هر زن سکا
یوخدی بیزیم عصرده دشمن سکا
پست اولور هر کیمسه دورا تن سکا
کوزلر اولور باخاندا روشن سکا
تعبیه اولمش نیچه روغن سکا
مائل اولوبدر کل و کلشن سکا
لاله رخ و غنچه دهان اسکناس
ای بت زیبای جهان اسکناس

—

اره ویردی

حاجی فلانی اوز قیزینی شوهره ویردی
یعنی که بیزیم تورکی دیلیجن اره ویردی

—

یاخشی یامانڭ ایلمیوب هیچ تفحص
الحق او بیچاره‌نی سیم وزره ویردی

—

اوز نوکرینه ویرسه ایدی کر بو آیاغدان
هیچ کیمسه دیمزدی که قیزی نوکره ویردی

—

سویلر تانیانلار هامو افسوس او قیزدن
آهو بره‌نی بیر یکه نره‌خره ویردی

—

سویلوبله قیزی ویر ایته اما ایتی آلدات
بو سهو ایلیوب قویدی ایتی انتره ویردی

—

اودون

چیخدی یای اولدی پایز قیش یتوشور لشکرایلن
چیرپی سیز کیمسه دوروب من کیمی‌اشك ترایلن

—

اودونی اولمسا هر کیمسه‌نڭ قیش فصلی
آغلا شور طفل چیخار یومروغا آرواد ار ایلن

—

بعضی ایللر میشه‌دن سیئل کتوریردی هیمه (۱)
یغماغا خلق داریشوردی پسرو دختر ایلن

—

زیدو عمر ایله باخوب اوزیمه اوللام عاصی
چیخارام جنکه خداوند ایلن پیغمبر ایلن

—

شکرلله که‌نه سیئل واردر ایندی نه اودون
کیچیریر بعضی آداملار قیشی چوب تر ایلن

—

(۱) هیمه: اودون، هیزم.

وای من (قاصر اسماعیل)ك احوالنه وای
که اودونسیز چیخاریر باشه قیشی (هاجر) ایلن

—

کیشی مکتبدار اولینجه بو ولایتلرده
یکدر اوندان دولانا کاو خرو استر ایلن

—

بیر نیچه شخصله الفت ایلمکدن یکدر
کیدوب الفت ایده‌سن آرتون ایلن کسبر ایلن

—

بیزیم ابنای زمانه ایلمز هیچ تاثیر
ذوالفقارین کوتوروب کلسه علی قنبر ایلن

—

چکرم چرخ اوزه‌نوك قلمملن اشکال
ویرارام بیر بیرینه علمله بحری بر ایلن

—

لنکرانده نچه ایلدر ایدیرم نشوونما
بوردا بن آنلامادیم دوغریسی خیری شر ایلن

—

طعن هر حیز و دنی‌دن مکا خوشتردر بو
ایده‌لر جسممی یوز پاره اکر خنجر ایلن

—

قوپسا کر قیشده قیامت که مشخصدر بو
که اودون سیزلار اوزین ناره سالور کافر ایلن

—

آز قالوب بیر پارا آرواد قویا باشینه پاپاق
دولانا بیر پارا ناکس کیشی‌لر معجر ایلن

—

بس دکوب زورق اقبالمه ا مواج زمان
چکمشم ساحله اوز نفسمی بیر لنکر ایلن

—

ایندیدن خلق اودون فکری ایدیر اما کیم
اولوب انکشت (۱) برابر مکا مشك تر ایلن

—

کر سیماور کوموری اولسا مهیا کوندر
ایششك آلویردی سوپا مهدی قودوخ جعفر ایلن

—

مربع *)

سکا ای پدرم بو ایکی سوزی
آت باشی کوندردیم آغا مراددان

—

نیچه کوندر خدمتکا کلمرم
بلکه چیخارتمیسان بیزلری باددان

—

کو کلمده چوخ وحشت چوخ اذا اولوب
مندن بو ویرانه یوز جفا اولوب

—

تازه کربلایی بی وفا اولوب
دوغریسی دوشمشم من اعتقاددن

—

کنه سکا دیوم قوی باری دردی
سنسن زمانه‌نك مردانه مردی

—

هر چند چکرم بختمه نردی
مهرهٔ طالعم چیخماز کساددان

—

کیدر کلستانه خیالی روحك
کوره‌سن نیجه اولدی مسکنی نوحك
دییرلر وار (قاصر)ه لطفی (مجروح)ك (۱
حقیقت دلشادم بو قوری آددان

—

(۱) انکشت: کومور.
*) ئوز معاصری شاعر مجروحك حقنده یازدیغی‌در.

قاره‌پول

حلال مشکلات جهان اولدی قاره پول
ایلر ایکی دقیقه‌ده مین درده چاره پول

—

هر کلستانی ایستسه بیردم خراب ایدر
یا بیر خرابی دوندری باغ و بهاره پول

—

که نار اهلین ایستسه نور اهلی ایلیه‌ر
که نور اهلینی سالی بیر دمده ناره پول

—

هر جلده هر لباسه کیره واردر عزتی
اولماز غریب قویسا قدم هر دیاره پول

—

آرتوخدی حکمی قیصر و خاقان چین‌دن
جذب قلوب ایدر ایسه کر اشاره پول

—

مکه یولنده صرف اولونورکه مدینه‌ده
کاهی شرابه خرج اولونورکه قماره پول

—

بیلمم نه قوه‌در بو نه تاثیردرکه پول
عالمده ایستسه کلی هر نوع کاره پول

—

بیر عیبی وارکه چوخ متکبردی بعضی تك
دایم اوزین چکر فقرادن کناره پول

—

دنیاده‌نیك بد یتوشور خلقه پولدن
که انکبینه کاه دونر زهر ماره پول

—

سالمش خلایق ایچره بسی شور و غلغله
دورمش اوزی او حالته ایلر نظاره پول

—

بیر پاره عقدنامه و قبضه باسار (پیچات)
(شلتوك زار) کاسبی ایلر اجاره پول ۱)

—

بعضی‌لره فراهم ایدر فرش رخت و خواب
بعضی‌لره قرار ویریر پوست پاره پول

—

بعضی‌لرین بو عصرده فرعونه دوندروب
اصحاب کهف تك نیچه سین سالدی غاره پول

—

که لنکرانده (حاجی نصیر)ه نصیر اولوب
زیده ویروب حصیر سالوبدر حصاره پول

—

حاجی فلان آغایفه چوخدر محبتی
سالمش اونك محبتنی آشکاره پول

—

یارب سبب ندر که بو نوع حریصدر
هر یرده اولسا آدم بی اعتباره پول

—

که باکوده نقی اوفا ویرمش کرور ایلن
انکشت نما ایدوب اونی خوردو کباره پول

—

که حاج حاجی آغانی میلیانچی ایلیوب
اهل جهان آزا کتوروب افتخار پول

—

۱) بعضا: چلتوك یرینی ایچری سالماق ایچون ملایه پول باسی لیردی و صاحبی‌ده مزده ایله ایشله‌دیله‌ردی. بونلاری قانونی ایتمك ایچون «پیچات» لازم اولورمش.

بعضی لئیم و ناکسه ویرمش اقتدار
ایلوب اونی زمانه‌ده صاحب اداره پول

—

باخسا بصیرت ایله کورر مرد هوشیار
دامین قوروبدی دانه سپوب هر کذاره پول

—

یوز دوندرنده اسبی چیخاردار قطاردان
یوز کوسترنده قاطری باغلار قطاره پول

—

که بچهٔ رعیتی ایلر او کد خدا
که کوندرر بك اوغلینی هر کون بیاره پول

—

بیر پاره شخص اولنده قویار یرده بی کفن
که کیسه کیسه خرج اولونار بیر مزاره پول

—

که بیر حصار دائری زیروزبر ایدر
که بیر خرابه یرده تیکر بیر مناره پول

—

چوخ تازه کربلایی‌لری تاجر ایلیوب
مرجان و کهربا ایله سنك ستاره (؟) پول

—

ملا و شیخ و سید و طلابی صید ایدر
کاهی عقاب کیمی چیخانده شکاره پول

—

که شاهی فیل بند (؟) قیلار که وزیری مات
رخ کوستروب پیاده‌نی ایلر سواره پول

—

هر ایشدن اوتری ایسته‌دیکین ایستسه ایلر
کر ایلسون او باره‌ده مین استخاره پول

—

یوخ (قاصر) ایله هیچ بو پیرك الفتی
شامه اکر تاپیلسه تاپیلماز نهاره پول

—

محمد علی بك (مجروح)ه ۱)

ابوی مقامی زیده شانه
همیشه و صلکا اولمشام طالب
اقربمنیع الا بعد و جهه
زیارتك بیزه اولوبدر واجب

—

شغلمز حددن اولوب زیاده
کاهی سواره‌یق کاهی پیاده
همدم سیز قالمشام بیله صحراده
نه مونس تاپیلور نه بیر مصاحب

—

نه آغلیان اله دوشر نه کولن
تاپیلماز بو یرده بیرجه دیل بیلن
سنده یاریم تیزلك ایلن کل کلن
بلکه تاثیر ایده شهابه ثاقب

—

مکا ایندی خیال اولوب مشغله
فکریم هیئتمدن ایدیر مسئله
تاثیریندن ظاهر اولور زلزله
نجوم بختمه باخور کواکب

—

۱) محمد علی بك مجروح موغانیك قارا دونلی کندنده ساکن ایدی. ئوزینك طبع شعری چوق موزون و طبیعی ساده ایدی.

یالقزلقدان داما دونوب باشمز
طباخ قضادن بیشمز آشمز
آز قالوبدر قرخه یتسون یاشمز
کیمیچون یوز ویروب بیله عجایب

—

آدی وار دنیاده یوخ ایمش همت
نه‌یه مناسبدر مهرسیز الفت
یوز کره کرمندن اولسن بی رغبت
حقیقت من سکا راغبم راغب

—

قضا هر رهروده قوروبدر دامین
آیاغین باغلیور پخته‌نك خامك
اجل اژدهاسی آچوبدر کامین
نه باش قویاجاق نه قوری قالب

—

بو سوزلر طبعمه کلدی موافق
أکرچه تحریره دکلدی لایق
همیشه قولکا دییلوب صادق
(قاصر)م دکلم دنیاده کاذب

—

بالا خانم

یازدیم سکا بو نامه‌نی دلبریم
اوخی مضمونینی قان بالا خانم
دیلی شیرین دوداغلاری شکریم
ناتوان جسممه جان بالا خانم

—

ایشیتدیم صحبتین ملا علی‌نك
دانشدیغین دلی اوغلی دلی‌نك

نه روادر قوجا کیشی کلینك
تاپسون و صالندن جان (؟) بالا خانم

—

نه لایقدی منی الدن آتاسان
قوجا هیریك کیشی‌لری دوتاسان
کلسن مکا قویمام سنی یاتاسان
خوروزلار چکنجن بان بالا خانم

—

منده واردر نیچه جوره صحبتلر
آپارماغا جوره جوره لذتلر
یقین ایله عارف اولان عورتلر
دوشمز مصلحتدن یان بالا خانم

—

سن طرلان جنسی سن دونوب سار اولما (۱)
تای توشلارك ایچنده کل خار اولما
منی قویوب اوزکه‌لره یار اولما
دوشر اورتالغا قان بالا خانم

—

(قاصر)ك آرتوبدر محنتی غمی
سندن یارا سنك واردر مرهمی
هر کدازاده‌نك اولما همدمی
تانی مرتبه کی قان بالا خانم

---

(۱) سار: سیغیرچین دیمکدر.

(وندلی) میرعبدالرحیم (قدسی)

مربع

کنه یاده دوشدی سرخوش نکارم
باشمدان عقل و هوش اولدی فراری
بو کناه منده‌در اوزیم سیومشم
ازل کوندن نیدیم بیوفا یاری

—

کوز ساتاشدی ازل کورجك جماله
آلداندی مرغ تك دانهٔ خاله
عاشق سن هجرانه یاخود و صاله
واللهی عشقده یوخ اختیاری

—

یوخ مذمت یری منده دوستلر
عاشق اولور اوز اوزندن بیخبر
کورمدکز صنعانی ایلدی کافر
بیر ترسا بچه‌نك شوخ کفتاری

—

مشکلدی یار ایله الفت ایلمك
دانیشوب خلوتده صحبت ایلمك
یاردن چوخ یکدر عزلت ایلمك
هجراندر عاشقك، باالله بهاری

—

دوداغك کل برکی غنچه دهانك
قامتك سرودر بلبل زبانك

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

قوجماق ممکن اولسا ایشکه (۱) میانك
زندانده عاشقه کلشن کناری

—

ایشیتمدکز قیسی اولدی سرکشته
شهردن باش قویدی دامن دشته
عشق الینه آخر ویردی سررشته
مدفنین ایلدی لیلی مزاری

—

دیمه پیر اولوبسن یوخدر توانك
باروغم چکمکه قدرت و جانك
سن کیمی صیادك سخت کمانك
من کیمی ناتوان اولور شکاری

—

من پیر عاجزم سن شوخ سرکش
کوکلمی هجریله قیلما مشوش
رحم ایله سیودیکم آخر بو آتش
یاندیرار سوز یوخدر (قدسی) زاری

—

نهالمی وار؟

مستانه کوزلرك خمارلانوبدر
جان آلماقدا کنه خیالمی وار
اولدیرمکده قان توکمکده سیودیکم
بو اکری قاشلاریکك مثالمی وار

—

ناز ایله دور یری رفتاره بیر کل
ای ماه بی کنف سرو مکلل

---

(۱) ایشکه: اینجه، نازك یرینه ایشلنمشدر.

میدان حسنده کیمدر مکمل
سن کیمی جان آلان جمالمی وار

—

دوتار آخر سنی بونان و نمك
آتش هجرانه چوخ وورما اتك
زلفك قارا کییوب اهل عزا تك
اولمیه حسنکك زوالمی وار؟

—

دانیش طوطی صفت تکلم ایله
تیغ آلوب قاشکدان باغریمی پیله
لبکدن بیر نیچه سوکوشلر سویله
طوطی‌ده تا کورك مقالمی وار

—

بیر دفعه باخماقك مین کره قاندر
مین لیلی زلفکده بالله نهاندر
او هانسی کلشندر یا بوستاندر
قد موزونك تك نهالمی وار

—

بیلمیرم هاردادر فکر و خیالك
آرتورور باقدقجا شوقمی خالك
کوستررور خمیازه (۱) هردم جمالك
اولمیه (قدسی) یه وصالمی وار

---

(۱) خمیازه: کەرنشمك.

شلتوك

قوتارمشدیق هر انکلدن کنه بیر انکلم چیخدی
جنابك بخش ایدن شلتوك ایچندن چوخ بلم چیخدی

—

قوروتدیم دینکه سالدیم چوخ مشقتله برنج ایتدیم
بشیردیم آشنی اوندان نه شوربا نه حلیم چیخدی

—

قارا داغلو چاپوبدر بیزلری تالان ایدوب یکسر
بیله اولسه قمو چیخدی نه اینکه بیر سلیم چیخدی

—

قوناق کلدی بیزه بیر کون نیجه بیر لزکی ملاسی
ضیافت ایتدیم اورتایه عجایب خنکلم چیخدی

—

نظام لفظکی کوردیم عزیزیم خیل قابلدر
منیمده بعد ازآن شاعرلك ایتمکدن الیم چیخدی

—

یتوشدی بلبل نظمك کولوشدیك غنچه کللر تك
منیمده طبع شوریمدن بو نظم کولمه‌لم چیخدی

—

آلچا

آلچادان اوزکه مکر یوخدی طعامك یوسف
آلچادان اولدی مکا تحفه سلامك یوسف

—

دوکی‌نی آرپانی بوغدانی قویوب آنبارده
[illegible] ایدیکین انعام برامت یوسف

—

بحمر و ایرچال و ناردانچا آدین چکمز سن
بر سدر بولاره اوخشار که نظامت یوسف

—

کوه‌رك سر که خیارك دخی آب قوره‌نك
بونلارك دعوتنه یوخدی دوامك یوسف

—

دانهٔ آلچا ایله مرغمی دامه سالماق
هیچ اولماز قالاجاق بوش دخی دامك یوسف

—

آلچا اول قدردر ای دوست بیزیم باغلاردا
ایله بوردانده اولور حاصل کامك یوسف

—

دولودر کاغذ کز آلچا ایله مالا مال
آلچاداندر بو قدر طول کلامك یوسف

—

طعمی شیت‌در قارا سو کیمی سیزك آلچالارك
حیفدر یئمه آنی تلخ اولی کامك یوسف

—

کورممشسنمی منم طبعمك اعلالقنی
چوخ منم ایله کیچوب صبحله شامك یوسف

—

او قیراقلی دکلم آلچادان اوتری یوکورم
ترك قیل بیله خیالات عوامك یوسف

—

یوخدر آغزیمده دیشیم آلچانی من چکنمکه
دیری اود سامده اولور طعن عوامك یوسف

—

اودمالی اولسام اکر الچا بوغازیمده قالور
منی اولدورمکه وار یوخسه مرامك یوسف

—

حاتمك قبرینه اوردك بو سخاوتله تپك
یاییلار عالمه بو وجهله نامك یوسف

—

آلچادر میوه لرك جمله‌سینك آلچاقی
آلچادان غیره کلوب ماه صیامك یوسف

—

باری توت یئمکه چاغیر منی چوخ یومشاقدر
مهربانلیق ایشی تا اولا تمامك یوسف

—

اوستیمی اونلی کوروب سانما دکرمانچی منی
خام خیال ایلمه چوخ چیکدی بو خامك یوسف

—

ظن قیلما آخار آغزیم سویی آلچا کورسم
دولودر آلچا ایله باغی خالامك یوسف

—

چوخ ساغ اول مرحمتك کون بکون افزون اولسون
اوز ایوکدر سنك اول خانه خیامك یوسف

—

انشاالله کلرم تیزلیکله قوللوقکا
آلارام لذتین اول صحبت تامك یوسف

—

آلچانك وقتی اکر کیچسه‌ده فکریم یوخدر
می وصلت ایله دولسون تکی جامك یوسف

—

(ملا ابراهیم)ه غایتده سلامم واردر
خالق ایتسون آنی مسجدده امامك یوسف

چوست

چوست سورچوب منی پالچخده یخور آی ذاکر
ترس کیمی یولده اولوب چالاچوخور آی ذاکر

—

غرضم یادکا سالماقدی اوز عهد ایتدیککی
خاطر کدن اونودوب بلکه چیخور آی ذاکر

—

قوجالقده منی سالوبدر اله بیر یاندان
دیزیمك طاقتین آلور براخور آی ذاکر

—

معنی سین یاخشی بیلور حاجی محمد کیروه
ویره‌سن کاغذیمی آچوب اوخور آی ذاکر

—

غلط ایلر قوجالوبدر چنه‌سی تاقلدار
یوخمادر بو قوجالیق اونا یوخور آی ذاکر

دیری لی: (قربانی)

منم

مرشد کاملم شیخ اوغلی شاهم (۱)
بیر عرضم وار قوللوقکا شاه منم
عزیز باشك ایچون اوخو عرضه‌می
آکاه حالمدن کاه بکاه منم

—

درین درین دریالاری بویلادی
خنجر آلوب قارا باغریم پئیلدی (۲)
اوغلی اولمش وزیر قضا ایلدی
کتیمز دماغمدن دود آه منم

—

شاعر اولان درسی آلور پیرندن
باش آچمادیم سك رقیبك سرندن
قولی باغلی کیچدیم خدا فریندن
یوزیم کولمز هیچ آچیلماز آه منم

—

(قربانی) دیر بهار اولور کلور یاز
کوللرده اوزیشور اوردکیله قاز
سریم تولادر یوزیم پای انداز
یوخدر بوندان غیراز بیر متاه منم

—

(۱) شیخ اوغلی شاه: شاه اسماعیل خطایی‌در. بو شعر اوکا یازیلمشدر.
(۲) پیله‌مك خنجر ایله ووورماغا دییر

بنفشه

باشنه دوندیکم آی قشنك پری
عادتدر دره‌رلر یاز بنفشه‌نی
آغ نازك الکله بیر دسته باغلا
تر بوخاغ آلتندا دوز بنفشه‌نی

—

تاکری سنی خوش جماله یتورمش
سنی کورن عاشق عقلین ایتورمش
ملکلرمی درمش کوکدن کتورمش
حیف که دروبلر آز بنفشه‌نی

—

(قربانی) دیر کوکلم بوندان سایریدر (۱)
نه ایتمشم یاریم مندن آیریدر
آیریلقمی چکوب بوینی اکریدر
هیچ یرده کورمدیم دوز بنفشه‌نی

—

تئللەنیر

کیجه کوندوز وقت بی وقت آغلارام
چشمم یاشی جیحون اولور سیللەنیر
یاز موسمی بلبل دیل دیل اوتنده
باغ باغچالار نرکسله نیرکللەنیر

—

قایتماق ایسته‌مز کوزیم کوزلدن
قایغومی آرتیران دردیم تزلدن
ائللرده قایدادر روز ازلدن
کوزللرك شمامه‌سی أللەنیر

—

(۱) سایرو: خسته، مریض دیمکدر.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

مرد اودر که ایشین دوته مرد ایلن
آر ایسته‌سن کیچ نامرددن أردیلن
رمز آنلیان سوز دوشونن درد بیلن
عالملرده شهرتله‌نیر بلله‌نیر

—

کوکلم طلب ایدوب آختاریر یارین
خلقه ایچره ایلر ناموس و عارین
یار یارینه کونده اولسه مقارن
کوکلی‌شن اولور روحی تئللەنیر

—

(قربانی)م درد چکمشم نهانلر
خیالم سیومکدر سن‌تك جانانلر
یاناشسا یوزکا مشتاق دهانلر
نفس دکر جیغا (۱)لاری یللەنیر

—

اولماز

غم چکمه بو قدر دیوانه کوکل
همیشه روزکار بیله دار اولماز
اون بیر آی چکسن زمستان قهرین
نیجه کل‌در چوره‌سنده خار اولماز

—

هر آدام اوز یرینده دوروب اوتورمز
عقلین ضایه ویرمز فهمك ایتورمز
ایکیت‌لر کوکلینه شکوه کتورمز
نیجه داغدر (قوزی)نده قار اولماز

—

(۱) جیغا: بو کون جیققا شکلنده یازیلیر
«سونا جیققاسی کیمی زلف مطرالاری وار» واقف

سیاه زلفی داراغ ایلن دارا کور
اوز کوکلکی اوز دردکا دارا کور
(قربانی) دیر بیر نیچه سین دارا (۱) کور
اوزکه باغدا بیله هایوا نار اولماز

(۱) دارا: دەر دیمکدر.

ملك باللى: (قربان)

اولسون

بير كوزل ايسترم بو او صافده
كوزللر ايچنده خوبتر اولسون
قاشى قوس قزح كيرپكى خونريز
كوزلرى نركس‌تك خوش نظر اولسون

—

تيللرى خرمايى زلفى سياهى
جمالى محو ايدر شمس‌له ماهى
كردنى چكلمش سانكه صراحى
ملائك خوينده سربسر اولسون

—

جبهه‌سى مدور بدر (١) تك بياض
جفاسنده عشوه صفاسنده ناز
جانلار آلماقا باخا چپ انداز
جلاد خون فشان الحذر اولسون

—

يكاغى عنابى بوخاغى حباب
تيلى چهره‌سنده ايده اضطراب
سيب زنخ پسته دهن لعل ناب
نفسى كل كيمى مشك عنبر اولسون

—

سينه‌سى آغ اولا اوزى ميدانلى
قبه‌تك مه‌لر زركريبانلى

---

(١) بدر: اون دورت كيجه‌لك آى.

بیلی نازك اولا ساغریسی جانلی
قدوقامت سرو صنوبر اولسون

—

سومو کلری خرده اندامی ساده
ال ایاغی بکزر اولا شمشاده
اله دوشسه بیر بیله‌سی دنیاده
او کسك اقبالی سراسر اولسون

—

یاشی اون دورد اولا دانیشان احوال
صحبتنده هوشمند و پر کمال
یاشادیقجه کوزللکده بی زوال
اول آخر حسنی برابر اولسون

—

لهجه‌سی آهسته اوزی خوش کولن
نکته شناسی اهل کمال درد بیلن
آشنا اولمیا او کا هر کلن
عهد و اقرارنده معتبر اولسون

—

شعبدهٔ سراپا

بیر کوزلك اوصافندن بو زمان
دانیشام دیرم سویلرم خطاب
باغلارام کتاب
اوللام سرحساب
سر حساب اولوبان صحرایه دوشدیم
تاپمادیم سنك تك بیر عالی نساب
بیر اولوالالباب
زلفی پیچ و تاب

—

پیچ و تاب اولماقدا کزدیم جهانی
تفلیسی کنجه‌نی شکی شیروانی
داغستان قبله باکو قوبانی
قراباغ محالنه ایتدیم ارتکاب
آلتیمده عقاب
آیاغ بر رکاب

—

آیاغ بر رکاب من اولدیم سوار
کندی اوبانی بیلدیم نه که وار
چاپللی نیمرلی خوناشین دزمار
سروو چارتاز دله‌لی‌دن اجتناب
یوخ بیر ایچم آب
بیلمزلر ثواب

—

ثواب بیلمز تکله قوزلی قارا دولاخ
موغانلمی ملغادوز کلنتر دیزاخ
کاری بهارلی آلپاوت قایتاخ
قیاسلی خدیرلی او عبدالکلاب
خریله القاب
تمام حاجی تراب (۱)

—

تمام حاجی ترابدی کوچرلی غازیان
بلغوزلی نومالی قریوند اوچ اوغلان
حسنلی ایمرلی عرب خنزیرستان
بیلمزلر آللهی ایتمزلر تواب (؟)
یرلری زیراب
یوخدی بیر آداب

—

(۱) حاجی تراب: سوکوش عوضنه ابشله‌نیر.

آداب بیلمز صادق بکلی اکریجه
قارامان تیرنووت آغدام کللی‌جه
جبللی کنکرلی جنلی یاریمجه
بر کشاد چلبی‌لر مرجانلی دریاب
عجب انقلاب
توکللر سیلاب

—

سیلاب اولدی سر شکمز او یرده
برباد اولسون ماراغا توماسلی برده
دوندیك او طرفدن دایاندیق کورده
باشدان باران توکوب دوتوشدی سحاب
قباقدا کرداب
ایشمز خراب

—

خراب اولدی ایشلر دوشدیك درینه
آتیلدیق اوتقانك مندیك بیرینه
کیچدیك اوندان کلدیك شیروان یرینه
نه کوزل آداملار یارادوب وهاب
سخاوت ارباب
بیز کورن اصحاب

—

اصحابیله کیتدیم کزدیم سلیانی
جوادی نارلغی کوین تالانی
شاه سننی بوزه‌وند (بیات) علی جانلی
اوجارلی قراکوز کمی کیچن زرداب
ییه‌رلر کباب
اولارلار سیراب

—

سیراب ایله یاندیم آلشدیم هرای
کورپی کند پیچاقچی سیدلر قاخای

کویتوان آغزی بیر پیره‌زه همتای
قارا اوغلان آبادا ایتمه اضطراب
رنجیده اسباب
چکرسن عذاب

—

عذاب‌سیز یر بیر شووانده‌ی بیر آغداش
سیر ایدوب بونلاری کزمشم باش‌باش
واردی چوخ عارفلر طرفه باش نقاش
هر بیری بیر کونه ایدر ناز عتاب
پستانی حباب
محبت قلاب

—

قلاب محبت‌دی توفیقلی کندی
عالیشان بکلری تمام بیلندی
جاردام‌دا توریوب تازه افندی
یوخدی اونك کیمی بیر عالی جناب
پوشیده نقاب
کفتکوسی ناب

—

کفتکوسی ناب اوچ قوواق پادار
حاضر مایحتاجی ایچنده بازار
کیمدر اول یازوب سوکرادان پوزار
کیم که قادر اولسا اولونماز اعیاب
ویرسون بیر جواب
نوش ایدك شراب

—

نوش ایده‌ك شرابی اولاق سرمسته
محبوبلار دهانی دوداغی پسته
سیاه تیللر دوشوب یکاغین اوسته
اسدی باد سحر دوغدی آفتاب

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

اوینادی غراب
چشممده تراب

—

تراب چشممده دیلیمده سس‌در
کوزللرین عشقی منده هوس‌در
(ملك باللو قربان) بو صحبت بس‌در
چوخ سویلمه کوزیمزه کلدی خواب
ایسته سن ثواب
کتور رخت خواب

—

قربان اولدیغم

کنه سالدی منی عشق جنونه
لاله عذارینه قربان اولدیغم
هردم باخوب عشوه ویرور نازیله
چشم خمارینه قربان اولدیغم

—

زلف پریشانی تو کوب دالنه
جانم قربان آغ یوزنده خالنه
یاخشی حیاسنه خوش مقالنه
شیرین کفتارینه قربان اولدیغم

—

(ملك باللو قربان) مایل دیشینه
خلوت خانه‌سنه الوان ایشینه
جنت هایواسنی قویوب دوشینه
تازه نارینه قربان اولدیغم

—

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

بیلورمی

عرض حالم قاصد سویله دلداره
کورکه منم آه زاریم بیلورمی
دولانوب باشنه اوپ آیاغنی
اوزیلوبدر اختیاریم بیلورمی

—

ساخلارام هجرانده غمکین باشمی
آختاروب تاپمنم او سرداشمی
کوزلریمدن آخان قانلو یاشمی
آلا کوزلو نازلو یاریم بیلورمی

—

یاندیم هجر اودینا یوخدی یالانی
جابجا عرض ایله کیدوب فلانی
(ملك باللو قربان) چکن بلانی
بی مروت بی اقراریم بیلورمی

—

وجود نامه ۱)

اربعهٔ عناصر شش جهاتدن
خلق ایلدی منی قادر غفار
بیر قطره آتادان یندیم آنایه
مثالمده قرخ کون ایلدیم قرار

—

ایکی قرخ اولانده حمرایه دوندیم
اوچ قرخده بیر ملك کوردیم سکسندیم

---

۱) نامق کمالك «جزمی» سنده کی:
مادرله پدر اولوب بهانه
سوق ایتدی قضا منی جهانه
مطلعلی اوزون منظومه‌سنی بونو کلا مقایسه ایتمك اولور.

دورت قرخده دوزلديم بشده ترپنديم
آلتی قرخده اولديم خيل كرانبار

—

يدی قرخ اولانده كلديم جهانه
شاد اولدی بو ايشدن هم آته آنه
جسمم خاك خونده دوشديم فغانه
قونداقدان بشيكه ايلديم سوار

—

آنا پستانندن نوش ايلديم زاد
يغيلوب كلديلر قونم قرداش ياد
جديم سلسله‌سی قويديلار بير آد
ديديلر فناده قالسون يادكار

—

بير ياشمده اوز آنامدان شير (۱) آلديم
ايكی ياشده اكل شربه يونه‌لديم
اوچ ياشده دانشديم اوينا ديم كولديم
قدوقامت دورتده ايلديم اظهار

—

بش ياشمده دللاك سنتی چالدی
اوخوماغا ميلم آلتی‌ده اولدی
يدی‌ده ذهنمه زير كلك دولدی
سكزده قرآنی ايلديم تكرار

—

دوققوز ياشده شروع ايتديم معنايه
اون ياشمده كيتديم علمی يغمايه (۲)
اون بيرينده باشم دوشدی سودايه
اون ايكی‌ده عشقم اولدی آشكار

—

(۱) شير: سود.
(۲) يغماغا ديمكدر.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

اون اوچیمده مجلسلرده اوتوردیم
اون دوردیمده هرنه وارسه کوتوردیم
اون بشده آللها ایمان کتوردیم
فرض ایله سنتی بیلدیم نه که وار

—

اون آلتی یاشیمده اولدیم خردمند
اون یدیده بیر خانه ایلدیم پسند
اون سکز یاشیمده اولدیم پای بند
ذوق و صفا ایله کیچدی روزکار

—

اون دوققوزده عمدن اولدیم آزاده
ایکرمی‌ده درکم (۱) اولدی زیاده
اوتوزده برق تك کزدیم هواده
قرخ یاشیمده ایتدیم ذکر کردکار

—

اللی یاشده یاری ایتدیم منزلی
آلتمشدا سه‌چدیم خار ایلن کلی
ایله که یتمشه یتوردیم ایلی
آغزیمدان دیشلریم توکولدی پرکار

—

یتمشدن اوتنده دوشدیم آه وایه
سه‌کسنده اکلوبن دوندیم بیر پایه
دوخسانمده پناه کتدیم عصایه
یوز یاشیمده حقدن کلدی بیر آزار

—

ارییوب جسدیم توك تك اینچلدی
عزرایل کلوبن چنکنی چالدی

---

(۱) درکم: دراکه معناسنه‌در.

مرغ روحم آلدی بدن بوش قالدی
بقا منزلنی ایتدیم اختیار

—

یغیلوبان آغلیوبان دویدیلار
رخت وجودیمی تمام سویدیلار
نمازیمی قیلوب قبره قویدیلار
نکیر منکر ایله اولدیم خوش کفتار

—

سوال ایدوب مندن جوابین آلدی
بیر نیچه ایل جسمم قبرده قالدی
امریله اسرافیل صورینی چالدی
بیلدیم قیامتدی چکدیم انتظار

—

یغیلوب شاهه کلدیك قورولدی دیوان
شفیعم دردیمه ایلدی درمان
مولام قاضی اولدی چکیلدی میزان
سرلری فاش ایتدی او عیبی ستار

—

ربم شفقت ایتدی صراطی کیچدیم
فردوس اعلاده کوثردن ایچدیم
(ملك باللو قربان) جنته دوشدیم
مولامزی اونده (۱) ایلدیم دیدار

—

بونه کوهردر

بیر کوزل سیومشم کونش جمالی
کردنی مینادر قدی عرعردر
کوزلری جلاددر کیرپك خون فشان
جمله کوزللره او بیر سروردر

—

(۱) اوراده.

قوللاری شمشاددر الندن نازك
خندانی شکردر دیلندن نازك
زلفی یاسمندر تیلندن نازك
خطی بیر بنفشه مشك عنبردر

—

واعظك کلامی کوستروردامی
مطربك مقامی لذیددر هامی
تیتریور تمام مُرمر اندامی
(ملك باللو قربان) بونه کوهردر

—

کزر

شکرسن شهدسن شکر خاسن سن
سنك یکاغندن لاله زار کزر
ساچك کردنکده سلاسل تکی
ریحان تیلندن انتظار کزر

—

دهانك حقه‌در اینجی دندانك
نه شیریندی دیلك لذیذ خندانك
عاشقلار آیاغی سنك زندانك
آخر که جاننده اختیار کزر

—

دریادن تشنه‌نی آتدك کناره
هجران آتشنه سن ایله چاره
سندن آیری کیتسه هانسی دیاره
(ملك باللو قربان) خاکسار کزر

—

آغلاسون

عزرائیل کلوب جانم آلاندا
آنام باجیم قارا کیئوب آغلاسون
باش یاسدیقده کوزیم کریان قالاندا
اکین باشین تمام سویوب آغلاسون

—

سینه‌م اوسته جلاد اکله‌شور بیردم
یغیلسون یاس دوتسون بیر نیچه آدم
کلسون قونوم قارداش کورسون دمادم
غملر چکوب غصه‌یوب آغلاسون

—

چیخانده افلاکه نالهٔ زاریم
توکسونلر اوستومه سوخا پالتاریم
باشیم اوسته الیم دوتسون اوز یاریم
(ملك باللو قربان) دیوب آغلاسون

—

تجنیس

جمالکی کورجك مایل اولمشام
بیلمدیم کوزلم (۱) آیادین ندر
صبریم آلدی تمام طرفه صنم‌لر
صنم‌لرده مذهب (۲) آیادین ندر

—

بو دنیاده وارمی یاردی (۳) یولداشین
فرهاد کولونك چالدی یاردی (٤) یولداشین
عالم‌لر جمع اولسه یاردی (٥) یولداشین
قونومك قرداشك (٦) آیادین ندر

—

(۱) آدك (آی آدیك) نه‌در. (۲) آیادین نه‌در. (۳) (؟) (٤) یول داشنی یاردی. (٥) یولداشك یاردی، یاردر. (٦) یاد نه‌در، نه‌چی‌در.

(قربان) دیر یارسیز کونه (۷) کونده من
خضره یتر لبلر کدن (۸) کونده من
زیارت حسنه وارام (۹) کونده من
تمام کونلریم (۱۰) آیادین ندر

—

عرعردن

ای آغالار سیزه بیر عرض ایلیم
روضهٔ رضواندان حوروغلماندان
طرهٔ طراری شهماره بکزر
بو طور انساندان بیله جاناندان

—

سینه‌سی مرمردن قدی عرعردن
بیر مشك عنبردن ماه انوردن
قند مکرردن دیلی شکردن
زلفی پریشاندان قاشی کماندان

—

محبوب المحبوبان خسرو خوبان
ظالم جان ستان تیللری ریحان
(ملك باللو قربان) یوخدر بیله جان
بیر یانی صفاهان‌دان یا خراساندان

---

(۷) کون دیمه‌رم. (۸) لبلریك دن‌امه‌ن خضره یته‌ر. (۹) (؟) (۱۰) (؟)

(قربی)

تجنیس

چکمش یار اوخینی سالمش یاینا
باغلامش بیلنه (۱) بو صداقلاری
قویماز شکارین بیردم (۲) یاینا
سیزیلدادیر ینه (۳) بو صداقلاری

—

لایق دستکا دکل (٤) اوخینه
حسرتم جمالك و صفی اوخینه
کلوبدر سینه‌م غمزه‌ك اوخینه
چکلمش کوکسمه (٥) بو صداقلاری

—

بوینونی اوزاتمش آی قولار کیمی
پنهان آوچینی سای قولار کیمی
یارینی ایتورن بای قولار کیمی
کیجه کوندوز کرك (٦) بو صداقلاری

—

یار کیملر کدر یاغی (؟) سیودیکم
سیویر جکرمدن یاغی سیودیکم

---

(۱) بو صداقلاری: صداق اوق قابی، تیر کش.
(۲) یاینا: کوزدن ایتمك، کوزدن یاینماق.
(۳) بو صداقلاری: اوق قابلارینی سیزیلدادیر.
(٤) اوخینه: أله یاخیلان خینا، حنا.
(٥) بو صداقلاری: بوسه داغلاری.
(٦) بوسا (بوسماقدان) داغلاری.

اوتوبدر کورمدیم (۷) یاغی سیودیکم
سالك کوزلریمه (۸) بو صداقلاری

—

آلوبدر جانمی مندن (۹) اول یاری
سویله عاشقلارك اولسون (۱۰) اول یاری
آغلاما (قربی) کورسن اول یاری
خبردار ایلر (۱۱) بو صداقلاری

---

(۷) یاغی: دشمن، عدو
(۸) یاری کورمدیکم ایچون کوزلریمه یوزلریله آق سالك.
(۹)یاری: جانمك یاریسنی آلوبدر.
(۱۰) یاری: معلوم .
(۱۱) بو صدا داغلاری خبردار ایلەر.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

(کاتبی)

نیلیم

بهار اولدی قوری چایلار داشه‌لی
سوکولدی کوکلمك بندی نیلیم
خوبلار سردارینه کوکلم دوشه‌لی
جکر کباب اولدی یاندی نیلیم

—

باخك ایمدی شول بلبلك زارینه
عاشق اولدرکیم ساریلا یارینه
کتورمدی عهد اقراری یرینه
دلبر اقرارندن دوندی نیلیم

—

مؤمن قولك جنت اولور مزاری
دوستك دوسته کیمیادر نظری
یاریم یادلار ایلن قورمش بازاری
کلمش مکا ایچر آندی نیلیم

—

(کاتبی) آیدر سیل کوکلکك پاسنی
آرایوب بول کوزللرك خاصنی
دولدیرمش النده زهر طاسنی
سوسو دیوب آغو سوندی نیلیم

هاراسنده‌در

ترلان قوشم ایتورمشم آرارام
کوریم بوداغلارك هاراسنده‌در
آغ یوزینده خالك و صفین سویلیم
ایکی ابرولرك آراسنده‌در

چون مشتاق اولمشم من بو دلبره
وطنمدن چیخدیم دوشدیم چوللره
قاشلار قارا کیرپك قارا کوز قره
حساب او کوزلرك قاراسنده‌در

باشنه دوندیکم خاصلارك خاصی
هیچ جانمدن چیخماز یارك سوداسی
(کشیش اوغلی) دورکز ایران اولکاسی
کور بو ولایتك هاراسنده‌در

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

اصلی

راست كلديك شكر كوردیم جمالك
محشره قالدی دیوانم اصلی
من بیلورم سنی مكا ویرمزلر
آغ ممهك تاغیه دولانم اصلی

—

دنیانك دولتی كلمز عینمه
او قولاچ قولكی دولا بوینومه
كیركلن كرم قیل كلوب قوینمه
آرالیقده چوخدی پیمانم اصلی

—

من (كرم)م نیلمشم بیلمرم
قارا باغریم خنجر ایله پیلرم
بیر جانم وارسكا قربان ایلرم
قربانده باشكا بو جانم اصلی

—

كیدیرسن

مال صاحبی نیجه كوردك حالكی
فلك پنجه‌سنه دوشمش كیدیرسن
بكنمزدین دورلو لباس كیئمكی
نیچون جسمی عریان اولمش كیدیرسن

—

دوتماز ایدك بیر فقیرك ألینی
سورماز ایدك بیر یوخسولك حالینی
حلال حرام قازاندیغك مالکی
بو دنیادا آچمش توکمش کیدیرسن

—

مالم وار دیوب کوکه اوچاردك
مجلس‌لر قوروب باده ایچردك
کوزل کوزل محبوبلاری قوجاردك
ایمدی قارا یره چوکمش کیدیرسن

—

دردلی (کرم) آیدر نیجه اولور حالم
مکاسندن اولدی ای قانلی ظالم
هیچ وعده‌یه باخماز یتوشور اولیم
اجل شرابنی ایچمش کیدیرسن

—

منم

مشکل ایشه دوشنده چاغیررام سنی
یتوش فریادیمه یا عیسا منم
بیر سرو بویلونك سرکردانییم
سوسویوبدر قانمه بو ترسا منم

—

صنعان تکی اوده آتدیم قرآنی
دوقوز کوددیم اله آلدیم عصانی
ترك ایتدیم مهدینی دوتدیم عیسانی
مسجدیم اولوبدر کلیسا منم

—

من (کرم)م بو سوزلری سویلرم
درین درین دریالاری بویلرم

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

یدی ایلدر خاچا قوللوق ایلرم
یولداشم اولوبدر ماهراسا (۱) منم

—

کلسون

اوتوران آغالار دوران غازیلر
نهلت ۲) بو دنیانك ایشینه کلسون
منی یاردان یاری مندن آیران
حقك بلاسنك پیشینه کلسون

—

او کیمدر که قباغدا وار شاطری
قادر آلله بیله ظلمی کوتوری
من یانیرام اصلی یاردان اوتوری
رحمك کوزیمك یاشینه کلسون

—

(زیاد خان) اوغلیم سیزده بیله‌رسیز
دواسیز دردیمه درمان دیرسیز
داد غازیلار منی نیچون قینارسیز
منی قینیانك باشینه کلسون

—

خان کرمك دستك ویرك دستینه
دشمن کلور دورت بیر یاندان قصدینه
قوی اولنده اصلی کلسون اوستینه
آغلاسون صداسی کوشینه کلسون

---

(۱) ماهراسا: بویوك کشیش دیمکدر.
(۲) لعنت

وارداتلی: (کریم) (۱)

یالواریم آکا

موندە کیم وار دییم یار وفاداریم آکا
چکوبن خلوتە بیر سر آچم اسراریم آکا
کوستریم داغ و دلیم سویلیم آزاریم آکا
هانی بیر درد بیلن بیر پارا یالواریم آکا

—

قبلەدن قاشلاری یای کلسەیە دوندردی منی
آی کیمی اهل شهر بیر بیرە کوستردی منی
آە کیم اکدی بو بیدردلرك دردی منی
هانی بیر درد بیلن بیر پارا یالواریم آکا

—

پری طلعتلی صنم چوخ ولی آدملکی یوخ
باشەدك بیر کس ایلن همرەو همد ملکی یوخ
ایلسه مهرو وفا ذرەجه محکملکی یوخ
هانی بیر درد بیلن بیر پارا یالواریم آکا

—

هاچانادك غم هجرانه دوشیم غمده اولیم
روز وصلینه آنك یتمسه اول دمده اولیم*
دکمه مجرم کریمه قوی منی اولسمده اولیم*
هانی بیر درد بیلن بیر پارا یالواریم آکا

—

(۱) کریم شعرلرینده کاه مجرم کاه جلغا کریم تخلصنی ایشلەدیر.
*) ئولوم؛ ئەلسەمدە ئولوم.

تجنیس

سحر دوست زلفنه شانه چکنده
یاییلار عالمه (۱) آبولر بولر
هر کس صدقله مراد ایلیه
البته مطلبین (۲) آبولر بولر

—

صرافك، دستنده (۳) ندانه دیدیم
خالك جان قوشینا (٤) ندانه دیدیم
سریمی درد بیلمز (٥) ندانه دیدیم
آنلاماز باشینی (٦) آبولر بولر

—

بایقو ایچون مسکن اولدی (۷) او دیار
غمزه‌ك ایلن باغریم باشین (۸) او دیار
ایودن چیخدی یالین قیلج (۹) او دیار
بیلورم قانیمه (۱۰) آبولر بولر

—

عاشقی کلبك تك کیم درده سالدی (۱۱)
کوکلینك شبمنین کیم درده سالدی (؟)
(مجرم کریم)ی کیم درده سالدی
آه چکوب کوسترر (۱۲) آبولر بولر

—

(۱) بو: قوقو، رایحه، عطر.
(۲) بولر: بولماق، تاپماق.
(۳) ندانه: نه دانه‌در دیدیم؛
(٤) ندانه: نه‌دن، نه چینه‌در دیدیم؛
(٥) ندانه: نادانه دیدیم.
(٦) بولر: باشی بولاماق، باشا حرکت ویرمك.
(۷)اودیار: او اولکه، او مملکت.
(۸) اودیار: آوماق، باغریمك باشینی آودی.
(۹) اودیار: یار اودر چیخدی.
(۱۰) بولر: قانیما بولایاجاق، غلطان ایده‌جك.
(۱۱) درده سالدی — قاپودا براقدی
(؟) درده سالدی — تر توکدی.
(۱۲) بولر — بونلار، دیوب کوسته‌ره‌ر.

یتوشسم

ایلرم واریمی جمله تصدیق
ملك منظر او سلطانه یتوشسم
ایله بیللم بو دنیانی دوتمشم
بیرده من سایهٔ مژکانه یتوشسم

—

قالماز محنتم ذره‌جه فی‌الحال
یتوشسه دادیمه چرخ کهن سال
قان آغلارام اکر کیچسه بو منوال
شاد اولمنم هر انسانه یتوشسم

—

شیرین دیللی او دلداری کوریئدیم
کلبرکی لبلرك بیرده سوریئدیم
کیجه کوندوز قباغنده دوریئدیم
نه دییرسن (کریم) جانه یتوشسم

—

تجنیس

سحر سحر کونش پرتو سالاندا
ایسترکه سمادن (۱) آیازه قارشو
کاه منور اولور آرتیوریر کمال
کاه اوزین یتوریر (۲) آیازه قارشو

—

عشق بحرینه دالدیم (۳) درینده قالدیم
منصور تك چکلدیم (٤) درینده قالدیم

---

(۱) سمادن آی آزماق ایستیر.
(۲) آیازا قارشو اوزین ایتوریر.
(۲) آیازا قارشو اوزین ایتوریر.
(٤) داردا قالدیم. منصورك دارا چکلمکك آندریر.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

کلبك تك یاسلاندیم (٥) درینده قالدیم
کیجه‌لر سیزلارام (٦) آیازه قارشو

—

قوس قزحکده (٧) یای ایلان اولدی
زلفك دال کردنده (٨) یای ایلان اولدی
قیش نر سوداسنده (٩) یای ایلان اولدی
بلبل ناله ایدر آیازه (؟) قارشو

—

کیر باغا کشت ایله (١٠) اولانده یارهی
عرض حالم یاره اولانده (١١) یارهی
اوزك سلطان محمود (١٢) اولانده یارهی
(کریم)یده اوخشات (١٣) آیازه قارشو

—

دول آرواد

بنده‌دن اوتانماز حاکمدن قورخماز
نه‌ده باخماز او مولایه دول آرواد
کزر قونشولاری خبر اورکه‌نر
اونلاری اولکیه یایه دول آرواد

—

ایشلره جان ویرمز کونده‌لن یاتار
دولوسین ییوبن بوشلارین آتار
آرپانی بوغدانی کیزلینجه ساتار
ویرر أمکی زایه دول آرواد

—

(٥) قاپوکدا قالدیم.
(٦) ایت کیمی آی ایشیغینا، آیازا، مهتابا هوریرم.
(٧) پیغمبر قورشاغی، کهکشان.
(٨) یاییلاماق.
(٩) (؟)
(١٠) اول آندا، اول وقتده.
(١١) اولان دمده.
(١٢) سلطان محمود غزنوی‌یه اشاره‌درکه (فردوسی)یه ظلم ایتدی.
(١٣) آیاز: سلطان محمودك وزیر ایدی که چوق عاقل ایدی.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

دول آرواد آلانلار بی خیال اولور
دول آروادده غریب غریب حال اولور
کیجه کوندوز ایشی قیل وقال اولور
سالار سنی بیر دعوایه دول آرواد

—

ایشیدك (کریم)ك بو نصیحتین
قیز آلانلار سورر عمر و حدتین
کتورمك هاسانددر ساخلاماق چتین
والله دکمز بیر پارایه دول آرواد

—

منم

ای منم ایلن همدم اولان بی وفا
درد الندن آه و زاریم وار منم
طبیبم سن ایلمزسن دواسین
نه ساغالماز یارالاریم وار منم

—

افغانمدن حذر ایله وهم ایله
بیله اولماز آشنالیق رحم ایله
سیاه زلفك حسرتندن فهم ایله
قارا کونلی روز کاریم وار منم

—

(کریم)م حسنکا اولمشم مایل
غم دوتساغی کردنمده سلاسل
باشمزده بو سودادن نه حاصل
بیهوده بیهوده یاریم وار منم

—

اولیدی

بار آلهی بو دهر فناده
نه اولوردی بیر هواداریم اولیدی
عهد وفاده کوکلی مقرر
اوزکه‌لر کیمی یاریم اولیدی

—

من اولمشم درده کرفتار
بار آللهی سن منی قورتار
کلدیکجه محنتم کون بکون آرتار
درد چکمکه غمکساریم اولیدی

—

کیجه‌لر نالهم عرشه دایاندی
بیچاره (کریم) اودیمه یاندی
شهباز عالم مندن اوساندی
صبر ایتمکده بیر قراریم اولیدی

—

یتوررم

کوکل صبر ایله ایتمه الامان
سنی بیر کون او دلداره یتوررم
آغلیوب نوحه ایتمه شیوه‌نی
شاهقباد (؟) او سرداره یتوررم

—

بیلورم غریبلك آلدی قارك
چکه‌جکسن هله دردینی یارك
کسیلوب صبری بلبل زارك
فضل بهار او کلزاره یتوررم

—

(کریمم) حالم خیلی پریشان
اریتدی جسممی آتش هجران
هانسی دنیاده یوخدی بیر انسان
دییه کیم سنی یاره یتوردم

—

مربع

ای کوزللر شاهی شوخ و نازنین
یتوشوب حکمك کل جهانه
بیلیرسن نیجه یاخشی یاراشور
زرافشان کمراینجه میانه

—

کلمیوب دنیایه سن کیمی دلبر
کلبرك لبلرك یاقوته بکزر
دولانیم باشکا ای پری پیکر
زلفکا صبحلر ایلمه شانه

—

پریشان تیللرك آلدی قراریم
مائلم حسنکا سیو کلی یاریم
چشمی سیاهمسن لاله عذاریم
اولایم حیران سن کیمی جانه

—

شهباز عالمسن من سنی بیللم
دوشوبن توپراقه یولکده اوللم
دانهٔ خالکك قربانی اوللم
قبول ایله سن شاه زمانه

—

جمالك آرتیق شمس و قمردن
یولکده کیچمشم جانیله سردن
بیچاره (کریمی) سالمه نظردن
اکرچه کافرم کلدیم ایمانه

—

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

دوشوبدر

چرخ فلك قسمت ایدنده اوزی
غم کردون بو دل‌فکاره دوشوبدر
جفاسین چکدیکم طرفه نوجوان
مندن کوسوب خیل کناره دوشوبدر

—

نه زمان دوشمشم یاردن آیرو
چکرم دردین محنته قارشو
رحم ایله حالیمه ای بت خوشخو
دینمزسن عاشقك آواره دوشوبدر

—

اریتدی جسممی آتش هجران
یتوش فریادیمه قادر سبحان
بیچاره (کریم) حالی پریشان
مجنون اولوب بو داغلاره دوشوبدر

—

قیلمسن

ایشیتمشم بیر نچه احوالکی
بیر اوز که‌یه عهد وفا قیلمسن
ترك ایلیوب یار وفاداریکی
رقیب ایله ذوق‌و صفا قیلمسن

—

عجبدی بو سن کیمی دلداردن
یاریکی فرق ایتمدك اغیاردن
جانم آلوب بو جسم بیماردن
هر یتنه خیر دعا قیلمسن

—

ظن ایلدیم بو دوستلغك بناسی
ترك اولمیوب کسیلمیه آراسی

تا اولاسن دردلی کو کل دواسی
یوخسه کیدوب غیره دوا قیلمسن

—

هیچ یوخ ایمش سنده وفا دیانت
بیله اولی دوست آشنا سیاقت
ترك ایلمك من فقیری نه حاجت
معلوم که بیر اوز که هوا قیلمسن

—

دیدیکنجه بیعتکز وار ایمش
مطلبکز بیر اوز که دلدار ایمش
(کریم) سکا رقیب اغیار ایمش
آخر منی بیله جدا قیلمسن

—

کیدوبدر

کنه باشیمه قوپدی قیامت
مکر بو کلشنك نوبهاری کیدوبدر
اوسانوب نوحه‌دن بیچاره بلبل
اونودوب ناله‌سین قراری کیدوبدر

—

داغیلسون فلکك طاق‌و رواقی
قیلوبدر کو کلمی هجران یاتاقی
او غمزه‌سی جادو کوزلری یاغی
سالوب بو شکسته اشکباری کیدوبدر

—

پوزولوب رونقی بو چمنکاهك
دولانیم باشینه سن کیمی شاهك
کریمك افلاکه یتوروب آهین
سالوبن جسمنه شراری کیدوبدر

—

کلمدی

ای آغالار کو کلمی چاپدی الملر
سلطانم سرداریم آغام کلمدی
دردو غم تاپداغی اولمشم همین
کوز قالدی یوللاردا سونام کلمدی

—

کلبهٔ (۱) هجرانده قالمشم حزین
او شاهبازیمك چکرم غمین
بو درد ایلن اولمکیم اولوبدر یقین
اوستیمه کوزلری آلام کلمدی

—

همیشه آه و درددر منم ازبریم
بیلورمی حالیمی شاه و سروریم
یازیق حالکا بیچاره (کریم)
جان چیخینجه دیدك بالام کلمدی

—

کیم اولا

فلك الندن قیلان آه و زار
بیری منم بیری یارب کیم اولا
کل رخسار کا چکن انتظار
بیری منم بیری یارب کیم اولا

—

ای کوزلری جلاد قامتی موزون
بو قدر بنده کی ایلمه دل خون

---

(۱) کوما، دخمه.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

سر کشتهٔ عالم حالی دکر کون
بیری منم بیری یارب کیم اولا

—

(کریم)ك کوکلین ایلمه ویران
ظلمدن اوسانوب حالنه بیریان
هجران المندن دیده‌سی کریان
بیری منم بیری یارب کیم اولا

(کور اوغلی)

اولسون

یولداشلاریم بو کون دعوا کونی‌در
حاضرلاشون مولام سیزه یار اولسون
غیرت اهلی قزیل قانه به‌لنسون
غیرتسیزی قوی ترباسسون خوار اولسون

—

منم دیین کسلر کیرسون میدانا
آت سه‌کدیرسون میداندا مرد مردانا
اوتانسون نامردی بسلیه‌ن آنا
ایشی دایم اونك آه و زار اولسون

—

حضرت علی کیمی نعره‌لر چکن
ایکیتلرك باغر اوپکه سین سوکن
اکری قلیج چکن قزیل قان توکن
اسیر کمه وور اللرین وار اولسون

—

میشه‌دن اینرکن چاملی داغیدان
چکنمیك حرامیدن یاغی‌دان
صفلر پوزان دشمنلری داغیدان
اوکده کی دشمندن خبردار اولسون

—

ایکیت اودر اوز اوزینی قاینادا
دعوا کونی میداندا باش *) اوینادا
ناموسی غیرتی ویرمیك بادا
میداندان قاچانا ناموس عار اولسون (۱)

—

قوچ

قوچ قوزیدان دوغان قوزی قوچ اولور
قوچاقلاردان قوچاق اولور سلطانم
غوغا کونی قوچ ایکیتلر شاد اولور
مخنث (۲) لر ناچاق اولور سلطانم

—

قوچ ایکیت‌لر اوکود ویرور اوزینه
مخنثك اوزی ندر سوزی نه
بیر قوچ ایکیت دشمانینك کوزینه
اوجی آلماس پیچاق اولور سلطانم

—

بر قوچ ایکیت بر اوردویه دالدادر
قاری دشمن یاساغدادر سولدادر
قاچار قاچار رقیبنی آلدادیر
قایتمامش هاچاق اولور سلطانم

—

تورك آتنك کهریندن کوکندن
قوچاق مینه‌ر یوکرکندن یکندن (۳)

---

*) باشقا بر یرده — آت اوینادا — کبی کورمشدیك. اداره

(۱) بو کتابدا کور اوغلی‌نك بش پارچا شعری کیتمشدر که بو شعرله‌ر تورکیه‌ده (۱۳۳۶) تاریخ هجری‌ده (کتبخانهٔ سودی) طرفندن (کور اوغلی حکایه‌سی) آدیله چیقاریلان کتابچایا دوشمه‌مشدر. ممتاز.

(۲) مخنث دورویه ایکی یوزلو دیمکدر.

(۳) یك: یاخشی معنی سنه‌در.

بیر قوچ ایکیت خبر آلدی بکندن
بتیر *) ساواش هاچاق اولور سلطانم

—

(کور اوغلی) دیر یارین غوغا قورولور
قوچ ایکدك اول آتی وورولور
آجیخلانور یوزه قالخان بورونور
سیوره قلیج یاياق (٤) اولور سلطانم

—

کلسون

حسن پاشا دوتوب عیواض مالیمی
کوندرك تورکمانلاردان خانلارم کلسون
عیواض سیز نیارم دنیا مالنی
کوندرك تورکمانلاردان خانلارم کلسون

—

ایکید کرك یایم أکه
ششپرم آلا سینه‌مه دوکه
خیر دعاچی اوللام دوشرم اوکه (٥)
کوندرك تورکمانلاردان خانلارم کلسون

—

دعوا کونی دلی‌لریم بو کوندر
سینه‌م اوسته بو داغلن دوکوندر
(کور اوغلی) دیر محشر کونی بو کوندر
کوندرك تورکمانلاردان خانلارم کلسون.

—

*) بدتر.

(٤) یاياق پیاده دیمکدر. یایا بونك مخففی‌در.

(٥) اوکه: قباغه.

کونیدر

منم منم دیوب دعوا قیلاندا
عرب آتی قوچ ایکیدك کونیدر
آت سه کیردنده نال قیریلاندا
قاباغیندا دوران دایك کونیدر

—

یول یورور کن راست کلدیم دعواده
کلله دکر نشان قالور آراده
قانیم قیمتی‌ده اولسه اکر اراده
چرکس پیکان خدنك اوخك کونیدر

—

ایکی عسکر بیر بیرینه وارندا
آرالیغا قوری دعوا سالاندا
آت یورولوب یرده یایان (۱) قالاندا
قارا پولات شول قلنجك کونیدر

—

(کور اوغلی) کلدیلر ساواش قورماغا
قوچاقلارك مرادینی ویرمکه
کوس نغارا چالینور قان آلماغا
او شیخ اوغلی (۲) شیخ عباسك کونیدر

—

نیجه اولدی

یری بکیم دوشدیمی کور یادکا
من دلینی دوتان کونلر نیجه اولدی
کوریم ایمدی کیملر یتر دادکا
کور اوغلی‌نی دوتان کونلر نیجه اولدی

—

(۱) یایان: پیاده.
(۲) شاه عباس دیمکدر.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

ایکی بکلر بیر آراده دورمسون
عاشقی آغلادانلار دخی کولمسون
بو قصاصدر قیامته قالمسون
من دلینی دوتان کونلر نیجه اولدی

—

کنه سالدك منی آه و وایلارا
یوخسول اولان قوللوق ایدر بایلارا
قولی باغلی آتدیریردك چایلارا
من دلینی دوتان کونلر نیجه اولدی

—

(کور اوغلی) یم من سوزیمی سویلرم
اغیاریمدن بیر احوالات دیلرم
قورخما نامرد سنی آزاد ایلرم
کور اوغلی‌نی دوتان کونلر نیجه اولدی.

—

کومرلنور

مرد دوکوشنده نامرد قاچار
داغلار کومر کومرلنور
شاهمردان میدان آچار
میدان کومر کومرلنور

—

قوچ ایکیت اوزین اوکنده
کوللە منزلی دوکنده
قلیچ قالخانه دکنده
قالخان کومر کومرلنور

—

توپلار آتار قالاسندان
حق ساخلاسون بلاسندان
قوچ کور اوغلی ناله‌سندن
داغلار کومر کومرلنور

———

(کمتر)

مربع

نه فغان ایلرسن ای دلی کوکل
دنیا خوبلارینك یوخدی وفاسی
مکا قالور عبث یره جان چکمك
اغیار ایله کیچر ذوق و صفاسی

—

دوشمه آیاغینا بیله خوبلرك
دفع ایله اوزکدن دهر آشوبلرین
مکا سویله کوریم بو محبوبلرك
هانسیندا وار صداقتك بناسی

—

بونلارك هانسی بیری بیلور محبت
قدر و قیمت قویوب کوستروز الفت
که زمان سنکله ایدیرلر صحبت
که زمان بلندر اولور هواسی

—

دردلریندن تمام دللر اولدی قان
ایده بیلمز چاره کر اولا لقمان
رحم ایت (کمتر)ه ای تازه جوان
بیلیم ندر بیله دردك دواسی

—

بری باخ

آلا کوزلی سرو بویلی دلبریم
حسرتین چکدیکیم جانان بری باخ

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

کیجه کوندوز فکریم ذکریم ازبریم
اوزیلدی طاقتم آمان بری باخ

—

کیم دوزر منم تك بیله فرقته
رنج مشقته بار محنته
هاچاندر دوشمشم تار ظلمته
چکلسین اوستمدن دومان بری باخ

—

پای بندم غم عشقه کرفتار
هجرك آتشندن جان اولدی بیمار
راز دلیم ایده بیلمن آشکار
چکرم دردکی پنهان بری باخ

—

کون بکون کوکلمك آرتیر غباری
پریشاندر بولمز او غمکساری
اولسین ۱) ایتکین اولسون بیله اغیاری
کزمه‌سین آرادا یامان بری باخ

—

چوخ چکر هجرکی (کمتر) خسته
لیل و نهار شام و سحر پیوسته
ای یکاغی لاله لبلری پسته
آغزی نبات شکر زبان بری باخ

---

۱) ئولسون

(کوهری)

— مربع —

هوش ایله سیودیکیم دکله زاریمی
هیچ بوندان زیاده اه و زار اولماز
حذر قیل کوزلم آلما آهمی
عاشقی آغلادان بر خوردار اولماز

—

عشقك ایله جسمم یانار دوتوشر
سانما سینه‌م زخم اولوبن بیتوشر
ساغ اولورسام مکا عشقك یتوشر
جهاندا بیر بیله یادکار اولماز

—

بیر ملك نسلی‌در عقلمی آلان
بیلدیروب آدینی دییلمز فلان
بیزی طعن ایلمز اهل دل اولان
دیوانه مشربیك بیزده عار اولماز

—

(کوهری) نك یاری بیر سیم بدندر
بولنماز عالمده بیر نازك تندر
طالعم هیچ یوخدر بیلمن ندندر
کیمه دوست اولدیمسه قاچار یار اولماز

كرايلى

كنه فصل بهار اولدى
يانوب يانوب اوتر بلبل
غنچه كلك حسرتندن
قايغولارا باتار بلبل

—

غنچه كلك همدم ياری
جسممه سالوبسن ناری
ايلمه فريادو زاری
سكا بير كل يتر بلبل

—

كلوب باغی دولاناندا
ايستيوب غنچه‌سين آلاندا
بهار فصلی ياز اولاندا
كل دامنين دوتر بلبل

—

كلور كزر بو داغلاردا
مكان دوتار دوواغلاردا
كنه باخچادا باغلاردا
غنچه كللر بيتر بلبل

—

دوشوبس كلك بندينه
اينانما غنچه فندينه
دلی كويچكك دردينه
داغی دارتوب قاتار بلبل

(لزکی احمد) ایله (خسته قاسم)ك
دیئشمه‌لری

لزکی احمد — سندن بیر خبر آلیم آ خسته قاسم
او نه شهردر یردن عرشه یولی وار
او نه قورتدر قوزی‌لار ایله کزر
قورت قوزینی یه بیلمز فئیلی وار

—

خسته قاسم — سکا خبر ویریم آ لزکی احمد
کوکل شهریدر یردن عرشه یولی وار
مؤمن قوزیدر شیطان ایسه قورت
قورت قوزینی یه بیلمز فئیلی وار

—

لزکی احمد — او نه‌در که اوزی واردر سری یوخ
او نه‌در که ایلده دوغار اری یوخ
او نه‌در که قنادی وار پری یوخ
او نه‌در که قنادینده خالی وار

—

خسته قاسم — سوغولجاندر اوزی واردر سری یوخ
او آغاجدر ایلده دوغار اری یوخ
یاراسادر قنادی وار پری یوخ
کپنك‌در قنادینده خالی وار

—

لزکی احمد — او نه‌در که لاله اونی بورومز
او نه‌در که یاز قیش قاری اریمز
او نه‌در که چوخ آز خارج ایلمز
انسان ایله فتنه قورار فئیلی وار

—

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

خسته قاسم — طور داغیدر لاله اونی بورومز
شاه داغیدر یاز قیش قاری اریمز
او شیطاندر چوخ آز خارج ایلمز
انسان ایله فتنه قورار فئیلی وار

—

لزکی احمد — او نه‌در که اوزی واردر ذاتی یوخ
نه خلعتدر تیکیشی یوخ قاتی یوخ
او نه شئی‌در دوه‌سی یوخ آتی یوخ
اوزون کیدر بیر توکنمز یولی وار

—

خسته قاسم — او کولکه‌در اوزی واردر ذاتی یوخ
او تولوخدر تیکیشی یوخ قاتی یوخ
او کون آیدر دوه‌سی یوخ آتی یوخ
اوزون کیدر بیر توکنمز یولی وار

—

لزکی احمد — سندن خبر آلیم آ خسته قاسم
او نه شهردر دیلی یوخدر دانیشار
نه قوماشدر ساتماق اولماز آلالار
او نه‌در که دیمدیکنده بالالار
او نه‌در که بالدیرینده بالی وار

—

خسته قاسم — سکا خبر ویریم آ لزکی احمد
کوکل شهریدر دیلی یوخدر دانیشار
عقل بیر قوماشدر ساتماق اولماز آلالار
او آری‌در دیمدیکنده بالالار
شکر قارغوسیدر بالدیرینده بالی وار

—

لزکی احمد — او نه‌در که لپه وورماز بولانار
نه باغباندر اون ایکی باغ دولانار

نه شیئدر که او آللهدان سولانار
او نه‌در که کوزلرینده یوخی وار

—

خسته قاسم — او کوکل‌در لپه وورماز بولانار
او کوندر که اون ایکی باغ دولانار
یر یوزیدر او آللهدان سولانار
او داشلاردر کوزلرینده یوخی وار

دیئشمه

لطیف — داغستاندان کلن کلین من سنی مهمان ایلرم
اوخ آتارام سازك سینار کوکلکی ویران ایلرم

—

لیلا خانم — سن منی مهمان ایله سن جان سکا قربان ایلرم
اوخ آتسك قان توکولر رختکی الوان ایلرم

—

لطیف — یاخشی کورسم من آوازك چکرم عشوهٔ نازك
سویارام پالتارك سازك من سنی عریان ایلرم

—

لیلا خانم — منم آدیم لیلا خانم جسدیمده اوینار جانم
(عبدالله بك)در جوانم لطیفی بریان ایلرم

—

لطیف — لطیفم سن منی تانی کور کلن بو شوکت و شانی
قوینکدا کی شمامه‌نی یوك دوتوب کروان ایلرم

لطیف
لیلا خانم

(ليلى خانم)

ايلمه

طوطى قوشى كل آللهى سيورسن
منم سريم خلقه بيان ايلمه
عرض ايديرم عرض حالم بيله‌سن
منم سريم خلقه بيان ايلمه

—

بير سودادر باشا دوشمش نيله‌رەم
پيچاق آلوب قارا باغريم ده‌له‌رەم
اولدوره‌يم سنى آزاد ايده‌رەم
منم سريم خلقه بيان ايلمه

—

خواجه يامان اولوب اونك ايشى‌در
عشقم طوين ايدن كوكل قوشى‌در
سر ساخلاماق شاهمردان ايشى‌در
منم سريم خلقه بيان ايلمه

—

سحر سحر سرين يللر ايسترم
دوست يانيندان تازه خبر ايسترم
سنى قيزل قفسه‌ده بسدرەم
منم سريم خلقه بيان ايلمه

—

طوطى قوشى سكا قربان اولارام
ال ال اوسته قوللوقكدا دورارام
(ليلى) آيدر سكا قربان اولارام
منم سريم خلقه بيان ايلمه

(لسانی)

خبر ویر

باد صبا آپار منم پیغامم
باشنڭ ایچون او دلداره خبر ویر
یالوار یاپوش آغلا سیزلا یاونجی
عرض حالیم ستمکاره خبر ویر

—

چرخ فلك خوب دوروبدر قصدیمه
مشکلده‌ام الڭ یتور دستیمه
غم لشکری هجوم ایلر اوستیمه
عالیشاندر او سرداره خبر ویر

—

(لسانی) تك جسمم دوشدی باغنه
رحمڭ کلسون سینه‌م اوسته داغنه
یتوشکج اوپ ألین دوش ایاغنه
آل باشنه واره واره خبر ویر

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

شکی لی: (له ه.)

آختی

(آختی) نك باخ نجه کور یاخشی کوزه‌ل حاللاری وار
دانیشان شرین شرین فارسی عرب دیللری وار
آچیلان هر طرفه آل و قیزل کللری وار
کوزیدر داغستانك کمالی چوخ أیللری وار
باخ بو آختی شهرك کورنجه کوزللری وار

—

(ابو مسلم) بورادا میچیت تیکوب داش قویدی
قیروبن کافرلری قلعه‌لری بوش قویدی
بیر نچه ملك اینوب سجده ایدوب باش قویدی
هیچ بلا کورمز اولار طالع و اقبالاری وار

—

اون بش یردن آذان سسی یتور او عرش رحمانه
شیطان ملعون ایشیدوب دونورجکری آل قانه
قلیجك ضربتندن کافرلر کلدی ایمانه
عالمه مکاندیلار ذکرده ملالاری وار

—

یوز باشی‌لر اوتوروب صحبت ایدیرلر جان کیمی
کییوبن زرخلعتی هر بیریسی بیر خان کیمی
کمکده (؟) (۱) دیوان‌قورارلار مصرده سلطان کیمی
بیله عدالتلی یرك بیلك که آهللاری وار

—

(۱) بو کلمه‌یی اوقوماق ممکن اولمادی. دوغریسی (کیمکه) ویاخود (دونکه)ده اولمالیدر. ممتاز.

قوچ ایکیتلر آتلانوب دشمن قباقینه چیخار
ایدرلر جنك ساواش سو یرینه قانلار آخار
نیچه سنکر داغیدوب برجی قالالاری یخار
بو یر آسلان یریدر یرتیجی جاهللاری وار

—

شهرك هر طرفی آچیلمش لاله کیمی‌در
بیلمك اولماز یولینی (خیبری قاله) کیمی‌در
عشقدن مست اولوبن کوزلر پیاله کیمی‌در
شکی شیروان قارا باغ آلماغا خیاللاری وار

—

شهرك اهلی قمو یاخشی‌جه حرمتلو دورر
چکیلور آدلاری هر اولکه‌ده هیبتلو دورر
نه قدر کلسه قوناق مهمانه خلعتلو دورر
(شکی‌لی له‌له) تکی بیر طالع‌سیز قوللاری وار

شکی‌لی: (ماهتاب خانم)

بو کون

باشینا دوندیکیم آی (ماه خانم)
او کللی باغلارا وارمشم بو کون
کیجه کوندوز جان و دلدن سیودیکیم
غنچه کللرینی درمشم بو کون

—

سحردن واردیم او کوزل باغا
بیر طوطی قوشی کلوب قوندی بوداغا
مبارك قدمین باسدی اوتاغا
کیزلی سرمی ویرمشم بو کون

—

دولانیم باشکا دوشوم آیاغا
بیر جانم وار یارا قربان صداغا
الیمده پیاله قاباخ قاباغا
یاریمی یوخودا کورمشم بو کون

—

(ماه تابم) یامان کونیم کیچلدی
دولاندی ساقی‌لر باده ایچلدی
کوزك آیدین اولسون بختم آچلدی
بیر عالی نصبی سیومشم بو کون

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

شکی‌لی (ماه خانم)

سوکولدی

آغزك بال دیلك شکر (ماهتاب)
کنه جکریمك باشی سوکولدی
کوندوز قراریم یوخ کیجه‌لر بی خواب
کور اولدی کوزلریم بیلیم بوکولدی

—

کنه یاراخلیلار دورمش قصدیمه
یا آللهم دامن دوشدی دستمه
بو هجران لشکری کلدی اوستمه
هر طرفدن هجوم ایتدی توکولدی

—

هجران اودیندا اولمشم کباب
کوندوز قراریم یوخ کیجه‌لر بی خواب
باشکچون دوغرو سوزدر (ماهتاب)
یوره‌ك پارالاندی جکر سوکولدی

—

(ماه خانم)م بو سینه‌می داغلارام
اوز یارامی اوز الیملن باغلارام
کیجه کوندوز سیزیلدارام آغلارام
غم چریسی سینه‌م اوسته چوکولدی

وارخییانلی: (محمد)

کیدر اولدیم

بیر ایشدی دوشدی منم باشیما
کلك حلاللاشاق من کیدر اولدیم
کلوب کلمیوب سیزی بیرده کورم
کلك حلاللاشاق من کیدر اولدیم

—

اوره کمده یانار بونجا آتشلر
جانمدا غم ألندن یارالار ایشلر
کولوب اویناديغیم یولداشلر
کلك حلاللاشاق من کیدر اولدیم

—

کوزیمدن آخیتدیم قان ایله یاشلر
منله دوز چورك ییەن قرداشلر
باخك بو فلك بودا ایتدیکی ایشلر
کلك حلاللاشاق من کیدر اولدیم (۱)

———

کونیدر

غم قساوت بو کون باشا ویریلدی
آغلیالوم آیریلغك کونیدر
قسمتمز غربت أیلده ویریلدی
آغلیالوم آیریلغك کونیدر

—

(۱) بوندان سوکراکی بندی اوقونمادی.

منی کول ایلدی أیلك دیللری
بوندان سوکرا کوزلمیك یوللری
من کزدم کیدوب غربت أیللری
آغلیالوم آیریلغك کونیدر

—

جانم (اوستا) توقعم سیزه‌در
فلك ایتدیکی مکا جزادر
بلکه قسمتم وار منی کوزلیر ۱)
آغلا (محمد) آیریلغك کونیدر

آغلارام

بیر بری باخ آی قاداسین آلدیغیم
خبر کلمز ایللریکدن آغلارام
دیدیم آباد اولسون بلبل اویناسین
خار قوروسین کللریکدن آغلارام

—

حنالی بارماغی نازك أللری
کورمز اولدیق داخی کسیك تیللری
کوچدی بیزدن ایراق دوشدی ائیللری
کوز کسیلدی یوللریندان آغلارام

—

خسته اولوب یار یانکدا قالمادیم
جانان سکا نیچون قربان اولمادیم
کنهکارم من یولکده اولمه‌دیم
انتظارم یوللریندان آغلارام

—

۱) بلکه‌ده — کوزه‌دیر — اولسون

(محمد) دیر ظلماتده قالمشم
یوز دوتوبان آیاغکا کلمشم
کور اقبالم نیجه شکست اولمشم
آیری دوشوب دیللریندن آغلارام

غریبلك

آخ وای چکوبن قان آغلاماقدان
دوندی جکریم قانه غریبلك
هایانه باخیرام بیر کیمسنه‌م یوخ
دوشوبدر یادیمه آنه غریبلك

آزاریم چوخ اولوب آغریور باشم
دیده‌مدن تو کولور آل قانلی یاشم
یاخامی چوروتدی ظالم کوز یاشم
کتوردی جانمی جانه غریبلك

عالم بیلور که من نیچه سرخوشم
بیر طوطی دیللی‌یه مدهوش بی‌هوشم
آغزدان اود دوتمش سمندر قوشم
قویدی منی یانه یانه غریبلك

آنام یوخدر آچوب باشین باغلیا
باجیم یوخدر قارداش دیوب آغلیا
تورپاق کرك (محمد)ی ساخلیا
بلکه کلدی یار بو یانه غریبلك

سالدك

قوللك اوللام بنالی یار
منی کوزدن ندن سالدك
درده درمان بیلمز ایدك
منی کوزدن ندن سالدك

باغکده کل بیاض اولماز
اولسادا یار رنکی سولماز
هر جایی‌نك آندی اولماز
منی کوزدن ندن سالدك

آغ یوزکده خالدان اوتری
لبکده کی بالدان اوتری
بو پوچ اولان مالدان اوتری
منی کوزدن ندن سالدك

(محمد) دیر دردیم چوخدر
سینمه ووردیغك اوخدر
سندن غیری یاریم یوخدر
منی کوزدن ندن سالدك

اولسون

قیز آلاندا کوزلریکی آچکلن
یوزی شیرین رنکنده‌ده قان اولسون
کویچکلرك بویلی‌سینی سه‌چکلن
جانلار آلان سرو خرامان اولسون

یکاغی قیپ قیرمزی لبلری خاللی
قاشی کوزی قارا تیلی جیققالی

شکی شهبازی کنجه مارالی
آهو بالاسی بیر جیران اولسون

—

اصل ذاتی اولسون اوصلی کمالی
بوی بوخونی صراحی شکللی حالی
مجلسلرده ملك پری مثالی
اوتاقلاردا یاخان یا سلطان اولسون

—

یوزی دکرمی اولسون کوزلری ایری
کونیك آلتده شمامه تك نوبری
ساچی یاسمنی قد صنوبری
شاهین باخیشلو بیر طرلان اولسون

—

یکاقلاری آل اولسون بوخاغی أتلی
فرشته شکللی پری صورتلی
ایستر شهرلی ایسترسن کندلی
آنجاق نجیب اولسون قانی قان اولسون

—

عشوه‌لی چم‌خملی شیوه‌لی نازلی
قارچقای جلوه‌لی دورنا آوازلی
آجیقلی ملایم هم محبه سازلی
نشانلی سنه‌ده مهربان اولسون

—

کوزللره چوخ چوخ اولور نشانلار
کاه بیر کاه بیر بیله بیله جانانلار
(محمد) دییر ای عشقلی جوانلار
ایله جانانلاره جانم قربان اولسون

(نادر) ایله (محمد)ك دیئشمه‌له‌ری

محمد — بیزدن سلام اولسون عاشق نادره
کوکدن یره نیچه ورق اینوبدر
کیمك خوشلغینا یاراندی دنیا
کیمك اعجازینه براق اینوبدر

—

نیچه قنادی وار نیچه باشی وار
نیچه دیرناغی وار نیچه دیشی وار
سن بیلیرسن اونك نیچه یاشی وار
بیل کیم نیچه یردن رواق اینوبدر

—

اوکیمدی جنتده یاراندی باقی
اوکیمدی مجلسده اولوبدی ساقی
نه ایلن یانار پیلته‌نك یاغی
اوکیمدی النده چراغ اینوبدر

—

اوکیمدی یاپدیردی کعبه سرانی
او نه‌در یازار آغی قارانی
اوکیمدی جاننده ساخلار یارانی
اوکیمدی ایماندان ایراق اینوبدر

—

نادر — بیزدن سلام اولسون عاشق محمده
کوکدن یره یتمش ورق اینوبدر
محمد خوشلغنا یاراندی دنیا
علی اعجازینه براق اینوبدر

—

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

یتمش قنادی وار یتمش باشی وار
یتمش دیرناغی وار یتمش دیشی وار
سن بیلیرسن اونك نیچه یاشی وار
سدره‌المنتهی‌دن رواق اینوبدر

—

آدمدر جنتده یاراندی باقی
محمد مجلسنده علی‌دی ساقی
زیتون ایله یانار پیلته‌نك یاغی
فاطمه النده چراغ اینوبدر

—

ابراهیم یاپدیردی کعبه سرانی
او قلم‌در یازار آغی قارانی
ایوب‌در جاننده ساخلار یارانی
او شیطاندی ایماندان ایراق اینوبدر

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

شکی لی: (محمد)

تفلیسك

قاضی‌لار سیزده بیلك نجه‌در حالی تفلیسك
اکلشوب (سرداراوربل) (۱) جاه وجلالی تفلیسك
پولکونیك مایور باشی هم یارانالی تفلیسك
عسکری هم لشکری هر بیر قرالی تفلیسك
عالم اوصافده یوخدر مثالی تفلیسك

—

هر سحر یوز مین دوه یوکلر چکرلر هر یانه
مین میشوق بیردن توکرلر آرپا بوغدا بیر یانه
ممکنات یوخدر که بیر ساعت ترازو دایانه
یدی یوز اصناف چکر یوخدر مجالی تفلیسك

—

تفلیسه واپور کلور ایپکدن یوندان اوتری
خالی ترمه خالیچا باراما کوندان اوتری
قونصو ایشغی (؟) کلور دوکی‌دن اوندان اوتری
هفته‌ده سورسات کلور قمو قوشوندان اوتری
پول کسیر هرکونده چوخ بارکشی هانبالی تفلیسك

—

سود اکر تجار ایچون قاتله (؟) کلمش بازارا
پارچانی دوتماز دالانلار قندی هم کاروانسرا
آنبارین کوردیم عجب اوخشاردی آلچاق داغلارا
خزنه چوخ ملیان کرور کویا خزلدن پول پارا
بیر بیریندن وارلیدی کندی محالی تفلیسك

—

تفلیسڭ بارخانه‌سین چکرلر چوخ داغستانه
ایروان انکلیس اسلامبوله اصفهانه
مصره هم شامه کیدر تبریزه ایران تورانه
بو طرف کهنه شهر باکی قوبا حاجی ترخانه
قاباغی روسیه‌در قافقایدی دالی تفلیسڭ

—

دارنداز دورشقالار فایتون قوشارلار آتلارا
یری سردار باغنه قول بویون اول تاواتلارا
یدی داغڭ چیچکی آچیلوبدر حیاتلارا
چمازسره (؟)جانشینه برسیز باخوب تاطلارا(؟)
باخارلار آرتیرمادان کوزل مارالی تفلیسڭ

—

تفلیسڭ اعجازی وار ایستی سولار یاخشی حمام
ساغ اولان سایری اولان کونده کلور یوزمین آدام
هر زمان یتمش ایکی ملت اولور اوردا تمام
چالیجی چاغریجی اوخوجی‌لاری نام بنام
قاریشور بیر بیرینه قتال جدالی تفلیسڭ

—

تفلیسه تیل کله‌جك قوشون قارا قالخدی همان
یربه یر نظام دوریر وورولور طبل و بالابان
اللی مین سالدات‌ایله بول قارا بورك‌اولدی طوفان
توپ تفنك کورولدایوب اولدی دولو کون آه فغان
اولماز هم ساز کره‌نای میزقانی خالی تفلیسڭ

—

تفلیسڭ کورپی‌لرك یردن کوتورمش اوستالار
کج ایلن کرپیج ایلن اوستی اوتاق آرتیرمالار
قورقوشون دمیر توکوب‌اوستلری طاق‌آلتی سولار
اوزکه خرجین دیسه‌لر دنیا پول اولسه قورتالار
کون بکون اوسته کلور دولتی مالی تفلیسڭ

—

بازارك آلتی دكان اوستی اوتاقلاردی تمام
بالقون آتوبدی ليمون شاخ بوتاقلاردی تمام
كيجه‌لر شام‌لار يانور لامپا چراقلاردی تمام
چنكی اون اون بش ياشنده كی اوشاقلاردی تمام
چالينور كمانچالار طفل قاوالی تفليسك

—

سولاری كوزدن اولور يرلری يايلاقدی صفا
بيشورلر شكر چورك اوزلرينه يوخدی جفا
زر بورونجك كتوررلر اطلس خارا و اصطفا
بير طرف سينجاق (؟) اولار بير طرفی آغ استفا
آرابا كروان اولورمش يولی سالی تفليسك

—

(ميرزايف) ياپوبدر كور اوستنده بير ياشيل اوتاق
قيزيلدان قنديل آسيلمش قارتوفلی شامی چراغ
كرسی‌لر قوتوكی‌در فرشی زبر جددی سياق
قرخ ستون آلتی قاپو مرتبه‌سی يدی رواق
زر و زيبادی تمام دمير زحالی تفليسك

—

تفليسی مدح قيلان بير شاعر يوخدر يارانه
هر كيمك دوشر يولی باخار اوسردار دورانه
(شكی‌لو محمد) اول كونكه چيخار تيل ووراته
چوخ اوزون سويلمكی آلله يارادوب قرآنه
ياخشی عمارتلری وار غير بهالی تفليسك

—

(ناصرالدين شاه) كلور ياننجه توپ توپخانه
نامسنيك تارخانوف قباغنجه باس (؟) خانه
وار اونك اوتاقلاری دوندی كيجه عاليشانه (؟)
اللی پوت (باروت) يانوب دنيا دوتلدی دومانه
عرصات قوپدی كورك نولدی زوالی تفليسك

———

کوینکلی: (محمود افندی)

مناجات

الاای جملتاً مظلوم اولوب محبوس اولان جانلار
خصوصاً عالیجاهلار حاجیلار بکلر مسلمانلار
سلام اولسون سیزه چوخ چوخ عزیزلرنوچشمانلار
خدایا ایله بو مظلوملارك دردینه درمانلار
بولاری سن خلاص ایله امان خالق امان مولا

—

آلهی بونلارك احوالنه اهل جهان آغلار
قمو پرنده چرنده مکانیله زمان آغلار
خلایق جمله‌سی حتی ملائك انس و جان آغلار
زمین یدی فلك کرسیله عرش و آسمان آغلار
بولاری سن خلاص ایله امان خالق امان مولا

—

بولارك اهل عیالی روزوشب هر وقت آن آغلار
یمز ایچمز یوخو کورمز چکوب آه و فغان آغلار
اولوب جیحون تکی کوزلر آخار یاشی روان آغلار
کیمیسی یاش تو کر کیمیی ایرین کیمیسی قان آغلار
بولاری سن خلاص ایله امان خالق امان مولا

—

بونلارك یوزلرینه آچ قاپوسن باب رحمتدن
یازیق قوللاریکی دور ایلمه درکاه عزتدن
اوزك اوز نعمتکله بسلیوبسن سالما عادتدن
قمومشکللرینی حل ایدوب قورتار مشقتدن
بولاری سن خلاص ایله امان خالق امان مولا

—

صلات پنجك آردينجا قاپو كده دوروبن چوق چوق
مناجات ايليوب دركاهكا يالواريرام آرتق
كلامكده بيزه ادعو ديوبن ايلدك بويروق
سنك قاپو كدن اوزكه يالوارسى غيرى قاپو يوق
بولارى سن خلاص ايله امان خالق امان مولا

—

ايا خلاق عالم خالقمسن ذوالجلالمسن
قمور خير ايله شرى خلق ايدنسن بيمثالمسن
كرملو پادشاهمسن كوريرسن ضعف حالم سن
فقيرم قاپو كا كلديم مغيشم وير سوالم سن
بولارى سن خلاص ايله امان خالق امان مولا

—

حبيب اكر مكا ويرديكك معراجه باغيشلا
سنك دعوتكا كلديكده قويان تاجه باغيشلا
كيئوب خلعت مينوب براق كزن منهاجه باغشلا
مدينه مكه يه قدسه كلن حجاجه باغشلا
بولارى سن خلاص ايله امان خالق امان مولا

—

باغيشلا انبيايه اوليايه ذات عرفانه
وهم يوز دورت كتابه انجيله توراته قرآنه
قلمه لوحه افلاكه زمينه عرش رحمانه
ملكلره كرامى خلقكا جنيله انسانه
بولارى سن خلاص ايله امان خالق امان مولا

—

باغيشلا وحدتكا قدرتكا قادرمنان
بيزه شفقت نظريله باخوبن ايله سن خندان
كرم دريالاركى حقمزده ايله سن جوشان
اوزك لطف وكرم بحريكدن ايله بيزلره احسان
بولارى سن خلاص ايله امان خالق امان مولا

—

شریکك یوق نظیرك یوق منزه پاك یزدانم
عطوفم سن غفورمسن قمو عصیانه غفرانم
ایشیدیرسن مناجاتم سمیعمسن کرمکانم
قمو دردلر دواسی سن اجابت ایله درمانم
بولاری سن خلاص ایله امان خالق امان مولا

—

فقیر بیچاره مسکین ای عزیزلر اولو قارداشلار
سیزك احوالکزه کوزلریندن آخیدر یاشلار
جکریم یاندی اوخ اوخ جسم وجانه‌دوشدی آتشلار
دکل ممکن‌سیزی کورمك یولم دولوتیکان داشلار
بولاری سن خلاص ایله امان خالق امان مولا

—

(شهاب‌الدین) آوارخانی‌داغستاندان‌چکوب‌لشکر
اینوب (کیش) دن یریدی (قوخموغا) دکین‌اولوب‌سرور
قایدوب قاچدی‌بیزی یاندیروب‌یاخدی‌اوروس‌پر کر
اولاندا سال (صد غرده) دوتولدی حاجیلار بکلر
بولاری سن خلاص ایله امان خالق امان مولا

(مخلص)

اولور

عشق اودینه دوشدیم چکدیم جفالر
دنیاده صفاسیز نه یمان اولور
دولاندیردیم وفا الیم باشینه
کوزللرده وفاسیز نه یمان اولور

—

بد اولماسون هیچ عاشقك همدمی
یولنده چکمه‌سون من کیمی غمی
قاریدارمش قوجالدارمش آدمی
کشیلر حیاسیز نه یمان اولور

—

شاه دوشه غربته اولور بیرکده
صاحبم پیغمبر اوده مکه‌ده
منم تکی قانه غرقدر اولکه‌ده
(مخلصی) هواسیز (۱) نه یمان اولور

---

(۱) هواسیز: یعنی کومکسیز، هوا دارسیز دیمکدر.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

(مذنب)

کرایلی

کل ای بلبل بهار کیچدی
نه آغلار سن نه سیزلارسن
موسم لاله زار کیچدی
نه آغلار سن نه سیزلارسن

—

مسکنکدر کل بوداغی
کوزت کل آچیلان چاغی
یری کز دوست کزن باغی
نه آغلار سن نه سیزلارسن

—

کل سویی سپ بو کلزاره
حق ایتسون دردیمه چاره
جان ویر وفالی دلداره
نه آغلار سن نه سیزلارسن

—

اوسان بیر ناله چکمکدن
سحر کوز یاشی توکمکدن
بیوفایه جان ویرمکدن
نه آغلار سن نه سیزلارسن

—

بوی ویرمز عشقك دریاسی
سردن کیتمز یار سوداسی
(مذنب)[1]ك دین و دنیاسی
نه آغلار سن نه سیزلارسن

---

۱) بو شاعر «مذنب» — علی عباس مذنب دکل، بو اسکی بیر شاعردر.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

(مرتضی)

کرایلی

بیر قیا باخیشلی یاردان
جدا بولماق نه ممکندر
ایکی دیللی هر جایی‌دان
وفا بولماق نه ممکندر

—

مدد سندن صاحب زمان
اوزمنم دستمی آمان
چونکه اغیار اولدی جانان
صفا بولماق نه ممکندر

—

قربانم شاهلار شاهنا
شکر ایلرم درکاهنا
دوشدیم زنخدان چاهنا
رها بولماق نه ممکندر

—

لطفل ایکن اوغرادیم درده
کزرم بی سبب یرده (؟)
محبت اولمیان یرده
صفا بولماق نه ممکندر

—

باشم قربان اولسون مرده
بلا ویرسون حق نامرده
(مرتضی) دیر بیله درده
دوا بولماق نه ممکندر

(مردان اوغلی)

آماندی

اوزك یاخشی پیس قاپیلار آچارسن
بیر اوخ آتوب کوکلم ایوین یخارسن
قاکریلوب قاکریلوب ناکاه باخارسن
قان ایلر کوزلرك آی قیز آماندی

—

یری‌یندە ککلك کیمی یرغانیر
قاین آناسی اونی مندن قورغانیر
هر تیلینه بش یوز تومن باغلانیر
قان ایلر کوزلرك آی قیز آماندی

—

اوزك چوخ کوزلسن یکاغك لالا (۱)
جانما سالوبسن غفلدن بالا ۲)
یازیق (مردان اوغلی) یانکدا قالا
قان ایلر کوزلرك آی قیز اماندر (۳)

---

(۱) لالا: لاله دیمك‌در.
(۲) بالا: بلا.
(۳) بو پارچا میرزا عباس عباس زاده نك «آرواد آغیسی» آدنلو کتابنده چاپ ایدیلمشدر. ممتاز

شیروانلی: دللاك (مراد)

کور نه‌در

من فلکك شربتنی ایچمشم
همدم اولان کل حالیمی کور نه‌در
بو دنیاده بوستان اولور ساوولور
یمش نه‌در چیچك نه‌در بر نه‌در

—

یغیلك بیر یره بش و اونمز
قبله‌یه چیوریلوب بیزیم یونمز
بشجه آرشین بیز اولاجاق دونمز
اطلس نه‌در زرباف نه‌در زر نه‌در

—

بئینك قاینار سوموك جوشار توکولی
کمیك زایل اولوب چوخ بیل بوکولی
محشر کونی بیزه بیر دام تیکیلی
ایشیك نه‌در باجا نه‌در در نه‌در

—

(دللاك) مراد کوزلر دویماز سورمه‌دن
قبره کیرر عاشق یارین کورمه‌دن
آلتی توپراق اوسته داشی اورمه‌ن
ایستی نه‌در سویوخ نه‌در قار نه‌در

ایلمه

قادر آلله بودر سندن دیله کم (*)
سن مردی نامرده محتاج ایلمه
غیب خزینه کدن یتور روزیسین
سن مردی نامرده محتاج ایلمه

—

قادر آلله سنك کرمك چوخدر
طعنه لی سوز خنجردر نیزه در اوخدر
قارداشك قارداشا وفاسی یوخدر
قارداشی قارداشه محتاج ایلمه

—

نامرد کورپی سندن أولسم کیچمنم
کاروان اولسام منزلنه دوشمنم
الدن جام‌می آلوب ایچمنم
ساغ الیم سول اله محتاج ایلمه

—

شاعر اولان دییه‌ر سوزك واریسی (۱)
واریسی اولماسا اولسون یاریسی
قوی لاپ اولسون کوزلریمك بیریسی
بو کوزیم او کوزه محتاج ایلمه

—

(دللاك مراد) دییر سوزك ذاتنی
ال الدن اوتکوندر ایشك چتینی (؟)
قورده قوشه قسمت ایله أتینی
آتانی اوغوله محتاج ایلمه

---

*) عاشقلارك دیلنك ازبری اولان بو پارچا آذربایجانك أك درین کندلرینه بیله یاییلمشدر.
(۱) واریسی: وارینی دیمکدر.

(مسكين)

يار

من نهانی سیزه قوناق کلمشم
دور باغچادا سالانوبن دولان یار
کونش جمالکا حسرت قالمشم
شیرین شیرین دانیشوبن کولن یار

—

فلك قویمیر بیزی بر یانه دوشاق
عشقك سوداسندن قاینیوب داشاق
یری نازلم کل بیر دوغری دانیشاق
آرامیزده هیچ اولماسون یالان یار

—

(مسكين) دیرسن تك سلاطین اولماز
سنی کورن سارالوبن هیچ سولماز
یوز مین کوزل کلسه دردیمی بیلمز
سن اوزك کلمه‌سن درده سالان یار

قاداسین آلدیغیم

سندن اوتری ترك وطن اولمشم
ای بیمروت یار قاداسین آلدیغیم
سنك جمالکا مایل اولمشم
ایشیم آه و زار قاداسین آلدیغیم

—

سنکله بیله‌در عهد و پیمانم
یانما کلمدك دینم ایمانم

باشیم دیزك اوسته تاپشریم جانم
قول بوینوما سار قاداسین آلدیغیم

—

منمله اوینویوبن کولمدك
کوزدن آخان قانلو یاشیم بیلمدك
ساغلغمدا یار یانما کلمدك
قبریم اوسته وار قاداسین آلدیغیم

—

(مسکین) دیر وفا کورمدیم سنده
آغلیم آلدك جان قویمدك بدنده
جان تیتره‌شر قرار دوتماز بو تنده
پیریلدایوب اوچار قاداسین آلدیغیم

(مشتاقی)

وار

اول کوندن لعنت اولسون شیطانه
اوندان اوتری چوخلی فتنه فیئلی وار
منده خجیل اولدیم اول وقتدن بری
اول سببدن بویوك کیچیك یولی وار

—

لعنت اولسون کور شیطانك کوزینه
اول زمان که غره لنور اوزینه
هر کیمسه که باخار اونك سوزینه
نه ایشینك ساغی نه‌ده سولی وار

—

اینجیتدیم عزیزیم من اوکون سنی
کناهم عفو ایله معذور دوت منی
بئینینده چوخ اولور جاهلك قانی
کویا که النده ایران أیلی وار

—

باخوبن شاد اولور دوست و دشمانلار
سکا قربان اولسون نازنین جانلار
بر طرف (*) اولوبدر چوخ خانمانلار
اوزی شیدا بلبل غنچه کلی وار

—

پشیمانلیق ال ویردی کوندردیم قاصد
یامان بلالره توش اولسون حاسد

---

*) برطرف — یعنی پوچ.

عهد و اقراریکده اولماسن فاسد
یاخاکدان (مشتاقی) نك دوتمش الی وار

خبر ویر

باد صبا آپار منم پیغامم
باشك ایچون او دلداره خبر ویر
یالوار یاپوش آغلاسیزلا یاونجی
عرض حالم ستمکاره خبر ویر

—

نیسان تك چشمم دوندی یاغینه
رحمك کلسون سینه‌م اوسته داغینه
یتجك اوپ الین دوش آیاغینه
عالیشانه او سرداره خبر ویر

—

درد غم الندن چکرم امان
یتوش فریادیمه یا صاحب الزمان
اقبال سرنکون بختدر یامان
منی مونده کونی قاره خبر ویر

—

(مشتاقی) یم عمریم کیتدی تالانه
قاریخمشام منی درده سالانه
ایللر ایله سکا حسرت قالانه
کوزی یولده انتظاره خبر ویر

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

موسکورلی: (مصطفی)

مستزاد

ایکی سلما بویلی یاری سیومشم
بیریسی پریدر بیریسی ملك
بیر یان دور کورك
قاش کوز ایلن بیزی تشریف ایدن یار
ایستدیم اوتوروب بیر دییهك کولك
قویمادی فلك

—

فلك قویماز درد جانده قالادر
باغریم یارادر
هردم کلوب خیالیمه دولادر
رنکیم سولادر
نازنین له دانشماق بیر بلادر
بلای سمادر
دیندیرمه بدقیلغی سالارسن کلك
بیر حالین بیلهك

—

بیر حالین بیلمه‌زه سر ویرمه یادا
یانارسان اودا
یاردان کتورسه‌لر مکا بیر صدا
جان قیللام فدا
غواص ایدیم آو دوتوردیم دریادا
حق یتوش دادا

كميم غرقه يتدى اولمشام هلهك
ترس اسدى كولهك

—

كولهك ترس اسوبن دومان اولماسون
يوليم آلماسون
هيچ ايكيدك كوزى يولدا قالماسون
يوز سارالماسون
ايت رقيبك كوريم يوزى كولماسون
ياتسون دورماسون
اول شاهمردان عليدن ايلرم ديلك
نيجه اولور كورهك

—

نيجه اولور كورك فلك الندن
صدق كوكلدن
زلفنه باخ آسيلوبدر بوينندان
ناری قونيندان
(موسكورلى مصطفى) دوت سنك الندن
يارك تيلندن
نيچه كه ككلكه سارماشور توله
داغيدر يه لك

(مقصود)

اولدی

قحبه فلك بو كون بير ايش ايشلدی
منی ياردان آيرو سالاجاق اولدی
منم ايلن عهدو پيمان ايدن يار
ايندی ترك سريم قيلاجاق اولدی

—

مندن اينجيوب كل يوزلو ياريم
هيچ بيلمنم كوكلين نه ايلن آليم
ای آغالار باتسون منم اقباليم
يار يار ايكن اغيار اولاجاق اولدی

—

مندن يوز دوندرمش ياره باخ ياره
كور منی سالوبدر نه روزكاره
كلن يوخ كيدن يوخ كسيلدی آره
ياريم دوست كويينده قالاجاق اولدی

—

يارك آيرولغی ياندیرير بيزی
سراسر باغريما دوزوبدر كوزی
ای آغالار كيمه ديم بو سوزی
بالله بو درد منی آلاجاق اولدی

—

من چكرم عشوه ايلن نازكی
كله كور جاندا آرتدی درد امراضكی (؟)
كوتور نقابك كوريم يوزيكی
(مقصود) بو درد ايلن اوله‌جاق اولدی

(ملالی)

دییر

کیم کلورسه بو جهانه لطف یزدانم دییر
پهلوانم یر یوزنده اهل جولانم دییر

—

زال و رستم تاب قیلماز سویاه کیم‌در قهرمان
روز میدان جنك جویم شیر دورانم دییر

—

ارتکابی لهو و لعبه معرفتدن بی‌خبر
چرك دنیا جمع قیلمش میرو سلطانم دییر

—

کذب ایله غیبت دیلنده ضایع ایلر مذهبین
صوم یوخ قیلماز صلاتی من مسلمانم دییر

—

بعض حسن ظن ایچنده لاف اوروب ایلر جفا
نان بیلور منانی بیلمز بحر عرفانم دییر

—

کندی نفسیچون اوخودور کیئینور سالوس تك
علمنه قیلماز عمل عالم و انسانم دییر

—

رغبتی شبهه حرامه رشوتی پنهان دوتار
ساتوبن دینیك دیناره اهل ایمانم دییر

—

نقد عمرین اکل‌و شربه‌خفت و خیزه صرف‌ایدیر
روز شب درکاه حقده بنده فرمانم دییر

—

بو (ملالی) خاك پای فقروغم ویرانه‌سی (۱)
انتظار دار عقبا بونده مهمانم دییر

---

۱) نسخه: دیرانسی.

(ممی)

قربان

بو کون بیر غنچه لب یاری سیومشم
دهاننده طوطی دیللره قربان
یکاغی احمردر بکزر آل کله
آغ بوخاغدا قاره خاللاره قربان

—

زنخداننده خاللار فلفله نسبت
دیلی آغرینده شیدا بلبله نسبت
مشکین طره لری سنبله نسبت
آغ آلنینده کسیك تیللره قربان

—

هلال قاشك کرفتاری اولمشم
نرکسلرینك من بیماری اولمشم
سارالمشم زرتك ساری اولمشم
یکاغنده آچیلان کللره قربان

—

دییرم قامتنه سرو کلستان
قوینی جنت باغی یتورمش بوستان
یوخدر بو جهانده یاریم تك مستان
دلبرك کلدیکی یوللاره قربان

—

کیجه لر کوندوزلر منیم دکلدر
سوزیله‌ن یولدوزلر منیم دکلدر
(ممی) دیر بو کوزلر منیم دکلدر
دیمشم من اینجه بیللره قربان

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

کوکل

آه و زار چکمکدن قان آغلاماقدان
دردیمی یتوردك سکسنه کوکل
دلبر کلو دیوبن یول کوزلمکدن
قال ایندی سکسنه سکسنه کوکل

—

نه کوندر که منی درده سالمازسن
هوادان انیرسن بیله قالمازسن
نصیحت ایشیدوب او کود آلمازسن
یاخشی سوزه بویون اکسنه کوکل

—

هانسی دمدر عشق آتینی چاپمازسن
سینیق ساریبوبن یخیخ یاپمازسن
سن هاکورمینجه قرار تاپمازسن
واروب دوست کوینه دکسنه کوکل

—

دسته دسته کلی بیتمش باغینك
دستنده قدحی دولو ساقینك
چونکه سکا رحمی کلمز یاغینك
سنده الك اوندان چکسنه کوکل

—

(ممی) دوست کوینده اویماز هوی هایه
ازلدن محرمدر آدم حوایه
که اسروك (۱) قوش کیمی قالخار هوایه
کاه اولور خاك ایله یکسنه (۲) کوکل

---

۱) اسروك: تودکجه مست، سرخوش معنی‌سنه‌در.
۲) یکسنه: یکسان دیمکدر.

(منظوم)

کرایلی

منی عشقه سالان دلبر
سن ها بیله دیمه‌مشدك
جانم اودا یاخان دلبر
سن ها بیله دیمه‌مشدك

—

سن‌سن حوری غلمان
من اولمشم سکا قربان
کل ایله دردیمه درمان
سن ها بیله دیمه‌مشدك

—

بلبل کیمی داد ایلرم
آه چکوب فریاد ایلرم
خانمانم برباد ایلرم
سن ها بیله دیمه‌مشدك

—

کوزیم یاشی چایه دوندی
الف قدیم یایه دوندی
عمر کیچدی‌وایه دوندی
سن ها بیله دیمه‌مشدك

—

مشك عنبر تیللریندن
قند شکر دیللریندن
(منظور) امسین لبلریندن (؟)
سن ها بیله دیمه‌مشدك

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

دوشمشم

ای کوزلیم سنی سیوندن بری
عجب ایشدر فلدن فله دوشمشم
سك صفتلی سك رقیبك سوزیندن
مجنون اولوب چولدن چوله دوشمشم

—

لیل و نهار آغلاماقدان کوزلریم
سارالوبان رنکیم سولوب یوزلریم
سنلن دانشدیغم نهان سوزلریم
مشهور اولوب دیلدن دیله دوشمشم

—

بندوانم کیده بیلمن بیر یانه
رحم ایله کل بلکه یتم درمانه
آخدی کوزیم یاشی دوندی عمانه
غواص کیمی سیلدن سیله دوشمشم

—

کو کلم ایستر قوینك ایچره کیرمکه
سیاه زلفك دال کردنده اورمکه
اوزون ایللر دیداریکی کورمکه
خسرت قالوب ایلدن ایله دوشمشم

—

بلبل ایلر کلشن آرا فریادی
قویما باغا باغبان خوریادی (*)
بو (منظور)ه کیم ایلسون امدادی
ترحم قیل الدن اله دوشمشم

---

*) هوریاد — آلچاق اغیار اولا بیلر.

آغلارام

ای جوانم سن یادیمه دوشنده
کوزلریمدن قان یاش توکوب آغلارام
نه مدتدر حسرت قالدیم کله‌من
بلبل کیمی فریاد چکوب آغلارام

—

هجر النده زار و کریان قالمشم
غواص اولوب دریالارا دالمشم
جوروظلمك دایم جانه سالمشم
فرقتکدن قدیم بوکوب آغلارام

—

قربان اولیم شیرین شیرین دیلکا
تیرمه شاللی اینجه میان بیلکا
ناز ایله سالللانوب کیدن یولکا
آه چکوبن یوزیم سورتوب آغلارام

—

بیزیم ایچون بذل و برات یازانلار
عارف اولان معنی سنی تیز آنلار
اله کیرمز الیم سندن یوزانلار
عشق الندن یاخا یرتوب آغلارام

—

سك رقیبلر آغو قاتدی آشیمه
رحم ایله کل کوزدن آخان یاشیمه
من (منظور)م نه‌لر کلدی باشیمه
عشقك دریاسینه باتوب آغلارام

کرایلی

من اولدیم حسنکا حیران
آ قیز سنك آقیز سنك
اوخدو خالکا قربان
آ قیز سنك آ قیز سنك

—

یاندیردی منی فرقتك
قوینکده باغ جنتك
عالملر چکر حسرتك
آ قیز سنك آ قیز سنك

—

یار سنك سیاه ساچلارك
بکزر کمانه قاشلارك
صد قدر اینجی دیشلارك
آ قیز سنك آ قیز سنك

—

جدا دوشدیم وصالکدن
نه لر کیچدی خیالکدن
کون تار اولور جمالکدن
آ قیز سنك آ قیز سنك

—

کله نسبت یکاغلارك
تر بنفشه بوخاغلارك
(منظور) یئسك دوداغلارك
آ قیز سنك آ قیز سنك

مربع

باشینه دوندیکیم ای شاه خوبان
شکست ویرور یکی آیه قاشلارك
قوس قزح چکیلوبدر آرادان
طعنه ووریر اول سمایه قاشلارك

—

حسرتکی چکن منم تك هانی
اول مینا کردنك اولام قربانی
(بدر) اولور شعله‌سی دوتار جهانی
بکزر نور تجلایه قاشلارك

—

فرقت داغی الف قدیم یای ایتدی
زحمتمی پوچ ایلدی زای ایتدی
درد هجران بیر بیر اوسته جای ایتدی
سالدی منی بو سودایه قاشلارك

—

بیلمز کوزیم باخا بونك هاسینا
ایکی زلفك اوجی بکزر یاسینا
قورخورام‌دوشه‌سن عشق سوداسینا
آخر کله التجایه قاشلارك

—

یوخدر بو دنیادا یار همدمم
کوندن کونه آرتیر محنتم غمم
(منظوری)م غرق اولدی دریادا (کمی)م
قویماز یتم تمنایه قاشلارك

تجنیس

نازلو یاره درد دلیم یازماغا
نه بیر کاغذ تاپدیم (۱) نا قاله‌مندی
درد غمك بارکشی اولمشام
ایسترم بیر نیچه (۲) ناقاله مندی

—

رونقی وار هر نه دیسم (۳) یارانلر
غمزه ایله باغریم باشین (٤) یارانلر
بیزی موندا تنها قویدی (٥) یارانلر
کوکل عشق سمندین (٦) ناقاله مندی

—

اصلاح اولماز اوکرتمدین (۷) یاخامی
انبار اولسه یازه قالماز (۹) یاخامی
غم الندن قورتارمشکن (۱۰) یاخامی
باشیم آلیم کیدیم (۱۱) ناقاله مندی

—

۱) ناقاله مندی: نه قلم ایندی.
۲) ناقاله مندی: ناقه، دوه آلام ایندی.
۳) یارانلر: یار آنلار، ملتفت اولار.
٤) یارانلر: کسه‌نله‌ر، یارانلار.
٥) یارانلر: یار! اونلار بیزی تك قویدی.
٦) ناقاله مندی: نه قیلم ایندی.
۷) یاخامی: خام آدام، تجربه‌سیز.
۹) یاخامی: یاق هامی، هاموسنی یاق.
۱۰) یاخامی: کریبان، یاخا.
۱۱) ناقاله مندی. نه قالم ایندی

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

رقیب بیزی دوست کویندن (۱۲) داغتدی
سینه‌م اوسته دوکون قویدی (۱۳) داغتدی
بیر توپ ایله غم چری (۱٤)سین داغتدی
نه لشکریم قالدی (۱۵) ناقاله مندی

(مهمانی) بوکونده (۱٦) جمعه‌ده کیتدی
عارفلر معنایه (۱۷) جمعه‌ده کیتدی
دوستم (عاشق صالح) (۱۸) جمعه‌ده کیتدی
اولارسیز دنیاده ناقالم مندی

---

۱۲)داغتدی: احتمال قودی دیمکدر.
۱۳)داغتدی: داغلادی.
۱٤) چری: قوشون، یکی چری، چریك، لشکر، سپا، عسکر.
۱۵)ناقاله مندی: قالامدا قالمادی.
۱٦)جمعه: اولسون که بیر آدامك آدیدر.
۱۷) جمعه: جمع دیمکدر. مفرد، جمع.
۱۸) مهمانی‌نك دوستی اولان عاشق ایله صالح و یاخود (عاشق صالح) جمعه کونی وفات ایتمشدر.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

(مهجوری)

سیودیکم

ای آقالار بیر پنهانی دردیم وار
محتاج اولدیم بیر درمانه سیودیکم
دیسم اولدیرلر دیمسم اوللم
طاقتم یوخ بو هجرانه سیودیکم

—

بیر خبر کلمدی بیوفا یاردان
دیده‌م قان یاش توکر شام سحرتن
نیجه سن آه چکیم سوز جکردن
بیر اود دوشه خانما نه سیودیکم

—

داد ایلرم ایشیتمزسن ناله سن
رحم ایدوبن سنیق کوکلم آله‌سن
دعام بودر منم کیمی قاله‌سن
کیجه کوندوز یانه یانه سیودیکم

—

داد ایسترم بیرکز داد خواهمدن
کرملو شاهمدان قبله کاهمدن
فریاد ناله‌مدن دود آهمدن
بیر اود سالا بو کلشانه سیودیکم

—

کلی خندان اولسون بیله باغلارك
غنچه‌سین درمدیم دال بو داغلارك
(مهجوری) تك چشمی قان یاش آغلارك
دوندردك قدیمی نونه سیودیکم

شقاقلی: (مهدی بیك)

اولدی

مه یوزینه سالمش بو ملك منظر
معنبر زلفلرك زر افشان اولدی
عشق آتشی منی سالدی آیاغدان
دیمیه‌سن که عاشقك بی‌ایمان اولدی

—

نه خوش کونده سنی یاراتمش آلله
اولونجه دینمنم والله و بالله
احسن الخالقین تبارك‌الله
نورسیده خطك نمایان اولدی

—

معشوق کرك سیندیرمیه عهدینی
امن اولماز شکر لبك شهدینی
بو قدر اینجیتمه فقیر مهدینی
اکر کافر ایسه مسلمان اولدی

(موسی)

الفبا!

(الف) آلله اسمین ازبر ایلدیم
(بی) بویوردی لطف و احسان چاقیدر
(تی) تعال ایله (شی) ثناسین سربسر
(جیم) جمالك کورجك عقلیم داغیدر

—

(حی) حسابی چکر (خی) خیالدادر
(دال) دنیادر کنج استعمالدادر
(ذال) ذوالفقار دوران سنی آلدادر
(ری) رسول منکر کسمك چاقیدر

—

(زی) زباندر سنی سالورام یاده
(سین) سلیمان سنی کوردیم دریاده
(شین) شاهلار شاهی سن‌سن یتوش داده
(صاد) صلوات غم هجران داغیدر

—

(ضاد) ضایه ویرمیسن عین امکك
(طی) طبیبدر قارشو دوتار سمکك
(ظی) ظاهر ایله کی ندر کومکك
(عین) علی کوثر حوضنه ساقیدر

—

(غین) غروردن کیمسه کوزین اویمادی
(فی) فتنه‌در کیمسه اونا اویمادی

(قاف) قناعت کیمسه اوندان دویمادی
(کاف) کریمدر کرم ایتمك چاقیدر

—

(لام) لی؟ (اولوب) شربتمدن ایچمدی
(میم) ماهی‌در هیچ دریادان کیچمدی
(نون) بنی‌در نهان سرین آچمدی
(هی) هیبتدر اوزی حق‌الباقیدر

—

(واو) ولی‌در مشکللری حل ایدر
(لام) لام‌الف لامومنلره یول ایلر
(یی)ه یالوار (موسی) سنی قول ایلر
نازلو یاره یالوارماغك چاقیدر

(میرزا)

منم

قانلو رقیب ندر سوزك بر غرض
عالم سنك اولسون نازلو یار منم
عقلمی هوشمی اختیاریمی
آلوبدر الیمدن بو نکار منم

—

قویمازلار بیر ساعت شاد اولوب کولم
کوزلریمدن آخان آل قانی سیلم
آی آغالار قاره کونلی بلبلم
همراه اولمش بو کلیمه خار منم

—

بلبل تك آلیشوب اودلاره یانار
امن عاشق دوست لبندن داد قانار
یاریم کوسمش نه دانشور نه دینر
اولوبدر باشیما دنیا دار منم

—

ایسترم بیر نیچه کلمه دانیشام
یا نوباتی عشق اودینا آلشام
قول بویون اولوبان بیردم سارماشام
چیخا بو کو کلمدن انتظار منم

—

(میرزا) دیر پای اندازدر یار کلسه یوزیم
واروب درد دلیم عرض ایدم اوزیم
کو کلم پریشاندر قان آغلار کوزیم
کیدوبدر الیمدن اختیار منم

مربع

قانلو فلك سندن شكايتم وار
يار يوزينه حسرت قالان من اولديم
عشق آتشی قالدی منه يادكار
پروانه تك شمعه يانان من اولديم

—

هانی منم شيرين ديللی همدمم
كوندن كونه آرتار محنت و غمم
نوح تكی كردابه غرق اولدی كميم
خضر تك دريايه دالان من اولديم

—

چرخ فلك مكا آز ايله ظلم
بلبل تك كلمدن اوزيلدی اليم
آلوب سن دلداريم بوكوب سن بيليم
اون بير آيدا بير يول كولن من اولديم

—

كيجه كوندوز ذكر ايلرم سبحانی
ليلی مجنون شيرين فرهاد بس هانی
مصر ايچنده ايترمشم (۱) زلخانی
يوسف تك چاهده قالان من اولديم

—

*) شعر دوزكلمك ايچون زليخا زلخا شكلنده يازيلمشدر.

(مینا) نیجه چیخسون غم اوتاغندان
بلبل تك آیریلوب کل بوداغندان
قلم قاشلاریندان آل یاناغندان
ترساسیودیم شیخ صنعان من اولدیم

—

قیرمزی

بزیم باغدا بر جوت سونا سیر ایدیر
باشی یاشیل آیاقلاری قیرمزی
شکر ازمش دوداغینه دیلینه
آلماتکی یکاقلاری قیرمزی

—

باکم یوخدر سلطانندان خانندان
سنی سیون کیچر شیرین جانندان
الوان الوان عاشقلارك قانندان
حنا یاخمش بارماقلاری قیرمزی

—

منم یاریم هم سلطاندر هم خاندر
مالیم یوخدر یاره پیشکش بو جاندر
اینجو دکل یاقوت دکل مرجاندر
قولنداکی قولباقلاری قیرمزی

—

(مینا) دیر خرده، ۱) کیسون قورشانسون
سنی سیون عاشق باغری بوشانسون (؟)
الوان الوان اوتاقلاری دوشنسون
یانناداکی یاسدیقلاری قیرمزی

—

۱) خیردا: مینانك قیزی‌در.

هانی

کیجه کوندوز داد فریاد ایلرم
منی بو هجرانه سالان یار هانی
یاخام چوروبدر دیده‌م یاشندان
نازك اللریلن سیلن یار هانی

—

یوخدر برابری روی زمینده
اونی سیون عاشق نه باخار قنده
دیلی شهد شکر لبی پر خنده
بیزیملن دانشوب کولن یار هانی

—

حسرتنی چکر جنتده حوری
تعریفی دوتوبدر چینی فغفوری
دیزیمك طاقتی کوزیمك نوری
یوز ناز ایلن جانم آلان یار هانی

—

(مینا) دیر خلقده بونه مروتدی
بیلمنم یاریمی کیملر اوکرتدی
درمان ایلمدی بوراخوب کیتدی
اوسانوب مروته کلن یار هانی

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

قارا قووا قلی: ملا (ناصح)

بوقیزك

بیر خلوتده فرصت بولوب دوتاسن
ترخینالی نازك الین بو قیزك
بنفشه تك ییلیه‌سن کلینی
چکه‌سن شانه‌یه تیلین بو قیزك

—

آغ یوزیندن بوسه‌سینی آلاسن
یوز ناز ایلن قول بوینونا سالاسن
قوجوب کردنین سرمست اولاسن
امه‌سن دوداغین دیلین بو قیزك

—

دیزبه‌دیز اکلشوب بیله‌سن خواشین
سوکرا قاتاسن اختلاطك یاواشین
یالواروب آچاسن یاخاسین باشین
دوکمه‌سین کمرین بیلین بو قیزك

—

(ناصح) چاشتکی ۱) شام ایلیه‌سن
او حاصل مطلبکی کام ایلیه‌سن
آخرده اوزیکا رام ایلیه‌سن
قونومین قارداشین ایلین بو قیزك

—

۱) چاشتی — قلیان آلتی — کون اورتادن اولکی نهار.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

یاماندر

باد صبا خبر آپار یاریمه
سویله آکا بیر بیر حالم یاماندر
حسرتندن الف قدیم بوکولمش
فرقتندن جکرداغی بر یاندر

—

کیمسه دوزه بیلمز ها بیله داغه
وصلت یار کوروب دوشه ایراغه
قیلمشم یولینه واریم صداغه
جان و باشم جمله آکا قرباندر

—

منم تك دوشمسون کیمسه بیر حاله
درد چکوب دوزسون دورلو ملاله
کتورمسون اوزکه سوزی خیاله
فکریم ذکریم کنه همان هماندر

—

(ناصح) دیر قبله کاهم کلمه‌مش
مهوشم هم مهروماهم کلمه‌مش
لطف و کرم قیلوب شاهم کلمه‌مش
شهر یارسیز کوکل شهری ویراندر

ایلی سولی: (ملا محمد ناظم)

غزیریم

ازل سنی سیودیم سوکرا آیریلدیم
اولدی مکا مشکل حاللر عزیزیم
اشکم جلاد فرمانندن دورولدی
آخدی دیده‌مدن سئیللر عزیزیم

—

قسمت اولسون بیرده دوتوم الکدن
شکر امیم دوداغکدان دیلکدن
مطلبمه یتم قوجوم بیلکدن
قوی سالیم بوینو کا قوللر عزیزیم

—

قوینو کدر شمامه یوزك کلدسته
حسرتك چکمکدن اولمیشام خسته
(ناظم)م کوندررم سن تکی دوسته
ساوغات ایچون قیزل کللر عزیزیم

—

های مدد

چوخ چالیشدیم مطلبمه چاتمادیم
آرزو مانم جاندا قالدی های مدد
ال اوزادوب یار دستندن دوتمادیم
فلك منی آیری سالدی های مدد

—

الف قديم يايه دوندى بو كمكدن
سيل آخيشدى قانلى ياشم تو كمكدن
بير كوزلك حسرتينى چكمكدن
فلك منى آيرى سالدى هاى مدد

—

مكر مندن يوز دوندروب دونرسن
آمان دلبر مكا نيجه قير سن
كل اولدورمه منى سو كرا دييرسن
حيف ملا (ناظم) اولدى هاى مدد

———

(ناظیر)

بری

ای آغالار اولدیم درده کرفتار
بیر چشمی خونخواری سیوندن بری
کوزیم یولده قالدی جانم انتظار
سرداریم سلطانم کیدندن بری

—

وعده تمام اولدی جانان کلمدی
آخان قانلو یاشی کوزدن سیلمدی
جراحتلندی بدن شفا بولمدی
طبیب مندن اوزاق اولاندان بری

—

کیجه کوندوز مدام اولمشم بیدار
خسته لنوب جانم بولوبدر آزار
صرف ایلدیم مال و ملکی هرنه وار
مژه سنه ۱) یاریم آتاندان بری

—

یار یاردان آیریلماق یاماندر یامان
حسرتین چکمکدن اولدیم بی کمان

---

۱) مژه: کیپریك دیمکدر.

باخیرام یوللارا کوزلری آل قان
کل‌یوزلی دلبری کورمزدن بری

—

دوشمش آتشه یانیرام آخر
نهان سریم خلقه اولوبدر ظاهر
اقراری اوستنده دوروبدر (ناظر)
یار ایلن اقرارین ایدندن بری

(نصیر)

سوز دیریر

مکر یوزه چین سالمشدر سروناز
خمار کوزین نه سوزدیریر سوز دیریر
کنه‌خنالادی نازك اللرین
سینه‌م اوسته نه کزدیریر کزدیریر

—

ایستمزدیم یاریم کیده بورادان
سنی مکا نصیب ایتسون یارادان
سك رقیبی حق کوتورسون آرادان
یاری یولدان ها آزدیریر آزدیریر

—

قادرآلله خوب یاراتدك عالمی
نصیب یارب یاریم بیزه کله‌می
اله آلدی کنه دوات قلمی
عرض حالم نه یازدیریر یازدیریر

—

یاریم عرض‌حالین مکا سویلدی
شادکو کلمی بیردن غمکین ایلدی
سالدی زلفین یوزه چین چین ایلدی
کردن اوسته نه دوزدیریر دوزدیریر

—

مسکین (نصیر) دوزه بیلمز غربته
سك رفیبلر یتوشمسون دولته
چرخ فلك نه سالوبدر فرصته
الیم یاردان ها آزدیریر آزدیریر

شکی‌لی: (نوروز)

داغلار

ای آغالار ترك وطن اولمشم
ایتوردیم (قندآب) تکی مرالی داغلار
بو چسکین بو دومان سنده مقرر
چوخ چراغلار سنده قارالی داغلار

—

قارلی داغلار کوندن کونه قان ایلر
بو دومان بو چسکین نه یامان ایلر
بوراده اولمکیمی کیم کمان ایلر
کن دنیا باشیما دارالی داغلار

—

بو داغك اوجی (شکی)نك داغیدر
ساناسن چوره‌سی جنت باغیدر
طویغون ترلان لاچین یغناغیدر
سونالار آرزولار سارالی داغلار

—

من (نوروز)م ایچدیم یار ایله باده
باده ایچوب ایریشدیم بیر خوش مراده
سویوخ بولاخلاردا کوك چمنلی یرده
عجایب یاسلانوب آرالی داغلار

—

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

امداد

قارلی داغلار کنه ایتدی آرادن
کرم ایله قویما منی دریاده
عرش کرسی انس و جنی یارادن
کرم ایله قویما منی دریاده

—

نیجه اولدی منم ایلن وارانلار
دریایه غرق اولدی نچه مین جانلار
انبیالار اولیالار اره نلار
کرم ایله قویما منی دریاده

—

ناکهان راست اولدی محرابلی کمی
ایچنه یغیلدی اره نلر هامی
دادیمه یتوش محمد نبی
کرم ایله قویما منی دریاده

—

یوز یکرمی دورت نبی صحابه
سیزده یتك اولان دردو حسابه
دوت (نوروز)ك دلبندینی (قنداب)ه
کرم ایله قویما منی دریاده

(نودس)

کرایلی

دلبر

ای یوزی کل لبی غنچه
سیاه زلفی رسن دلبر
حوریمس پریمسن
ملك‌مسن نه‌سن دلبر

—

سوتك هر یانه آخوبن
جانم اودلاره یاخوبن
رقیب سوزینه باخوبن
التفاتین کسن دلبر

—

قاشلار کك یایی قورما
کیرپیك اوخین جانه وورما
کل یری ای زلفی بورما
عاشقندن کوسن دلبر

—

(نورس) دیر قیمه جانمه
رحم ایله کل افغانمه
باریشالم کل یانمه
نه من دینم نه سن دلبر

—

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

کرایلی

من اولدیم

چرخك یامان کردشندن
عجب سرکردان من اولدیم
مجنون تك صحرایه دوشدیم
رسوای دوران من اولدیم

—

غم سپاهی دسته دسته
هجوم ایلر من شکسته
قالمیشم بیچاره خسته
دردی بیدرمان من اولدیم

—

شام سحر ایشیم ناله
ناغافل کلدیم زواله
فلك سالوب بو احواله
دیده‌سی کریان من اولدیم

—

پروانه تك شمعه یاندیم
شیرین جانمدان اوساندیم
لیلی سیز مجنونه دوندیم
دیللرده دستان من اولدیم

—

(نورسم) حسرتم یاره
غنچه تك دوشدیم کناره
یاری تاپشوردیم اغیاره
بو درده پاسبان من اولدیم

(نوری)

نفس

الهی نیله‌سون نیتسون
کوکل سنسیز قرار ایتمز
اکر دورسون اکر کیتسون
کوکل سنسیز قرار ایتمز

—

جهان باغنده بیر ساعت
نه ممکندر اولا راحت
اولورسه روضه جنت
کوکل سنسیز قرار ایتمز

—

یندیر اول باغ و بوستانی
یندیر اول حورو غلمانی
فراقکله یانار جانی
کوکل سنسیز قرار ایتمز

—

مرادی سنسن ای مولا
دیلنده غیری یوخ اصلا
اولورسه مسکنی طوبی
کوکل سنسیز قرار ایتمز

—

چو سنسن (نوری) نك یاری
یندیر اول غیر افکاری
فراقکله یانار داری (۱)
کوکل سنسیز قرار ایتمز

نفس

اولمزدن اول اولدیلر
حق یولی نك عاشقلاری
باقی حیاتی بولدیلر
حق یولی نك عاشقلاری

—

چون شاهراهه کیتدیلر
وصلت أیلینه یتدیلر
عرش اوزره سیران ایتدیلر
حق یولی نك عاشقلاری

—

جانی جهانی قویدیلار
بو دنیادن ال یودیلار
یارك جمالین کوردیلر
حق یولی نك عاشقلاری

—

دریای عشقه کیردیلر
یتمزمی آلله دیدیلر
درمحبت دردیلر
حق یولی نك عاشقلاری

—

ای (نوری) کل سن داخی وار
بو یولده قیل جانك نثار
البته بولور وصل یار
حق یولی نك عاشقلاری

---

۱) داری — دار دیناسی دیمکدر.

(نیاز)

تجنیس

ای سلاطین نه خشملو باخیرسن
سن دین کناهکار (۱) یامن دکلم
هر شهرك بیر آدی وار سانی وار
من مصر شهریم (۲) یامن دکلم

—

هجران قاپوسنده (۳) یوز قان ایلدیم
زلفه شانه چکدیم (٤) یوز قان ایلدیم
من بیر کوکل یخدیم (٥) یوز قان ایلدیم
داخی کیمسه ایلن (٦) یامن دکلم

—

یار قدینه کیئینوبدر (۷) اولالی
نطقه کلوب دیریر سنه اولالی
نادان بیلمز صراف تانور (۸) اولالی
زمردم یاقوتم (۹) یامن دکلم

—

بایقولار دیر بو یر (۱۰) آیندر
کتوردك اوستمه بو یر (۱۱) آیندر

---

(۱) یامن: من دکلم. (۲) یامن: یمن شهری. (۳) یوزقان (؟) (٤) یوزیمی قان ایلدیم. (٥) معلوم (٦) یامان دکلم. (۷) اولالی: اول آلی، او آل رنکلی پارچایی. (۸) اولالی: اولئالی، و یاخود لعلی‌لئال لؤلؤك جمعیدر. (۹) یمن عقیقی دکلم. زمردم، یاقوتم. (۱۰) بو یر آیکدر، ماهکدر. (۱۱) بویور آینادر: کیچنلرده خسته یوزینه آینا دوتارلاردی که ئولمه‌دیکی بیلینسون.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

اهل طالب دیر بو یر (۱۲) آیندر
طبیب درمان ایتسه (۱۳) یامن دکلم

—

(نیاز) آغلار غم دریاسین (۱٤) اوزکلر
سیودیجکم باخچاسنده (۱۵) اوزکلر
هر جایی‌نك قاشی اوینار (۱٦) اوزکلر
ایله کل سیودیکم (۱۷) یامن دکلم

---

(۱۲) بو یر آیندر: بویور آیلت، هوشه کتور. (۱۳) یامن: یامان دکلم. (۱٤) اوزکلر: اوزوب کلر
(۱۵) اوزکلر: اور کوله‌ر، یادلار. (۱٦) اوزکلر: یوزکوله‌ر. (۱۷) سیودیکم اویله کول که بنده کولوم

كوزلرك

عقلمی باشمدان ایتدی تغیر
دلبر سنك بو مستانه كوزلرك
هر باخاندا آلور شیرین جانمی
بیلمن نه سوسویوب قانه كوزلرك

—

قاشك عشق اهلینك قبله كاهیدر
یوزك كونش رخك بدر ماهیدر
خالك هند اهلینك پادشاهیدر
بكزر بیر آدلو سلطانه كوزلرك

—

سحر سحر خمارلانوب سوزولور
مژكان اوخی شان باغریمه دوزولور
هر قیا باخاندا جانم اوزولور
كتدی بیزی ال آمانه كوزلرك

—

كوكلم قوشی اوچوب قالخار هوایه
رحمك كلسون سنك من بینوایه
چیخوبدر یوزك آی تك سمایه
طعن ایلر آسمانه كوزلرك(١)

—

سیومزم دنیاده سندن ماسوا
اینوبدر باشیما سودای هوا
(هالك)ی ایلدی مجنون رسوا
سالدی دشت و بیابانه كوزلرك

---

(١) نسخه: طعن ایلر حرفدایه كوزلرك.

قال ایندی

بیر سفریم دوشدی غریب ائیللره
قال سلمی ناز ۱) کوزی یاشلی قال ایندی
آه چکوبن باخاجاقسن یوللاره
قال سلمی‌ناز کوزی یاشلی قال ایندی

—

من بیلیرم هانسی داغده لاله‌سن
کلی قویدك همراه اولدك آله‌سن
قویمانام که کوزی یاشلی قاله‌سن
قال سلمی‌ناز کوزی یاشلی قال ایندی

—

کیجه کوندوز حسرتکدن اولورم
غواص اولوب دریالاره دالیرام
وعده قویدیم یدی ایله کلورم ۲)
قال سلمی‌ناز کوزی یاشلی ایندی

—

آری‌لیقده قیزل کلدن (۳) آریسن
حقده بیلیر بیزیم باغچا باریسن
یوز ایل قالسن (خان همراه)ك یاریسن
قال سلمی‌ناز کوزی یاشلی قال ایندی

---

۱) اصلندن سلما اولوب سوکرادا کثرت استعمالدن سلمی قالمش.
۲) کهنه عاشقلار معشوقه‌لریندن آیریلان یدی ایله دونه‌جکلرینی وعد ایدردیلر. عاشق غریبی خاطرلامالی.
۳) آری: تورکجه تمیز دیمکدر. چیغتایجاسی آریغ‌در. مثللریمزده‌ده بو ایشلنمشدر. (نه وار آلهه‌شکر آیدان آرییام کوندن دورو). آیدان آرین سودان دورو.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

زنجانلی: ملا محمد (هیدجی)

غزل

ای دوست من بویوردیقکا قویمشام بویون
کر ایسترن بو کوینکی مندن بویور سویون

—

کر قوللوقه قبول قیلن اول حلقه بو قولاغ
کر ایلسون اسیر بو زنجیر بو بویون

—

افسوس آیرلوق اودینه یاخدی جانمی
کیتدی اونازنین یوزینی کورمدیم دویون

—

بیر کوزلری آلا بالا جیران ایچون کوکل
ناله چکر نیجه بالاسیچون ملر قویون

—

بو هیچ پوج مرحله‌دن کیچدی (هیدجی)
یومدی کوزین قیامته قویدی قالا طویون

غزل

به بهارك کنه کلدی یلینك همهمه‌سی
قیش کیچوب کیتدی او قار و کولك و دمدمه‌سی

—

اولدی بایرام آغاجلار کل آچوب قوشلار اوخور
هانی ساقی او کل اوز آغزیمه اولسون ممه‌سی

—

ای که عقبانی اوکرسن بکنوبسن نه‌اینی
دی کوریم یاخشی‌دی آیا اوخرابك نمه‌سی

—

دولت و سلطنتی جاه و جلالی بو یرك
نعمت و عزتی بیر آرپایا دکمز همه‌سی

—

بو سولن کلشنی غم دوشکونی یانمش جکری
صبح و آخشام دعاسنده بودر زمزمه‌سی

—

اهل تفریش ایا کاش که‌سین سین قلمی
اهل تبریز همیشه ایتی اولسون قمه‌سی

—

(هیدجی) هاردا تماشا هارا اول قاره کونك
اودی چوخدان آلینوب میخده آسیلدی کمه‌سی (؟)

خام سودا

کوکل چیخارد باشدان
بو خام سودانی
سنك الین چاتماز
ده‌رن بو هیوانی

—

چبین قاپا بیلمز
شکار شهبازی
تویوغ تاپا بیلمز
مقام طرلانی

—

نجه ده‌رر شل أل
آغاجدا لیمونی

چولاق هاچاغ دوتمش
قاچاقدا جیرانی

—

دولاندیرور هر یان
همیشه سر کردان
دالی‌جه بو صورت
من هیولانی

—

منی اوموزدیردی
او دانهٔ خالی
بلی کیدر هوشی
کورنده قوش دانی

—

عجب دچار اولدیم
ذلیل و خوار اولدیم
خدا خراب ایتسون
بو شهر طهرانی

—

آتاللا هر یان اوخ
کیچوب کیدیم یول یوخ
دوتوبلا هر سمتی
کسوبله هر یانی

—

بو حوردر چیخمش
جهانه جنتدن
فرشته‌در کئیمش
لباس انسانی

—

آپاردی بیر کورجك
بو کوزلری کویچك
یوره کدن آرامی
الیمدن ایمانی

—

کل اوز ایدر وصفین
بو عاشق مسکین
همیشه بلبل‌در
کلك غزلخوانی

—

کلوب بو بیماره
اوزك ایله چاره
اولور منم دردیم
سنکله درمانی

—

ساغالمادی داغی
کوکل کل ای ساقی
الکدن اول جامی
آلیم ویریم جانی

—

آیاغه دور ساقی
بو درد و غم چاغی
جهان دکل باقی
بو عمردر فانی

—

بو کنج محنتده
داریخدیم البته
ایدر کنه کوکلم
هوس کلستانی

—

اوچاغ که من کیچدیم
بو دار دنیادن
هر اول که عاشقدر
اوخور بو دیوانی

—

فلك منی آتدی
قیراقه (هبدج) دن
قایتماقه یوخدر
او کنده (۱) امکانی

---

(۱) هیده‌ج: زنجان — زنکان کندلریندندر. ممتاز.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

(واله)

کرایلی

دوروم دولانم باشکا
عاشقندن کوسن دلبر
یوزیم سورتیم آیاغکا
نه من دینم نه سن دلبر

—

ایتورمشم مرالمی
بیر سینه‌سی یارالمی
کوندوز صبر و قرالمی
کیجه یوخوم کسن دلبر

—

بو نه عادتدر انسانده
اختیار قویمدی جانده
بو ظلم اولماز مسلمانده
کافر میسن نه سن دلبر

—

کورمدیم سن تك یاغی
سینه‌مه چکمیسن داغی
قارا کئیم من سن آغی
کورن دیسون اوسان دلبر

—

(واله) ازلدن بك ایدی
قاشلارك قدینی اکدی
من نه دیدیم سکا دکدی
بو من دلبر بو سن دلبر

قیز و کلین

بیر قیز ایلن بیر کلینك بحثی وار
کلین دییر بو کون میدان منده‌در
قیزده دییر آچیلمامش غنچه‌یم
فصل بهار باغ ریحان منده‌در

—

کلین دییر اورده کیم وار قازیم وار
اوزی خرده صلابتلی سازیم وار
سالالاناندا یوز قیز قدر نازیم وار
حیا ایمان ادب ارکان منده‌در

—

قیز دییر من اوخشامشام آنامه
لعل و مرجان دوزولوبدر تانامه (۱)
ال وورسالار سیندیرارلار شاماما
ال دکممش تاغ بوستان منده‌در

—

کلین دییر کل قیز دوشمه آرایه
من اولسم کر عالم باتار قارایه
بزنمنم سالمن سنی بلایه
شوق سالان جمال و جان منده‌در

—

(واله) دییر ایکی کزه‌ده من قربان
سیزدن اوتری چشم کریان منده‌در

---

(۱) تانا: تنه، کوشواره سیرغا، کوپه.

(وصفی)

کرایلی

مندن اوزکه کوزل یاریم
قدر عزت بیلن اولماز
منم تك عشق راهنده
یاسلانوبن قالان اولماز

—

عشقکده دوشمشم درده
رحمك یوخ بورخ زرده
دردلی‌لره سیزك یرده
مکر درمان ایدن اولماز

—

جبینکدر فلك ماهی
قاشك عاشق قبله کاهی
آغلارام هر سحر کاهی
کوزیم یاشین سیلن اولماز

—

آلور عقلم چشم مستك
اولدیرمکدر منی قصدك
محبت آیاغك کسدك
دخی سندن کلن اولماز

—

ازلدن ایچمشم باده
کوکل ویرمه بو کون یاده
(وصفی) کیمی بو دنیاده
عارسیز عارسیز کولن اولماز

کرایلی

کوکل کل سیومه خوبلاری
ازلجه بای ایدر سنی
ألی قیناغنا کیدر
لاچین کوزلیم دیدر سنی

—

بی وفایه ویرمه امك
اونه بیلور نان و نمك
داره دوشنده اولماز کومك
سالی بیر کون کیدر سنی

—

من (ولی)م سنه مشتاق
سن ایتدك عقلمی نوراق
آیاغ آلتدا قالان تورپاق
آخر بیر کون اودار سنی

(یحیی)

بو کیجه

دوندی مراد اوزره فلك
دوران بیزیمدر بو کیجه
ساقی دولاندیر ساغری
سیران بیزیمدر بو کیجه

—

بی نشاۀ هوی هایی قوی
زاهد یری غوغایی قوی
ای مدعی دعوایی‌قوی
بر هان بیزیمدر بو کیجه

—

بزم شراب ایتمك کرك
جکر کباب ایتمك کرك
رفع حجاب ایتمك کرك
مهمان بیزیمدر بو کیجه

—

کلدیم دل محزون ایله
چشمی پر ایتدیك خون ایله
جام‌می کلکون ایله
جانان بیزیمدر بو کیجه

—

(یحیی) نه خوشدر بزممز
کلزاره کلدیك چونکه بیز
بلبللری سویلتمیوز
افغان بیزیمدر بو کیجه

(قیز یتر)

کرایلی

أیللر یایلاخدان قایتدی
نه یاتوبسن اویان یاریم
ازل باشدان شرین جانم
دوست یولینه قویان یاریم

—

کیچمشم أیلدن أیللره
دوشمشم دیلدن دیللره
الوان خنا آغ اللره
اوزه‌رندن قویان یاریم

—

شاه داغی‌در اصل سویم
شانه اینجیتمسون مویم
قیامته قالدی تویم
محشر اولسون دیوان یاریم

—

قارا کئیدی منم بختم
یخلوبدر اوجا تختم
سویولوبدر فرح رختیم
غم خلعتین کئیین یاریم

—

بیلمن کیمه کیدیم داده
امان سرك ویرمه یاده
(قیز یتر)ی بو دنیاده
کوزی یاشلی قویان یاریم

آدسیز و تخلص سیز شعرلر

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

(...؟...)

افندیم

دلبرسنکله میلر ایچه لوم
بو دنیا کیمسه‌یه قالماز افندیم
بو فانی دنیاده لذت چکه‌لوم
بو دنیا کیمسه‌یه قالماز افندیم

—

دنیانڭ بیل آدی فانی‌در فانی
بش کون قوناخ ساخلار آنجاق انسانی
تختندن ایندیرمش چوخ سلیمانی
بو دنیا کیمسه‌یه قالماز افندیم

—

بایقولار مسکنی چولدر ازلدن
بلبلڭ دلبری کلدر ازلدن
آتالاردان قالما سوزدر ازلدن
بو دنیا کیمسه‌یه قالماز افندیم

—

دنیانڭ بیر آدی قوری قفسدر
آکا کوکل باغلاماق تمام عبثدر
بو سوزی سویلیه‌ن شاه عباسدر
بو دنیا کیمسه‌یه قالماز افندیم

—

اوچورمه بلبلی الکده ایکن
قاچورمه شهبازی قولکده ایکن
سوره کوردورانی الکده ایکن
بو دنیا کیمسه‌یه قالماز افندیم

(...؟...)

اوستینه

میرزا حسین (۱) بیر کس اولسه و رشکست
چوخ آدملر آلور آیاق اوستینه
اودر که کربلایی بو بینوانك
چوکوبدر بیر اوز که سیاق اوستینه

—

بك که نه دانشسه دانشور دوشدن
کور اوغلی تك بشدن اوندان اون بشدن
خاطرجمع اولوبدر کلهم ایشدن
نیچه کوندر کلوب دماغ اوستینه

—

خنزیرستان بش اون ایودر کسبکار
یرلو طایفه‌سی چوماقدان قورخار
بکك تاتی تورکی تمام نه که وار
چکرلر فقیرك چوماق اوستینه

—

ایت اوشاغی قویوب بورکنی ده‌له
هره‌سی بیر دکنك آلوبدر أله
بدبخت خنزیرستانه سالوب ولوله
ساناسن ساغ کلور ناچاغ اوستینه

—

۱) چوق اولا بیله‌رکه بو شعر شاه عباسلاردان بیرینك اولا. چونکه هم بیرنجی همده ایکنجی شاه عباس شاعر اولمشدر. ممتاز.

(۱) میرزا حسین بك سالار تخلص اولمالیدر.

آزار دوشوب جاموشیمه مالیمه
کورن کسلر قان یاش توکور حالیمه
فلك یخوب غم یوکینی دالیمه
بیر زاد قالمیوب قویاق اوستینه

—

دییرلر موورودی دواسی دردك
داروی شفاسی رخسار زردك
مشکلك حل اولماز اکر نامردك
دوتاسن صبحه تك چراغ اوستینه

—

داغك اویزینده بیر کنددر بیر من
قاقارزا اوچ اوغلان ملك مستحسن
بیر آووج توپراغا کوز تیکمشم من
نجه که قوش قونار بوداغ اوستینه

(. . . ؟ . .)

بورك

ای مکا بورکین ایلیه پیشکش
پیشکشك باشه یتوشموب یقین
بیله مشخص اولونوب بیزلره
بس ده‌ریسی آشه یتوشموب یقین

—

هیچ کورمدیك سوزیکك تاثیرینی
سویله کورك ندندر تاخیرینی
چکدیرردیم او بورکك تصویرینی
دیدهٔ تقاشه یتوشموب یقین

—

سن کورمیسن قوللوقده اثباتمی
پشکشمی یاننده سوقاتمی

سفارشلن ایستیوبسن آتمی
بیلورسن فراشه یتوشموب یقین

—

غرض سوزیم واردر بوندان زیاده
شاه رخم فیل کیمی آراده
آلوب آتی قویما منی پیاده
بس آیاغك داشه یتوشموب یقین

—

من کورمشم آفتاب و ماهمی
ترك ایتمشم ناله و هم آهمی
باشی آچیق قویمیسن ابراهیمی
بس بو بورك قارداشه یتوشموب یقین

—

خاطریمه یتوشمزدی بورك ایشی
سن اوزك ایتدك بیزه فرمایشی
بیر کیشیه سوز دیینده بیر کیشی
اونك سوزی باشه یتوشموب یقین

(...؟..)

هجو

ای (قمندات) شکی جمله امیر و اعیان
یوخ ایمش کرچکی اسلان تکی بیر یاخشیجه‌خان

—

جانشین‌در زنکی میرزا علی سلطان بك
ایکی دنیاده او کا کیم اولا آلله کومك

—

بیری اول آغاسی‌بك ایشیك آغاسی معلوم
ایلمز بنده‌نی لطف و نظریندن محروم

—

بیری اسکندر آدی اصلی بودر کیم لاشك
ساغساغان طبع سوغولجان صفت ولك لك بك

—

ایشیدوب بو سوزی لك لك توکوبن اشك روان
دیدی ای شاعر امان سویلمه افسانه امان

—

قوشلارك مسکین یيم ظلم‌دن اولماز خبریم
قیچیم اوخشاسه اوکا کیمسه‌یه دکمز خطریم

—

منی اوخشاتمه ایله ترك صلات ادباره
کنه فی‌الجمله اونك اوخشاری وار حوققاره

—

ایشیدوب بو سوزی حوققار کیروب میدانه
اوده آز قالدی که حرصندن اولا دیوانه

—

دیده کریان دیدی ای شاعر افسرده هوس
منی اوخشاتمه بیله بد صفته بسدر بس

—

او که بیر اکریجه چنکل باغادر حالی ضعیف
بی‌خبر سویله‌میك قارغادر اول عقلی کثیف

—

آلا قارغا اوده یاخدی اوزینی ایتدی فغان
چنکله باخدی چکیلدی ایلدی آه و آمان

—

منی اوخشاتمه اوکا بلکه ایده‌ك بیر چاره
آدی لك لك‌بك اولان اوخشیور چوق کفتاره

—

ایشیدوب بو سوزی کفتار چکوب ناله خروش
دیدی ای شاعر مخلص قولکام حلقه بکوش

—

مکا تشبیه ایلمه‌سن ایله مرداری نسی (نحسی)
افلیج تازی تکی اکریدی بندی بره‌سی

—

او قوتور تازی دی یا منکه دییارماچه یلك (؟)
نه روادر که منم آدیم اولا لك لك بك

—

دیدی تازی بونه سوزدر که ایا اهل عقول
بو آدی ایلمز البته که مولتانی قبول

—

کهلان آت ترکینه میننم ایلرم شیری شکار
حاشا لله من اولام ایله لعین و مردار

—

شخص عاقلدن اولوبدر اوکا بیر آد نزول
قیاکلتن کلزی یا سویه دوشمش سیچاول

—

کلز ایله سیچاول دوتدی عزا و ماتم
بیزه بو آد دییلنجه قارا کیسون عالم

—

نه یاراشور سکا ای عقلی سفیه دیوانه
نایب شیر شجاعتله کیروب میدانه

—

بوینوکی باشکی قیقاجی توتوب آت چاپا سن
پیش سردارده سن رتبهٔ اعلا تاپا سن

—

یخلوب عالمی اوز اوستکا سن کولدیردك
دوشوبن یادکا اولکی کونك بیلدیردك

(. . . ؟ . . .)

پطربورغ

خدا یارادانده قمو جهانی
هامیدان خوش نشان دوشدی پطر بورغ
بیرده تعریف ایلیرلر ایرانی
اکر او بیر درسه بشدی پطر بورغ

—

پطر بورغ دیدیکك بیر کل رعنا
کوزللری چوخدر پری‌دن اعلا
تای اولماز اوکا طهران بخارا
دریاده آلماس تك داشدی پطر بورغ

—

اکر بیلمك ایسته‌سن او کوهر کانی
علم ایلن قازانمش بو آدی سانی
(قانووی)در اوراده دنیانك خانی (۱)
هامی ولایتدن باشدی پطر بورغ

—

کورونمیوب هله بیر شهر
دوکانلاری وار طهر بطهر
یوللار یویولیر سحر بسحر
باشدان باشا ایله فرشدی پطر بورغ

—

تعریف ایتدی پطر بورغك شهرینی
بیر کورئیدیم خوبلارینك بهرینی
اکر کورسن کیم‌لرین طهرینی
کوزللری یاشیل باشدی پطربورغ

---

۱) کیچنله‌رده خانزاده‌لری پطربورغه قانووی آپاراردیلار.

(۰۰۶۰۰۰)

کرایلی

تصنیف

پیر باغدا بلبل اولماسا
کلك نه مقداری دلبر
دال کردنه توکولمسه
تیلك نه مقداری دلبر

—

الك یاردان اوزیلمسه
خمار کوزلر سوزیلمسه
آغ بوخاغا دوزیلمسه
خالك نه مقداری دلبر

—

پیر عاشق که آج اولماسا
حسنکا محتاج اولماسا
پیر کردن که قوجولماسا
بئیلك نه مقداری دلبر (۱)

(۰۰۲۰۰۰)

تبریزك

کور نه عجایب کلی وار تبریزك
دیل دیل اوتن بلبلی وار تبریزك
زنده اولان چوخ دلی وار تبریزك
فتنه‌سی چوخدر فئلی وار تبریزك

—

تبریز اوزی جنت رضوان کیمی
آداملاری حوری غلمان کیمی

---

۱) بو کرایلی‌یی قارا باغلی‌مشهور خاننده مشهدی‌عیسی—ایسی تصنیف مقامنده عشق آباد اوخودیغنی بن شخصاً کورمشم. ممتاز.

میرزالاری دیوان ایدیر خان کیمی
وصفه کلمز وصف حالی تبریزك

—

تبریزه تای اولسه اولور اصفهان
صفاهانه دییوبله نصف جهان
کوز تیکوبدر تبریزه کل آران
شماخی تك بول ائلی وار تبریزك

—

کلك کیده‌ك خان باغینه لاله‌یه
خانك قیزی کتدی بیزی ناله‌یه
قربان اولیم اونك کیمی باله‌یه
باغینده هایوا هولی وار تبریزك

—

لوطی‌لاری تعلیم ایدیر قوچلاره
اوشاخلاری دیل اوکره‌دیر قوشلاره
پنجره‌لر باخور داغا داشلاره
شیر شیر آخان چای سئیلی وار تبریزك

—

تبریزك دورت دوره‌سی داغ میشه‌دی
ایچینده کی بکدی خاندی پاشه‌دی
سکز مین محله ۱) دورت مین ۲) (کوچه‌دی)
کور بازاری دوز یول وار تبریزك

—

چایلاری وار کرکیمی آراز کیمی
طوطیلاری اوردك ایلن قاز کیمی
رنکی یاشیل کردنی شهباز کیمی
قند کیمی‌در سوزی دیلی تبریزك

—

۱) نسخه: محله
۲) نسخه: کوشه

پهلوانلار کسوت (۱) کییر ساخلانیر
بازارکانلار (۲) بازارلارده اکلنیر
اوچ یوز آلتمش قطر بیردن یوکلنیر
هنده رومه کیدیر مالی تبریزك

—

کوز تیکوبدر تبریزه روس و فرنك
چوخلاری چکمش بورا توپ و تفنك
قانلار آخوب چوللر اولوب رنك برنك
لاله‌لی داغی چولی وار تبریزك

(...؟..)

کرایلی

بو بس دکل کتوروبدر
باشیمه یوزکللك سندن
آیستر منی آیری سالسون
چرخی دونمش فلك سندن

—

لبلرك واردر شکری
تیللرك مشك و عنبری
سکا کلمز حورو پری
کوزل اولماز ملك سندن

—

قربان اولیم او قامته
بویك بکزر قیامته
دونوبدر باغ جنته
بو خرابه کلك (۳) سندن

---

(۱) کسوت: پالتار، لباس، عبا.
(۲) بازرکان: تاجر، سوداکر، تجارت اهلی.
(۳) کلك: کند آدیدر.

(. . . ؟ . .)

کرایلی

کوکل چوخ آه و زار ایتمه
یتوردك جانه سن منی
یاری کور آرزومان کیتمه
ایتمه دیوانه سن منی

—

یتن مهوشلره باخما
آب روان کیمی آخما
کباب باغریم کوزه یاخما
سالما افغانه سن منی

—

آخار یاشم کریبانه
توکولدی دولدی عمانه
باغشلا ایمدی سبحانه
شاهمردانه سن منی

—

نه کوندر عشقه یانماز سن
جفادن هیچ اوسانمازسن
نصیحته اینانمازسن
سالورسن قانه سن منی

—

قول اول هر چشمی خماره
خالی هندوستمکاره
دردیم آرتدی واره واره
یتور درمانه سن منی

(...؟...)

سیومشم

(ارش) ملکی‌نك مغان تاینده
بیر دلبرمه جمالی سیومشم
آلا کوزلرینه مایل اولمشام
اوزینده کی خط و خالی سیومشم

—

اکری‌لکده قاشی اوخشار کمانه
کیرپیکلری بکزر تیروسنانه
صد پاره جسممی ایلوب نشانه
اوجدالی اوقتالی سیومشم

—

قارالقدا بکزر طره‌سی شامه
کوکلمك قوشینی سالوبدر دامه
من دوندیم بهرامه او کل اندامه
اوسبب‌دن بو غزالی سیومشم

—

لبی میکون جمالی‌در میخانه
قاشی یاغی کوزلریدر پیمانه
بیرآدی‌می بیریسی‌در (مستانه)
آدیندان اولمشام حالی سیومشم

(...؟...)

سیودیکم

غریب یرده یاد ایللرده سیودیکم
دیده‌م قان یاش توکردیلیم داد ایلر
ازل باشدان کوز آچوبن کوردیکم
مکا سندن غیری کیم امداد ایلر

—

اینجو دیشلرینه قربان اولدیغیم
قلم قاشلارینا حیران اولدیغیم
یر دیل بیلمز (؟) اولدیغیم
منی غمکین اوزکه‌لری شاد ایلر

—

سحر سحر کیرپیکلری سان ویرور
مدعی سوزی ایلن بیزدن یان ویرور
(عاشق) (۱)ك اولدیرمش یادا جان ویرور
(یاخشی) (۲) آدین قویمش یامان آد ایلر

—

بو دنیاده دوز کورمدیك بش کونی
همدم‌سیز آدامك اولار پوچ کونی
کوکل نه بسله‌دك فنا کوشکنی
اونی فلك بیر کون برباد ایلر

(...؟...)

الله

بازارا توکولدی پیالا
کاسبلار دوشدی خیالا
هیچ بوغدا توکمدیك چووالا
زمانه‌نی دوندر آلله
حاجی‌خانی کوندر آلله

—

دارینی یاپا بیلمروخ
بوغدائی تاپا بیلمروخ
آجندان یاتا بیلمروخ

---

(۱) عاشق عبدالله حالاتنه اشاره‌در.
(۲) یاخشی عاشقك معشوقه‌سیدر.

زمانه‌نی دوندر آلله
حاجی‌خانی کوندر آلله

—

آج خامیرا دوندی داشا
سفره‌لر باغلاندی باشا
رحم ایتمیر قارداش قارداشا
زمانه‌نی دوندر آلله
حاجی‌خانی کوندر آلله

—

سالدات کلدی یاووغا
شاپقاسی دوندی قووغا
قیزك بیری بیر تاووغ
زمانه‌نی دوندر آلله
حاجی‌خانی کوندر آلله

—

سالدات دوشدی خندکه
کومبا (۱) دوندی دونبکه
قیزك بیری بیر سنککه (۲)
زمانه‌نی دوندر آلله
حاجی خانی (۳) کوندر آلله

---

(۱) کومبا: سالداتلارا مخصوص بیشیریله‌ن قارا قالاچ.

(۲) سنکك: چینقل داشی‌نك اوستنده بیشیریله‌ن نازك چورکدرکه لاواشدان بیر قدر قالین بویی ایسه بیر آرشین‌دان اوزون اولور. (دوآتشی)سی چوخ لطیف اولور.

(۳) حاجی‌خان شجاعتلی، و احسان صاحبی بیر شخص ایمش‌که چار اوردوسی تبریزه هجوم‌ایدنده اوراده دکلمش.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

(...؟...)

نظر قیل‌مکا

یازمشام ای جان نظر قیل مکا
من سکا قربان نظر قیل مکا

—

یتدی بیزه یعنی سوزك قارداشم
ماه منوردی یوزك قارداشم
جوابنده نامه وزك قارداشم
یازمشام ای جان نظر قیل مکا
من سکا قربان نظر قیل مکا

—

کتدی صمدبك بیزه اول نامه‌نی
دوتدیق او دمده اله بیز خامه‌نی
عطرله لبریز ایلدوك دامنی
قیل یوزه افشان نظر قیل مکا
من سکا قربان نظر قیل مکا

—

شکر حقه طبعکز موزون اولوب
حالتکز یعنی دکرکون اولوب
سنده کلوب من تکی مجنون اولوب
اولما پریشان نظر قیل مکا
من سکا قربان نظر قیل مکا

—

سن کله من غنچه‌یه پابسته‌یم
بیله سببندی که دل خسته‌یم
کاهی پراکنده کهی دسته‌یم
کوش ایله بیر آن نظر قیل مکا
من سکا قربان نظر قیل مکا

—

واردی بیزیم کلشن آرا ساده‌لر
سرو کیمی قامتی آزاده‌لر
الده صراحی و می و باده‌لر
جمله غزلخوان نظر قیل مکا
من سکا قربان نظر قیل مکا

—

بیتوب کلستانم آرا لاله‌لر
اوستنه شهد (۱) توکولوب ژاله‌لر
دائره چرخه سالوب ناله‌لر
لهجهٔ مرغان نظر قیل مکا
من سکا قربان نظر قیل مکا

(...؟...)

حلال ایله

کیدر اولدیق دیاریکدان
همت ایله حلال ایله
آیریلدیق نازلو یار سندن
همت ایله حلال ایله

—

باغلاری سیر ایدر اولدیق
درده درمان ایدر اولدیق
یار سالوبن کیدر اولدیق
همت ایله حلال ایله

—

غریب یرلرده قالمشام
جان ویروب دردك آلمشام

---

(۱) شه: ژاله، شبنم، چیی دیمکدر.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

بیر زاد قالمیوب قویان اوستینه
کورن کسلر قان یاش توکور حالیمه

—

یار یوزك بکزتدیم آیه
رقیبلر اوغراسون وایه
ال کوتور خیر دعایه
همت ایله حلال ایله

(...؟...)

های اوتدی

دخی چیخمش کوزیم کوره کور
کلوب یاراوتدی های اوتدی
خبردار اولمادك کوکلم
وفادار اوتدی های اوتدی

—

سنك غمزه‌ك خدنکندن
کلن ناوکلرك بیر بیر
مجرد کیچدی کوکسمدن
علمدار اوتدی های اوتدی

—

غضبناك سینهٔ چاکه
چکوبدر خنجرك کافر
کورك های های اول قانلو
جفاکار اوتدی های اوتدی

—

کلور بیر شعلهٔ آتش
کوزی مست‌در اوزی اسروك
کل ای جانك ساتان عاشق
که بازار اوتدی های اوتدی

—

ایشیت بو (و صمتی؟) پندین
کوزللك پایدار اولماز
متاعك کل فروش ایله
خریدار اوتدی های اوتدی؟

(...؟...)

پول

یارب نه شوردر که دوتوبدر جهانی پول
وورمش بیری بیرینه زمین و زمانی پول

—

چوخ تاجر اوغلی تاجری حمال ایلیوب
ویرمش قاپان دیبنده دالینا پالانی پول

—

هم بادکوبه شهرینی آباد ایلیوب
بیر نوعلن که شرحه یتوشمز بیانی پول

—

بیر کرپیچین قیزیل ایلیوبدر بیرین کومش
شداد قصرینه ایلیوب آنی ثانی پول

—

مشهور روزکار ایدوبدر (نقی اوفی)
معروف عصر حاجتی حاجی آغانی پول

—

که بیر زمان پشه‌نی مانندفیل ایدر
که بیر قار نجاتك ایلیه‌ر اژدهانی پول

—

ایلر اونك جیبنده ایوینده مکانی پول
هر یرده ممسك اولسا اونی آختاروب تاپار

—

یر جوهری ویروب باکویه نفت جوهری
بقالاری حساب ایلمور میلیانی پول

—

چوخ آشکاره عیبلره پرده‌لر چکوب
ظاهر ایدوبدی بیر پارا سرنهانی پول

—

ایتدی (کمان) کیمی نه قدر سرو قامتی
دوندردی سروه بیر پارا قدی کمانی پول

—

یر ایشلرین تمام قیلوبدر یاواش یاواش
ایستر که آسمانه قویا نردبانی پول

—

کاهی (اوشاق) لیق عیبنی بالمره محو ایدوب
اورتالغا چکوبدی فلان و فلانی پول

—

ایرانده بیر کدا بچه‌نی خان ایلیر
کاهی ایدیر رعیته خانی پول

(...؟...)

کلین

بولاق باشینده طرلان‌تك دورمش
یولچی‌نی یولدان ایلر بو کلین
قالدیر یایلیغی بیر یوزك کوریم
یولچی‌نی یولدان ایلر بو کلین

—

بونك اصلی فرشته یا پریدر
بیر آه چکسم داغی داشی اریدر

کوکدن اینەن بلکه کوکچك حوریدر
یولچی‌نی یولدان ایلر بوکلین

—

دوداغلاری شیرین ایدر صحبتی
یوزین کورمك ایکی دنیا لذتی
صورتی کوستریر باغ جنتی
یولچی‌نی یولدان ایلر بوکلین

(...؟...)

مایلم مایل

عجایب شهبازسن عجب سونا سن
اوشاخ و بالکا مایلم مایل
کوزللر ایچنده حوری ملکسن
کونش جمالکا مایلم مایل

—

عجب نازنین سن عجب دلبرسن
دیشی صدف دوداغلاری شکرسن
سحردن آچیلمش بیر کل ترسن
عقلکا کمالکا مایلم مایل

—

عجایب سلطانسن صاحب دورانسن
عزتده شفقتده شاه جهانسن
درو جواهرسن کوهره کانسن
یاقوت لعلکا مایلم مایل

—

عجب دانیشان شیرین دیللی سن
عجب سیاه تیللی اینجه بیللی سن
خوبلار آراسنده آدی بللی سن
شیرین مقالکا مایلم مایل

(...؟...)

بهالیق

یاران دوتوب آفاقی هامی غم بهالیقدان
افغانه کلوب مردم عالم بهالیقدان

—

حفظ ایلیه خالق بیزی بوندان بترینمدن
یالوارمیا نامحرمه محرم بهالیقدان

—

بیر ایله جوانمرد هانی صاحب دولت
قویسون فقرا زخمینه مرهم بهالیقدان

—

چوخ کیمسنه خوار اولدی کیدوب عزتی الدن
چوخ کیمسه اولوب خیل مکرم بهالیقدان

—

یارب نه بلادر بو توتوب خلقی سراسر
یوخ ایلمیه‌ن شکوه بیر آدم بهالیقدان

—

هر کیمسه‌نك واردر اکر دولت و مالی
اولمش اولارك خاطری خرم بهالیقدان

—

بیر تکیه‌یه تکیه ایلمشدر نیچه یوز شخص
اولموب اولارك حالتی درهم بهالیقدان

—

بو عصرده یارب هانی معن‌ابن‌سلیمان
بذل ایلیه مانندهٔ حاتم بهالیقدان

—

یارب سن اوزك کورمه روا ناکس و دونه
تا اینکه اولا کردنمز خم بهالیقدان

—

یالوارتما بیزی بیر پارا نامرد لیئمه
ایتمه بیزه دردوغمی توام بهالیقدان

—

قیماز ویره بیر لقمه ضعیف و فقرایه
ایلر قارینی کو کیسنه مد غم بهالیقدان

—

اهل فقرانك باخوب احوالنه آغلار
بلکه باش آچوب عیسی مریم بهالیقدان

—

بیر ایلدی که تدریجله بو پایه‌یه یتمش
آلله بیلی آرتیقدی مقدم بهالیقدان

—

بیلمم نه زمان کاره کلور دولت و نعمت
بیچاره اولوب بیر پاره آدم بهالیقدان

—

اما ایلرم بیر پاره اوضاعه تماشا
تاپمش هره اوز نفسنه بیر چم بهالیقدان

—

قند مفته دوکی یاغ و قویون چای و قوقالی
کوسترمش اوزین هر بیری حاتم بهالیقدان

—

بیرجه من بیچاره‌یه الحق دییه بیللم
خوش کیچمدی بو ماه محرم بهالیقدان

(...؟...)

کورمزمی

بونجه ظلمدر مکا ایلرسن
آدم مکر هیچ انصافه کلمزمی

بیر کون کوررسنکه وآلله اولمشم
بو قدر غم چکن آخر اولمزمی

—

کوزللر عادتدر نزاکت ساتار
کنه خیالینی خیاله قاتار
معشوق اولان مکر باشین دیك دوتار
عاشقینه دونوب هیچ اکلمزمی

—

خوبلارك بعضی‌سی نجه زاد اولور
یارین غمکین قویار اوزی شاد اولور
بیر سیو کی که سیو کی‌سندن یاد اولور
مکر اونك یاخشی‌لغین بیلمزمی

—

جوهری پاك اولان قالماز جواندن
سالماز اوزین هرکز شوکتدن شاندن
کیرپك اوخین ایله کیچر در جاندن؟
عاشقك ووریلدیغین کورمزمی؟

(...؟...)

وارمنم

طبیب کلدی منی کوردی آغلادی
ایندی بیلدیم یامان دردیم وار منم
نصیب اولسه چاره اولار دردیمه
اشك آلم روی زردیم وارمنم

—

اینانمیك عقلك شش و پنجنه
منی سالدی غم کنجینك رنجنه
کستاخ اولوب ال اوزاتدیم کنجنه
خسته دوشدیم یامان نردیم وار منم

(...؟...)

هجو

کاوه پیشه کیشی ای مردك (۱) آغاحسنا
چوخ تواضع ایلدیك بیلمدك آخر هاسنا

—

یوره کی آهن اولانلار کیدوب آهنکر اولور
ایله ایش‌دوتما کیشی کیم هامی سندن کوسنا

—

بیز دیدیك (دهره) ایله (ماشا) و (ارسینی) قایر
بیزی غمدن قوتاروب بوینومزه سال رسنا (۲)

—

دهره‌نك آغزی سنوب کلمدی ارسین ماشه
ایکیسی واردی منم ال ایاغیمی کسنا

(...؟...)

یانرمن

جوشدی دلی کوکل جوشدی
جوشم حددن آشدی داشدی
دیرتقدن آشیغا دوشدی
یانرمن اصلی من یانرمن (۱)

—

اوجا داغدان ایندیك دوزه
سورمه چکمش آلا کوزه
اودلی کوندر داندی دیزه (؟)
یانرمن اصلی من یانرمن

—

---

(۱) مردك: کیشیجیغار

(۱) رسن: ایپ

(۱) یانارام اصلی: من یانارام دیمکدر.

یالواریرام اول خالقه
کل باش قوشما نابالغه
اود کلوبدر اورتالغه
یانرمن اصلی من یانرمن

—

باغدا بیتمز آل کللرك
لال اولوبدر بلبللرك
سن یاندیرمه آغ اللرك
یانرمن اصلی من یانرمن

—

من‌یانرمن اصلی باخار
جکرك اودلارا یاخار
عشق اودی تپمه‌دن چیخار
یانرمن اصلی یانرمن

———

(...؟...)

بهالق

سالدی هیهات جهان ملکنه شهرت بهالق
بر پاره خلقه ویریر خیلی اذیت بهالق

—

با وجودی‌بو: که هر غله فراوان کورونور
اون دوکی‌لن دولوب انبارله دکان کورونور
دکو مشکل بوایشین چاره‌سی آسان کورونور
سالوب اورتالقه خلق ایتدکی دهشت بهالق

—

دولت اهلی اوزینه جمع قیلوب راه معاش
توکولوب کاسب بیچاره‌لرك باشنه داش
کرچورك تاپسه نهار وقتی یبر آخشامه آش
فقرایه کون‌و کوندن ویرو ذلت بهالق

—

نازل اولمویدو هله اولکه‌مزه دردوبلا
وای او کوندن که بلا یر اوزینه نازل اولا
کوستره اوز بو زمان اهلی ایچون قحط و غلا
پناه آللهه اکر ایلسه شدت بهالق

—

صبحدن شامه کیمی ایلسه هر کس حرکه
نه قدر کیم قازانه اولمیه‌جقدر برکه
بو بهالق سالان اشخاص کیدرلر درکه
اولاجاقلار هامی مستوجب لعنت بهالق

—

کونده مین یوك دوکی و اون کلن تك قاپانا
حضرات‌دوکی‌چی‌لرسالو قاپان قاپانا
بر دین یوخ جلووین چك کلن آتین چاپانا
قویمیون بیله یول ائیلده قالا بدعت بهالق

—

بیلمیور چوخ قوجه‌لار کیم ندور آداب نماز
تانیور جمله‌جوانلار ندو طنبورك‌و ساز
توخی آلودهٔ عصیان آجی چون پوست‌پیاز
تاپلور چوخ بیله ایامده نکبت بهالق

—

نیچه‌سی باده خورو تریاکی و بنکی اولوب
نیچه‌سی مطرب و طنبورزن و چنکی اولوب
قلعه‌نك اهل‌لرینك چوخی هم‌رنکی اولوب
خلق آراسینه سالوبدر بیله ملت بهالق

—

دولت اهلی کیره‌وه وقتی‌دو دولت قازانور
ملا بیچاره زکوت (زکات) ایسته‌سه تهمت قازانور
هره بر ملا دوتور خاصه که رشوت قازانور
کاسبك باشنه سالدی داشی خلوت بهالق

(...؟...)

صباح

صبح طلوع ایلر چیخماز آفتاب
ندندر آچیلماز بو قرا صباح
ایشیدسن سوزیمی واجب العرضم
دیرم دردیمی من یارا صباح

—

هندك خراجنه ویرمنم سنی
مجنون تك سالوب سن چوللره منی
شیخ صنعان کیمی اوللام ارمنی
سجده قیللام بسته زنارا صباح

—

ذکریا کیمی عمریمه چکوبسن مشار
ایشیم آغلاماخدر پیشه‌م آه و زار
کزلین سریم خلقه اولوب آشکار
منصور تك چکرلر بیر دارا صباح

(...؟...)

قیزسنك

کوردیم باغ ایچنده پنهان کزیرسن
نجه اولوب پس یولداشك قیز سنك
کورکج عاشقك جانین اوزیرسن
قلم تك چکلمش قاشك قیز سنك

—

سن که منم اولدك دوتارام طویك
خوبلغا یاراشور اولادك سویك
ممه‌ك عیان اولدی اوزاندی بویك
کرك اون بش اولا یاشك قیز سنك

—

بوکیدن‌زمستان کورونن یازدر
دستمده دوتمشم خوب دولبازدر (۱) ؟
کورن دیر (سمرقند)ی کاغا ذدر
ساوالان قاریدر دوشك قیز سنك

*
* *

حکم ایلدی بکیم پاشا
کل اناث فراشا
سیز بازاری باسك داشا
من کفنی کیئم کلیم

—

اممی چویور امهانی
باشلارینك آخیر قانی
بس بولارك اری هانی
من شرفه دکیم کلیم (۲)

---

(۱) دولباز: دول — بازده‌لی، قیزل قوش دولی، آت دولی، قویون دولی.

(۲) کیچنله‌رده چورکچی‌له‌ر باققالار بهالیق سالوب مالك چورکك قیمتنی آرتیرارلارمش. او زمان آروادلاردا بیر تشکیلات دوزلدوب و اوزلرینه‌ده آروادلاردان پاشا تعیین ایدرله‌رمش. نهایت اونك تحت قوماندانسنده اول بازاری داشا باسوب دعوا سالارلارمش. آخرده دعواده اشتراك ایدن قادینلارك ارله‌ری کلوب دعوانی بویوده‌رك قیمتله‌ری ایندیرتدیررله‌رمش. بو ایکی پارچا او نقطه‌لری آیدینلاشدیرماغا کفایتدر. ممتاز.

ایئل و کندلر جدولی.

ایئل شاعرلری کتابنده قید ایدیلن ایئللرك کندلرك موهوم اولمایوب و بو حالده بیله موجود اولدیقلارینی آیدینلاتماق ایچون بو جدولی ده علاوه ایتدیم. یاکلیشلاریمی کوسته‌ره‌نلره منتدار اولاجگمی وعد ایدیره‌م.

اسبرلی: - سراب ایله گرمرود آراسندا یاشایان مشهور بیر تورك ایئلینك آدیدر.

اره‌ش: - آغداش ایله شکی آراسندا اسکی و تاریخی بر قصبه اولوب بو حالدا شکی قضاسنه تابعدر.

افشار: - اوشار، اوشر، و افشار هر اوچی‌ده بیر تورك ایئلینك آدیدر. مشهور (نادرشاه افشار، و مجمع الخواص مولفی صادق بیك افشارده بو ایئلدن یتوشمشدر.

بو ایئل آذربایجانك بر چوق نقطه‌لرینده او جمله‌دن سلدوس،اورومی و قاراباغ ولایتلرینده اوتوراق ایتمشدر.

ایبلی‌سو: بش یوز ایولی طبیعتله زنگین آب و هواسیله معروف بر گنددر که بیر آدیده (ایلیغ‌سو)در، بو کند زاقاتالا قضاسنك برنجی گندلریندن حساب اولونور.

بایات: بایات حقنده مفصل معلومات آلماق ایچون (عاشق عبدالله) آدینا قارالادیغم گتابچامزه (آذربایجان ادبیاتی سای 13)ه مراجعت بویورولا. فضولی، بیات عباس دخی بو ایئلدندر.

بیچاقچی: آغ داش قضاسنه تابع گورپی کندینك یاشنده واقع بر گنددر و بو گونده موجوددر.

پادار: یوز اللی ایودن عبارت بر گند اولاراق (شکی) قضاسنده واقع‌در.

پادارلی عبدالله افندی بوراداندر.

باشقا قضالرده کی (پادار) کندلری ایله بونی قاریشدیرمامالیدر.

تکمه‌داش: زنجان یاقینلغنده قارا چمن کندی ایله‌حاجی آقا کندینك آراسنده‌در خسته قاسمك آنادان اولان یری‌در.

جاکیرلی: شکی قضاسنده یوز اللی ایولی بیر گنددر. زبانزدی (جه‌یرلی)در.

جالوت: یوز اللی ایولی بیر کند اولوب شکی قضاسنده‌در.

خیاخ: دربند قضاسنك معروف کندلریندندر (عبدی) شاعر بو کنددن یتوشمشدر.

داش بولاخ: شکی قضاسنده واقع بیر کنددر. (عاشق دونی) بورادان یتوشمشدر.

دیری‌لی: ایران آذربایجانتك قاراجه‌داغ قضاسنده بیر کنددر. دیری‌لی قربان بوراداندر.

زه‌گم: زبانزدی (زه‌گن) اولان بو کند زاقاتالا قضاسنده واقع یوز ایولی بیر کنددر. زه‌گملی (عباس) بورادا یتوشمشدر. گنجه زگمی ایله قاریش دبریلمامالی‌در. احتمال که بر یرلرده (زمك) معدنلری واردر. و او مناسبت ایله (زه‌گم) آدلانیلمشلار.

شاه‌پالوط: شکی قضاسنده آباد بیر کنددر.

شقاق: مراغه یاقینلغنده مشهور بیر ئیل‌در که (مهدی بك‌شقاغی) اوراده دوغولمشدر.

صابونچی: صابونچی زاقاتالا کندلریندن بیریدر. (صابونچی قیزی) بوراده دوغولمشدر.

صلاحلی: بو آد ایله قازاخ قضاسنده اوچ معمور کند واردر (آغ قیز اوغلی پری) بو کنددن یتوشمشدر. تفصیلات ایچون (آذربایجان ادبیاتی سای 2)یه مراجعت بویورولا.

قارا قووانق: احتمال که گرجستان ایله زاقاتالا قضاسی آراسندا واقع بیر کنددر. بونك، باره‌سنده صریح معلوماتم یوقدر.

کرار: اللی‌ـ آلتمش ایودن عبارت اولان بو کند کوردمیر ایله سیغیرلی کندینك آراسنده واقع بیر کنددر. ملا اسدالله (فایق) بوراده دوغولمشدر. شیروانلی مشهور اولدیغی ایچون شیروانلیدر دیه قید ایتمشم.

گوینك: گوینك ایکی‌در (باش گوینك) و (آشاغا گوینك). باش گوینك تقریبا دوقوز یوز، آشاغی گونیك‌ایسه اوچ یوز ایودن عبارتدر. هر ایکی کند شکی قضاسنده واقع اولوب محصوللاری ایله معروف و مشهوردرلر. وجه تسمیه‌لری ایسه یانیق دیمکدر. کویدی، کویمك، کویدرمك، یوره گیمك باشی کوینه‌دی.

گلیبر: احتمال که قاراجه‌داغ کندلریندندر. بو کند باره‌سنده آرتق معلوم‌یوقدر.

لك: آغداش قضاسنده اسکی بیر قصبه ایدی. بو گون بیله یوقاری و آشاغا آدیله ینه بو قضاده ایکی بویوك کند موجوددر. (قاصر) بو قصبه دوغولمشدر. (شیروانلی) دییله شهرتلنمشدر.

مارالیان: جبرائیل قضاسنده ایکی یوز ایولی بیر کنددر. شاعره (عاشق پری) اوراده دوغولمشدر.

ملك بالی‌لی: آغداش قضاسنده بیر کنددر. شاعر (ملك باللی قربان) بو کند- دندر. ملك باللی ملك بالی‌لی‌نك مخففی، گوده‌لمشدر.

موسکور: کوگچای قضاسنده (اوجار) دوشلکه‌سنك یاقینلغندا واقع بیر کنددر.

هیدج. زنجان شهرینك آدلی-سانلی کندلریندندر. ملا محمد بوراده دوغولمشدر.

هیدجی: هیدجلی دیمکدر سوگدا کی یاء یاء نسبی‌در. شیروانی، قراباغی کبی.

وارخییان: زاقاتالا قضاسنده بیر کنددر. (أیل شاعری محمد) بو کندندر.

واردان: بو کند شکی قضاسنده واقع اولوب بعضی شاعرلریمزك مسقط‌الرأسی‌در.

وه‌نند: اوردوباد کندلریندندر.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

فهرست جدولی

سیرا نمره‌لری	فهرست جدولی	دوغولان یر	آد و تخلصلر	صحیفه
1	اداره‌دن و یبر ایکی سوز			1_7
2	داد الگدن سنك یامان همسایه	صلاحلی‌لی	آغ‌قیز اوغلی پری	8
3	چرخ ملك چکدگ قضا قلنجین	?	آغاسی	10
4	بهار فصلی یاز آیلاری گلنده	?	آبدال	11
5	آللهی سیورسن آلقمان حکم	نخچوانلی	آلله ویردی ارمنی	12
6	گنه بیلمرم بونه گفتاردر	جوانشیرلی	آتشی	13
7	سیودیگم لبلرگ سرمستی اولان	موسگورلی	ابرایم	15
8	باشنه دوندیکم آنازلی دلبر	?	ابراهیم	16
9	چرخ جفا پیشه گتور گردشه	شیروانلی	احمد	17
10	ی آغالار آی قاضیلار	سلماسلی	ارتون ارمنی	20
11	بوراداگو گلم آسایش دوتماز	?	اصلان	21
12	سید هواداریم غم خریداریم	»	»	22
13	یاخشی اولور قوم و قارداش	افشارلی	افشار قاسم	23
14	یانه‌سن یانه‌سن یاندیردگ منی	?	اکبر	24
15	دوغارمی آی وگون گوگده	?	الهی	25
16	جانم ککلك گوزیم ککلك	?	امیر	26
17	چیغریشوب چیغریشوب اوتن سونالار	اوشارلی	اوشاری	27
18	چرخ فلك قیلدی منی دیوانه	?	باهر	29
19	آل یاشیل آبی ساری بنوشه قاره قیرمزی	شکی‌لی	ملا تراب برجی	30
20	مجموع‌هر ولایتدن آغردی‌داغی‌تفلسك	»	»	31
21	ای آقالار منی نیچون قینارسیز	?	بگیم خانم	33
22	بو مکاندا مشك عنبر یری‌وار	»	بلبل	34
23	سحر چاغی اوتن بلبل	»	»	35
24	بو سودا اودیدر مشگل	»	»	36
25	بیر آلاگوزلی‌نی سیوبدر گوگل	?	بنده	38

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

سیرا نمره‌لری	فهرست جدولی	دوغولان یر	آد و تخلصلر	صحیفه
26	کوکل دوشدك بیر گوزلك اودینا	?	بنده	39
27	شیخ شامل که بوگون غیرت‌اسلام ایلدی	شکی‌لی	عثمان بیچاره	40
28	میرزاجان آغادن دست سخادن	مارالیانلی	عاشق پری	42
29	مصحف آچدیم الف گلدی‌فالمز	?	پولاد	43
30	گور نیجه دونوبدر دور زمانه	شکی‌لی	مؤذن‌تراب	44
31	ایشیتمشم یار یاننده مدعی	اسبرلی	صادق بك ثابت	47
32	اوستالار قولاخ ویرك تعریف ایدیم بارامانی	شکی‌لی	ملا جامی	48
33	آللهدان قورخوب بیر انصاف ایدك	ایلی سولی	ملا جمعه	50
34	ایکی ملك خطاط خطك یازاندا	ارشلی	جوری	52
35	کوکلم ایسترگورم یاری	?	حامد	54
36	آه چکوب قان یاش توکرم	«	«	55
37	مصحف جمالکدان یای قاشلار کدان	?	حامدی	56
38	ایام نحس‌ده قمر عقربده	شکی‌لی	حاتم	58
39	یاره دیبك بیزدن قارغیش آلماسون	وارخیانلی	حسن	61
40	گورن بیلن ایشیدنله‌ر یانسونلار	گنجه‌لی	حسن	62
41	گوسترنده قاشلارینك پاینی	?	حسن و قاسم	64
42	ذره‌جه غم چکمه عالی حضرتم	?	مسگین حسن	65
43	ای جانم جلادی عمریم یاغی‌سی	?	حسن	66
44	دلی کوکل نه ملول سن	?	خلیل	67
45	غنی مولام بودر سندن دیله‌گیم	?	ابراهیم بك خلیلی	68
46	نه مدتدر دولانیرسن ایللری	?	خورشید	70
47	گنه یکی باشدان دردلره دوشدیم	«	«	72
48	کون تکی پارلادی چیخدی‌قصردن	«	«	73
49	رختین آل گیینمش باخچایا گیدیر	شیروانلی	دوستی خانم	74
50	یانارام یانارام دیلیم دونمز	?	دردلی محمد	76
51	بابت بابت یوزمین وار منم دردیم	جالوتلی	دولگر اوغلی	77
52	گوز یاشیندان نامه یازدیم یوللادیم	داش بولاخلی	عاشق دونی ارمنی	78
53	اغیاری گل ایدوست کنار ایت سنی تاری	شکی‌لی	ملا قاسم ذاکر	79

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

سیرا نمره‌لری	فهرست جدولی	دوغولان یر	آد و تخلصلر	صحیفه
54	یاتاردك آغاجدا شاد بی پروا	«	«	81
55	گلنده ظهوره نور تجلا	«	«	82
56	سالدی اول غنچه دهانك منی رسوایه گلین؟	«	«	82
57	باشنه دوندیگم آ نازلو دلبر	؟	ذاکر	85
58	منی یاردان آیردیلار	شاه پالوطلی	ملایوسف راجی	86
59	منی یاردان آیری سالان	«	«	88
60	علی اکبر خدمتکا	«	«	89
61	گیجه گوندوز انتظارن چکرم	?	راضی	91
62	قینامنیك منی دوغریسن دییم	«	«	92
63	منمله همدم بو گون بو گیجه	?	رحیم	93
64	تعریف ایدیم نخو یرین یرلری گلشان کیمی‌در؟	?	رسول	94
65	کوکل قوللوق ایله کامل استاده	?	عاشق رضا	95
66	گوزل آدم هانسی یردن گلیرسن	«	«	97
67	اوزون ایللر آ رزوسین چکدیگم	«	«	98
68	بیر مست اولمش یاغی‌یه‌من	?	زمان	99
69	ای طوبی باخیشك یخدی عالمی	?	سالك	100
70	ای سیم بدن مهر درخشنده زلیخا	شکی‌لی	سلیمان	101
71	نازلیم حسنك گلشننده	?	سائلی	104
72	ای غازیلار گلدی قضادن بلا	قازاخلی	عبدالرحمن آغا شاعر	105
73	التماسیم‌بودر ای شاهلار شاهی	?	شاهصمد	107
74	فکر ایلرم دیده‌م دولور یاش‌ایلن	?	شکسته خاطر	108
75	قانلی فلك نیلمشدیم سکا من	«	«	110
76	آلاگوزلی نازلی یاردان	?	شکسته	112
77	عبث عبث چکمه زحمت سیودیگم	تبریزلی	حاجی‌مهدی‌شکوهی	113
78	سنی بیر شاه گلرخان	«	«	113
79	دکان نه دکان چار طرف موشك مردار	«	«	114
80	بلبل کیمی بو گلشنه گلمشم	«	«	115
81	لوحش الله بونه حسندر جمال	«	«	116
82	بیرده یولیم دوشسه یار اوتاقنه	«	«	117

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

صیرا نمره‌لری	فهرست جدولی	دوغولان یر	آد و تخلصلر	صحیفه
83	عقلم باشدان گیتدی خیالم چاشدی	?	شیدایی	119
84	سالورسن باش چکوب اوج سمایه	شکی‌لی	مصطفی آغا شوخی	120
85	گلزار ختنده دورهٔ زلفك	«	«	121
86	عاشقلق پیشه‌سین قیلدیم	?	شیروانی	123
87	ای آغالار تاریخلرده گورن وار	?	شکسته‌شیرین	124
88	گنه گوزیم دوشدی بیرمه جماله	?	شیرین	126
89	حق نصیب ایلسون گنه وارالوم	صابونچی‌لی	صابونچی‌قیزی	127
90	ای آغالار نیجه اولور	?	صفر علی	133
91	سن گیده‌لی یوزیم گوزیم گولمیور	?	ضعیف	134
92	بیر کس که بحث ایدوب گوزه‌لم دیسه	?	ضابط	135
93	مگر معشوق عاشقنك دردیندن	«	«	136
94	نیلمشدیم سکا ای چرخ گردون	«	«	137
95	کوکل قالخ دورما جوش جوش جوش	«	«	138
96	دیدیم ای نازنین قاشلارك یایی‌در	«	«	139
97	سالانوبان یوز ناز ایلن	«	«	140
98	ای قاضی‌لار کیمه قیلم شکایت	«	«	141
99	گیتمز قوناق بودرگه عالی مداردن	?	طالب	142
100	سرمه چکمش سیه چشم مستینه	«	«	143
101	عاشق اولدیم من سکا ای گوزلری مستانه قیز	«	«	144
102	باد سحر بیر گوزه‌له توش اولدیم	?	طاهر	145
103	قالخوب هوادان گیدیرسن	?	طایر میرزا	147
104	گنه تقدیر قضادن بیله فرمان اولدی	?	عارف	148
105	سنك ایلن گیچوردیکم گونلری	?	عاشق اوغلان	150
106	دیل مکا ویروبسن کوکل اغیاره	صلاحلی‌لی	علی آقا عالم	151
107	قاشکا یازیلمش سطر بسم‌الله	بیاتلی	عباس	152
108	باد صبا یارادانك عشقنه	«	«	153
109	رخك اطرافنده نه خوش	«	«	153
110	سحردن واردیم کوینه	زگنلی—زگم	عباس	155
111	یر، گیت ای کافر قیزی	«	«	155

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

سیرا نمره‌لری	فهرست جدولی	دوغولان یر	آد و تخلصلر	صحیفه
112	آغالار بی وفا یاردان	«	«	156
113	عالملری بابت بابت یارادان	«	«	157
114	گوزللکده سن تکی بری تاپیلماز	«	«	157
115	ای سیودیگم منی آستانه گدن	پادارلی	عبدالله افندی	159
116	سلام و علیکم چایلی اسماعیل	«	«	160
117	بولوت گوگده دوزیم دوزیم دوزیلور	«	«	162
118	قرت‌اللعیونم آی گللی خانم	«	«	162
119	آمان آلله چرخ فلك الندن	«	«	165
120	وا حسرتا چرخ فلك الندن	«	«	166
121	بیر نازنین حوری ملك سیمالی	«	«	167
122	چیخدی الیمز آتا آنادن	?	عبدالله و شاه صمد	168
123	بنفشه تك سنبل زلفك بوی ویریر	خیاخلی	عبدی	170
124	بیر بولوك سونا تك گوللر اوستونده	?	خسته علی	171
125	گیجه گوندوز ایستیورم من سنی	?	علی	172
126	آسیودیگم بیزه دوغری قدم‌باس	«	«	172
127	گوزی بادامی‌در گردنی‌مینا	«	«	173
128	گیتمنم اوباگدان چیخماسون آدگ سنگ	?	عاشق عمر	
129	ای کوگل دار فنادن کوچمکه شبهگمی وار	?	عمر	176
130	طویغونمی غوغومی یوقسا سونامی	?	عمر	177
131	تاگری ایچون علاج ایله دردیمه	?	عیواض	178
132	بیر کیمسه یوخ اظهار ایدیم‌دردیمی	?	عسگر	179
133	یاررفیق خبر آلسا احوالم	«	«	180
134	ای آقالار حسرتنی چکرم	جاگیرلی	عبدالله	181
135	نه ساعتده گلدیم دنیا ایوینه	گلیبرلی	عاشق علی	182
136	بیزنیجه شکر ایلییه‌ك قادرسبحانه پیلو	؟	عندلیب	183
137	خبر اولسون یار و دوسته	?	غایبی	185
138	دریاکناریندده بالیق دوتارکن	?	غریب	187
139	سنی گوردیم اولدی عقلم پریشان	«	«	188
140	باشینه دوندیگم بکلر آغالار	«	«	189
141	بیر سوز ایلن من دوزاغا دوتولدیم	«	«	189

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

سیرا نمره‌لری	فهرست جدولی	دوغولان یر	آد و تخلصلر	صحیفه
142	دنیا ایشنده هر نه دوترسن کیچر کیدر	کرارلی	ملا اسدالله فویق	191
143	گیجه گوندوز حسرتنده قالمشام	?	فقیر	193
144	ای آغالار بیر یارك حسرتین چکرم	»	»	194
145	عالم سندن من بیر خبر آلایم	?	فیض الله	195
146	دلی کوکل نه یانیرسن اوده سن	تیکمه داشلی	خسته قاسم	197
147	دلی کوکل مندن سکا امانت	»	»	198
148	اوچ گوندر چیخمشام او تیکمه داشدان	»	»	199
149	اوستا منی گوزلریکا فدا ایت	»	»	199
150	ای آغالار سیزه بیان ایلیم	»	»	200
151	بیر نازنین سیومشم مکتب خانه‌ده	»	»	200
152	نه باخیرسن مارال گوزلیم	»	»	201
153	یاتمشدیم اوستمه توکلدی چری	»	ملا قاسم	202
154	قدم باسدك دیده‌لریم اوستونه	?	قاسم	203
155	احدو لم‌یزل واحد یکتا	?	»	204
156	ای ساقی دولانه دولانه	»	قاراجه اوغلان	205
157	شکر اولسون اول خدایه	?	»	206
158	آلاکوزلی نازلی دلبر	»	»	207
159	ای بت رعنای زمان اسکناس	لك‌لی	ملااسماعیل‌قاصر	208
160	حاجی فلانی اوز قیزینی شوهره ویردی	»	»	211
161	چیخدی یای اولدی پاییز قیش یتوشور لشکر ایلن	»	»	212
162	سکا ای پدرم بو ایکی سوزی	»	»	214
163	حلال مشکلات جهان اولدی قاره پوڵ	»	»	215
164	ابوی مقامی زیده شانه	»	»	218
165	یازدیم سکا بو نامه‌نی دلبریم	»	»	219
166	کن یاده دوشدی سرخوش نگارم	وننده‌لی	میر عبدالرحیم قدسی	221

سیرا نمره‌لری	فهرست جدولی	دوغولان یر	آد و تخلصلر	صحیفه
167	مستانه گوزلرك خمارلانوبدر	„	„	222
168	قوتارمشدیق هر انگلدن گنه بیر انگلم چیخدی	پیچاقچی‌لی	قدیر افندی	224
169	آلچادان اوزگه مگر یوخدی طعامك یوسف	„	„	224
170	چوست سورچوب منی پالچیخده یخور آی ذاکر	„	„	227
171	مرشد کاملم شیخ اوغلی شاهم	دیری‌لی	قربانی	228
172	باشنه دوندیگم آی قشنك پری	„	„	229
173	گیجه گوندوز وقت بی وقت آغلارام	„	„	229
174	غم چکمه بوقدر دیوانه کوکل	„	„	230
175	بیر گوزل ایسترم بو اوصافده	ملك باللی	قربان	232
176	بیر گوزلك اوصافندن بو زمان	„	„	233
177	گنه سالدی منی عشق جنونه	„	„	237
178	عرض حالم قاصد سویله دلداره	„	„	238
179	اربعهٔ عناصر شش جهاتدن	„	„	238
180	بیر گوزل سیومشم گونش جمالی	„	„	241
181	شکرسن شهدسن شکر خاسن‌سن	„	„	242
182	عزرائیل گلوب جانم آلاندا	„	„	243
183	جمالکی گورجك مائل اولمشام	„	„	243
184	ای آغالار سیزه بیر عرض ایلیم	„	„	244
185	چکمش یار اوخینی سالمش یاینا	؟	قربی	245
186	بهار اولدی قوری چایلار داشه‌لی	؟	کاتبی	247
187	ترلان قوشم ایتورمشم آرارام	؟	کشش اوغلی (ارمنی)	248
188	راست گلدیك شکر کوردیم جمالك	؟	کرم	249
189	مال صاحبی نیجه کوردك حالکی	؟	کرم	249
190	مشگل ایشه دوشنده چاغیررام سنی	„	„	250
191	اوتوران آغالار دوران غازیلار	„	„	251
192	بونده‌کیم وار دییم یار وفا داریم آمگا	واردانلی	کریم	252

سیرا نمره‌لری	فهرست جدولی	دوغولان یر	آد و تخلصلر	صحیفه
193	سحر دوست زلفنه شانه چکنده	„	„	253
194	ایلرم واریمی جمله تصدق	„	„	254
195	سحر سحر کونش پرتو سالاندا	„	„	254
196	بنده‌دن اوتانماز حاکمدن قورخماز	„	„	255
197	ای منم ایلن همدم اولان بی وفا	„	„	256
198	بار آلهی بو دهر فناده	„	„	257
199	کوکل صبر ایله ایتمه الامان	„	„	257
200	ای گوزلر شاهی شوخ و نازنین	„	„	258
201	چرخ فلك قسمت ایدنده اوزی	„	„	259
202	ایشتمشم بیر نیچه احوالکی	„	„	259
203	گنه باشیمه قوپدی قیامت	„	„	260
204	ای آغالار چاپدی کوکلمی الملر	„	„	261
205	فلك الندن قیلان آه و زار	„	„	261
206	یولداشلاریم بو کون دعوا گونیدر	?	کور اوغلی	263
207	قوچ قوزیدان دوغان قوزی قوچ اولور	„	„	264
208	حسن پاشا دوتوب عیواض مالمی	„	„	265
209	منم منم دیوب دعوا قیلاندا	„	„	266
210	یری بگیم دوشدیمی کور یادکا	„	„	266
211	مرد دوکوشنده نامرد قاچار	„	„	267
212	نه فغان ایلرسن ای دلی کوکل	?	کمتر	268
213	آلا کوزلی سرو بویلی دلبریم	„	„	268
214	هوش ایله سیودیگم دکله زاریمی	?	گوهری	270
215	کنه فصل بهار اولدی	?	گویچك	271
216	سندن بیر خبر آلیم آخسته قاسم	?	احمد و قاسم	272
217	داغستاندان کلن کلین من سنی مهمان ایلرم	?	لطیف و لیلا خانم	274
218	طوطی قوشی کل آللهی سیورسن	?	لیلی خانم	275
219	باد صبا آپار منم پیغامم	?	لسانی	276
220	آختی‌نك باخ نجه کور یاخشی کوزل حاللاری وار	شکی‌لی	لله	277 277
221	باشینا دوندیگم آی ماه خانم	شکی‌لی	ماهتاب خانم	279

سیرا نمره‌لری	فهرست جدولی	دوغولان یر	آد و تخلصلر	صحیفه
222	آغزك بال دیلك شکر ماهتاب	شکی‌لی	ماه خانم	280
223	بیر ایشدی دوشدی منم باشیما	وارخییانلی	محمد	281
224	غم قساوت بو کون باشا ویریلدی	„	„	281
225	بیر بری باخ آی قاداسین آلدیغم	„	„	282
226	آخ وای چکوبن قان آغلاماقدان	„	„	283
227	قولك اوللام بنالی یار	„	„	284
228	قیز آلاندا کوزلریکی آچگلن	„	„	284
229	بیزدن سلام اولسون عاشق نادره	„	„	286
230	قاضی‌لار سیزده بیلك نجه‌در حالی تفلیسك	شکی‌لی	محمد	288
231	الا ای جملتاً مظلوم اولوب محبوس اولان جانلار	گوینکلی	محمود افندی	291
232	عشق اودینا دوشدیم چکدیم‌جفالر	?	مخلص	294
233	کل ای بلبل بهار کیچدی	?	مذنب	295
234	بیر قیا باخیشلی یاردان	?	مرتضی	296
235	اوزك یاخشی پیس قاپیلار آچارسن	?	مردان اوغلی	297
236	من فلکك شربتینی ایچمیشم	?	دللك مراد (ارمنی)	298
237	قادر آلله بودر سندن دیله‌کیم	„	„	299
238	من نهانی سیزه قوناق کلمشم	?	مسکین	300
239	سندن اوتری ترك وطن اولمشم	„	„	300
240	اول کوندن لعنت اولسون شیطانه	?	مشتاقی	302
241	باد صبا آپار منم پیغامم	„	„	303
242	ایکی سلما بویلی یاری سیومشم	موسکورلی	مصطفی	304
243	قحبه فلك بو کون بیر ایش ایشلدی	?	مقصود	306
244	کیم کلورسه بو جهانه لطف‌یز دانم دییر	?	ملالی	307
245	بو کون بیر غنچه لب یاری سیومشم	?	ممی	308
246	آه و زارچکمکدن قان آغلاماقدان	?	„	309
247	منی عشقه سالان دلبر	„	منظور	310
248	ای گوزلم سنی سیوندن بری	„	»	311
249	ای جوانم سن یادیمه دوشنده	»	„	312
250	من اولدیم حسنکا حیران	»	»	312

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

سیرا نمره‌لری	فهرست جدولی	دوغولان یر	آد و تخلصلر	صحیفه
251	باشینه دوندیکیم ای شاه خوبان	«	منظوری	314
252	نازلو یاره درد دلیم یازماغا	؟	مهمانی	315
253	ای آقالار بیر پنهانی دردیم وار	?	مهجوری	317
254	مه یوزینه سالمش بو ملك منظر	شقاقلی	مهدی بك	318
255	الف‌آلله اسمین ازبر ایلدیم	?	موسی	319
256	قانلو رقیب ندر سوزك بر غرض	?	میرزا	321
257	قانلو فلك سندن شکایتم وار	?	مینا	322
258	بیزیم باغدا بیرجوت سونا سیر ایدیر	?	«	323
259	گیجه‌گوندوز داد فریاد ایلرم	«	«	324
260	بیر خلوتده فرصت بولوب دوتاسن	قاراقووانقلی	ملا ناصح	325
261	باد صبا خبر آپار یاریمه	«	«	326
262	ازل سنی سیودیم سوگرا آیریلدیم	ایلی سولی	ملا محمد ناظم	327
263	چوخ چالشدیم مطلبمه چاتمادیم	«	«	329
264	ای آغالار اولدیم درده گرفتار	?	ناظر	331
265	مگر یوزه‌چین سالمشدر سروناز	?	نصبر	332
266	ای آغالار ترك وطن اولمشم	شکی‌لی	نوروز	333
267	قارلی داغلارگنه ایتدی آرادن	«	«	333
268	ای یوزی گل لبی غنچه	?	نورس	33
269	چرخك یامان گردشندن	«	«	335
270	الهی نیله‌سن نیتسون	?	نوری	336
271	اولمزدن اول اولدیلر	«	«	337
272	ای سلاطین نه خشملو باخیرسن	?	نیاز	338
273	عقلمی باشمدان ایتدی تغیر	?	هالك	340
274	بیر سفریم دوشدی غریب ائیللره	?	همراه	341
275	ای دوست‌من بویوردیقکا قویمشام بویون	هیده‌جلی	ملا محمد هیدجی	342
276	به بهارك گنه‌گلدی یلینك همهمه‌سی	«	«	342
277	کوکل چیخارد باشدان	«	«	343
278	دوروب دولانم باشکا	?	واله	347
279	بیر قیز ایلن بیرگلینك بحثی وار	«	«	348

سیرا نمره‌لری	فهرست جدولی	دوغولان یر	آد و تخلصلر	صحیفه
280	مندن اوزگه گوزل یاریم	?	وصفی	349
281	کوکل گل سیومه خوبلاری	?	ولی	350
282	دوندی مراد اوزره فلك	?	یحیی	351
283	ایللر یایلاخدان قایتدی	?	قیز یتر	352
284	دلبر سنکله می‌لر ایچه‌لوم	?	?	355
285	میرزا حسین بیرکس اولسه‌ورشکست	?	?	356
286	ای مکا بورکین ایلین پیشکش	?	?	357
287	ای قمندات شکی جمله امیر واعیان	?	?	358
288	خدا یارادانده قمو جهانی	?	?	361
289	بیر باغدا بلبل اولماسا	?	?	362
290	گورنه عجایب گلی وار تبریزك	?	?	362
291	بو بس دگل گتوروبدر	?	?	364
292	کوکل چوخ آه و زار ایتمه	?	?	365
293	ارش ملکی‌نك مغان تاینده	?	?	366
294	غریب یرده یاد ایللرده سیودیگم	?	?	366
295	بازارا توکولدی پیالا	?	?	367
296	یازمشام ای جان نظر قبل مکا	?	?	369
297	گیدر اولدیق دیاریگدان	?	?	370
298	دخی چیخمش گوزیم گوره گور	?	?	371
299	یارب نه شوردرکه دوتوبدر جهانی پول	?	?	372
300	بولاق باشینده طرلان تك دورمش	?	?	373
301	عجایب شهباز سن عجب سوناسن	?	?	374
302	یاران دوتوب آفاقی هامی غم بهالیقدان	?	?	375
303	بو نجه ظلمدر مکا ایلرسن	?	?	376
304	طبیب گلدی منی گوردی آغلادی	?	?	377
305	کاوه پیشه‌کیشی ای مردك آغاحسنا	?	?	378
306	جوشدی دلی کوکل جوشدی	?	?	378

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

سیرا نمره‌لری	فهرست جدولی	دوغولان یر	آد و تخلصلر	صحیفه
307	سالدی هیهات جهان ملکنه شهرت بهالیق	?	?	379
308	صبح طلوع ایلر چیخماز آفتاب	?	?	381
309	گوردیم باغ ایچنده پنهان گزیرسن	?	?	381
310	حکم ایلدی بکیم پاشا	?	?	382
—	ایئل و کندلر جدولی	؟	?	383

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

یاڭلیش دوغرو جدولی

صحیفه	سطر	یاڭلیش	دوغرو
7	5	آند	آندا
10	17	آللهی	الهی
15	1	مسکولی	مسکرلی
18	3	اشوریرسن	آشوریرسن
18	25	حس	حبس
19	4	قابراسی	قابرغاسی
19	22	طرفندن ایدیلمش	طرفندن طبع ایدیلمشدر
25	1	آللهی	الهی
30	4	چیکنی	چپکنی
30	17	ای بوری آغ خالی فار	ای یوزی آغ خالی قارا
38	6	نهال نورسته	نهال نورسته
38	22	میرزا محمد دکل	میرزامحمد رضی دگل
39	5	هایاندیم	هایاندیم
45	12	دوشدیك	دوشدیك
46	5	آذان	آذانی
73	1	مصردن	قصردن
79	1	جیهالی مخمس	جیغالی
79	21	صحیفه...	صحیه 101
83	6	کل دستمال لچکی	کلی دستمال لچکی
102	10	مصره کدارك	مصره کدارك
106	4	یوزین ومان	یوزین دومان
113	24	تحمت	تهمت
130	3	آنی کونلرك پاك اولورننی	آنی گورنلرك پاك اولورتنی
130	17	حاجیلار کیدرلر	حاجیلار کعبه یه گیدیرلر
131	11	دنیا قانی	دنیا فانی
134	15	ال کوتوریم	ال گوتوردیم
138	11	کیمش یاشیل آل آل آل	گئینمش
142	4	خزینه دکی	خزینه ده کی
145	10	شوك قضا	شول قضا
152	2	حبیبك	جبینك
154	17	بلغ	بلخ
166	16	باخدیم	یاخدیم
174	4	کورلك	گوزلك

صحیفه	سطر	یاڭلیش	دوغرو
177	2	طویغونمی غوغون یوخساسونامی	طویغونمی غوغومی یوخسا سونامی
183	13	آچماق ساغر	آچماق ایچون ساغر
189	17	آهو کوزلیك	آهو گوزلم
197	14	نشاه	نشاهٔ
199	22	عمران دیلدر	عبرانی دیلی در.
202	16	یاریم جایل (14) همایل (15) اولدی	یاریم جایل ایکن (14) همایل (15) اولدی
210	1	کوز یاشی	گوز قاشی
211	2	بیر پارا یرتیق	بیر پارا یرتیق
214	9	باددان	یاددان
215	11	جذب قلوب ایدرایسه	ایدر ایلسه
216	18	جهان آزا	جهان آرا
217	1	ویرمش اقتدار	ویرمش بس اقتدار
233	12	نکته شناسی	نکته شناس
234	14	موغانلمی	موغانلی
236	17	کوفتکوسی ناب اوچ قوواق پادار	ناب گفتکوسی اوچ قوواق پادار
236	23	نوش ایده‌ك شرابی بولاق سرمسته	شرابی نوش ایده‌ك اولاق سرمسته
249	4	تاغیه	تاغینه
254	16	کاه منوّر اولور آرتیو- ریر کمال	کاه منوّر اولور آرتوریر کمال
280	5	کوز اولدی	کور اولدی
285	17	محبه سازلی	محب سازلی
288	6	. . . . .	تفلیسك آنبارلارك آخشام توکرلر میدانه
357	14	ایلیه پیشکش	ایلیه‌ن پیشکش
359	5	مسکین یم	مسکینی‌یم
361	14	هنه بیر شهر	هله بیر بیله شهر
361	20	کیملرین طهرینی	کئیملرین طهرینی
362	22	عشق آباد	مقامنده عشق آبادا
363	18	یول وار	یولی وار

356 نجی صحیفه‌ده اولان برنجی 1) نومرولی شرح 355 نجی صحیفه‌ده کی «افندیم» شعرینك 16 نجی خطنده اولان (افندیم) سوزینك شرحی‌در.

Bibliothek der
Deutschen
Morgenländischen
Gesellschaft

آذربایجان ادبیاتی

		قیمتی
1. آقا مسیح شیروانی		60 قپك
2. ملا پناه واقف	1 م.	50 »
3. نشاط شیروانی		65 »
4. محمد حسین خان مشتاق		35 »
5. قوسئی تبریزی		70 »
6. کربلای آللهی عارف		20 »
7. نطقی شیروانی		25 »
8. قاسم بك ذاکر	2 م.	—
9. میرزا شفیع واضح		25 »
10. سیدعمادالدین نسیمی	1 م.	75 »
11. بابابك شاکر		35 »
12. عاشق عبدالله		75 »
13. ایئل شاعرلری. بیرینجی جلد	4 م.	

بو کتابلار چاپدان چیقوب آذرنشریك بوتون ماغازالاریندا ساتیلماقدادر.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

Qiymətı 4 manat

Fai
2965

САЛЬМАН МУМТАЗ

АЗЕРБАЙДЖАНСКАЯ ЛИТЕРАТУРА

ЭЛЬ ШАИРЛЭРИ

24

АЗГИЗ

Баку — 1927

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16

12,1

سایی ۱۲

سلمان ممتاز

894(09)
M-91

آذربایجان ادبیّاتی

ائل شاعرلری

آذرنشر
باکو — ۱۹۲۷

Foi 29462

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-882927000-16